

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ
ΤΗΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΜΑΛΙΣΤΑ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ

ΕΣΚΡΙΒΕΝ ΕΝ ΤΩ, ΥΠΟ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΠΡΟΚΗΡΥΧΘΕΝΤΙ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩ.

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΥΠΟ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Σ. ΚΑΤΑΙΒΑΙΝΗ

ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΟΥ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ «Ο ΠΑΛΑΜΨΑΝΣ»

1888

42316

30.00
08

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ
ΤΗΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΜΑΛΙΣΤΑ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ

ΕΓΚΡΙΘΕΝ ΕΝ ΤΩ ΥΠΟ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΠΡΟΚΗΡΥΧΘΕΝΤΙ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΥΠΟ

Σ. Κ. ΚΑΤΑΙΒΑΙΝΗ

ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΟΥ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ «Ο ΠΑΛΛΑΜΗΔΗΣ»

1888

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ

ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΜΑΡΙΣΤΑ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ

ΕΚΔΟΘΗΣ ΕΝ ΤΩ ΥΠΟ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΠΡΟΚΗΡΥΧΘΕΝΤΙ ΔΙΑΚΡΙΤΩΣ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΥΠΟΥ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Σ. ΚΑΤΑΒΑΙΝΗ

ΕΚΔΟΤΗΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΡΥΦΗΝ

ΣΤΑΘΗΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΣΟΦΙΑΝΘΩΝ

1888

42316

30.00

08

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ
ΤΗΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΜΑΛΙΣΤΑ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ

ΕΓΚΡΙΘΕΝ ΕΝ ΤΩ ΥΠΟ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΠΡΟΚΗΡΥΧΘΕΝΤΙ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩ.

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΥΠΟ

Σ. Κ. ΚΑΤΑΙΒΑΙΝΗ

ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΟΥ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ «Ο ΠΑΛΛΑΜΗΔΗΣ»

1888

Ἀριθ. Πρωτ. 8170.
Διεκ. 6842.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ

ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Πρὸς τὸν κύριον Κ. Σ. Καταβαίνην

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει α') τὰ ἄρθρα 7 καὶ 8 τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουνίου 1882 ἈΜΒ νόμου καὶ τὸ ἄρθρον 16 τοῦ ἀπὸ 4 Σεπτεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους Β. Διατάγματος περὶ τῶν διδακτικῶν βιβλίων τῆς μέσης καὶ κατωτέρας ἐκπαιδεύσεως καὶ β') τὴν κατὰ τὰ ἄρθρα 9 καὶ 14 τοῦ αὐτοῦ Β. διατάγματος ὑποβληθεῖσαν ἡμῖν ἔκθεσιν τῆς πρώτης ἐπιτροπείας τῶν κριτῶν τῶν διδακτικῶν βιβλίων τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως, γνωρίζομεν ὑμῖν, ὅτι τὸ εἰς τὸν διαγωνισμὸν ὑφ' ὑμῶν ὑποβληθέν ἑλληνικὸν Συντακτικὸν ἐγκρίνομεν ἐπὶ τετραετίας, ἀρχομένην ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς σχολικοῦ ἔτους ὡς **μόνον ἑλληνικὸν Συντακτικὸν** διὰ τοὺς μαθητὰς τῆς πρώτης καὶ δευτέρας τάξεως τῶν δημοσίων, δημοσυντηρητῶν καὶ ἰδιωτικῶν γυμνασίων τοῦ Κράτους. Καλεῖσθε δὲ ὅπως συμμορφωθῆτε πρὸς τὸ ἄρθρον 6 τοῦ ἈΜΒ Νόμου καὶ τὰ ἄρθρα 17 καὶ 18 τοῦ ἀπὸ 4 Σεπτεμβρίου 1882 Β. διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ἰουνίου 1884.

Ὁ Ὑπουργὸς
Δ. Σ. ΒΟΥΛΠΙΩΤΗΣ

Σ. Μ. ΠΑΡΙΣΗΣ

Πάν αντίτυπον μὴ φέρον τὴν κάτωθεν ὑπογραφήν μου κατα
διώκεται ὡς κλοπιμαῖον.

Καταβάνης

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ

ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΥ (§ 1).

1. *Συντακτικὸν* λέγεται τὸ μέρος τῆς γραμματικῆς, ὅπερ διδάσκει πῶς γίνεται ἡ σύνταξις. Σύνταξις δὲ εἶνε ἡ ὀρθὴ πλοκὴ τῶν λέξεων πρὸς κατασκευὴν λόγου τελείου.

ΣΗΜ. Τὸ περὶ τὸν τύπον τῆς λέξεως πλημμέλημα ὀνομάζεται *βαρβαρισμός*. Τὸ περὶ τὴν σύνταξιν ἀμάρτημα ὀνομάζεται *σολοικισμός*.

2. Ἐπειδὴ πᾶς τέλειος λόγος συνίσταται ἐκ μιᾶς ἢ πλείονων προτάσεων, πᾶσα δὲ πρότασις συνίσταται ἐκ λέξεων, ἔπεται ὅτι ἔργον τοῦ συντακτικοῦ εἶνε νὰ διδάξῃ πρῶτον μὲν πῶς συντάσσονται αἱ λέξεις μετ' ἀλλήλων καὶ τί χρησιμεύει ἕκαστον εἶδος αὐτῶν πρὸς κατασκευὴν τῆς προτάσεως, ἔπειτα δὲ πῶς συνδέονται μετ' ἀλλήλων αἱ προτάσεις πρὸς κατασκευὴν λόγου τελειοτέρου, τῆς περιόδου. Πρὸς τούτοις ἐξετάζει τὸ συντακτικὸν ἰδιώματά τινα τῆς γλώσσης καὶ παραβάσεις τῆς ὁμαλῆς καὶ συνήθους συντάξεως, ἅτινα *σχήματα* λέγονται.

ΣΗΜ. *Πρότασις* λέγεται ἡ διὰ λέξεων ἔκφρασις διανοήματος. π. χ. ὁ θεὸς ἐστὶ δίκαιος· ὁ ἄνθρωπος ἐστὶ θνητός· τὸ ρόδον θάλλει. Περίοδος δὲ εἶνε σύμπλεγμα προτάσεων προσηκόντως πρὸς ἀλλήλας συνδεδεμένων καὶ αὐτοτελῆ ἔννοιαν ἀποτελουσῶν. Ἰσ. 1. 18: *ἐὰν ἦς φιλομαθής, ἔσει πολυμαθής.* 17: *εὐλαβοῦ τὰς διαβολὰς, κἂν ψευθεῖς ὡσιν· οἱ γὰρ πολλοὶ τὴν μὲν ἀληθειαν ἀγροοῦσι, πρὸς δὲ τὴν δόξαν ἀποβλέπουσιν.* Τὰ μέρη τῆς περιόδου, ἅτινα χωρίζονται ἀπ' ἀλλήλων διὰ τῆς καλουμένης ἄνω ἢ μέσης σιγμῆς λέγονται συνήθως *κῶλα*.

Α'. Ἄπλῃ πρότασις. (§ 2).

1. Οἱ ἀναγκαῖοι ὄροι τῆς ἀπλῆς προτάσεως εἶνε δύο, τὸ ὑποκείμενον καὶ τὸ κατηγορήμα ἢ κατηγορούμενον. Καὶ ὑποκείμενον μὲν εἶνε τὸ πρόσωπον ἢ τὸ πρᾶγμα, περὶ οὗ λέγεται τι, κατηγορήμα δὲ ἢ κατηγορούμενον τὸ περὶ τοῦ ὑποκειμένου λεγόμενον. π. χ. ὁ ἥλιος λάμπει. τὸ ῥόδον θάλλει. ὁ θεὸς ἐστὶ δίκαιος. ὁ Κῦρος ἦν βασιλεὺς.

2. Τὸ κατηγορούμενον εἶνε ἢ ῥῆμα, ὡς: τὸ ῥόδον θάλλει, ἢ ὄνομα (ἐπίθετον ἢ οὐσιαστικόν), ὡς: ὁ θεὸς ἐστὶ δίκαιος. ὁ Κῦρος ἦν βασιλεὺς. Συνδέεται δὲ μετὰ τοῦ ὑποκειμένου τὸ μὲν ῥηματικὸν κατηγορούμενον διὰ τῆς ῥηματικῆς καταλήξεως, τὸ δὲ ὀνοματικὸν διὰ τοῦ εἶναι, ὅπερ διὰ τοῦτο λέγεται *συνδεδεικόν*.

ΣΗΜ. α'. Τὸ ῥηματικὸν κατηγορούμενον, ἥτοι τὸ ῥῆμα, δύναται ἐνίοτε νὰ ἀναλυθῆ εἰς τὸ εἶναι, καὶ ὀνοματικὸν κατηγορούμενον, καὶ τούναντίον τὸ ὀνοματικὸν κατηγορούμενον μετὰ τοῦ εἶναι δύναται ἐνίοτε νὰ συμπτυχθῆ εἰς ῥηματικὸν κατηγορούμενον, ἥτοι εἰς ῥῆμα. πρὸ. σωφρονῶ καὶ σώφρων εἰμι, βασιλεύω καὶ βασιλεὺς εἰμι κτλ.

ΣΗΜ. β'. Πολλάκις τὸ ῥηματικὸν κατηγορούμενον, ἥτοι τὸ ῥῆμα, εὐρηται ἀναλελυμένον εἰς τὸ εἶναι καὶ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ μετοχήν. Πλ. Φιλ. 39: τοῦτο οὐκ ἔστι *γινόμενον* (=τοῦτο οὐ γίγνεται). Ἡ ἀνάλυσις αὕτη γίνεται συνηθέστατα ἐν τῷ ἐνεργητικῷ παρακειμένῳ τῆς ὑποτακτικῆς καὶ τῆς εὐκτικῆς, ἐν τῷ τρίτῳ πληθυντικῷ προσώπῳ τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου καὶ ὑπερσυντελικῷ τῆς ὀριστικῆς ἐν τῷ παθητικῷ τετελεσμένῳ μέλλοντι, πάντοτε δὲ σχεδὸν ἐν τῷ παθητικῷ παρακειμένῳ τῆς ὑποτακτικῆς καὶ τῆς εὐκτικῆς καὶ ἐν τῷ ἐνεργητικῷ τετελεσμένῳ μέλλοντι δι' ἔλλειψιν μονολεκτικῶν τύπων.

ΣΗΜ. γ'. Χάριν εὐκολίας κατηγορούμενον ὀνομάζομεν ἐν τοῖς ἐξῆς μόνον τὸ ὀνοματικόν, τὸ δὲ ῥηματικὸν ὀνομάζομεν ἀπλῶς μῆμα.

α'. Τὸ ὑποκείμενον. (§ 3).

1. Ὡς ὑποκείμενον χρησιμεύει μάλιστα τὸ οὐσιαστικὸν καὶ ἢ

προσωπικῆ ἀντωνυμία· π. χ. ὁ παῖς γράφει· ἐγὼ γράφω· σὺ γρά-
εις· ἡμεῖς γράφομεν· ὑμεῖς γράφετε.

2. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἐπίθετον οὐσιαστικῶς ὅπωςδήποτε λαμβανό-
μενον τίθεται ὡς ὑποκείμενον μετ' ἄρθρου συνήθως· π. χ. ὁ σοφός
ἐστὶν εὐδαίμων. Ὡσαύτως καὶ ἡ μετοχή· π. χ. οἱ θρονοῦντες μι-
σοῦνται.

3. Ὡς ὑποκείμενον τίθεται πρὸς τούτοις καὶ ἀντωνυμία, καὶ ἀ-
ριθμητικόν, καὶ ἀπαρέμφατον, καὶ ὀλόκληρος πρότασις, καὶ ἐ-
πίρρημα ἐνίοτε, καὶ πᾶν μέρος λόγου καὶ πᾶν γράμμα, ὅταν διὰ
τοῦ ἄρθρου τὸ λαμβάνῃ δύναμιν οὐσιαστικοῦ. Πλ. Λά. 181: τὰ
σὰ ὑπάρξει ἡμῖν οἰκεία. Πολ. 327: ἐν ἔτι λείπεται. Πρωτ. 342:
τὸ λακωνίζειν ἐστὶ φιλοσοφεῖν. Γο. 551: ὑγίαινει ἄριστόν ἐστι.
γνωμ.: τέρας ἐστὶν εἴ τις εὐτύχηκε διὰ βίου. Ξ. Ἑλλ. 2, 1, 23:
τῆς ἡμέρας ὄψε ἦν. — τὸ πῖ ἐστὶ σύμφωνον — τὸ μὲν ἐστὶ σύνδε-
σμος. — τὸ τύπτω ἐστὶ ῥῆμα.

4. Τὸ ὑποκείμενον τίθεται κατ' ὀνομαστικὴν πτώσιν. π. χ. ὁ
παῖς γράφει. Ὅταν δὲ πρόκειται νὰ δηλωθῇ διὰ τοῦ ὑποκειμένου
χρόνος ἢ ποσὸν οὐχὶ ἀκριβῶς, ἀλλ' ὡς ἔγγιστα ὠρισμένον, τίθεται
κατ' αἰτιατικὴν μετὰ τινος τῶν προθέσεων πρὸς, περί, ἢ ἀμφί,
εἰς καὶ ὑπέρ. Ξ. Ἑλλ. 2, 4, 6: πρὸς ἐσπέραν ἐγίγνετο (=
σχεδὸν ἐσπέρα ἐγίγνετο, ἐσπέρα ἐπλησίαζεν). 4, 6, 11: ἀπέθανον
περὶ ἑπτακόσιους (= περὶπου ἑπτακόσιοι). Ἄν 3, 4, 5 ζῶοι ἐλή-
φθησαν εἰς ὀκτωκαίδεκα (= μέχρι ὀκτωκαίδεκα, ὡς ἔγγιστα ὀκτω-
καίδεκα). Πλουτ. Φιλοπ. 10: λέγονται ὑπὲρ τοὺς τετρακισχι-
λίους ἀποθανεῖν (= πλείονες ἢ τετρακισχίλιοι). Τίθεται προσέτι
τὸ ὑποκείμενον κατ' αἰτιατικὴν μετὰ τῆς προθέσεως μὲν κατὰ,
ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ χωρισμός, μετὰ τῆς προθέσεως δὲ ἐπί,
ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ἔκτασις. Θ. 1, 2: καθ' ἐκάστους ἐκα-
λοῦντο Ἕλληνες (= χωρὶς ἕκαστοι, χωριστὰ οἱ κάτοικοι ἐκάστης
πόλεως). 4, 100: ἐπεσιδήρωτο ἐπὶ μέγα τοῦ ξύλου (= μεγάλην
ἔκτασις, μέγα μέρος).

ΣΗΜ. Περὶ τῆς κατ' αἰτιατικὴν ἐκφορᾶς τοῦ ὑποκειμένου ἐπὶ
τοῦ ἀπερεμφάτου ἰδ. § 81 β'.

β'. Τὸ κατηγορούμενον (§ 4).

1. Εἰς δῆλων τῷ κατηγορουμένου τίθεται μάλιστα τὸ ἐπιθετον. π. χ. ὁ θεός ἐστι *δικαίος*· ὁ ἄνθρωπός ἐστι *θητός*.

2. Ἀλλὰ καὶ τὸ οὐσιαστικὸν τίθεται πολλάκις ὡς κατηγορούμενον π.χ. ὁ Ὀλυμπός ἐστιν ὄρος· ὁ σιδηρός ἐστι *μέταλλον*.

3. Ὡς κατηγορούμενον τίθεται πρὸς τούτοις καὶ μετοχὴ καὶ ἀντωνυμία καὶ ἀριθμητικὸν καὶ ἀπαρέμφατον καὶ ὀλόκληρος πρότασις καὶ ἐπίρρημα ἐνίοτε, καὶ πᾶν μέρος λόγου. Ε. Συμ. 4, 32: εἰμὴ τυράννῳ εὐκίως. Σοφ. Ἄντ. 635: σός εἰμι. Θ. 2, 5: οἱ ληφθέντες ἦσαν ὀρθόκοιτα Πλ. Πρωτ. 342. τὸ λακωνίζεῖν ἐστὶ φιλοσοφεῖν. Δημ. 3, 17: ὁ Φίλιππος ἐστὶν ὅτι ἂν εἶποι τις. Εὐρ. Ἐκ. 304: ἀλις (ἐστὶ) σῆς κόρης θάνατος (=ικανός ἐστιν ὁ θάνατος τῆς σῆς κόρης). Τὸ ἄλφα οὐκ ἐστὶ βῆτα.

ΣΗΜ. Ὡς τὸ ὑποκειμενον, οὕτω καὶ τὸ κατηγορούμενον ἐκφέρεται ἐνίοτε δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς προθέσεως, εἰς, περὶ, ἢ ἀμφί, ὑπέρ, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ποσὸν ὡς ἐγγίστα ὠρισμένον. Οἱ μισθοφόροι ἦσαν εἰς μυρῖους. Ε. Ἑλλ. 5, 4, 13 οἱ λελυμένοι ἦσαν περὶ ἑκατόν. Κύ. 1, 2, 15: λέγονται Πέρσαι ἀμφὶ τὰς δώδεκα μυριάδας εἶναι. Ἐπιθέτου δύναμιν ἔχει πολλάκις ἢ κατὰ καὶ ἢ πρὸς μετ' αἰτιατικῆς· ὅθεν καὶ ἢ κατὰ καὶ ἢ πρὸς μετ' αἰτιατικῆς τίθεται ὡς κατηγορούμενον. Ἄριστοφ. Ὀρ. 100: ἀή ἐστὶ κατὰ πνιγέα (=ὅμοιος πνιγεῖ). Δημ. 20, 31: ὁ ἐκ τοῦ Πόντου εἰτος εἰσπλέων ἐστὶ πρὸς ἅπαντα τὸν ἐκ τῶν ἄλλων ἐμπορίων ἀφικνούμενον.

γ'. Τὸ συνδεδεικὸν (§ 5).

1. Ὡς συνδεδεικὸν τοῦ κατηγορουμένου μετὰ τοῦ ὑποκειμένου χρῆσιμεῖται τὸ εἶναι, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἐμπροσθεν ἐλέχθη.

ΣΗΜ. Τὸ εἶναι ὡς συνδεδεικὸν ἔχει ἀφηρημένην τὴν ἔννοιαν χρῆσιμεῖται ἀπλῶς ὡς σύνδεσμος τοῦ κατηγορουμένου μετὰ τοῦ ὑποκειμένου. Ἀλλὰ πολλάκις λαμβάνεται καὶ κατὰ συγκεκριμένην ἔννοιαν, ὡς καὶ τὰ ἄλλα ῥήματα, σημαῖνον ὑπάρχειν, ὡς: εἶσι θεός (= ὑπάρχει θεός). Ἐπὶ ταύτης τῆς σημασίας δὲν δέχεται κατηγορού-

μενον ἀλλὰ μόνον ἐπιρρηματικούς προσδιορισμούς. Σοφ. Αἰ. 733 : Αἶας ποῦ ἴσῃσιν ; Ξ. Ἄν. 1, 5, 1 : ἐνταῦθα ἦν πόλις ἐρήμη.

2. Πλὴν τοῦ εἶναι χρησιμεύει ὡς συνδετικόν καὶ τὸ ὑπάρχειν, γίγνεσθαι, καθίστασθαι, πεφυκέναι καὶ φῶναι. Δημ. 4, 2 : ὁ γὰρ ἐστὶ χεῖριστον ἐκ τοῦ παρεληλυθότος χρόνου, τοῦτο πρὸς τὰ μέλλοντα βέλτιστον ὑπάρχει. γνωμ. : γίγνου εἰς ὄργην μὴ ταχύς, ἀλλὰ βραδύς. Ἰσ. 5, 76 : Ἡρακλῆς κατέστη τῆς Ἑλλάδος εὐεργέτης. Εὐρ. Ὀρ. 753 : οὐκ αἰχμητῆς πέφυκε (Μενέλεως). Φοιν. 469 : ἀπλοῦς ὁ μῦθος τῆς ἀληθείας ἔφυ.

3. Διὰ τοῦ εἶναι καὶ τοῦ ὑπάρχειν σημαίνεται ἡ τελεία ὑπόστασις τοῦ ὑποκειμένου, διὰ δὲ τοῦ γίγνεσθαι καὶ τοῦ καθίστασθαι ἡ νῦν ἀρχομένη ὑπόστασις, διὰ δὲ τοῦ πεφυκέναι καὶ τοῦ φῶναι ἡ κατὰ φύσιν ὑπόστασις αὐτοῦ ὡς τοιούτου ἢ τοιούτου. Πολλάκις δ' ὅμως εἶνε ἀνάγκη νὰ δηλωθῇ ἡ κατὰ τὸ φαινόμενον, δοξασίαν καὶ ὑπόληψιν ὑπόστασις τοῦ ὑποκειμένου ὡς τοιούτου ἢ τοιούτου, ἡ κατὰ κλῆσιν καὶ ὀνομασίαν, ἡ κατὰ ποίησιν καὶ αἵρεσιν : ὅθεν παραλαμβάνονται ἔτι ὡς συνδετικὰ α) τὸ φαίνεσθαι, δοκεῖν, νομίζεσθαι, ὑπολαμβάνεσθαι, κρίνεσθαι. Πλ. Χαρμ. 154 : πάντες οἱ ἐν τῇ ἡλικίᾳ καλοὶ φαίνονται. Ξ. Ἄν. 7, 2, 16 : δήλη ἐδόκει ἡ ἐπιβουλή. Ἰσ. 12, 5 : τοιούτος ὑπολαμβάνομαι. β) τὰ κλητικὰ λέγεσθαι, καλεῖσθαι, ὀνομάζεσθαι, προσαγορεύεσθαι, καὶ τὸ ἀκοῦναι, ὅταν λαμβάνηται ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ λέγεσθαι ἢ καλεῖσθαι. Σοφ. Οἰκ. Κ 1324 : σὸς καλοῦμαι. Δημ. 18, 46 : κόλακες καὶ θεοὶ ἐχθροὶ ἀκοῦσιν. γ) τὸ ποιεῖσθαι, αἰρεῖσθαι, ὑποδείκνυσθαι, χειροτονεῖσθαι, λαγχάνειν. Ξ. Ἄν. 3, 1, 47. Ξενοφῶν ἠρέθη ἄρχων ἀντὶ Προξένου. Αἰσχ. 3, 28 : Δημοσθένης οὐτ' ἔλαχε τειχοποιῶς οὐτ' ἐχειροτορήθη.

4. Διὰ τοῦ αὐξάνεσθαι, αἰρεσθαι καὶ τῶν ὁμοίων ἀποδίδεται εἰς τὸ ὑποκειμένον κατηγορούμενον προληπτικῶς. Δημ. 2, 5 : Φίλιππος μέγας ἠύξθη (= Φίλιππος αὐξήθεις ἐγένετο μέγας). Θ. 2, 75 : ἤρετο τὸ ὕψος τοῦ τείχους μέγα (= ἤρετο τὸ ὕψος τοῦ τείχους καὶ οὕτως ἐγένετο μέγα).

5. Μετὰ παντός ῥήματος, μάλιστα δὲ μετὰ τῶν κινήσεως σημαντικῶν, δύναται νὰ συναφθῇ ἐπίθετον ὡς κατηγορούμενον τοῦ ὑ-

ποκειμένου. Γὰ τοιαῦτα κατηγορούμενα ἔχουσιν ἐπιρρηματικὴν σημασίαν σημαίνοντα συνήθως χρόνον, τρόπον, τόπον. Θ. 1, 61: *τριταῖοι ἀφίκοντο* (=τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ). Πλ. Πρωτ. 313: *ὄρθριοι ἦκει* (=ὄρθρου. κοιν. τὰ ἐξημερώματα). Ξ. Ἄν. 7, 1, 12: *ἔξῃσαν οἱ στρατηγοὶ πρῶτοι*, 7, 3, 39: *ἐπέψομαι τελευταῖος*. 7, 2, 9: *οἱ στρατιῶται εἶποντο ἄσμενοι*. 5, 5, 21: *σκηνοῦμεν ὑπαιθριοι* (=ἐν ὑπαιθρῷ). Ἑλλ. 2, 1, 17: *ἀνήγοντο οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Χίου πελάγιοι* (=διὰ τοῦ πελάγους) Οὔτω Ξ. Ἄν. 6, 4, 4· ἡ κρήνη *φεῖ ἄφθορος*. 4, 5, 3· *ἕνμος βορρᾶς ἐναντίας* ἔπνει. πρβ. τὸ τοῦ Κικέρωνος *senatus frequens in curiam venit*.

ΣΗΜ. Τοῦ μὲν πρῶτος, πρότερος, ὕστατος, ὕστερος, τελευταῖος καὶ μόνος γίνεται χρῆσις, ὅταν ἀντιπαράβλλωνται ὑποκειμενα τῆς αὐτῆς πράξεως, τοῦ δὲ πρῶτον, πρότερον, ὕστατον, ὕστερον, τελευταῖον καὶ μόνον, ὅταν ἀντιπαράβλλωνται πράξεις τοῦ αὐτοῦ ὑποκειμένου. Πλ. Πολ. 336: *πρότερος ἐωράκη αὐτὸν ἢ ἐκείνος ἐμέ*. Ξ. Ἄν. 1, 3, 2: *πρῶτον μὲν ἐδάκρυε πολὺν χρόνον, εἶτα δὲ ἔλεξε τοιαῦδε*.

δ'. Παράλειψις ὑποκειμένου (§ 6).

1. Τὸ ὑποκείμενον τοῦ πρώτου καὶ τοῦ δευτέρου προσώπου (ἐγώ, ἡμεῖς, σύ, ὑμεῖς), ὅταν δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐκφρασθῇ μετ' ἐμφάσεως, παραλείπεται· διότι ἡ κατάληξις τοῦ ῥήματος εἶνε ἐπιτηθεῖα νὰ δηλώσῃ αὐτὸ π. χ. τί πωλεῖς; ἄρτους πωλῶ, ἀλλ' οὐδένα πω ἀπεδόμην.

2. Τὸ ὑποκείμενον τοῦ τρίτου προσώπου παραλείπεται α') ἐπὶ τῶν ῥημάτων, ὧν ἡ διάθεσις εἶνε ἴδιον ἔργον τοῦ ὑποκειμένου. Ξ. Ἄν. 1, 2, 17: *ἐσάλπιγξε* (δηλ. ὁ σαλπικτής). 3, 4, 4: *ἐσήμηνε τῇ σάλπιγγι* (δηλ. ὁ σαλπικτής). 3, 4, 36: *ἐκήρυξε* (δηλ. ὁ κήρυξ) Δημ. 29, 27: *τοὺς νόμους ἀναγνώσεται* (δηλ. ὁ γραμματεὺς): *ἀστράπτει, βροντᾷ, βρέχει, ὕει, ρίφει, σείει, χεῖματίζει* (δηλ. ὁ Ζεὺς ἢ ὁ θεός). πρβ. Ὀμ. 1, 237: *Ζεὺς ἀστράπτει*. Ξ. Κυν. 8, 1· *ὅταν ρίφῃ ὁ θεός*. β') ἐπὶ τοῦ τρίτου πληθυντικοῦ προσώπου *φασί, λέγουσι* καὶ τῶν ἁμοίων, ὧν ὡς ὑποκείμενον νοεῖται

τὸ οἱ ἄνθρωποι. Σοφ. Οἱ. Κ. 260: τὰς Ἀθήνας φασὶ θεοσεβεστάτας εἶναι γ' ὅταν νοῆται ἐκ τῶν ἡγουμένων ἀπὸ κοινοῦ (ὅταν δηλ. κείται ἐν προηγουμένη προτάσει) ἢ κατ' ἀναλογίαν (ὅταν δηλ. νοῆται ἐκ τινος λέξεως προηγουμένης προτάσεως). Ε. Ἄν. 1, 4, 5: Κῦρος τὰς ναῦς μετεπέμψατο, ὅπως ὑπλίτας ἀποβιδάσειε. 1, 1, 3: Τισσαφέρνης διαβάλλει τὸν Κῦρον πρὸς τὸν ἀδελφόν, ὡς ἐπιβουλεύει αὐτῷ Θ. 5. 47: τοὺς βοηθοῦσιν ἢ πόλις ἢ πέμπουσα παρεχέτω μέχρι τριάκοντα ἡμερῶν σῆτον, ἐπὶν ἔλθῃ (δηλ. ἢ βοήθεια) εἰς τὴν πόλιν τὴν ἐπαγγείλασαν βοηθεῖν.

ΣΗΜ. Τὸ ἀόριστον ὑποκείμενον εἰς σπανιώτατα παραλείπεται. Ε. Ἑλλ. 2, 1, 8: ἡ δὲ κόρη ἐστὶ μακρότερον ἢ χεῖρις, ἐν ἣ τὴν χεῖρα ἔχωρ (δηλ. εἰς) οὐδὲν ἂν δύναίτο ποιῆσαι· πρβ. καὶ 3, 1, 19· Συνήθως παραλείπεται ἐπὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου τὸ γενικὸν ὑποκείμενον τινά. ἐξ οὗ νοεῖται καὶ τὸ ὑποκείμενον τῆς ἐκ τοῦ ἀπαρεμφάτου ἐξηρητημένης προτάσεως, ὡς: οἶσθαι (δηλ. τινά) τεύξεσθαι ὧν ἐφίεται (= ἡδὺ εἶνε τὸ νὰ νομιζῇ τις ὅτι θὰ τύχῃ ὧν ἐπιθυμεῖ).

3 Πολλάκις τὸ ὑποκείμενον τῆς ὑποτελοῦς προτάσεως κείται προληπτικῶς ὡς ἀντικείμενον τοῦ ῥήματος τῆς κυρίας προτάσεως. Τοῦτο καλεῖται πρόληψις καὶ γίνεται μάλιστα ἐπὶ τῶν λεκτικῶν, γνωστικῶν καὶ φόβου σημαντικῶν ῥημάτων. Εὐρ. Μ. 248. λέγουσιν ἡμᾶς ὡς ἀκίνδυνον βίον ζῶμεν (ἀντί: λέγουσιν ὡς ἡμεῖς ἀκίνδυνον βίον ζῶμεν). Πλ. Εὐθυδ. 294: οἶσθα Εὐθύδημον ὑπόσους ὀδόντας ἔχει; (ἀντί: οἶσθα ὑπόσους ὀδόντας Εὐθύδημος ἔχει). Ἄρστω. Ν. 493: δέδοικά σε μὴ πληγῶν δέη. Ὅμοιως λέγεται καὶ ἐν τῇ κοινῇ γλώσσῃ σὲ ξεύρω τί πρᾶγμα εἶσαι καὶ τὰ ὅμοια.

ε'. Παράλειψις τοῦ κατηγορουμένου (§ 7).

Τὸ κατηγορούμενον δύναται νὰ παραλειφθῇ μόνον ὅταν νοῆται εὐκόλως ἐκ τῶν ἡγουμένων. π. χ. ἐγὼ μὲν ἐπιμελής εἰμι, σὺ δὲ οὐκ εἶ (δηλ. ἐπιμελής.)

ς'. Παράλειψις τοῦ συνδετικοῦ εἶναι (§ 8).

1. Τὸ συνδετικὸν εἶναι παραλείπεται πολλάκις, ὅταν νοῆται

εὐκόλως καὶ μηδεμίᾳ ἀσάφεια προκύπτῃ ἐκ τῆς παραλείψεως. Συνήθως δὲ παραλείπεται ἅ) ἐπὶ γενικῶν γνωμῶν. Εὐρ. Ὀρ. 340: ὁ μέγας ὄλος οὐ μόνιμος. γνωμ.: αἱ δευτέραι φροτιδὲς σοφώτεραι. Δημοκρ.: βίος ἀερόρταστος μακρῆ ὁδὸς ἀπανδρόκευτος. β) ἐπὶ τῶν οὐσιαστικῶν ἀνάγκῃ, χρεῶν, θέμις, ἀκμή, καιρὸς, ὦρα καὶ ἐπὶ τοῦ οὐδεὶς φθόνος. Δημ. 9, 6: ἀνάγκῃ βούλεσθαι. Πλ. Ἄπ. 21: οὐ θέμις ψεύδεσθαι. Ξ. Ἄν. 3, 32: περαίνειν ἥδη ὦρα γ) ἐπὶ τῶν ἐξῆς μάλιστα ἐπιθέτων, ἀξιοί, ῥᾶδιον, χαλεπὸν, οἶόν τε, δυνατόν, δίκαιοι, δῆλοιοι, φανερόν, ἐπὶ τῆς δίκην ἐπιθέτου παραλαμβανομένης μετοχῆς εἰκόσ, ἐπὶ τῶν εἰς τέον ῥηματικῶν καὶ ἐπὶ τοῦ φροῦδος. Εὐρ. Ι. Α. 1400: βαρβάρων Ἑλλήνας ἔρχειν εἰκόσ. Με. 581: φύσιν πονηρὰν μεταβαλεῖν οὐ ῥᾶδιον. Ξ. Ἄπ. 2, 1, 28: τοὺς φίλους εὐεργετητέον. Ἄριστφ. Ν. 718: φροῦδα τὰ χρήματα.

2. Τὸ συνδετικὸν εἶναι παραλείπεται ἔτι, ὅταν παραλαμβάνηται ἐκ τῶν ἡγουμένων ἢ ἐκ τῶν ἐπομένων. Παραλαμβάνεται δὲ κατὰ τὸν ἀριθμὸν, τὸ πρόσωπον καὶ τὸν χρόνον, ὃν ἀπαιτεῖ τὸ ὑποκείμενον τῆς προτάσεως. Ξ. Κυ. 1, 3, 18: μέτρον αὐτῷ οὐχ ἡ ψυχῆ, ἀλλ' ὁ νόμος ἐστίν. Δημ. 20, 47: ἕτεροι μὲν ἦσαν οἱ τότε σωθέντες, ἕτεροι δ' ἡμεῖς οἱ νῦν ἀφαιρούμενοι (δηλ. ἐστέ).

ΣΗΜ. Τὸ εἶναι παραλείπεται καὶ ἐπὶ τῆς ὑπαρκτικῆς σημασίας. Ἄριστφ. Ν. 633: ποῦ Στρεψιάδης; Ἄθην. 11, 629: ποῦ μοι τὰ ρόδα; ποῦ μοι τὰ ἴα; ποῦ μοι τὰ καλὰ σέλινα; Πλ. Κρ. 53: ἐν Θεσσαλίᾳ πλείστη ἀταξία καὶ ἀκολασία. Εὐρ. Ἄλκ. 170: πάντας βωμόνους οἱ κακ' Ἀδμήτου δόμονος (δηλ. εἰσί) προσήλθε. Μάλιστα ἐν τῇ πλοκῇ οὐδεὶς ὅστις οὐ Ξ. Κυν. 5, 33: οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἐπιλάθοιτ' ἄν.

ζ'. Παράλειψις τοῦ ῥήματος (§ 9)

1. Τὸ ῥῆμα παραλείπεται, ὅταν εὐκόλως νοῆται ἐκ τῶν ἡγουμένων ἢ ἐκ τῶν ἐπομένων. Δημ. 3, 7: ἐπράξαμεν ἡμεῖς, κάκεινοι πρὸς ἡμᾶς εἰρήνην (δηλ. ἔπραξαν). 19. 46: οὗτος μὲν ἔδωκε ἐγὼ δὲ οἶνον πίνω.

2. Ἀλλὰ καὶ ἐν ἀρχῇ λόγου παραλείπεται τὸ ῥῆμα, ὅταν εὐ-

κόλως νοῆται ἐκ τῶν συμφραζομένων ἢ ἐκ τῆς πολλῆς χρήσεως. Πλ. Λυ. 203 : δεῦρο ὦ Σώκρατες (δηλ. ἴθι). Φαίδρ. 227 : ὦ φίλε Φαίδρε, ποῖ δὴ καὶ πόθεν ; (δηλ. ἔρχει) (πρβ. τὰ τῆς κοινῆς γλώσσης: ἐδῶ Νικῶλα (δηλ. ἔλα). ἀπὸ ποῦ ; κτλ.). Ἄρσφ. Σφ. 982 : ἐς κόρακας (δηλ. ἴθι, ἢ ἔρρε ἢ βάλλε). Δημ. 22, 72 : οἱ σύμμαχοι ἀριστεῖον τῇ Ἀθηναίᾳ (δηλ. ἀνέθεσαν). οἱ σύμμαχοι τὸν δῆμον ἀνδραγαθίας ἔνεκα καὶ δικαιοσύνης (δηλ. ἐστεγάρωσαν). Ἄρσφ. Βα. 117 : σὺ γε μὴδὲν ἔτι πρὸς ταῦτα (δηλ. λέξης ἢ εἴπης). Σοφ. Ἀντιγ. 577 : μὴ μοι τριβάς (δηλ. ποιῆσθε). Πλ. Πρωτ. 343 : μὴδὲν ἄγαν (δηλ. ποιεῖ ἢ πρᾶττε).

3 Συνήθως παραλείπεται τὸ ὄρα ἢ σκόπει, ὄρατε ἢ σκοπεῖτε πρὸ τοῦ ὅπως συντεταγμένου μεθ' ὀριστικῆς μέλλοντος εἰς δήλωσιν ἐντόνου παρακελεύσεως. Εὐρ. Κυ. 595 : ὅπως ἀνήρ ἔσει (= σκόπει ὅπως ἀνὴρ ἔσει = κύτταξε νὰ φανῆς ἀνδρας). ἰδ. § 70, 3. σημ. 6'.

η'. Παράλειψις τοῦ ὑποκειμένου καὶ τοῦ κατηγορουμένου. (§ 10).

1. Πολλάκις παραλείπεται τὸ ὑποκείμενον καὶ τὸ κατηγορούμενον συγχρόνως, ὅταν νοῶνται εὐκόλως ἐκ τῆς πειρᾶς τοῦ λόγου. Πλ. Πρωτ. 345 : ὁ κακὸς ἀνὴρ οὐκ ἂν ποτε γένοιτο κακός· ἐστὶ γὰρ ἀεὶ. (δηλ. ὁ κακὸς ἀνὴρ κακός). Ὁμοίως δύναται νὰ παραλειφθῇ τὸ ὑποκείμενον καὶ τὸ συνδεδειγμένον, ἢ τὸ κατηγορούμενον καὶ τὸ συνδεδειγμένον συγχρόνως. Πλ. Γο. 452 : σὺ δὲ τίς εἶ, ὦ ἄνθρωπε; Παιδοστρίβης (δηλ. ἐγὼ εἰμι). γινωμ.: ὁ μὲν δειλὸς τῆς πατριδος, ὁ δὲ φιλόδοξος τῆς πατρῴας οὐσίας ἐστὶ προδότης.

θ'. Συμφωνία τοῦ κατηγορουμένου πρὸς τὸ ὑποκείμενον. (11).

1. Τὸ κατηγορούμενον, ἂν μὲν εἶνε ἐπίθετον, συμφωνεῖ πρὸς τὸ ὑποκείμενον κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτώσιν. π. χ. ὁ ἄνθρωπος ἐστὶ θνητός. ἢ γῆ ἐστὶ στερογγύλη. τὸ ῥόδον ἐστὶν εὐώδες. Ἄν δὲ εἶνε οὐσιαστικόν, συμφωνεῖ πρὸς τὸ ὑποκείμενον κατὰ πτώσιν,

τυχαίως δὲ κατὰ γένος καὶ κατ' ἀριθμὸν. π. χ. ὁ Ὀλυμπος ἐστὶν ὄρος, ἡ Σάμος ἐστὶ νῆσος, τὰ πρόβατα ἐστὶ πλοῦτος. Ξ. Ἀπ. 2, 3, 6 : Χαίρεσθων ἐμοὶ ζῆμια ἐστίν.

ΣΗΜ. Ὅταν τὸ ὑποκείμενον εἶνε ἀπαρέμφατον ἢ δλόκληρος πρότασις, τὸ κατηγορούμενον, ἂν εἶνε ἐπίθετον, τίθεται ἐνίοτε κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμὸν. Θ. 4, 1 : ἀδύνατα ἦν τοὺς Δοκροῦς ἀμύνασθε (ἀντὶ ἀδύνατον). Ἑρ. 3, 35 : ὡς ἔγραφε οὐ μαιτρομαὶ δῆλα γέγονε (ἀντὶ δῆλον).

2. Ὅταν τὸ ὑποκείμενον εἶνε γενικόν, τότε τὸ κατηγορούμενον, ἂν εἶνε ἐπίθετον, τίθεται κατ' οὐδέτερον γένος καὶ ἐνικὸν ἀριθμὸν, οἰουδήποτε γένους καὶ ἀριθμοῦ καὶ ἂν εἶνε τὸ ὑποκείμενον. Εὐρ. Φοι. 526 : δειλὸν ὁ πλοῦτος. Πλ. Κρ. 51 : πατρός τε καὶ μητρὸς καὶ τῶν ἄλλων προγόνων ἀπάντων τιμώτερόν ἐστιν ἢ πατρὶς καὶ σεμνότερον καὶ ἀγιώτερον. Ἰππ. 296 : ἡ σοφία πάντων κάλλιστον, ἡ δὲ ἀμάθεια πάντων αἰσχιστον. Εὐρ. Ἑρ. Μ. 1292 : αἱ μεταβολαὶ λυπηρόν. πρὸ Βιργ. ἐκλ. 3, 80 : triste lupus stabulis.

ΣΗΜ. Τὸ γενικῶς λαμβανόμενον ὑποκείμενον θεωρεῖται ὡς πρᾶγμα· διὰ τοῦτο τὸ κατηγορούμενον τίθεται κατ' οὐδέτερον γένος. Τοῦτο δὲ φαίνεται ἐκ τοιούτων παραδειγμάτων, οἷα τὰ ἐξῆς γινωμ. ὑπερήφανον πρᾶγμ' ἐστὶν ὠραία γυνή. Εὐρ. Ὀρ. 70 ἀπορον χρῆμα δυστυχῶν δόμος. γινωμ. : κάλλιστόν ἐστι κτήμα παιδεία βροτοῖς. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον κεῖται πολλάκις τὸ οὐδέτερον δεικτικῆς ἢ ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας ἀναφερόμενον εἰς οὐσιαστικὸν ἀρσενικῶ ἢ θηλυκῶ γένους ἢ εἰς δλόκληρον πρότασιν Πλ. Πρωτ. 357 : ἐπιστήμης οὐδέν ἐστι κρεῖττον, ἀλλὰ τοῦτο (ἀντὶ αὕτη, δηλ. ἡ ἐπιστήμη) ἀεὶ κρατεῖ. Μενεξ. 237 : ἀνθρωπος, ὃ συνέπει ὑπερέχει τῶν ἄλλων. Ξ. Ἑλλ. 3, 1, 9 : ἐστάθη τὴν ἀσπίδα ἔχων, ὃ (δηλ. τὸ σταθῆναι ἔχοντα τὴν ἀσπίδα) δοκεῖ κηλὶς εἶναι τοῖς σπουδαίοις.

3. Ὅταν τὸ ὑποκείμενον τοῦ εἶναι ἢ ἔλλου συνδετικῶ ῥήματος εἶνε δεικτικὴ ἢ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία, τὸ δὲ κατηγορούμενον οὐσιαστικόν, τότε τὸ ὑποκείμενον ἐλκόμενον συνήθως ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου τίθεται κατὰ τὸ γένος καὶ τὸν ἀριθμὸν αὐτοῦ. Ξ. Κυ. 8,

7, 24: παρὰ τῶν προγεγενημένων μαθηάετε αὐτη γὰρ ἀρίστη διδασκαλία (ἀντὶ τοῦτο, δηλ. τὸ παρὰ τῶν προγεγενημένων μαθηάειν). Ἡρ. 5. 108: τὴν ἄκραν, αἰ' (ἀντὶ ἧ) καλοῦνται κηλίδες τῆς Κύπρου. ἰδ. § 165, γ'.

ΣΗΜ. Ὅμοια ἔλξις καὶ ἀφομοίωσις γίνεται καὶ ὅταν ἡ δεικτικὴ ἢ ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία εἶνε ἀντικείμενον. Πλ. Νο. 699: ὁ φόβος, ἣν (ἀντὶ οὗ) αἰδῶ εἵπομεν. ἰδ. § 165, γ'.

4. Πολλάκις τὸ κατηγορούμενον κεῖται κατὰ γενικὴν πτώσιν, ἧτις διὰ τοῦτο λέγεται κατηγορηματικὴ. Ἐκφράζει δὲ ἡ τοιαύτη γενικὴ τὰς αὐτὰς σχεδὸν σχέσεις, ὡς ἐκφράζει καὶ ὅταν κρέματα ἐξ οὐσιαστικοῦ (§ 23), ἧτοι σημαίνει

α') κτῆσιν. Ἰσ. 15, 58: ἡ ἡγεμονία ἐστὶ τῆς πόλεως (= ἐστὶ κτῆμα τῆς πόλεως, ἀνήκει εἰς τὴν πόλιν). Ε. Κυ. 8, 5, 26: ἕως μὲν ἂν ἐγὼ ζῶ, ἐμῇ γίγνεται ἡ βασιλεία, ὅταν δ' ἐγὼ τελευτήσω, Κύρου. Ἄν. 7, 3, 19: Ἐενοφῶν πόλεως μεγίστης ἦν (= ἐκ πόλεως μεγίστης ἦν, ἀνήκεν εἰς πόλιν μεγίστην). Ἡρ. 2, 134: Αἰσωπος Ἰάδμορος ἐγένετο (κτῆμα, δούλος). Ε. Ἄν. 3, 2, 14: ἀγαθῶν ἐστε προγόνων (= ἐξ ἀγαθῶν ἐστε προγόνων, κατάγεσθε ἐξ ἀγαθῶν προγόνων). Οἰκ. 1, 2: οἰκοδόμου ἀγαθοῦ ἐστὶν εὖ οἰκεῖν τὸν ἑαυτοῦ οἶκον.

β'). ἰδιότητα. Πλ. Νό. 721: εἰμὶ τριάκοντα ἐτῶν. Θ. 1, 113: τῆς αὐτῆς γνώμης εἰμί.

γ'). τὴν ὕλην. π. χ. ἡ οἰκία Μιθου ἐστὶ. Θ. 4, 31: τὸ ἔρυμα Μιθου ἐπεποιήτο. Μετὰ τῆς γενικῆς ταύτης δύναται νὰ κεῖται καὶ ἡ ἐκ.

δ') ἀξίαν π. χ. ἡ οἰκία αὕτη ἐστὶν εἰκοσι μινῶν.

ε') τὸ διηρημένον ὄλον. Ἀρστω. Πλ. 869: ἡ τῶν πονηρῶν ἦσθα καὶ τοιχαρῶν; Ἰσ. 15, 235: Σόλων τῶν ἐπὶ τὰ σοφῶν ἐκλήθη.

ι'. Συμφωνία τοῦ ῥήματος πρὸς τὸ ὑποκείμενον (§ 12).

1. Τὸ συνδετικὸν ἢ τὸ ῥῆμα συμφωνεῖ πρὸς τὸ ὑποκείμενον κατ' ἀριθμὸν καὶ πρόσωπον. π. χ. ἐγὼ εἰμι Ἑλλην. σὺ εἶ βάρβαρος ὁ διδάσκαλος διδάσκει. οἱ μαθηταὶ μαθήαρονσι. Ε. Ἑλλ. 4, 4, 8; τῷ ἀνδρὶ ἐγενέσθην φύλακε.

2. Ἐξαιρέσεις τοῦ γενικοῦ τούτου κανόνος εἶνε αἱ ἑξῆς :

α') ὑποκείμενον ἐνικοῦ ἀριθμοῦ, ὅταν εἶνε περιληπτικὸν ὄνομα καὶ λαμβάνηται ἐπὶ προσώπων, ἢ ὄνομα πόλεως ἢ χώρας καὶ λαμβάνηται ἀντὶ τῶν κατοίκων, συντάσσεται πολλάκις μετὰ ῥήματος πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ. Θ. 4, 32 : ὁ στρατὸς ἀπέβαινον. 5. 82 : ὁ δῆμος ἐπέθετο τοῖς ὀλίγοις. 2, 21 : ἡ πόλις τὸν Περικλέα ἐν ὄργῃ εἶχον. 1, 13 : ναυτικὰ ἐξηρτύετο ἡ Ἑλλάς καὶ τῆς θαλάσσης μάλλον ἀρτείχοντο. Ἡ σύνταξις αὕτη ὀνομάζεται σχῆμα κατὰ σύνθεσιν ἢ κατὰ τὸ νοούμενον, διότι τὸ ῥῆμα συμφωνεῖ οὐχὶ πρὸς τὸν γραμματικὸν τύπον τοῦ ὑποκειμένου, ἀλλὰ πρὸς τὸ νοούμενον δι' αὐτοῦ. π. χ. ὁ στρατὸς ἀπέβαινον = οἱ στρατιῶται ἀπέβαινον. ἡ πόλις ἐν ὄργῃ εἶχον = οἱ πολῖται ἐν ὄργῃ εἶχον. (ἰδ § 155).

β') ὑποκείμενον οὐδετέρου γένους καὶ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ συντάσσεται μετὰ ῥήματος ἐνικοῦ ἀριθμοῦ π. χ. τὰ παιδία παίζει. Εὐρ. Μ. 618 : κακοῦ ἀνδρὸς δῶρα ὄνησιν οὐκ ἔχει. Ἡ σύνταξις αὕτη λέγεται Ἀττικὴ σύνταξις ἢ Ἀττικὸν σχῆμα, περὶ οὗ πλεῖονα ἰδὲ ἐν § 156.

γ'. ὑποκείμενον δυϊκοῦ ἀριθμοῦ συντάσσεται πολλάκις μετὰ ῥήματος πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ. Ἀριστ. Ὀρ. 1683 : σφῶ νῦν διαλάττεσθε καὶ ξυμβαίρετε.

ΣΗΜ. Ἐνίοτε ὑποκείμενον πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ συντάσσεται μετὰ ῥήματος δυϊκοῦ ἀριθμοῦ. Ἡ σύνταξις αὕτη εἶναι ποιητικὴ σπανιώτατα ἀπαντῶσα παρὰ τοῖς πεζολόγοις. Γίνεται δέ, ὅταν ὁ λόγος εἶνε περὶ δύο προσώπων ἢ πραγμάτων συνημμένων ὅπως δὴ ποτε ἢ στενὴν σχέσιν πρὸς ἄλληλα ἐχόντων, ἢ περὶ δύο ζευγῶν. Ὀμ. Υ, 158 : δύο δ' ἀνέρες εἰς μέσον συνίτην μεμαῶτε μάχεσθαι. Δ, 45 : ὧς δ' ὅτε χεῖμαρροι ποταμοὶ κατ' ὄρεσφι βρόντες ἐς μισγάγκειαν ξυβάλλετον ὄβριμον ὕδωρ (ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς ἐποίησατο χρῆσιν πρώτων μὲν τοῦ πληθυντικοῦ βρόντες, διότι οἱ δύο ποταμοὶ βρέουσι κεχωρισμένοι, ἔπειτα δὲ τοῦ δυϊκοῦ ξυβάλλετον διότι νοοῦνται ἐνούμενοι). Θ, 185 : νῦν μοι τὴν κομιδὴν ἀποτρίετον (ταῦτα λέγει ὁ Ἀχιλλεὺς πρὸς τοὺς τέσσαρας ἵππους αὐτοῦ, ὅτινες, ἀπετέλουν δύο ζεύγη)

δ') Ὄταν τὸ κατηγορούμενον εἶνε οὐσιαστικόν, τότε τὸ συνδε-
τικόν, ἂν κείται πλησιέστερον πρὸς τὸ κατηγορούμενον, ἔλκεται
ὑπ' αὐτοῦ καὶ συμφωνεῖ πρὸς αὐτὸ κατὰ τὸν ἀριθμὸν. Πλ. Μέ. 91:
οἱ σοφισταὶ φανερὰ ἐστὶ λώβητε καὶ διαφθορὰ τῶν συγγιγνομένων.
Θ. 3, 112 : ἐστὸν δύο λόφω ἢ Ἰδομένη. 1, 102 : τὸ χωρίον Ἐν-
ρέα ὁδοὶ ἐκαλοῦντο.

ε') ὑποκειμενον τρίτου προσώπου δηλούμενον διὰ τοῦ *τις*, ἢ *πᾶς*
ἢ *πᾶς τις*, ἢ δι' οὐσιαστικοῦ μετὰ τοῦ *πᾶς* ἢ *τις*, εὐρηται ἐνίοτε
ἐν τῷ Ἀττικῷ διαλόγῳ συντεταγμένον μετὰ ῥήματος δευτέρου προ-
σώπου τῆς προστακτικῆς ἐγκλίσεως. Ἀρσφ. Ὀρ. 1180 : *φύλαττε*
πᾶς ἄερα 1186 : *χῶρει* δεῦρο *πᾶς* ὑπηρέτης· *τόξευε* *πᾶς τις*.
Ἡ σύνταξις αὕτη γίνεται, ὅταν ὁ λέγων ἀποτεινόμενος πρὸς πα-
ρόντα (πρὸς δευτέρον ἄρα πρόσωπον) κελεύη ἐν τῇ ζωηρότητι
τοῦ λόγου τινα ἀορίστως καὶ γενικῶς. ἔθεν ἡ ἐξαιρέσις αὕτη εἶνε
φαινομένη, διότι τὸ *τις* εἶνε ἴσον τῷ *τις ὑμῶν*, τὸ *πᾶς* ἴσον τῷ *πᾶς*
ὑμῶν. Οὕτω λέγεται καὶ ἐν τῇ κοινῇ γλώσσῃ *ἔλα* *ἔρας* (δηλ.
ἕνας σας).

Β'. Παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ γένους καὶ τοῦ προσώπου. (§ 13).

1. Λέξεις τινὲς τίθενται πολλάκις μετὰ σημασίας περιληπτικῆς·
α) λέξεις δηλοῦσαι πρᾶγμα. Τίθεται π. χ. τὸ *κέραμος* ἀντὶ
τοῦ *κέραμοι*, τὸ *πλίνθος* ἀντὶ τοῦ *πλίνθοι*, τὸ *ἑσθής* ἀντὶ τοῦ
ἑσθῆτες καὶ ἄλλα. Θ. 4, 96 : *λίθους* καὶ *πλίνθον* καθήρουν. Ε.
Ἄπ. 3, 1, 7 : *λίθοι* τε καὶ *πλίνθοι* καὶ *ξύλα* καὶ *κέραμος* ἀτάκτως
ἔρριμμένα οὐδὲν χρήσιμά ἐστιν. Κν. 4, 5, 38 : *ἔλαβε* σκηνὴν *ἔχου-*
σαν καὶ *σιτα* καὶ *ποτὰ* καὶ *στρωμνὴν* καὶ *ἑσθῆτα*.

β') λέξεις δηλοῦσαι πρόσωπον. Λυκ. 79 : *τρία* ἐστὶν ἐξ ὧν ἡ
πολιτεία συνέστηκεν, ὁ *ἄρχων*, ὁ *δικαστής*, ὁ *ιδιώτης* (=οἱ ἄρ-
χοντες, οἱ δικασταί, οἱ ιδιώται). Θ.. 6 78 : ὁ *Συρακόσιος* πολέ-
μιος τῷ *Ἀθηναίῳ* (ἀντὶ : οἱ Συρακούσιοι πολέμιοι τοῖς Ἀθηναίοις).
(Ὁμοίως λέγεται καὶ τανῦν : Ὁ *Ἕλληρ* εἶνε εὐφυῆς κτλ). Ὁμοιον
φαίνεται τὸ ἡ *ἀσπίς* ἀντὶ τοῦ *οἱ ὀπλιῖται* καὶ τὸ ἡ *ἵππος* ἀντὶ τοῦ
οἱ ἵππεῖς. Ε. Ἄν. 1. 7, 10 : ἀριθμὸς ἐγένετο τῶν Ἑλλήνων
ἀσπίς μυρία. Θ. 1, 62 : ἡ παρὰ Περδίκκου διακοσία ἵππος. Συ-

χνάκις λαμβάνεται περιληπτικῶς τὸ οὐδέτερον ἐπιθέτων, μάλιστα τῶν εἰς ἰκός, σπανίως μετοχῆς. Θ. 7, 44: τὸ ἐναντιον=οἱ ἐναντίοι, 1, 1. τὸ ἐλληρικόν=οἱ Ἕλληνες. 1, 4: τὸ ληστικόν=οἱ λησταί. 8, 66: ὄρων πολὺ τὸ ζυγεσθηκός (=τοὺς ζυγεστώτας).

ΣΗΜ. Ὁ ἐνικός ἀριθμὸς ἐθνικοῦ ὀνόματος λαμβάνεται παρὰ τοῖς παλαιοῖς καὶ ἀντὶ τοῦ ἄρχοντος, τοῦ βασιλέως, τοῦ ἔθνους. Ξ. Κυ. 3, 3, 4: συναπέστειλε δ' αὐτῷ καὶ ὁ Ἀρμένιος στρατιάν. Ἦρ. 1, 2: ὁ Κόλχος ἀπήτει τὴν θυγατέρα.

2. Λέξις τις τίθεται πολλάκις ἐν τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ ἀναφερομένη εἰς πολλὰ πρόσωπα ἢ πράγματα, νοουμένη δὲ ἰδιαίτερος ἐπὶ ἑκάστῳ αὐτῶν. Ξ. Ἀν. 4, 7, 16: εἶχον δὲ καὶ κνημίδα καὶ κράνη καὶ παρὰ τὴν ζώνην μαχαίριον. Θ. 2, 76: ἐπὶ τοῖσδε ζυγέθησαν ἐξελεθεῖν αὐτοὺς ξὺν ἐπὶ ἱματίῳ.

3. Ὁ πληθυντικὸς ἀριθμὸς ἀφρημένων μάλιστα ἐνοσιῶν τίθεται ἀντὶ τοῦ ἐνικοῦ, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῶσι διάφορα εἶδη, ἢ ἐμφανίσεις αὐτῶν ἐν διαφόροις προσώποις ἢ πράγμασιν, ἢ ἐν διαφόροις χρόνοις ἐπαναλαμβανόμεναι. Πλ. Τιμ. 31: ὁ μετὰ γῆρας ἰὼν κατὰ φύσιν ἀπονάτατος τῶν θανάτων (=τῶν διαφόρων εἰδῶν τοῦ θανάτου) Ἰσ. 6, 102: αἱ μὲν εὐτυχίαι καὶ τοῖς φύλοισι τῶν ἀνθρώπων τὰς κακίας συγκρύπτουσιν, αἱ δὲ δυσπραξίαι ταχέως καταφανεῖς ποιούσιν. Ξ. Οἰκ. 5, 4: ψύχη τε χειμῶνος καὶ θάλαη θέρους.

4. Πολλάκις λέξις τις καὶ ἐπὶ ἐνός λεγομένη τίθεται ἐν τῷ πληθυντικῷ. Τοῦτο γίνεται ἐπὶ τῶν συγκριμένων ἐκ δύο ἢ πλείονων μερῶν. Λέγεται π. χ. πύλαι καὶ θύραι περὶ μίας πύλης καὶ θύρας, ἧτις σύγκειται ἐκ δύο θυρωμάτων. Ὀμοίως λέγεται ῥῖνες, διότι ἡ ῥίς σύγκειται ἐκ δύο μερῶν. Συγχρότατα λέγεται παρὰ ποιηταῖς: ἄρματα ἀντὶ ἄρμα, μέγαρα ἀντὶ μέγαρον, δώματα, οἶκοι ἀντὶ δῶμα, οἶκος, διότι ταῦτα σύγκεινται ἐκ πολλῶν μερῶν. Πλ. Ἀξ. 364: πλησίον ᾠκει τῶν πυλῶν. Ὀμ. Ξ. 467: στόμα ῥῖνές τε

5. Κύρια ὀνόματα προσώπων τίθενται ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ α) πρὸς δῆλωσιν προσώπων τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος Πλ. Κρατ. 432: δύο Κρατύλοι. β) πρὸς δῆλωσιν προσώπων ὁμοίων τῷ ὀνομαζομένῳ προσώπῳ. Ξ. Ἀν. 3, 2, 31: μυρίους ὄψονται ἀν' ἐνός Κλεάρχους.

Ἄριστφ. Ὅρ. 558: τὰς Ἀλκμήνας. Ὅμοιον εἶνε τὸ παρ' Ἡροδότῳ 3, 160: δέκα Βαβυλώνες.

6. Ὁ δυϊκὸς ἀριθμὸς εἶνε συνήθως εὐχρηστος ἐπὶ προσώπων καὶ πραγμάτων, ἅτινα νοοῦνται ὅπωςδῆποτε συνημμένα καὶ ἀποτελοῦντα ζευγῶν. Λέγεται π.χ. τῶ χεῖρε, τῶ πόδε, τῶ ὄτε, τῶ ὄφθαλμῶ. Ὅμοίως λέγεται πολλάκις τῶ ἀδελφῶ, περὶ δύο ἀδελφῶν. Ξ, Κυ. 2, 3, 10: τῶ χεῖρε προέχων ἐνεπόδιζον τὸν παίοντα. Ἄριστφ., Ξκ 346: ἐς τῶ καθόρνω τῶ ποδ' ἐνθεις ἰέμην.

7. Τὸ ἀρσενικὸν γένος εἶνε τὸ γενικῶς προσωπικόν, ὅθεν, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ γενικῶς τὸ πρόσωπον, παραλαμβάνεται τὸ ἀρσενικὸν γένος. Πλ. Νό 795: διαφέρει μαθῶν μὴ μαθόντος καὶ ὁ γεγυμνασμέτος τοῦ μὴ γεγυμνασμένου. Ξ. Οἰκ. 7, 27: ὁπότερος ἂν ἦ βελτίων, εἴθ' ὁ ἀνὴρ εἴθ' ἡ γυνή, οὗτος καὶ πλεῖον φέρεται τοῦ ἀγαθοῦ. Οὗτος εἶνε ὁ λόγος, δι' ὃν παρὰ τοῖς τραγικοῖς μάλιστα ποιηταῖς, ὅταν γυνὴ λέγῃ περὶ ἑαυτῆς ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ, ἐπιφέρεται ἐπίθετον ἢ μετοχὴ κατ' ἀρσενικὸν γένος. Εὐρ. Ἄιδρ. 255: ἡμεῖς μὲν οὖν τοιοῦδε (τοῦτο λέγει ἡ Ἀνδρομάχη περὶ ἑαυτῆς). Σοφ. Ἡλ. 399: πεσοῦμεθ' εἰ χρή, πατρὶ τιμωρούμενοι (λόγοι τῆς Ἡλέκτρας).

8. Οὐχὶ σπανίως τίθεται ὁ πληθυντικὸς ἀριθμὸς τῆς προσωπικῆς ἀντανουμίας τοῦ πρώτου προσώπου ἀντὶ τοῦ ἐνικοῦ (μάλιστα δὲ ὅταν ὁ λέγων ὡς συγγραφεὺς περὶ ἑαυτοῦ λέγῃ) Ξ. Ἄπ. 1, 2, 46: ὦ Ἀλκιβιάδη, καὶ ἡμεῖς τηλικούτοι ὄντες δεινοὶ τὰ τοιαῦτα ἤμεν. (=καὶ ἐγὼ τηλικούτος ὢν δεινὸς τὰ τοιαῦτα ἦν). Κυ. 1, 1, 1: ἐννοιά ποθ' ἡμῖν ἐγένετο (λέγει περὶ ἑαυτοῦ ὁ Ξενοφῶν). Παρὰ τοῖς ποιηταῖς καὶ μάλιστα τοῖς τραγικοῖς ἡ χρῆσις αὕτη εἶνε συχνοτέρα καὶ πολλάκις γίνεται μετάβασις ἀπὸ τοῦ πληθυντικοῦ εἰς τὸν ἐνικὸν καὶ ἀπὸ τοῦ ἐνικοῦ εἰς τὸν πληθυντικόν. Εὐρ. Ἡρ. 858: ἤλιον μαρτυρόμεσθα δρῶσ' ἃ δρᾶν οὐ βούλομαι. Εὐρ. Τρφ. 304: οὐ δικαίως, ἦν θάνα, θανούμεθα.

9. Οὐχὶ σπανίως τίθεται δεῦτερον ἐνικὸν πρόσωπον τοῦ ῥήματος ἀντὶ τρίτου μετὰ τοῦ τίς. Σοφ. Αἶ. 154: τῶν μεγάλων ψυχῶν ἰεῖς οὐκ ἂν ἀμάρτοις. Ἡ χρῆσις αὕτη ὑπάρχει καὶ ἐν τῇ καθωμιλημένῃ γλώσσῃ. π. χ. ἔχεις γρόσσα, ἔχεις γλώσσα· ἔχεις φλωριά, ἔχεις θωριά.

20 Σύνθετος πρότασις. § 14. — Συμφων. τοῦ κατηγ. πρὸς δύο ὑποκ. § 15.

10 Πολλάκις παρὰ ποιηταῖς, ἐνίοτε δὲ καὶ παρὰ τοῖς πεζολόγοις, ἐν λόγῳ ἀποτεινομένη πρὸς ἓν πρόσωπον τίθεται τὸ ῥῆμα κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμὸν, διότι μετὰ τοῦ προσφωνομένου προσώπου, τοῦ κυριωτέρου, νοοῦνται καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ. Ὀμ. Μ. 82: νῆα ἰθύνετε, παίδιμ' Ὀδυσσεῦ. Σοφ. Οἰ. Κ. 1104: προσέλθετ' ὦ παῖ (ὁ Οἰδίπους προσφωνεῖ τὴν Ἀντιγόνην, νοεῖ δ' ἅμα καὶ τὴν Ἰσμήνην). Ε. Ἑλλ. 4, 1, 11: ἴτε ὑμεῖς, ὦ Θηριππίδα, καὶ διδάσκετε αὐτόν· οἱ μὲν δὲ ἀναστάντες ἐδίδασκον. Ὀμοίως λέγεται καὶ ἐν τῇ καθωμίλημένῃ γλώσσῃ: ἐλάτε ἐδῶ, Νικόλα κτλ.

11. Τὸ εἰπέ, ἰδέ, ἄγε, τίθενται πολλάκις καὶ ἔνα ὁ λέγων πρὸς πλείονα πρόσωπα ἀποτείνει τὸν λόγον. Ἀριστφ. Σφ. 403: εἰπέ μοι, τί πάσχετε, ὄνδρες. Σοφ. Τρ. 821: ἰδ' οἶον, ὦ παῖδες, προσέμιξεν ἄφαρ τοῦπος τὸ θεοπρόπιον ἡμῖν. Ὀμ. Γ, 475: παῖδες ἐμοί, ἄγε Τηλεμάχῳ καλλίτριχας ἵππους ζευξάτε πρὸς τὴς κοινῆς γλώσσης ἐλα ἡσυχάσατε καὶ τὰ ὅμοια.

Γ. Σύνθετος πρότασις. (§ 14).

Σύνθετος πρότασις λέγεται ἡ πρότασις, ἐν ἣ ὑπάρχουσι πλείονα τοῦ ἐνὸς ὑποκείμενα ἢ κατηγορούμενα, ἢ πλείονα ἅμα ὑποκείμενα καὶ κατηγορούμενα π. χ. ὁ Πλάτων καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ἦσαν σοφοί. Ὁ Σωκράτης ἦν σώφρων καὶ ἀνδρεῖος. Ε. Ἀπ. 3, 13, 4: ὁ θεράπων ἐστὶν ὄψοφαγίστατος, βλακίστατος, φιλαργυρότατος καὶ ἀργρότατος. Πλ. Δά. 130: ἐγὼ καὶ ὁ σὸς πατὴρ ἐταίρω τε καὶ φίλω ἦμεν.

ΣΗΜ. σύνθετος εἶνε ἡ πρότασις καὶ ὅταν ἔχῃ δύο ἢ πλείονα ἀντικείμενα, ἢ δύο ἢ πλείονας προσδιορισμοὺς συνδεομένων πρὸς ἀλλήλους διὰ τινος παρατακτικοῦ συνδέσμου. Ε. Ἀγ. 3, 3: Ἀγχιλαφῶ ἐαυτὸν καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα ἐνεχείρισε. Ἀν. 1, 1, 7 ἐπολιόρκει καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν.

α'. Συμφωνία τοῦ κατηγορουμένου πρὸς δύο ἢ πλείονα ὑποκείμενα (§ 15).

Ὅταν τὰ ὑποκείμενα τῆς προτάσεως εἶνε δύο ἢ πλείονα, τότε ἐπὶ τοῦ κατηγορουμένου, ἂν εἶνε ἐπίθετον παρατηροῦνται τὰ ἐξῆς.

α') ὅταν τὰ ὑποκείμενα εἶνε ἔμφυχα, τὸ κατηγορούμενον τίθεται ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ κατὰ τὸ γένος μὲν τῶν ὑποκειμένων, ἂν εἶνε ὁμοιογενῆ, κατὰ τὸ ἐπικρατέστερον δὲ γένος, ἂν εἶνε ἑτερογενῆ. Εἶνε δὲ ἐπικρατέστερον τὸ μὲν ἀρσενικὸν τοῦ θηλυκοῦ καὶ τοῦ οὐδετέρου, τὸ δὲ θηλυκὸν τοῦ οὐδετέρου. Θ. 1, 20: *Ἰππαρχος καὶ Θεσσαλὸς ἦσαν ἀδελφοί.* Ε. Ἀν. 4, 7, 2: *συνεληλυθότες ἦσαν καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ κτήνη πολλὰ.*

ΣΗΜ. Ὅταν τὰ ὑποκείμενα εἶνε δύο ἐνικά, τὸ κατηγορούμενον δύναται νὰ τεθῆ κατὰ δυνικὸν ἀριθμὸν. Πλ. Λά. 170: *ἐγὼ τε καὶ ὁ σὸς πατὴρ ἐταίρω τε καὶ φίλω ἤμεν.*

β) Ὅταν τὰ ὑποκείμενα εἶνε ἄψυχα, τὸ κατηγορούμενον τίθεται ἐν τῷ πληθυντικῷ κατ' οὐδέτερον γένος. Ε. Ἀπ. 3, 1, 7. *λίθοι τε καὶ πλίνθοι καὶ ξύλα καὶ κέραμος ἀτάκτως ἐρριμμένα οὐδὲν χρήσιμά ἐστιν.*

ΣΗΜ. Σπανιώτερον τίθεται τὸ κατηγορούμενον ἐπὶ δύο ἢ πλείονων ἀψύχων ὑποκειμένων κατὰ τὸ γένος καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ πλησιεστέρου Ε. Κυ. 6, 4, 20: καὶ νόμος καὶ φόβος ἱκανὸς ἔρωτα κωλύειν. Ὅμ. Α. 177: *αἰεὶ τοι ἔρις τε φίλη* (δηλ. ἐστί) πόλεμοί τε μάχαι τε.

γ') Ὅταν ἐκ τῶν ὑποκειμένων τὰ μὲν εἶνε ἔμφυχα, τὰ δὲ ἄψυχα, τὸ κατηγορούμενον τίθεται ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ ἢ κατὰ τὸ γένος τῶν ἐμψύχων ὑποκειμένων ἢ κατ' οὐδέτερον γένος. Ἡρ. 7, 11: *αὐτοὶ τε οἱ ἄνθρωποι καὶ ἡ γῆ αὐτῶν ἐπώνυμοι τοῦ καταστρεψαμένου καλέονται.* Πλ. Πολ. 562: *ἡ καλλίστη πολιτεία καὶ ὁ κάλλιστος ἀνὴρ λοιπὰ ἂν ἡμῖν εἴη διελθεῖν.*

β'. Συμφωνία τοῦ ῥήματος πρὸς δύο ἢ πλείονα ὑποκείμενα (§ 16).

1. Ὅταν τὰ ὑποκείμενα εἶνε πλείονα τοῦ ἐνός, τὸ ῥῆμα τίθεται ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ, ἢ κατὰ τὸν ἀριθμὸν τοῦ πλησιεστέρου ἢ τοῦ σπουδαιότερου. Θ. 4, 46: *Εὐρυμέδων καὶ Σοφοκλῆς—ἐς Κέρκυραν ἐστράτευσαν.* Ε. Ἀν. 2, 4, 16: *ἔπεμφέ με Ἀριαῖος καὶ Ἀρτάοχος.* Θ. 8. 63: *οἱ ἐν τῇ Μιλήτῳ καὶ ὁ Ἀστυόχος*

ἐθάρασσε. Ξ. Ἄν. 1, 20, 1: βασιλεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ διώκων εἰσπίπτει εἰς τὸ Κύρειον στρατόπεδον.

ΣΗΜ. α. Ἐνίοτε τίθεται πληθυντικὸν ῥῆμα ἐπὶ ἐνικοῦ ὑποκειμένου, μεθ' οὗ εἶνε συνημμένον διὰ τῆς μετὰ ὄνομα ἐνικὸν ἢ πληθυντικόν. Ξ. Ἑλλ. 1, 1, 40: Ἀλκιβιάδης μετὰ Μαρτιθέου ἀπέδρασαν. Θ. 3, 109: Δημοσθένης μετὰ τῶν ξυστρατῆγων σπένδονται Μαντινεῦσιν.

ΣΗΜ. β. Ὅταν τὰ ὑποκείμενα εἶνε δύο ἐνικά, δύναται τὸ ῥῆμα νὰ τεθῆ κατὰ δυτικὸν ἀριθμὸν. Πλ. Νό. 632: Μίτως καὶ Ἀνκοῦργος νόμους ἐθέτην.

2. Ὅταν τὰ ὑποκείμενα εἶνε δύο ἢ πλείονα, διαφόρων δὲ προσώπων, τὸ ῥῆμα τίθεται ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ κατὰ τὸ ἐπικρατέστερον πρόσωπον. Εἶνε δὲ τὸ μὲν πρῶτον πρόσωπον ἐπικρατέστερον τοῦ δευτέρου καὶ τοῦ τρίτου, τὸ δὲ δεύτερον ἐπικρατέστερον τοῦ τρίτου π. χ. ἐγὼ καὶ σὺ γράφομεν. ἐγὼ καὶ ὁ Γεώργιος γράφομεν. σὺ καὶ ὁ Γεώργιος γράφετε. Πλ. Πολ. 378: οὐκ ἐσμέν ποιηταὶ ἐγὼ τε καὶ σὺ. Δημ. 9, 72: ἐγὼ τε καὶ Πολύεντος — καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις περιήλθομεν. Πλ. Νό. 888: οὐ σὺ μόνος οὐδὲ οἱ σοὶ φίλοι πρῶτοι καὶ πρῶτον ταύτην δόξαν περὶ θεῶν ἔσχετε.

ΣΗΜ. Ἐνίοτε τὸ ῥῆμα τίθεται κατὰ τὸν ἀριθμὸν καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ πλησιεστέρου ὑποκειμένου. Πλ. Γο. 595: οἶδα σαφῶς καὶ ἐγὼ καὶ σὺ Ἄντ. 1, 2: καὶ ἐγὼ καὶ ἡ γραφὴ λέγει. Εὐρ. Μ 1014: ταῦτα θεοὶ κἀγὼ ἐμχαρησάμην.

Δ'. Ἐπηυξημένη ἢ πεπλατυσμένη πρότασις. (§ 17).

Καὶ αἱ ἀπλάι καὶ αἱ σύνθετοι προτάσεις περιέχουσι συνήθως, πλὴν τοῦ ὑποκειμένου, τοῦ κατηγορουμένου καὶ τοῦ ῥήματος, καὶ ἄλλας λέξεις, αἵτινες χρησιμεύουσιν εἰς ἀκριβέστερον προσδιορισμὸν τοῦ ὑποκειμένου ἢ τοῦ κατηγορουμένου ἢ τοῦ ῥήματος. Αἱ λέξεις αὗται αἱ προσδιορίζουσαι ἀκριβέστερον τὸ ὑποκείμενον ἢ τὸ κατηγορούμενον ἢ τὸ ῥῆμα λέγονται προσδιορισμοί. Ἡ δὲ πρότασις ἢ περιέχουσα ἓνα ἢ πλείονας προσδιορισμοὺς λέγεται ἐπηυξημένη ἢ πεπλατυσμένη πρότασις.

α) τὸ ὑποκείμενον προσδιορίζεται 1) δι' ἐπιθέτου ἢ ἄλλης λέξεως ἐπιθετικῶς λαμβανομένης π. χ. ὁ ἐπιμελής μαθητὴς μανθάνει· ὁ ἔμδος πατὴρ ἐστὶ φιλόσοφος. Ὁ τοιοῦτος προσδιορισμὸς λέγεται ἐπιθετικὸς· 2) δι' οὐσιαστικοῦ συμφωνούντος πρὸς τὸ ὑποκείμενον κατὰ πτώσιν π. χ. Κῦρος ὁ βασιλεὺς ἦν ἀνδρεῖος. Ὁ τοιοῦτος προσδιορισμὸς λέγεται παράθεσις· 3) διὰ γενικῆς πτώσεως π. χ. ὁ θρόνος τοῦ βασιλέως ἐστὶ χρυσοῦς. Ὁ τοιοῦτος προσδιορισμὸς εἶνε μὲν ὅμοιος τῷ ἐπιθετικῷ κατὰ τὴν δύναμιν, λέγεται δὲ συνήθως προσδιορισμὸς διὰ γενικῆς ἢ γενικῆ συντακτικῆς.

β) τὸ ῥῆμα προσδιορίζεται 1) δι' ἐπιρρήματος ἢ ἄλλης λέξεως ἐπιρρηματικὴν ἔννοιαν ἐχούσης π. χ. καλῶς γράφω, σπουδῆ ἤλθοι. Ὁ τοιοῦτος προσδιορισμὸς λέγεται ἐπιρρηματικὸς· 2) διὰ τινος τῶν πλαγίων πτώσεων μετὰ προθέσεως. παραδὸ χάριν· μάχων ὑπὲρ ἐλευθερίας. Ὁ τοιοῦτος προσδιορισμὸς ἀνήκει εἰς τοὺς ἐπιρρηματικούς, συνήθως δὲ λέγεται ἐμπρόθετος· 3) διὰ τινος τῶν πλαγίων πτώσεων, ἧτις σημαίνει τὸ πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, εἰς τὸ ὅποιον μεταβαίνει ἢ ἐνέργεια τοῦ ὑποκειμένου καὶ λέγεται ἀντικείμενον π. χ. ἐπιθυμῶ δόξης, βοηθῶ τῇ πατρίδι, γράφω ἐπιστολήν. 4) δι' ἀπαρεμφάτου π. χ. βούλομαι μαρθάνειν. ε) διὰ μετοχῆς π. χ. χαίρω μαρθάνων.

γ) τὸ κατηγορούμενον, ἂν μὲν εἶνε οὐσιαστικόν, προσδιορίζεται, ὡς καὶ τὸ ὑποκείμενον, ἂν δὲ εἶνε ἐπίθετον, προσδιορίζεται.

1) διὰ τινος τῶν πλαγίων πτώσεων, ὡς: ὁ ἀετὸς ἦν ἱερός τοῦ Διός. Ε. Ἀθ. 5, 3, 10: οἱ ὅμοιοι τοῖς ὁμοίοις εὖροι εἰσιν. Κυ. 8, 4, 18: δειρὸς εἰμι ταύτην τὴν τέχνην.

2) δι' ἐπιρρηματικοῦ προσδιορισμοῦ π. χ. ὁ Γεώργιος ἐστὶ Μαν ἐπιμελής. Ε. Ἀπ. 1, 2, 1. Σωκράτης ἦν πρὸς πάντας πόρους καρτερικώτατος.

ΣΗΜ. α. Καὶ τὸ ἀντικείμενον δύναται νὰ προσδιορίζεται, ὡς τὸ ὑποκείμενον. γινωμ. τὸν δόλιον ἄνδρα φεῦγε παρ' ὄλον τὸν βίον. Ε. Ἑλλ. 2, 1, 30. Λύσανδρος ἐπεμψε Θεόπομπον τὸν Λησίων. 2, 8, 2. Λύσανδρος ἀπέπεμπε τοὺς φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων. Καὶ ὁ προσδιορισμὸς δύναται νὰ προσδιορίζεται δι' ἄλλου

προσδιορισμοῦ π. χ. πολλὴν ἀθυμίαν κατέστην. πάνυ καλῶς εἶρηκα.

ΣΗΜ. Β'. Λέξεις τις τῆς προτάσεως ἢ ὅλη ἡ πρότασις δύναται νὰ προσδιορίζηται δι' ἄλλης προτάσεως. Ἡ πρότασις ἢ χρῆσιμύουσα εἰς προσδιορισμὸν λέξεώς τινος ἢ ὅλης προτάσεως ὀνομάζεται ἐξηρημένῃ ἢ ὑποτελής, ἡ δὲ προσδιοριζομένη πρότασις ὀνομάζεται κυρία. Μέ. 179 : ἔστι δίκης ὀφθαλμός, ὃς τὰ παρθ' ὀρᾶ. Ξ. Ἀπ. 2, 9, 2 : κύνας τρέφεις, ἵνα σοι τοὺς λύκους ἀπὸ τῶν προβάτων ἀπερύκωσι.

α'. Ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοί. (§ 18).

1. Ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοὶ καλοῦνται οἱ προσδιορισμοὶ οὐτινες ἐκφέρονται δι' ἐπιθέτων καὶ συνάπτονται μετ' οὐσιαστικοῦ οὕτω στενῶς, ὥστε νὰποτελῶσι μετ' αὐτοῦ μίαν ἔννοιαν. π. χ. μερᾶν πόλις σοφὸς ἀνὴρ.

2. Ὡς ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοὶ συνάπτονται μετ' οὐσιαστικοῦ καὶ μετοχῆ καὶ ἐπιθετικῆ ἀντωνυμίας καὶ ἀριθμητικῆς. π. χ. ὁ λάμπων ἥλιος. ὁ ἐμὸς πατήρ. τριακόσιοι στρατιῶται.

3. Καὶ γενικὴ πτώσις καὶ ἐπίρρημα καὶ ἐμπρόθετος προσδιορισμὸς διὰ τοῦ ἔρθρου λαμβάνουσι δύναμιν ἐπιθέτου καὶ τίθενται ὡς ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοί. π. χ. ὁ Ἀθηναίων δῆμος (=δ' Ἀθηναϊκός). αἱ πέρυσι (αἱ περυσιναί) πρεσβεῖαι. ἡ κατὰ νόμον (=ἡ νόμιμος) τιμωρία.

4. Πολλὰ προσηγορικὰ ὀνόματα σημαίνοντα ἐπιθέτευμα, τάξις, ἡλικίαν, ἐθνικότητα, καὶ ἔχοντα ὅπωςδήποτε ἐπιθετικὴν ἔννοιαν συνάπτονται πολλακίς μετὰ τοῦ ἀνὴρ, ἄνθρωπος, γυνή, ὡς ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοὶ αὐτῶν. Δημ. 18, 282 : ἀνὴρ ρήτωρ. Λυ. 30, 28 : ἄνθρωποι ὑπογραμματεῖς. Ξ. Κυ. 8, 7, 14 : πολίται ἄνθρωποι. Ἀρίστωφ. Θ. 344 : γραῦς γυνή. Ξ. Κυ. 2, 2, 6 : ἀνὴρ γεατίας. Δημ. 4, 11 : Μακεδῶν ἀνὴρ. Θ. 2, 12 : ἀνὴρ Σπαρτιάτης. Συγχρότατον εἶναι τὸ ἄνδρες δικασταὶ καὶ τὸ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. Ὅμοίως λέγεται καὶ ἐν τῇ καθωμίλημένῃ γλώσσῃ παλῆς ἄνθρωπος, δάσκαλος ἄνθρωπος καὶ τὰ ὅμοια γέρος ἄνθρωπος, γρηᾷ γυναικίαι κτλ.

ΣΗΜ. Ἐνίοτε εὐρηνται τὰ τοιαῦτα προσηγορικὰ καὶ μετ' ἄλ-
λων λέξεων συνημμένα ὡς ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοὶ, μάλιστα δὲ παρὰ
ποιηταῖς, Εὐρ. Ἴω. 13, 78 : οἰκέτης βίος. Ἄλκ. 679 : *rearίας*
λόγος. Ὀρ. 552 : *γέρων* πούς. Ἴ. Τ. 342 : "Ελλην γῆ. Θ. 2, 36 :
"Ελλην πόλεμος. Ξ. Ἄν. 4, 1, 6 : *ὀπισθοβύλακες* ὀπλίται.

5. Ὄταν δύο ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοὶ συνάπτονται μετὰ τοῦ
αὐτοῦ οὐσιαστικοῦ, ἂν μὲν ἑκάτερος ἐξ αὐτῶν ὁμοίως προσδιορίζη
τὸ οὐσιαστικόν, συνδέονται μετ' ἀλλήλων διὰ τοῦ καὶ ἢ διὰ τοῦ
τε καὶ, ἂν δὲ ὁ εἰς ἀποτελεῖ μετὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ τρόπον τινα
μίαν ἔννοιαν, ὁ δὲ ἕτερος προσδιορίζη τὴν ὅλην ταύτην ἔννοιαν,
τότε ἐκφέρονται ἄσυνδέτως. Πλ. Ἴππ. 281 : *ὁ καλὸς τε καὶ σο-*
φὸς Ἴππίας. Ξ. Ἄν. 1, 5, 4 : *πόλις ἐρήμη μεγάλη* Δημ. 4. 46 :
ἄθλιοι ἀπόμισθοι ξένοι.

Συμφωνία τοῦ ἐπιθετικοῦ προσδιορισμοῦ πρὸς
τὸ προσδιοριζόμενον οὐσιαστικόν. (§ 19).

Ὁ ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς συμφωνεῖ πρὸς τὸ προσδιοριζόμενον
οὐσιαστικόν κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πᾶσιν. π. χ. *ὁ ἐπιμελής*
μαθητής : *αἱ ὑψηλαὶ δρύες*. Ὀρ. 3, 254 : *ἄνδρες* κρατερώ.

ΣΗΜ. α'. Τὸ δύο συνάπτεται συχνότατα μετὰ πληθυντικοῦ ἀ-
ριθμοῦ. Θ. 1, 93 : *δύο ἄμαξαι*. ὡσαύτως καὶ τὸ *δνοῖρ*. Πλ. Πρωτ.
355 : *δνοῖρ ὀνόμασι* Δυκ. 86 : *δνοῖρ ἀνδρῶν*.

ΣΗΜ. β'. Ἀντὶ τοῦ *πλείων*, *πλείονος* κτλ. καὶ τοῦ *ἐλάττων*,
ἐλάττονος κτλ. τίθεται πολλάκις τὸ *πλέον* ἢ *πλεῖν* καὶ τὸ
ἐλαττον, ὅταν ἔπηται ἀριθμὸς ἢ λέξις σημαίνουσα ποσὸν Ξ. Ἄν.
5, 6, 9 : *μυριάδες πλέον* ἢ δώδεκα. Ἀριστοφ. Β. 89 : *μειρακύ-*
λια πλεῖν ἢ *μύρια*, Εὐριπίδου *πλεῖν* ἢ *σταδίω* λαλίστερα. Θ. 6,
25 : εἶπε *τριήρεσι μὲν οὐκ ἔλασσον* ἢ ἑκατὸν *πλευστέα* εἶναι, ὀ-
πλίταις δὲ *πεντακισχιλίων οὐκ ἐλάσσουσιν*.

Ἐλλειψις τοῦ προσδιοριζομένου οὐσιαστικοῦ (§ 20).

Πολλάκις ἐλλείπει τὸ ὑπὸ τοῦ ἐπιθέτου προσδιοριζόμενον οὐσια-
στικόν, τότε δὲ τὸ ἐπίθετον ἢ ἡ ἐπιθετικῶς λαμβανομένη μετοχὴ
ἢ ἄλλη λέξις λαμβάνει οὐσιαστικοῦ χαρακτῆρα. Ἐλλείπει δὲ

συνήθως α') τὸ ἄνθρωπος, ἄνθρωποι, ἀνήρ, υἱός, γυνή, θυγάτηρ. π. χ. οἱ θνητοὶ (δηλ. ἄνθρωποι), οἱ λέγοντες (=οἱ ῥήτορες), οἱ περὶ τὸν κῦρον (δηλ. ἄνδρες), ὁ Σωφρονισκοῦ (δηλ. υἱός). β') τὸ οἶκος. Μέ. 420 : ὁ πολὺς ἀκρατος πόλλ' ἀναγκάζει φρονεῖν. πρβ. τὸ παρ' ἡμῖν : τὸ ῥητορικόν (δηλ. κρασί). γ') τὸ στρατός. Θ. 1, 47 : ὁ πεζός. δ') τὸ ἡμέρα. Ξ. Ἄν. 3, 4, 37 : τῇ ὕστεραίᾳ. ε') τὸ γῆ, ἡ χώρα. Ἰσ. 4. 168 : ἐπὶ ξέρης ἀλώμαι. Ξ. Ἰέ. 2, 8 : διὰ πολεμίας πορεύονται. ς') τὸ ὁδός. Μέ. 65 : βιάδιζε τὴν εὐθεΐαν. ζ') τὸ χεῖρ ὡς : ἡ δεξιὰ, ἡ ἀριστερά. η') τὸ μοῖρα. Πλ. Γο. 512 : τὴν περὶ μένην οὐδ' ἂν εἰς ἐκφύγοι θ') τὸ ψῆφο. Πλ. Λά. 134 : τὴν ἐναρτίαν Λάχης Νικίᾳ ἔθετο. πρβ. ἡ εὐορκός, ἡ ὄσια. ι') τὸ δίκη Πλ. Ἄπ. 18 : ἐρήμην κατηγοροῦσι. ια') τὸ τέχνη π. χ. ἡ ῥητορικὴ. ιβ') τὸ δραχμή. Δημ. 23, 24 : χιλίας εἴληθε. ιγ') πρᾶγμα ἢ πράγματα ἢ τι τοιοῦτον π. χ. τὰ τῆς πόλεως. Πλ. Γο. 458 : τὸ τῶν παρόντων (=τὸ τῶν παρόντων συμφέρον).

ΣΗΜ. Οὕτω λαμβάνεται ἀντὶ οὐσιαστικοῦ τὸ οὐδέτερον τῶν ἐπιθέτων μετὰ τοῦ ἄρθρου π. χ. τὸ καλόν, τὸ δίκαιον, τὸ ἀληθές κτλ.

β'. Παράθεσις. (§ 21).

1. Παράθεσις ὀνομάζεται τὸ οὐσιαστικόν, ὅπερ ἄνευ συνδέσμου παρατίθεται ἄλλῳ οὐσιαστικῷ (ἢ προσωπικῇ ἀντωνυμίᾳ) εἰς προσδιορισμὸν αὐτοῦ. Ἰσοδυναμεῖ δὲ ἡ παράθεσις μὲ ἀναφορικὴν πρότασιν. Θ. Α, 79 : Ἀρχίδαμος ὁ βασιλεὺς (=ὁ βασιλεὺς ἦν) Μέ. 130 : περὶ χρημάτων λαλεῖς, ἀβεβαίου πράγματος (=ἀβεβαίον πρᾶγμα ἐστὶ). Οὕτω λέγεται καί, ἐγὼ ὁ Θεμιστοκλῆς κτλ.

2. Ἐπειδὴ ἡ κτητικὴ ἀντωνυμία ἰσοδυναμεῖ τῇ γενικῇ τῆς προσωπικῆς, διὰ τοῦτο τίθεται ἐνίοτε παράθεσις κατὰ γενικὴν πτώσιν εἰς κτητικὴν ἀντωνυμίαν ἀναφερομένη. Ὅμ. Γ, 108 : δαήρ ἐμός ἐσκε κνώπιδος (=δαήρ ἐμοῦ ἦν τῆς κνώπιδος). Σοφ. Οἰ. Κ. 344 : τὰμὰ θυστήνου κακὰ (=τὰ κακὰ ἐμοῦ τοῦ θυστήνου). Σύνηθες ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ εἶνε τὸ ἡμέτερος αὐτῶν καὶ ἡμέτερος αὐτῶν. Ὅμοίως τίθεται παράθεσις κατὰ γενικὴν ἀνα-

φερομένη εἰς ἐπίθετον, ὅπερ ἰσοδυναμεῖ μὲ γενικὴν οὐσιαστικῶν.
 Ὅμ. Ε, 741 *Γοργεῖη κεφαλῆ, δεινοῖο πελώρου*, (= *Γοργοῦς κεφαλῆ, δεινοῖο πελώρου*. Πλ. Λά. 179: *παππῶν δὲ καὶ οὗτος ὄνομα ἔχει, τοῦμοῦ πατρὸς* (= *τοῦ πάππου δὲ καὶ οὗτος ὄνομα ἔχει, τοῦμοῦ πατρὸς*). Ἄπ. 29: *Ἀθηναῖος εἶ πόλεως τῆς μεγίστης*. πρβ. καὶ § 103 σημ. β'.

ΣΗΜ. Αἱ λέξεις ὄρος, πόλις, γῆσος, καὶ τὰ ὅμοια τίθενται παραθετικῶς μετὰ τῶν κυρίων ὀνομάτων τῶν ὄρεων, τῶν πόλεων, τῶν νήσων καὶ τῶν ὀμοίων. Θ. 4, 96: *Πάρης τὸ ὄρος*. 3, 103: *Ἰησσα Σικελικὸν πόλισμα*. 1, 116: *Τραγία ἡ γῆσος*. 1, 46: *ἡ Δευκίμη τὸ ἀκρωτήριον*. ἢ τὸ κύριον ὄνομα τίθεται ὡς παράθεσις. Θ. 4, 46: *τὸ ὄρος ἡ Ἰστώρη*. Ε. Ἄν. 1, 2, 26: *ἡ πόλις οἱ Ταρσοί*. Θ. 4, 8: *ἡ νῆσος ἡ Σφακτηρία*. Ὅταν δὲ τὸ κύριον ὄνομα εἶνε τοῦ αὐτοῦ γένους μὲ τὸ ὄνομα ὄρος, πόλις, γῆσος, τότε δύναται νὰ τεθῇ τὸ κύριον ὄνομα ὡς ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς. Θ. 2, 19: *τὸ Αἰγάλεω ὄρος*. 4, 130: *ἡ Μένδη πόλις*. Οὕτω καὶ τὰ κύρια ὀνόματα τῶν ποταμῶν. Θ. 2, 102: *ὁ Ἀχελῷος ποταμὸς*. Ἐνίοτε δὲ τίθεται κατὰ γενικὴν τὸ κύριον ὄνομα. Εὐρ. Ἐλ. 105: *Ἰλλου πόλις*. Ἡρ. 7, 42, *Κάρης οὖρος*.

3. Ἐνίοτε τίθεται οὐσιαστικὸν ἢ τὸ οὐδέτερον ἐπιθέτου οὐσιαστικῶς λαμβανόμενον κατ' ὀνομαστικὴν ἢ αἰτιατικὴν ὡς παράθεσις ὀλοκλήρου προτάσεως. Διὰ τῆς τοιαύτης παραθέσεως δηλοῦται κρίσις ἐπὶ τῆς προηγουμένης προτάσεως ἢ σκοπός. Εὐρ. Ἡρ. 71: *βιαζόμεθα καὶ στέφη μαιίνεται, πόλει τ' ὄνειδος καὶ θεῶν ἀτιμία* (β, δηλ. τὸ βιαζεσθαι ἡμᾶς καὶ τὸ μαινεσθαι τὰ στέφη, ἐστὶν ὄνειδος τῇ πόλει καὶ θεῶν ἀτιμία). Μ. 1021: *ἡ δύστηνος εἶχον ἐλπίδας πολλὰς ἐν ὑμῖν γηροβοσκήσειν τ' ἐμέ καὶ κατθανούσαν χερσὶν εὐ περιστελεῖν, ζηλωτὸν ἀνθρώποισι* (= ὁ ζηλωτὸν ἀνθρώποις ἐστὶ). Ὅρ. 1105: *Ἐλένην κτάνωμεν, Μενελάω λύπην πικρὰν* (= ὥστε τοῦτο εἶναι τῷ Μενελάω λύπην πικρὰν, ἥτοι: πρὸς λύπην πικρὰν τοῦ Μενελάου).

4. Ἡ παράθεσις, δι' ἧς δηλοῦται κρίσις ἐπὶ ὀλοκλήρου προτάσεως, δύναται καὶ νὰ προτάσσηται (προεξαγγελτικὴ παράθεσις). Σοφ. Οἰ. Τ. 1234: *ὁ τάχιστος τῶν λόγων, τέθνηκε θεῖον Ἰοκάστης κἀρα*. Τοιαύτη προεξαγγελτικὴ παράθεσις γίνεται συ-

χρότατα παρὰ τοῖς πεζολόγοις δι' ἐπιθέτου ἢ ἄλλης ἐπιθετικῆς ἐκφράσεως κατ' οὐδέτερον γένος π. χ. διὰ τοῦ τὸ μέγιστον, τὸ θαυμαστότατον, τὸ δεινότατον, τὸ ἔσχατον, τὸ λεγόμενον, τὸ τοῦ Ὀμήρου, τὸ τῆς παροιμίας καὶ τῶν ὑμνίων. Ἰσ. 5. 95 : τὸ μέγιστον, σὺ μὲν τοὺς Ἕλληνας εὖνους ἔξεις, ἐκεῖνοι δὲ δυσμενεστάτους (= ὅπερ τὸ μέγιστόν ἐστι, σὺ μὲν κτλ.). Αἰσχ. 3, 161 : τὸ πάντων δεινότατον ὑμεῖς μὲν τοιοῦτον οὐ προὔδοτε, οὗτος δ' ὑμᾶς νῦν προδέδωκεν. Πλ. Θε. 183 : Παρμενίδης μοι φαίνεται, τὸ τοῦ Ὀμήρου, αἰδοῦός τε δεινός τε (δὲ τοῦ Ὀμήρου ἐστίν, ὡς λέγει ὁ Ὀμηρος). Δημ. 25, 89 : τὸ τῆς παροιμίας ὄραντες οὐχ ὄρωσι καὶ ἀκούοντες οὐκ ἀκούουσιν. Ὀμοίως τίθεται τὸ δυοῖν βάτερον, τούναρτίον, οὐδέτερον, ταῦτόν τοῦτο Δημ. 9, 11 : εἶπεν ὅτι δεῖ δυοῖν βάτερον, ἢ ἐκείνους ἐν Ὀλύμπῳ μὴ οἰκεῖν, ἢ αὐτόν ἐν Μακεδονίᾳ. 3, 31 : νῦν δὲ τούναρτίον κύριοι μὲν οἱ πολιτευόμενοι τῶν ἀγαθῶν, ὑμεῖς δὲ ἐν ὑπηρέτου μέρει γεγέννησθε Ὡς ταῦτη προεξαγγελτικὴ παράθεσις τίθεται καὶ ἀναφορικὴ πρότασις διὰ τοῦ ὁ ἐκφερομένη. Ἀνθ. κ. Ἀлк. ὁ δὲ πάντων δεινότατον ἐστὶ τοιοῦτος ὧν ὡς εὖνους τῶ δῆμῳ τοὺς λόγους ποιεῖται.

ΣΗΜ Μετὰ τὸ τὸ δὲ ἔσχατον, τὸ δὲ μέγιστον καὶ τὰ ὅμοια ἐπιτεταί πολλὰκις λόγος διὰ τοῦ γὰρ ἢ τοῦ ὅτι, καὶ τότε αἱ εἰρημῆναι ἐκφράσεις ἀποτελοῦσιν ἰδίαν πρότασιν νοουμένου τοῦ ἐστὶ τοῦτο. Πλ. Φαί. 66 : τὸ δ' ἔσχατον πάντων, ὅτι θόρυβον παρέχει (= τὸ δὲ ἔσχατον πάντων ἐστὶ τοῦτο, ὅτι θόρυβον παρέχει). Λυ. 3, 39 : τὸ δὲ μέγιστον πάντων, ὁ γὰρ ἀδικηθεὶς κτλ.

5. Ἡ παράθεσις ὅταν γίνηται πρὸς ἐπεξήγησιν προηγουμένου οὐσιαστικοῦ, ἢ ἄλλης λέξεως οὐσιαστικῶς λαμβανομένης, ὀνομάζεται ἐπεξήγησις. Με. 275 : ὁ κοινὸς ἰατρός σε θεραπεύσει, χρόνος. Πλ. 525 : ὁ θάνατος τυγχάνει ὧν δυοῖν πραγμάτων διάλυσις, τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος. 478 : τὸ δίκην τὸ δίδοναι μεγίστου κακοῦ ἀπαλλαγὴ ἐστὶ, πορηρίας.

ΣΗΜ. Ἐνίοτε τὸ πρὸς ἐπεξήγησιν τιθέμενον ὄνομα τίθεται μετὰ τοῦ λέγω συνήθως μὲν κατ' αἰτιατικὴν πτώσιν ὡς ἀντικείμενον αὐτοῦ, σπανιώτερον δὲ κατὰ τὴν πτώσιν τοῦ ἐπεξηγουμένου οὐσιαστικοῦ. Εὐρ. Τρω. 9 : μνηστήρ ἦν μοι ποταμός, Ἀχιλλῶν λέγω. Δημ. 24, 6 : προσέκρουσ' ἀνθρώπῳ πορηρῶ, Ἀνδροτίωρα λέγω.

57, 24: ἐν ἄπαισι ἐξητασμένοι φαίνονται, λέγω φράτερι, συγγενέσι, δημόταις.

6. Πολλάκις πρὸς ἐπεξήγησιν οὐσιαστικοῦ, μάλιστα δὲ τοῦ οὐδετέρου δεικτικῆς ἀντωνυμίας, τίθεται ἀπαρέμφατον μετ' ἄρθρου ἢ ἄνευ ἄρθρου. Ὅμ. Μ. 243: εἰς οἰωνὸν ἄριστος, ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης. Πλ. Λά. 181: τὸ μάθημα τοῖς μειρακείοις ἐπιτήδειόν ἐστι, τὸ μαθεῖν ἐν ὄπλοις μάχεσθαι. Πολ. 332: τοῦτό ἐστι δίκαιον τὸ προσῆκον ἐκάστω ἀποδιδόναι. Τὸ ἐπεξηγηματικὸν ἀπαρέμφατον τίθεται ἐνίοτε καὶ μετὰ τὸ ἐπίρρημα οὕτω. Ξ. Κυ. 8, 7, 10. ἐγὼ ὑμᾶς, ὦ παῖδες, οὕτω ἐπαίδευον τοὺς γεραιτέρους προτιμᾶν:

ΣΗΜ. α'. Πρὸς ἐπεξήγησιν τοῦ οὐδετέρου δεικτικῆς ἀντωνυμίας δύναται νὰ τεθῆ καὶ εἰδικὴ ἢ καὶ ἄλλη τις πρότασις. Λυκ. 79: τοῦθ' ὑμᾶς δεῖ μαθεῖν, ὅτι τὸ συνέχον τὴν δημοκρατίαν ὄρκος ἐστί. Δημ. 3, 3: τοῦτο θεωρεῖτε εἰ τὰ ληθῆ λέγω.

ΣΗΜ. β'. Καὶ πρότασις ἐπεξηγεῖται δι' ἄλλης προτάσεως. Πλ. Πολ. 416: φυλακτέον μὴ τοιοῦτον ἡμῖν οἱ ἐπίκουροι ποιήσωσιν, ἀντὶ συμμάχων ἀγαθῶν δεσπόταις ἀγρίοις ἀφομοιωθῶσιν. Τὸ ἐπίρρημα ὧδε καὶ οὕτω ἐπεξηγεῖται πολλάκις διὰ τροπικῆς μετοχῆς. Πλ. Φαί. 59: σχεδὸν τι οὕτω διακείμεθα, ποτέ μὲν γελῶντες, ποτέ δὲ δακρύνοντες.

Συμφωνία τῆς παραθέσεως

πρὸς τὸ προσδιοριζόμενον οὐσιαστικόν. § 22).

1. Ἡ παράθεσις συμφωνεῖ πρὸς τὸ προσδιοριζόμενον οὐσιαστικὸν ἀναγκαίως μὲν κατὰ πτώσιν, τυχαίως δὲ κατὰ γένος καὶ κατ' ἀριθμὸν. Θ. Α. 79: Ἀρχίδαμο· ὁ βασιλεὺς. Μί. 130: περὶ χρημάτων λαλεῖς, ἀβεβαίου πράγματος.

2. Ἡ παράθεσις ὅταν ἀναφέρηται εἰς δύο οὐσιαστικά, τίθεται συνηθέστερον μὲν κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμὸν, σπανιώτερον δὲ κατὰ δυϊκόν. Πλουτ. Ἄγ. 2: Ἄγρις καὶ Κ. Ισομένη οἱ βασιλεῖς. Εὐρ. ἀπ. 359: πολλοὺς ὁ θυμὸς ὤλεσεν ἢ τ' ἀξυρεσία, δύο κακῶ τοῖς χρωμένοις.

γ' Προσδιορισμὸς διὰ γενικῆς.

1. Ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν οὐσιαστικῶν. (§ 25).

1. Ἡ γενικὴ οὐσιαστικῶν ἢ ἄλλης λέξεως οὐσιαστικῶς λαμβανόμενης τίθεται μετ' ἄλλου οὐσιαστικοῦ, ἵνα δηλώσῃ τὴν συνυπάρχουσαν μεταξύ τῶν δύο οὐσιαστικῶν σχέσιν. Κατὰ τὴν σχέσιν δέ, ἣν ἐκφράζει ἡ γενικὴ πρὸς τὸ οὐσιαστικόν, μεθ' οὗ τίθεται, εἶνε

α) γενικὴ τῆς κτήσεως. Τὸ οὐσιαστικόν σημαίνει τὸ κτῆμα, ἡ γενικὴ τὸν κεκτημένον, τὸν δεσπότην π. χ. ἡ οἰκία τοῦ Μιλτιάδου· ὁ ἀγρὸς τοῦ Περικλέους· ἡ πραστὴς τοῦ ἀνδρός. Οὕτω καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Φιλιππου· ὁ πατὴρ τοῦ Δημοσθένους· κτλ.

β) γενικὴ τῆς ιδιότητος. Ἡ γενικὴ αὕτη τίθεται μετ' ἀριθμητικῶν ἢ ποσότητος σημαντικοῦ ἐπιθέτου εἰς δῆλωσιν τοῦ μέτρου. τῆς ἀξίας καὶ τῆς ἡλικίας. Ἐ. Ἑλλ. 3, 2, 11: ὁδὸς τριῶν ἡμερῶν Ἄν. 1, 2, 12: μισθὸς τεττάρων μηνῶν· 3, 4, 9: πυραμὶς ἐνός πλέθρου. Ἰσαί. 2, 35: δέκα μνῶν χωρίον. Παις τριῶν ἐτῶν.

γ) γενικὴ τῆς ὕλης καὶ τοῦ περιεχομένου. Ἐ. Ἑλλ. 4, 4, 12: σωρὸς λίθων. Ἄν. 5, 3, 12: ἄλλος ἡμέρων δένδρων. Ἄλεξ. 6: ταμείον ἀρετῆς ἐστὶ γενναία γυνή. Ἐ. Ἑλλ. 1, 1, 35: πλοῖα οἴτου.

δ) γενικὴ τῆς αἰτίας π. χ. γραφὴ ἀσβείας. Ἄν. 12, 20: μεγάλων ἀδικημάτων ὄργη.

ε) γενικὴ τοῦ διηρημένου ὅλου. Ἐ. Κυ. 2, 2, 22: ἀνὴρ τοῦ δήμου (= ἐκ τοῦ δήμου). Θ. 8, 92: ἐβόηθει Ἀρίσταρχος καὶ τῶν ἰππέων γεαρίσκοι. Ἐ. Συμ. 7, 2: τροχὸς τῶν κεραμεικῶν.

ΣΗΜ. Γενικὴ τοῦ διηρημένου ὅλου, ἢ διαιρετικῆ, εἶνε καὶ ἡ γενικὴ ὀνόματος χώρας ἢ κρεμαμένη ἐξ ὀνόματος δηλοῦντος τόπον ἀνήκοντα εἰς τὴν χώραν ταύτην. Ἐ. Ἑλλ. 2, 1, 10: ὤρμισαντο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιούντι. Θ. 2, 18: ὁ στρατὸς ἀφίκετο τῆς Ἀττικῆς ἐ. Οἰρόν. Ὅμοια εἶνε ἡ γενικὴ ἢ κρεμαμένη ἐκ τοπικῶν καὶ χρονικῶν ἐπιρρημάτων. Σοφ. Τρ. 236: ποῦ γῆς; Ἄν. 24, 17: ἐνταῦθα ἐστὶ τῆς ὕβρεως. Ἀριστ. Ὀρ. 1398: πηρὶ ἐστὶ τῆς ἡμέρας;

ς) γενικὴ τοῦ ὑποκειμένου ἢ ὑποκειμενικῆ καὶ τοῦ ἀντικειμένου ἢ ἀντικειμενικῆ π. χ. ἡ νίκη τῶν Ἑλλήνων (οἱ Ἑλλ.)

λητες ἐτίκισαυ)· ὁ πόθος τῆς πατρίδος (*ποθεῖ τις τὴν πατρίδα*). Ἡ ὑποκειμενικὴ γενική λέγεται καὶ ἐνεργητικὴ, ἢ δὲ ἀντικειμενικὴ λέγεται καὶ παθητικὴ. Πολλάκις μόνον ἐκ τῶν συμφραζομένων γίνεται φανερόν ἂν ἡ γενικὴ εἶνε ὑποκειμενικὴ (ἐνεργητικὴ) ἢ ἀντικειμενικὴ (παθητικὴ).

ΣΗΜ. α'. Ποικίλη εἶνε ἡ σχέσις τῆς ὑποκειμενικῆς ἢ παθητικῆς γενικῆς· Θ. 1, 35: *Ἰταλίας καὶ Σικελίας* παράπλου (=πρὸς τὴν Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν). 1, 108: ἀποβάσεις τῆς γῆς (=εἰς τὴν γῆν). 8, 15: ἀγγελία τῆς Χίου (=περὶ τῆς Χίου). Ε. Ἄν. 4, 5, 13: ἐπικούρημα τῆς χιόνος (=κατὰ τῆς χιόνος).

ΣΗΜ. β'. Ἐνίοτε ἐκ τοῦ αὐτοῦ οὐσιαστικοῦ κρέμανται δύο γενικαί, ὧν ἡ μία εἶνε ὑποκειμενικὴ (ἐνεργητικὴ), ἢ δὲ ἄλλη ἀντικειμενικὴ (παθητικὴ). Ἰσ. 12, 8: ἡ Πέλοπος Πελοποννήσου κατάληψις (=ἡ ὑπὸ τοῦ Πέλοπος τῆς Πελοποννήσου κατάληψις) Πλ. Φαίδρ. 244: ἡ τῶν ἐμφρόνων ζήτησις τοῦ μέλλοτος.

2. Ἐπειδὴ πολλάκις ὀλοκλήρος προτάσις ἔχει θέσιν οὐσιαστικοῦ, διὰ τοῦτο καὶ ἐξ ὀλοκλήρου προτάσεως δύναται νὰ ἐξαρτᾶται γενικὴ. Πλ. Γο. 517: οὐδὲν παύομεθα ἀγνοοῦντες ἀλλήλων ὅτι λέγομεν (=ἀλλήλων τοὺς λόγους) Ε. Ἐλλ. 7, 5, 8: ἐπαινῶ αὐτοῦ, ὅτι τὸ στρατόπεδον ἐν τῷ τείχει τῶν Τερσατῶν ἐποίησατο (ἐπαινῶ τοῦτο αὐτοῦ, ὅτι κτλ.) Θ. 1, 52: τοῦ οἴκαδε πλοῦ διεσκόπουν, ὅπρ κομισθήσονται (διεσκόπουν τοῦτο τοῦ οἴκαδε πλοῦ, ὅπρ κτλ.).

2. Ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων καὶ τῶν ἐπιρρημάτων. (§ 24).

1. Ὡς μετὰ οὐσιαστικοῦ, οὕτω τίθεται καὶ μετὰ ἐπιθέτου γενικὴ οὐσιαστικοῦ ἢ ἄλλης λέξεως οὐσιαστικῶς λαμβανομένης, ἵνα δηλώσῃ τὴν μεταξύ αὐτῶν συνυπάρχουσαν σχέσιν. Εἶνε δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων ἡ γενικὴ.

α) γενικὴ τῆς κτήσεως. Ἐπίθετα δὲ μεθ' ὧν τίθεται γενικὴ κτητικὴ εἶνε τὰ οἰκειότητος καὶ ἀλλοτριότητος σημαντικά, καὶ ἐν γένει τὰ ἐπίθετα, ἅτινα οὐσιαστικῶς λαμβανόμενα θεωροῦνται ὡς κτῆμά τινος. Ε. Ἄν. 4, 5, 35: ἔππος ἱερός τοῦ Ἥλιου. Δημ.

50, 1: οὐ Πολυκλέους ἰδίῳ: ἐστὶν ὁ ἀγὼν μόνον, ἀλλὰ καὶ τῆς πόλεως κοινός. 13, 182: ἀλλότριον τῆς πατρίδος. Οὕτω καὶ φίλος τιρός, ἐχθρός τιρος, συγγενής τιρος κτλ. ἰδ. § 26, 1, ε. σημ. α΄.

β) γενική τῆ: ἀξία ἢ τοῦ τιμήματος. Ἐπιθετα δέ, μέθ' ὧν τίθεται γενική τῆς ἀξίας ἢ τοῦ τιμήματος, εἶνε τὸ ἀξίος, ἀνάξιος, ἀντάξιος, τίμιος, ὄνιος. Ὅμ. Λ, 514: ἰατρός ἀνὴρ πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων. Ἰσαι. 3, 35: ἀγρός ταλάντου ἀξιο.

γ) γενική τῆ: αἰτίας. Μετὰ γενικῆς τῆς αἰτίας συντάσσονται τὰ ἐπιθετα ὑπόδικος, ὑπεύθυνος, ἔνοχος, ὑπόλογος, αἰτιος. Δημ. 54, 25: φρόνου ὑπόδικος. Λυ. 14, 5: ἔνοχος λιποταξίου. Δημ. 22, 55: ἀδικήματο ὑπεύθυνο.

δ) γενική τοῦ διηρημένου ὅλου ἢ διαιρετικῆ. Μετὰ γενικῆς διαιρετικῆς συντάσσονται τὰ ἐπιθετα, ἅτινα οὐσιαστικῶς λαμβανόμενα σημαίνουσι μέρος τοῦ ὑπὸ τῆς γενικῆς σημαινομένου ὅλου π.χ. οἱ χρῆστοι τῶν ἀνθρώπων. οἱ ὠφελιμώτατοι τῶν λόγων. Συχνότατα συντάσσονται μετὰ γενικῆς διαιρετικῆς τὰ ὑπερθετικά, τὰ ἀριθμητικά καὶ τὸ τίς, πολλοί, ὀλίγοι, ἕκαστος, ἐκάτερος.

ΣΗΜ. α. Καὶ τὰ οὐδέτερα τῶν ἐπιθέτων καὶ τῶν ἀντωνυμιῶν οὐσιαστικῶς λαμβανόμενα καὶ μέρος τι ὅλου τινός σημαίνοντα δέχονται γενικὴν τοῦ διηρημένου ὅλου. Ε. Ἄν. 4, 1, 11: πολὺ τοῦ στρατεύματος (= πολὺ μέρος τοῦ στρατεύματος). Θ. 7, 4: ἦν τι τοῦ τείχους ἀσθενές (= μέρος τι τοῦ τείχους). Θ. 7, 55: οἱ Ἀθηναῖοι ἐν παντὶ ἀθυμίας ἦσαν (= ἐν πάσῃ ἀθυμίᾳ πρὸς. Ε. Ἑλλ. 6, 2, 24). Πολλάκις παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς τίθεται τὸ ἐπιθετον κατὰ τὸ γένος καὶ τὸν ἀριθμὸν τῆς διαιρετικῆς γενικῆς. Θ. 1, 2: τῆ: γῆ: ἢ ἀρίστη. 1, 30: ὁ πλεῖστος τοῦ χρόνου. Πλ. Φάι 104: ὁ ἥμισος τοῦ ἀριθμοῦ.

ΣΗΜ. β'. Ὄταν λέγηται τι περὶ τῶν διαφόρων μερῶν ὅλου τινός, τὸ ὄνομα τοῦ ὅλου τίθεται ἐνίοτε κατὰ τὴν πρῶσιν τῶν μερῶν ἀντὶ νὰ τεθῆ κατὰ γενικὴν. Τότε τὰ μέρη εἶνε ὡς παράθεσις τοῦ ὅλου (διαιρετικὴ παράθεσις). Θ. 1, 89: αἱ οἰκίαι αἱ μὲν πολλαὶ ἐπεπτώκεσαν, ὀλίγαι δὲ περιῆσαν (ἀντὶ: τῶν οἰκιῶν αἱ μὲν πολλαὶ κτλ.). Ε. Ἄν. 2, 1, 5: οὗτοι μὲν ἄλλο ἄλλα λέγουσι.

ἐ) γενική τοῦ ἀντικειμένου ἢ ἀντικειμενική. Μετὰ γενικῆς ἀντικειμενικῆς συντάσσονται,

1) τὰ μνήμης καὶ λήθης σημαντικά. Ἄντ. 2, 7: ἀμνήμων τῶν κινδύνων. Τῆς ἐμῆς διαθήκης ἐπιλησμων.

2) τὰ ἐπιμελείας καὶ ἀμελείας σημαντικά, ἐπιμελής, ἀμελής, ὀλίγος, φειδωλός ἀφειδής. Ξ. Ἄπ. 2, 6, 35: ἐπιμελής τῶν φίλων. Ἰσ. 12, 106: ὀλίγος τῶν Ἑλλήνων. Πλ. Πολ. 548 φειδωλός χρημάτων.

3) τὰ ἐμπειρίας καὶ ἀπειρίας σημαντικά. Δημ. 2, 18: ἐμπειρος πολέμου. γνομ. ὁ γραμμάτων ἀπειρος οὐ βλέπει βλέπων. Ἄρστω. Βα. 40: τρίβων (=ἐμπειρος) ἱπικῆς.

4) τὰ μετοχῆς, πλησμοῆς καὶ ἐνδείας σημαντικά. Πλ. Νό. 768: τῆς πόλεως μέτοχος. Γο. 487: κοινῶς σοφίας. Ξ. Ἄν. 1, 2, 7: παράδεισος ἀγρίων θηρίων πλήρης. Σοφ. Ἡλ. 390: κενός φρενῶν. Εὐρ. Μ. 518: φίλων ἔρημος. Οὕτω καὶ γόνου ἀγγός, (Πλ. Νό. 759). καθαρὸς τὰς χεῖρας γόνου (Πλ. Νό. 864). ἐλεύθερος αἵματος (Εὐρ. Ἰππ. 1468) Ἐνταῦθα ἀνήκουσι καὶ πολλὰ τῶν μετὰ τοῦ στερητικῆς α συνθέτων. π. χ. ἄπαις ἀρρένων παιδων.

5) πολλὰ ἄλλα ἐπίθετα περιέχοντα ἔννοιαν ῥηματικὴν, μάλιστα τὰ εἰς ἰκός. Ἄπ 2, 1, 31: τοῦ ἡδίστου ἀκουσματος ἀνήκουος εἰ καὶ τοῦ ἡδίστου θεάματος ἀθέατος. Ξ. Ἄπ. 3, 1, 6: ποριστικός τῶν ἐπιτηδείων (=ἐπιτήδειος πορίζει τὰ ἐπιτήδεια).

ΣΗΜ. Μετὰ γενικῆς συντάσσονται καὶ πολλὰ ἐπιρρήματα παραγόμενα ἐξ ἐπιθέτων συντασσομένων μετὰ γενικῆς. Ἡρ. 6, 112: ἐμάχοντο ἀξίως λόγου. Ξ. Κυ. 1, 5, 11: τῶν μερίστων ἐπιτηδεμάτων ἀπειρώς ἔχουσι.

2. Πλὴν τῶν εἰρημένων ἐπιθέτων συντάσσονται μετὰ γενικῆς καὶ τὰ παραθετικά π. χ. Ἄλκιβιάδης ἦν ρεώτερος Περικλέους, καὶ τὰ ἔχοντα ἔννοιαν παραθετικὴν διάφορος, ἄλλος, ἄλλοις ἕτερος, διπλάσιος, τριπλάσιος κτλ. Πλ. Φιλ. 61: ἐπιστήμη ἐπιστήμης διάφορος Γο. 500: ἕτερον τὸ ἡδὺ τοῦ ἀγαθοῦ. Με. 599: ἐκ φειδωλίας κατέθετο μῖσος διπλάσιος τῆς οὐσίας. Ἡ γενικὴ αὕτη λέγεται γενική τῆς συγκρίσεως ἢ συγκρικὴ. Ἄλλ' ἐπειδὴ μακρότερος λόγος πρέπει νὰ γείνη περὶ τῶν παραθετικῶν, παρασυνάπτομεν ἐνταῦθα ἴδιον κεφάλαιον περὶ αὐτῶν.

Παράρτημα. Τὰ παραθετικά. (§ 25).

1. Ἰδιότης τις δύναται νὰ ὑπάρξη προσώπῳ τινὶ ἢ πράγματι ἐν ὑπερέτῳ βαθμῷ συγκριτικῶς πρὸς ἄλλο τι, ἢ ἐν ὑπερτάτῳ βαθμῷ. Ὁ μὲν ὑπέρτερος βαθμὸς δηλοῦται διὰ τοῦ συγκριτικοῦ, ὁ δὲ ὑπέρτατος διὰ τοῦ ὑπερθετικοῦ. π.χ. Ἐλκιδιάδης ἦν νεώτερος Περικλέους. Σωκράτης ἦν ἀνδρῶν ἀπάντων σοφώτατος.

2. Οἱ παραθετικοὶ βαθμοὶ ἐκφέρονται πολλάκις περιφραστικῶς, ὁ μὲν συγκριτικὸς διὰ τοῦ *μᾶλλον* καὶ τοῦ θετικοῦ, ὁ δὲ ὑπερθετικὸς διὰ τοῦ *μάλιστα* καὶ τοῦ θετικοῦ. Ε. Ἄν. 1, 1, 5: *μᾶλλον φίλος* (=φιλτερος). Πλ. Νό. 8'2 *μάλιστα εὐμαθής* (=εὐμαθέστατος). Πάντοτε δὲ σχεδὸν περιφραστικῶς ἐκφέρονται οἱ παραθετικοὶ βαθμοὶ τῶν μετοχῶν καὶ τῶν ἐπιθέτων ἢ τῶν ἐπιθετικῆν σημασίαν ἐχόντων οὐσιαστικῶν, ὧν δὲν δύναται νὰ σχηματισθῶσι παραθετικοὶ βαθμοὶ μονολεκτικῶς. Με. 520 ἅπαντα τὰ ζῶ' ἐστὶ μακαριώτερα καὶ νοῦν ἔχοντα *μᾶλλον* ἀνθρώπου. Ε. Ἄν. 2, 1, 18: *εὐέλπιδες μᾶλλον* ἦσαν οἱ Ἕλληνες. Οὕτω *μᾶλλον* *προδότης*, *μάλιστα* *προδότης*, *μᾶλλον* *ρόης*, *μάλιστα* *ρόης*. κτλ.

3. Τὸ πρὸς ὃ γίνεται ἡ σύγκρισις προσώπου ἢ πράγματος λέγεται συνήθως δεύτερος ὅρος τῆς συγκρίσεως καὶ ἐκφέρεται διὰ γενικῆς πτώσεως ἢ διὰ τοῦ ἦ καὶ τῆς αὐτῆς πτώσεως, δι' ἧς ἐκφέρεται καὶ αὐτὸ τὸ συγκρινόμενον, ἥτοι ὁ πρῶτος ὅρος τῆς συγκρίσεως. π. χ. Ἐλκιδιάδης ἦν νεώτερος Περικλέους. ἦ: Ἐλκιδιάδης ἦν νεώτερος ἢ Περικλής. Θ 7, 63: ταῦτα τοῖς ὀπλίταις *μᾶλλον* τῶν ναυτῶν παρακελεύομαι. Ε. Ἄν. 1, 1, 5: Οἱ Πέρσαι Κῦρος *μᾶλλον* *φίλοι* ἦσαν ἢ βασιλεῖ.

ΣΗΜ. α'. Ὁ δεύτερος ὅρος τῆς συγκρίσεως ἐκφέρεται πολλάκις διὰ τοῦ ἦ κατὰ καὶ αἰτιατικῆς ἢ διὰ τοῦ ὡς ἢ ὥστε καὶ ἀπαρεμφάτου, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ, ὅτι ἰδιότης τις διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς εἶνε δυσανάλογος πρὸς τινα ἔνοιαν. Θ. 7, 75: Οἱ Ἀθηναῖοι ἐν Σικελίᾳ μείζω ἢ κατὰ δάκρυα ἐπεπόνθησαν. Ε. Ἄπ. 1, 4, 10: τὸ δαιμόνιον μεγαλοπρεπέστερον ἠγοῦμαι ἢ ὡς τῆς ἐμῆς θεραπείας προσδεῖσθαι.

ΣΗΜ. β'. Ὁ δεύτερος ὅρος τῆς συγκρίσεως ἐκφέρεται οὐχὶ σπα

νίως δι' ἔμπροσθεν προσδιορισμοῦ. Σοφ. Ἄντ. 182: μείζον' ὅς τις ἀντὶ τῆς αὐτοῦ πάτρας φίλον ἡγείται, τοῦτον οὐδαμοῦ λέγω. Πλ. Κρίτ. 54: μῆδὲν περὶ πλείονος ποιοῦ πρὸ τοῦ δικαίου. Θ. 1, 23, ἡλίου ἐκλείψεις, αἱ πυκνότεραι παρὰ τὰ ἐκ τοῦ πρὶν χρόνου μνημονεύμενα συνέβησαν.

ΣΗΜ. γ'. Ὄταν συγκρίνονται δύο ιδιότητες τοῦ αὐτοῦ οὐσιαστικοῦ, τίθενται ἀμφοτέρω τὰ ἐπίθετα (ἢ τὰ ἐπιρρήματα) ἐν τῷ συγκριτικῷ βαθμῷ μεσολαβοῦντος τοῦ ἦ. Ἄριστφ. Ἀχ. 1078: στρατηγοὶ πλείονες ἢ βελτίονες. Ἰσ. 6, 24: ἀναγκαῖον ἦν συντομώτερον ἢ σαφέστερον διαλεχθῆναι.

4. Ὄταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ὅτι ἰδιότης τις ὑπάρχει προσώπῳ τινὶ ἐν ὑπερέτῳ βαθμῷ ἢ πρότερον, τότε ὁ δεῦτερος ὅρος τῆς συγκρίσεως ἐκφέρεται διὰ τῆς γενικῆς τῆς αὐτοπαθοῦς ἀνωθυμίας. Θ. 1, 8: οἱ παρὰ τὴν θάλασσαν ἄνθρωποι βεβαιότερον ἄκουον — ὡς πλουσιώτεροι ἑαυτῶν γιγνόμενοι.

5. Ἡ γενικὴ λόγου, τοῦ καιροῦ, τοῦ δέοντος καὶ τῶν ὁμοίων μετὰ συγκριτικὸν ἰσοδυναμεῖ μὲ ὀλόκληρον πρότασιν. Ξ. Ἄπ. 3, 11, 1: κρεῖττόν ἐστι λόγου τὸ κάλλος τῆς γυναικὸς (=ἢ ὡς τῷ λόγῳ τις ἂν εἶποι. πρβ. Δημ. 6, 11: μείζω τάκεινων ἔργα ἢ ὡς τῷ λόγῳ τις ἂν εἶποι). 2, 1, 22: ὥστε λευκοτέραν τε καὶ ἐρυθροτέραν τοῦ ὄντος δοκεῖν φαίνεσθαι (=ἢ ἦν. πρβ. Οἰκ. 10, 2: λευκοτέρα ἢ ἦν), τὸ δὲ σχῆμα ὀρθοτέραν τῆς φύσεως (=ἢ ἐπεφύκει. πρβ. Οἰκ. 10, 2: μείζων ἢ ἐπεφύκει) Πλ. Γο. 484: περαιτέρω τοῦ δέοντος τῆ φιλοσοφίᾳ ἐνδιατρίβειν (=ἢ δεῖ =ἢ ὅσον πρέπει).

6. Ὁ δεῦτερος ὅρος τῆς συγκρίσεως δύναται νὰ ἑλλείπῃ α) ὅταν εἶνε τὸ ἀντίθετον τοῦ πρώτου ὅρου τῆς συγκρίσεως ἢ ἑλλείψις αὕτη γίνεται μάλιστα ἐπὶ τοῦ βέλτιον, ἀμεινον, κάλλιον, ἠδιον, χεῖρον. Ξ. Οἰκ. 20, 8: φυλακὰς ἀμεινον καθιστάναι πρὸ τοῦ στρατοπέδου. β) ὅταν ἔννοιά τις συγκρίνηται πρὸς τὸ δέον ἢ πρὸς τὸν πρότερον χρόνον. Ἄριστφ. Λυ. 69: μῶν ὕστεραι (δηλ. τοῦ δέοντος) πάρεσμεν, ὦ Λυσιστράτη; Θ. 1, 8: πλοῖμώτερα ἐγένετο (δηλ. ἢ πρότερον).

7. Τὸ συγκριτικὸν ἐπιτείνεται πολλάκις α) διὰ τοῦ μᾶλλον. Ξ. Ἐκ 377: μᾶλλον εὐτυχέστερος. β) διὰ τοῦ πολὺ, πολ-

λῶ ὀλιγον, ὀλιγῶ καὶ τῶν ὁμοίων. Με. 782 : πολὺ χεῖρόν ἐστιν ἐρεθίσαι γῶν ἢ κύνα, Με. 130, 15 : πολλῶ κρείττον ἐστιν ἐμφανῆς φίλος ἢ χρυσὸς ἀφανῆς. γ) διὰ τοῦ ἔτι. Πλ, Πολ. 298 : ταῦτ' ἔτι χαλεπότερα.

8. Μετὰ τῶν ὑπερθετικῶν συνάπτεται γενικὴ συγκριτικὴ κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμὸν καὶ συνήθως μετὰ τοῦ πάντων. Δημ. 20, 145 : φιλοκινδυνότατος πάντων ἀνθρώπων εἶ.

ΣΗΜ. Μετὰ τῶν ὑπερθετικῶν δύναται νὰ συναφθῇ συγκριτικὴ γενικὴ περιληπτικοῦ ὀνόματος καθ' ἐνικὸν ἀριθμὸν. π. χ. ὁ Ἀχιλλεύς ἦν ἀνδρείοτατος πάντος τοῦ στρατοῦ.

9. Ὡς μετὰ τοῦ συγκριτικοῦ, οὕτω καὶ μετὰ τοῦ ὑπερθετικοῦ συνάπτεται γενικὴ τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας εἰς δῆλωσιν, ὅτε ἰδιότης τις ἐν τινι περιστάσει ἀποδίδεται προσώπῳ τινὶ ἐν τῷ ὑπερτάτῳ βαθμῷ σχετικῶς πρὸς πάσας τὰς ἄλλας περιστάσεις. Ξ. Ἀπ. 1, 2, 46 : εἴθε σοι τότε συνεγενόμενῃ, ὅτε δειρότατος σαυτοῦ ἦσθα.

10. Τὸ ὑπερθετικὸν ἐπιτείνεται α) διὰ τοῦ μάλιστα. Θ. 7, 42 : μάλιστα δειρότατος. β) διὰ τοῦ πολὺ, πολλῶ, σπανιώτερον διὰ τοῦ μακρῶ. Ὀμ. Ε, 378 : πολὺ φιλάτος. Πλ. Νό. 858 : μακρῶ κάλλιστα τε καὶ ἄριστα. γ) διὰ τοῦ ὡς καὶ ὅτι, σπανιώτερον διὰ τοῦ ἦ. Ξ. Οἰκ. 7, 15 : ὡς βέλτεστα καὶ ὅτι, πλείεστα. Κυ. 2, 4, 32 : ἦ ἄριστον. Τὸ ὡς καὶ τὸ ὅτι ἀποχωρίζονται ἐνίοτε ἀπὸ τοῦ ὑπερθετικοῦ διὰ παρεμπιπτόσεως προθέσεως. Θ. 1. 63 : ὡς ἐς ἐλάχιστον χωρίον. 3, 46 : ὅτι ἐν βραχυτάτῳ. Μετὰ τοῦ ὡς (καὶ μετὰ τοῦ ἦ) δύναται νὰ συναφθῇ τὸ δύνασθαι ἢ συνώνυμος αὐτῷ φράσις. Ἰσαι. 21, 2 : διηγήσομαι ὑμῖν ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων. Δημ. 43, 2 : πειρασομαι διδάσκειν ὑμᾶς, ὡς ἂν οἶος τε ὦ σαφέστατα. Οὕτω λέγεται Ξ. Ἀπ. 4, 5, 9 : ὡς ἐν : ἦδιστα. 2, 2, 6 : ὡς δυνατὸν βέλτεστοι. Πλ. Πολ. 403 : ὡς οἶον τε βέλτεστον. Ξ. Λ. Π. 1, 3 : οἱ Λακεδαιμόνιοι τὰς κόρας αἴτω ἢ ἀνυστὸν μετριωτάτῳ τρέφουσι καὶ ὄψω ἢ δυνατὸν μικροτάτῳ. δ) διὰ τοῦ οἶος. Ξ. Ἀν. 4, 8, 2 : χωρίον οἶον χαλεπώτατον. Πλ. Συμ. 220 : οἶον δειροτάτου. ε) διὰ τοῦ δή. Θ. 1, 1 : κίνησις μερίστη δή. 5) διὰ τοῦ ἐν τοῖς παρά τισι συγγραφῆσιν. Πλ. Συμπ. 178 : ὁμολογεῖται ὁ Ἐρως ἐν τοῖς πρεσβύτατος

εἶναι. Τὸ ἐν τοῖς λαμβάνεται ὡς ἐπίρρημα, καὶ διὰ τοῦτο τίθεται ἀσχέτως πρὸς τὸ γένος καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ὑπερθετικοῦ. Θ. 3, 17: ἐν τοῖς πλεῖστοι.

ΣΗΜ. Εἰς δῆλωσιν μεγίστης ὑπερθέσεως συνάπτεται μετὰ τοῦ ὑπερθετικοῦ γενικὴ διααιρετικὴ τοῦ αὐτοῦ ἐπιθέτου, παρὰ ποιηταῖς μάλιστα: Ἄρστω. Εἰ. 184: ὦ μιαρῶν μιαρῶτατε. Σοφ. Οἰδ. Τ. 334: ὦ κακῶν κάλιστε.

δ'. Προσδιορισμὸς διὰ δοτικῆς.

1. Ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων καὶ τῶν οὐσιαστικῶν. (§ 26).

1. Τὰ ἐπίθετα, μεθ' ὧν τίθεται δοτικὴ εἰς προσδιορισμὸν αὐτῶν, ἦτοι τὰ μετὰ δοτικῆς συντασσόμενα ἐπίθετα εἶνε.

α) τὰ φιλλας ἢ ἐχθρας καὶ τὰ ὠφελείας ἢ βλάβης σημαντικά. Ε. Ἄπ. 2, 6, 19: οἱ πονηροὶ ἔμοιγε δοκοῦσιν ἀλλήλοισ ἐχθροὶ μᾶλλον ἢ φίλοι πεφυκέναι. Ἄθ. π. 3, 10: οἱ ὅμοιοι τοῖς ὁμοίοις εὐνοὶ εἰσι. Πλ. Πολ. 332: μὴ κάμνουσιν ἰατρὸς ἀχρηστος. Ε. Οἰκ. 1, 9: τὰ ἐκάστῳ ὠφέλιμα κτήματα.

β) τὰ εὐπειθείας καὶ ὑποταγῆς καὶ ἀκολουθίας σημαντικά. Πλ. Φαιδρ. 554: ἵππος εὐπειθῆς τῷ ἠγιάρχῳ Ἄρστω. Πλ. 146: ἅπαντα τῷ πλουτεῖν ἔσθ' ὑπήκοα. Ε. Ἄν. 7, 2, 5: Ἀρίσταρχος διάδοχος Κλεάνδρῳ.

γ) τὰ ταυτότητος, ὁμοιότητος, ἰσότητος καὶ συμφωνίας σημαντικά. Πλ. Γο. 497: οὐ ταῦτὰ γίγνεται τάγαθὰ τοῖς ἡδέσι. Νό. 773: φέρεται πως πᾶς ἀεὶ κατὰ φύσιν πρὸς τὸν ὁμοιότατον αὐτῷ. Γο. 500: σύμψηφος ἡμῖν εἶ καὶ σύ.

ΣΗΜ. Πολλάκις ἡ δοτικὴ ἐπὶ τοῦ ὁ αὐτῶς, ὅμοιος, ἴσος κεῖται βραχυλογικῶς. Ε. Κυ. 5, 1, 4: ὁμοίαν ταῖς δούλαις εἶχε τὴν ἐσθῆτα (= τῇ τῶν δούλων).

δ) τὰ προσεγγίσεως, μίξεως καὶ συγκοινωνίας σημαντικά. Σοφ. Ἄντ. 761: πλησία τῷ νυμφίῳ. Πλ. Φιλ. 61: ἠδονὴ ἀμικτος φρονήσει. Ἡρ. 7, 102: τῇ Ἑλλάδι πενήτη ἀείκοτε σὺντροφός ἐστι.

ε) τὰ ἔχοντα τὴν ἔνοιαν τοῦ ἀρμόζοντος καὶ μὴ ἀρμόζοντος. Πλ. Πολ. 398: μέθη φύλαξιν ἀπρεπέστατον.

ΣΗΜ. α. Πολλὰ τῶν εἰς τὰς εἰρημένας ταξεῖς ἀνηκόντων ἐπιθέ-

των ουσιαστικῶς λαμβανόμενα συντάσσονται καὶ μετὰ γενικῆς κτητικῆς. Εὐρ. Κρησ. 8 : τῶν ἐχόντων πάντες ἄνθρωποι φίλοι. Θ. 2, 99 : Βοτιαῖοι ὄμοροι Χαλκιδῆων οἰκοῦσιν. γνομ. : τῆς ἐπιμελείας δοῦλα πάντα γίγνεται. Πλ. Πολ. 403 : Συγγερὸς ἀκολασίας.

ΣΗΜ. β'. Μετὰ δοτικῆς συντάσσονται καὶ πολλὰ ἐπιρρήματα παραγόμενα ἐξ ἐπιθέτων συντασσομένων μετὰ δοτικῆς. Ἡρ. 1, 32 : ὁμοίως ἐκείνῳ. Ὁμοίως συντάσσονται μετὰ δοτικῆς καὶ τὸ ἄμα καὶ τὸ ὁμοῦ, ὡς τὰ μίξεως σημαντικὰ ἐπίθετα. Θ. 2, 54 : ἤξει Δωριακὸς πόλεμος καὶ λοιμὸς ἄμ' αὐτῷ. 7. 84 : τὸ ὕδωρ ἐπίνετο ὁμοῦ τῷ πηλῷ.

2. Τὰ μετὰ δοτικῆς συντασσομένα οὐσιαστικὰ εἶνε ὀλίγα· εἶνε δὲ ἐσχηματισμένα ἐκ ῥημάτων ἢ ἐπιθέτων συντασσομένων μετὰ δοτικῆς. Ἡρ. 8, 31 : ἐγένοντο ἠγεμόνες τῷ βαρβάρῳ τῆς ὁδοῦ (ἠγοῦμαι τινι τῆς ὁδοῦ). Πλ. Σοφ. 257 : κοινωτῆσαν ἀλλήλοις ἔχει ἢ τῶν γενῶν φύσις (κοινωνῶ τινι). Φαί. 109 : ὁμοίότης ἑαυτῷ (ὁμοιός τινι). Θ. 5, 5 : ἐχρημάτισε περὶ φιλλίας τοῖς Ἀθηναίοις. (φίλος τινί). 4, 23 : ἐπιδρομῇ τῷ τειχίσματι (ἐπιτρέχω τινί).

2. Δοτική προσωπική (§ 27).

Δοτική προσωπική λέγεται ἡ δοτικὴ τοῦ προσώπου, διὰ τὸ ὁποῖον γίνεται τι. Τοιαύτη δοτικὴ εἶνε.

α) ἡ δοτικὴ ἐπὶ τοῦ εἶναι, ὑπάρχειν, γίγνεσθαι, καὶ τῶν ὁμοίων, ἧτις σημαίνει τὸ πρόσωπον, ὡς κτήμα ἢ πρὸς χρῆσιν τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ἢ γίνεται τι (δοτικὴ τῆς κτήσεως ἢ τῆς χρήσεως). π. χ. ἔστι μοι χρήματα (= ἔχω χρήματα). Ε. Ἄν. 1, 2, 7 : Ἐνταῦθα Κῦρος ἦν βασιλεία (= ὁ Κῦρος εἶχε βασιλεία). Κυ. 1, 2, 4 : τούτων (τῶν μερῶν) ἔν ἐστι παιοῖν (= διὰ τοὺς παῖδας, πρὸς χρῆσιν τῶν παιδῶν). Πλ. Λά. 186 : γεγονέ μοι διδάσκαλος (= ἐσχηκα διδάσκαλον)

ΣΗΜ. Τὸ τί ἐστίν ἐμοὶ τοῦτο; σημαίνει τί εἶνε δι' ἐμὲ τοῦτο; τί μοι διαφέρει τοῦτο; Ἄρσφ. Θε. 497 : Τὸ δὲ τί ἐμοὶ καὶ σοί; σημαίνει τί κοινὸν μετὰξὺ ἐμοῦ καὶ σοῦ; Ἄρσφ. Ἰπ. 1022.

β') ἡ δοτικὴ τοῦ προσώπου πρὸς ὠφέλειαν ἢ βλάβην τοῦ ὀποίου γίνεται τι (δοτικὴ τῆς ὠφελείας ἢ τῆς βλάβης χαριστικὴ ἢ ἀντιχαριστικὴ). Σοφ. Αἶ. 1366 : πᾶς ἀνὴρ αὐτῷ πονεῖ (= πρὸς χάριν, πρὸς ὠφέλειαν ἑαυτοῦ) Ξ. Ἰε. 1, 15 : πάντες πάντα κακὰ νοοῦσι τῷ τυράννῳ (= κατὰ τοῦ τυράννου, πρὸς βλάβην τοῦ τυράννου).

γ') ἡ δοτικὴ τοῦ προσώπου, ἀναφορικῶς πρὸς τὸ ὀποῖον ἀληθεύει τι (δοτικὴ τῆς ἀναφορᾶς). γνωμ. : γέρον γέροντι γλῶτταν ἡδίστην ἔχει, παῖς παιδί· καὶ μετὰ τοῦ ὄς : Σοφ. Οἰ. Κ. 20 : μακρὰν ὄς γέροντι προὔσταλῆς ὁδὸν (= μακρὰν ὁδὸν ἀναφορικῶς πρὸς γέροντα ἐπορευθῆς). Ἡ δοτικὴ αὕτη τίθεται πολλάκις μετὰ μετοχῆς ἐπὶ ὀρισμοῦ τόπου ἢ χρόνου. Θ. 1, 24 : Ἐπίδαμνός ἐστι πόλις ἐν δεξιᾷ ἐσπλέοντι τὸν Ἴονιον κόλπον (= ὡς πρὸς τινα, ὅστις εἰσπλέει τὸν Ἴονιον κόλπον). Ξ. Ἑλλ. 2, 1, 27 : ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπλέουσι τοῖς Ἀθηναίοις (= ὡς πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ἐπιπλέοντας, ἀφ' οὗτο οἱ Ἀθηναῖοι ἐπέπλεον).

ΣΗΜ. Εἰς τὴν δοτικὴν τῆς ἀναφορᾶς ἀνήκει καὶ ἡ λεγομένη δοτικὴ τῆς κρίσεως. Σοφ. Ἄντ. 907 : ἐγὼ σ' ἐτίμησα τοῖς φρονοῦσιν εὖ (= κατὰ τὴν κρίσιν τῶν εὖ φρονούντων).

δ') ἡ δοτικὴ τοῦ ἐνεργούντος προσώπου (δοτικὴ τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου ἀντὶ τῆς ὑπὸ καὶ γενικῆς) ἐπὶ τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου καὶ ὑπερσυντελικῶς πολλάκις, πάντοτε δὲ ἐπὶ τῶν εἰς τος καὶ τέος ῥηματικῶν. Ξ. Ἑλλ. 3, 1, 2 : ταῦτα Θεμιστογένηι τῷ Συρακοσίῳ γέγραπται. Ἄρσφ. Λυ. 656 : ἄρα γρυκτόν ἐστιν ἡμῖν ; Ξ Ἄν. 2, 4, 6 : ποταμός τις ἐστὶν ἡμῖν διαβατέος.

εἰ) ἡ δοτικὴ τοῦ συμπαθοῦντος προσώπου (δοτικὴ ἠθικὴ) Ξ. Κυ. 1, 3, 2 : ὡς καλὸς μοι ὁ πάππος (= πόσον ὠραῖος μοῦ εἶνε ὁ πάππος). Πλ. Λυ. 208 : ἡ μήτηρ σε ἐξ ποιεῖν ὅτι ἂν βούλη, ἴν' αὐτῇ μακάριος ᾖς. Μετὰ τῆς δοτικῆς ταύτης συνάπτεται ἐνίοτε τὸ ἀσμένῳ, βουλομένῳ, ἡδομένῳ, ἀχθομένῳ, ἵνα δηλωθῇ τὸ εἶδος τῆς συμπαθείας, Πλ. Κρατ. 418 : ἀσμένοις τοῖς ἀνθρώποις τὸ φῶς ἐρίγνετο (= πρὸς χαρὰν τῶν ἀνθρώπων).

ΣΗΜ. α. Ἡ μετοχὴ βουλομένῳ, ἀχθομένῳ ἡδομένῳ μετὰ τοῦ ἐστί μοι ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ βούλομαι, ἡδομαι, ἀχθομαι. Θ. 2, 3. τῷ πλήθει τῶν Πλαταιῶν οὐ βυλομένῳ ἦν τῶν Ἀθηναίων ἀφι-

στασθαι (= τὸ πλῆθος τῶν Πλαταιέων οὐκ ἐβούλετο τῶν Ἀθηναίων ἀρίστασθαι).

ΣΗΜ. β'. Ἐν τῷ διαλόγῳ παρεμβάλλεται ἐνίοτε τὸ σοί, ἵνα ἐξεγερθῇ ἡ συμπάθεια τοῦ πρὸς ὃ ὁ λόγος προσώπου. Σοφ. Ἄντ. 37: οὕτως ἔχει σοι ταῦτα (= οὕτως ἔχουσι ταῦτα, εἴ σοι διαφέρει, ἀν θέλης νὰ ζεύρης).

ε'. Προσδιορισμὸς δι' αἰτιατικῆς ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων (§ 28).

Ἡ αἰτιατικὴ συνάπτεται μετὰ τῶν ἐπιθέτων εἰς δήλωσιν τῆς ἀναφορᾶς. π. χ. *θαυμάσιος τὸ μέγεθος* (= θαυμάσιος κατὰ τὸ μέγεθος). ἰδ. § 35.

ς. Ἐπιρρηματικοὶ προσδιορισμοί (§ 29).

1. Ἐπιρρηματικοὶ προσδιορισμοὶ λέγονται οἱ προσδιορισμοὶ οἱ ἐκφερόμενοι διὰ τῶν ἐπιρρημάτων. Πλ. Πολ. 327: κατέβην χθὲς εἰς Πειραιᾶ. Ξ. Ἄν. 1, 2, 14: ἐνταῦθα ἔμεινεν ἡμέρας τρεῖς. 4, 7, 14: πάνυ ὀλίγοι.

2. Εἰς τοὺς ἐπιρρηματικούς προσδιορισμοὺς ἀνήκουσι καὶ οἱ διὰ πλαγίας πτώσεως μετὰ προθέσεως ἢ ἄνευ προθέσεως ἐκφερόμενοι καὶ ἐπιρρηματικὴν ἔννοιαν ἐκφράζοντες (ὡς ἐπιρρηματικοὶ προσδιορισμοί). Ξ. Ἄπ. 3, 4, 8: οἱ λαγὼ τῆς νυκτὸς (= νυκτωρ) νέμονται. Θ. 1, 93: τούτῳ τῷ τρόπῳ (= οὕτως) οἱ Ἀθηναῖοι ἐτέλιξαν τὴν πόλιν.— *Ἐν Ἀθήναις* (= Ἀθήνησιν) οἰκῶ.

3. Οἱ ἐπιρρηματικοὶ καὶ οἱ ὡς ἐπιρρηματικοὶ προσδιορισμοὶ τίθενται εἰς δήλωσιν τῶν ἐξῆς σχέσεων: α) τοῦ χρόνου, β) τοῦ τόπου, γ) τοῦ τρόπου, δ) τοῦ ὄργάνου ἢ μέσου, ε) τοῦ ποσοῦ, ς) τοῦ κατὰ τι ἢ τῆς ἀναφορᾶς, ζ) τοῦ αἰτίου.

1. Ἡ σχέσις τοῦ χρόνου. § 30).

Ἡ σχέσις τοῦ χρόνου ἐκφέρεται

α) δι' ἐπιρρήματος χρονικοῦ, ὡς: κατέβην χθὲς εἰς Πειραιᾶ.

β) διὰ γενικῆς χρονικοῦ ὀνόματος, ὡς: οἱ λαγὼ τῆς νυκτὸς νέμονται. Οὕτω λέγεται ὄρθρου, μεσημβρίας, δείλης, ἑσπέρας, χειμῶνος, ἤρος, θέρους, ὁπώρας. Κ. Οἰκ. 9, 4: ἡ οἰκία χειμῶνος μὲν εὐήλιος ἐστὶ θέρους δὲ εὐσκίος.

γ') διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ἐπί, μάλιστα ἐπὶ κυρίων ὀνομάτων ἐχόντων ἀρχήν. Θ. 2, 15: ἐπὶ Κέκροπος ἡ Ἀττικὴ κατὰ πόλεις φέειτο. Οἱ ἐφ' ἡμῶν=οἱ σύγχρονοι ἡμῶν.

δ') διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως διὰ, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ χρόνος μετὰ παρέλευσιν ἢ καθ' ὄλην τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποίου γίνεται τι. Ἀριστφ. Πλ. 1045: ἔοικε διὰ πολλοῦ χρόνου σ' ἐορακεῖναι (=μετὰ διάλειμμα ἢ παρέλευσιν πολλοῦ χρόνου) γνωμ.: τέρας ἐστὶν εἴ τις εὐτύχηκε διὰ βίου (=καθ' ὄλον τὸν βίον).

ε') διὰ γενικῆς μετὰ τῆς πρὸ (τὸ ἀντίθετον σημαίνεται διὰ τῆς μετὰ καὶ αἰτ.). π. χ. πρὸ μεσημβρίας (ἀντ. μετὰ μεσημβρίας) πρὸ τῆς μάχης.

ς') διὰ δοτικῆς ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ὠρισμένος χρόνος, καθ' ὃν ἐγένετό τι. Οὕτω τίθεται ἡ δοτικὴ ἡμέρα, νυκτί, μηνί, ἔπει μετὰ τινος ἐπιθετικοῦ προσδιορισμοῦ, ὡς καὶ ἡ δοτικὴ τῶν ὀνομάτων τῶν ἑορτῶν, οἶον, Παρθηναίους, Διονυσίους. Ξ. Ἄν. 4, 8, 1: τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ ἀφίκοντο ἐπὶ τὸν ποταμόν. Μετὰ τῆς ἐν τίθεται ἡ δοτικὴ εἰς δῆλωσιν χρονικῆς περιόδου, ἐντὸς τῆς ὁποίας γίνεται τι. Λυ. 19, 60: ἐν ἑβδομήκοντα ἔτεσιν οὐδ' ἂν εἰς λάθοι πονηρὸς ὢν.

ΣΗΜ. Τὸ χρόνῳ σημ. μετὰ παρέλευσιν χρόνου. Θ. 1, 98: χρόνῳ ξυνέβησαν.

ζ') δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς προθέσεως κατὰ Ξ. Λ. Π. 8: Λυκοῦργος κατὰ τοὺς Ἑρακλείδας (=κατὰ τὸν χρόνον τῶν Ἑρακλείδων) ἐγένετο. οἱ καθ' ἡμᾶς =οἱ σύγχρονοι ἡμῶν.

η) δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς προθέσεως μετὰ, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ τὸ ὕστερον, μετὰ τῆς προθέσεως δὲ περί, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ τὸ περίπου. π. χ. μετὰ μεσημβρίας, περί λέχων ἀφάς.

ΣΗΜ. ἀ.) Ἡ ἀπλῆ αἰτιατικὴ σημαίνει ποσὸν χρόνου ἰδ. § 34. Πολλάκις τίθεται ἡ αἰτιατικὴ ἡμέραν, μῆνα, ἔτος καὶ τὰ ὅμοια μετὰ τακτικοῦ ἀριθμητικοῦ, ἐνίοτε δὲ καὶ μετὰ τῆς ἀντωνυμίας οὐτῶς ἢ οὕτως, εἰς δῆλωσιν χρόνου, ἀπὸ τοῦ ὁποίου γίνεται τι, ἢ πρὸ τοῦ ὁποίου ἐγένετό τι. Πλ. Πρωτ. 309: Πρωταγόρας ἐπίδειξ-μηκε τρίτην ἤδη ἡμέραν (=τρῆς ἡμέρας μὲ τὴν σημερινήν) Δη-

24, 3: ἐξήλωμεν ἔτος τρίτον τουτὶ εἰς Πάνακτον (=πρὸ δύο ἐτῶν).

ΣΗΜ. 6'. Ὁ χρόνος ἐκφέρεται ἔτι διὰ χρονικοῦ ἐπιθέτου (§ 5, 5), διὰ χρονικῆς προτάσεως (§ 78) καὶ διὰ χρονικῆς μετοχῆς (§ 88).

2. Ἡ σχέσις τοῦ τόπου. (§ 51.)

Ἡ σχέσις τοῦ τόπου εἶνε τετραπλῆ, 1) ἡ σχέσις τοῦ τόπου, ἐν ᾧ ἤρμεϊ ἢ ἐν γένει μένει τι (ἢ ἐν τόπῳ στάσις), 2) ἡ σχέσις τοῦ τόπου, ἐξ οὗ κινεῖται τι (ἢ ἐκ τόπου κίνησις), 3) ἡ σχέσις τοῦ τόπου, εἰς ὃν κινεῖται τι (ἢ εἰς τόπον κίνησις), 4) ἡ σχέσις τοῦ τόπου, δι' οὗ κινεῖται τι (ἢ διὰ τόπου κίνησις).

1. Ἡ ἐν τόπῳ στάσις ἐπὶ τῶν ἡρμείας σημαντικῶν βημάτων ἐκφέρεται

α) διὰ τῶν στάσεως σημαντικῶν ἐπιρρημάτων. Τοιαῦτα εἶνε τὰ λήγοντα εἰς οὗ, οἶον αὐτοῦ, παρταχοῦ, ἀλλαχοῦ κτλ., τὰ λήγοντα εἰς θι, οἶον αὐτόθι, ἀλλαχόθι, κτλ. τὰ ἐπιρρήματα, ἅτινα ἦσαν πάλαι ποτὲ τοπικαὶ πτώσεις, οἶον οἴκοι, Μεγαροῦ, Ἴσθμοῦ, Ἀθήνησι, Μαραθῶνι, Ραμνοῦντι κτλ. καὶ ἄλλα, οἶον, ἐνθάδε, ἐνταῦθα, ἐκεῖ κτλ. Πλ. Θε. 132: πῶς οὐκ αὐτοῦ Μεγαροῦ κατέλυε; Πρωτ. 315: οὐ μόνος Πρωταγόρας αὐτόθι ἐστὶ. Ξ. Ἄν. 1, 2, 14: ἐνταῦθα ἔμεινεν ἡμέρας τρεῖς. Ἰσ. 4, 91: ἡ Μαραθῶνι μάχη.

β') διὰ δοτικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ἐν. π.χ. ἐν Ἀθήναις οἴκῳ.

γ') δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς προθέσεως κατὰ, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ἅμα ἡ ἔννοια τῆς ἐκτάσεως. Ἡρ. 3, 109: αἱ ἔχιδναὶ κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν εἰσιν. ἢ ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ἡ ἔννοια τοῦ ἀπέναντι. Ξ. Ἰε. 1, 14: οὐδεὶς ἐθέλει τυράννου κατ' ὄφθαλμοῦς (=ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν του, κατὰ πρόσωπον) κατηγορεῖν.

2. Ἡ ἐκ τόπου κίνησις ἐκφέρεται διὰ τῶν εἰς θερ ληγόντων ἐπιρρημάτων, ἢ διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ἐκ ἢ ἀπό Πλ. Μενεξ. 284: ἐξ ἀγορᾶς ἢ πόθεν Μενέξενος; ἐξ ἀγορᾶς, ᾧ Σώκρατες, καὶ ἀπὸ τοῦ βουλευτηρίου.

ΣΗΜ. Διὰ μὲν τῆς ἐκ δηλοῦται κίνησις ἐκ τῶν ἔνδον τόπου τινός, διὰ δὲ τῆς ἀπὸ δηλοῦται κίνησις ἐκ τῶν πλησίον μερῶν τόπου τινός καὶ ἀπομάκρυνσις ἀπ' αὐτοῦ.

3. Ἡ εἰς τόπον κίνησις ἐκφέρεται

α) διὰ τῶν εἰς σε ἢ δε ληγόντων ἐπιρρημάτων καὶ ἄλλων τῶ ἐνταῦθα, ἐνθάδε, εἴσω, κτλ. καὶ διὰ τῶν συσχετικῶν ἐπιρρημάτων τῶν ληγόντων εἰς οἰ, οἶον ποῖ, ποί, οἶ, ὅποι. π. χ. πορεύομαι οἴκαδε. Πλ. Κρ. 52: ἄλλοσε οὐδαμῶσε ἐξῆλθες. Ε. Ἑλλ. 1, 7, 16: ἀνέβην ἐνθάδε. Σοφ. Ἡλ. 1491: χωροῖς ἂν εἴσω. 992: οὐκ οἶσθ' ὅποι γῆς φέρει.

ΣΗΜ. Τὸ ἐνθα, ἐνθάδε, ἐνταῦθα λαμβάνονται καὶ εἰς δήλωσιν τῆς ἐν τόπῳ στάσεως καὶ εἰς δήλωσιν τῆς εἰς τόπον κινήσεως.

β') διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ἐπὶ. Ε. Κυ. 7, 2, 1: Κροῖσος ἐπὶ Σαρδεῶν ἔφευγε.

γ') δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς προθέσεως εἰς, πρὸς, ἐπὶ, παρὰ, ὡς. Πλ. Πολ. 327: κατέβην χθὲς εἰς Πειραιᾶ. Ε. Ἑλλ. 8, 5, 9: ἔφευγον πρὸς τὸ ὄρος. Ἄν. 1, 4, 11: ἐξελάυνει ἐπὶ τὸν Εὐφράτην ποταμόν. 43, 27: πέμπει παρὰ Ξενοφῶντα τοὺς πελταστάς. γνωμ.: τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς ὡς τὸν ὁμοῖον. Παρὰ ποιηταῖς τίθεται καὶ ἀπλῆ αἰτ. εἰς δήλωσιν τῆς εἰς τόπον κινήσεως. Ὀμ. 1, 363: ἡματι κε τριτάτῳ Φθίην ἐρίβωλον ἰκοίμην.

ΣΗΜ. α. Μετ' αἰτ. ὀνόματος δηλοῦντος τόπον ἢ εἰς σημαίνει τὸ τέρμα τῆς κινήσεως, ἢ πρὸς ἀπλῶς διεύθυνσιν. Ἡ ὡς τίθεται μόνον ἐπὶ προσώπων.

ΣΗΜ. β'. Ἡ εἰς τίθεται μετ' αἰτιατικῆς προσώπου 1) ὅταν νοῆται ὁ τόπος, ἐν ᾧ τὸ πρόσωπον διατρίβει. Θ. 1, 9: Πέλοψ ἐκ τῆς Ἀσίας ἦλθεν ἐς ἀπόρους ἀνθρώπους (=εἰς τὴν χώραν ἀπ. ἀνθρ.). Συχνότατον εἶνε παρὰ τοῖς ῥήτορσι τὸ εἰς ἡμᾶς εἰσιέναι (=εἰς τὸ δικαστήριον ἡμῶν). 2) ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ἡ ἔννοια τῆς ἀναφορᾶς. π. χ. ἔχθρα, φιλία εἰς τινα.

4.) Ἡ διὰ τόπου κίνησις ἐκφέρεται α) διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως διὰ. Δημ. 19, 314: διὰ τῆς ἀγορᾶς πορεύεται. β') δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς κατὰ, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ἅμα ἡ ἔννοια τῆς ἐκτάσεως. Θ. 1, 61: ἐπορεύοντο κατὰ γῆν (=διὰ ξηρᾶς).

5. Ἡ σχέσις τοῦ τρόπου (§ 52.)

Ἡ σχέσις τοῦ τρόπου ἐκφέρεται.

α) διὰ τῶν τροπικῶν ἐπιρρημάτων. Πλ. Πρωτ. 339: εὖ λέγεις.

Ἰσ. 1, 34: βουλευοῦ μὲν βραδέως, ἐπιτέλει δὲ ταχέως τὰ δόξαντα.

β) διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ἐκ, ἀπό, μετὰ, διά. Δημ. 3, 7: ἐκπολεμῶσαι δεῖν φόρμιθα τοὺς ἀνθρώπους ἐκ παρτὸς τρόπου. Πλ. Εὐθ. 282: ἡ σοφία οὐκ ἀπὸ ταυτομάτου παραγίγνεται τοῖς ἀνθρώποις. Θ. 2, 18: οἱ Πελοποννήσιοι ἐπῆλθον διὰ τάχους (= ταχέως).

γ) διὰ δοτικῆς ἀπλῆς ἢ μετὰ τῆς προθέσεως ἐν ἢ σὺν. Θ. 1, 93: τούτω τῷ τρόπῳ οἱ Ἀθηναῖοι τὴν πόλιν εἰτέλιξαν. 1, 102: βία εἶλον τὸ χωρίον. Ε. Ἄν. 1, 2, 18: σὺν γέλωτι ἦλθον. πρὸς δρόμῳ, βία, σπουδῇ, τῷ ὄντι, τῇ ἀληθείᾳ, κοινῇ, δημοσίᾳ, ἰδίᾳ (δηλ. ὀδῶ). Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ δοτικὴ ἢ τιθεμένη ἐπὶ στρατιωτικῶν ἐκφράσεων μετὰ τῶν κινήσεως σημαντικῶν ῥημάτων εἰς δῆλωσιν τῶν στρατευμάτων, μεθ' ὧν ἡ κίνησις γίνεται (δοτικὴ τῆς συνοδίας). Θ 1, 61: ἐπορεύοντο τοισχιλλοῖς μὲν ὀπλίταις ἰππεῦσι δ' ἑξακοσίοις. Σπανίως μετὰ τῆς δοτικῆς ταύτης τίθεται ἡ σὺν. Συνήθως ἀντὶ τῆς δοτικῆς τίθεται ἡ αἰτιατικὴ μετὰ τῆς μετοχῆς ἔχωρ. Ε. Ἄν. 2, 2, 12: ὀλιγῷ μὲν στρατεύματι οὐ τολμήσει ἐφέπεσθαι, πολλὸν δ' ἔχωρ στόλον οὐ δυνήσεται ταχὺ πορεύεσθαι.

ΣΗΜ. Δοτικὴ τῆς συνοδίας εἶνε καὶ ἡ δοτικὴ, μεθ' ἧς εἶνε συνημμένον τὸ αὐτοῖς ἢ αὐταῖς. Ε. Ἑλλ. 1, 2, 12: τέσσαρας ναῦς ἔλαβον αὐτοῖς ἀνδράσι (= μαζὶ μὲ αὐτοὺς τοὺς ἀνδρας, αὐτάνδρους).

δ) δι' αἰτιατικῆς ἀπλῆς ἢ μετὰ τῆς προθέσεως κατὰ ἢ πρὸς. Ἄρστω. Β. 460: τίνα τρόπον (= πῶς) τὴν θύραν κόψω; Πλ. Κρατ. 417: κατ' ἄλλον τρόπον (= ἄλλως). Σοφ. Φιλ. 92: ἡμᾶς πρὸς βίαν (= βίᾳ) χειρώσεται.

ΣΗΜ. Ἡ σχέσις τοῦ τρόπου ἐκφέρεται καὶ διὰ τροπικῆς μετοχῆς. Ε. Κν. 3, 2, 25: ληζόμενοι ζῶσιν.

4. Ἡ σχέσις τοῦ ὄργανου (§ 33).

Συγγενῆς πρὸς τὴν σχέσιν τοῦ τρόπου εἶνε ἡ σχέσις τοῦ ὄργανου. Αὕτη ἐκφέρεται.

α) διὰ δοτικῆς. Θ. 4, 43: βάλλω λίθους. Συνήθης εἶνε ἡ ὄρ-

γανική δοτική μάλιστα 1) ἐπὶ τῶν ῥημάτων *κολάζειν*, *τιμωρεῖσθαι*, *ζημιοῦν*. Πλ. Πολ. 422 : τὸν μὴ πειθόμενον *ἀτιμίαις τε καὶ χρήμασι κολάζουσι* 2) ἐπὶ τῶν ῥημάτων, *τεκμαίρεσθαι*, *εἰκάσειν*, *κρίνειν*, *γινώσκειν*. Ἰσ. 14, 141 : δεῖ τὰ μέλλοντα τοῖς γεγενημένοις (= ἐκ τῶν γεγενημένων) *τεκμαίρεσθαι* Ξ. Ἰε. 4, 8 : οὐ τῷ ἀριθμῷ τὰ πολλὰ κρίνεται ἀλλὰ πρὸς τὰς χρήσεις. Σπανιώτερον τίθεται ἐπὶ τούτων ἡ γενική μετὰ τῆς ἐκ ἢ τῆς ἀπό.

β) διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως διὰ, μάλιστα ἐπὶ προσώπων. Πλ. Θε. 184 : *δι' ὀφθαλμῶν* ὁρῶμεν. Ξ Ἀν. 2, 3, 19 : ἔλεγε δι' ἑρμηνείας.

ΣΗΜ. Ἡ σχέσις τοῦ ὄργάνου ἐκφέρεται καὶ διὰ δοτικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ἐν καὶ διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ἐκ ἢ ἀπό. Σοφ. Φ. 13, 93 : ἐν λόγοις πείθειν. Δημ. 4, 34 : ἀπὸ τῶν ἡμετέρων ἡμῖν πολεμεῖ *συμμάχων*. ἀλλ' ἐπὶ τούτων ἐπικρατεῖ ἡ τοπικὴ σχέσις.

3. Ἡ σχέσις τοῦ ποσοῦ (§ 34).

Ἡ σχέσις τοῦ ποσοῦ ἐκφέρεται

α) διὰ τῶν ἐπιρρημάτων τῶν σημαίνοντων ποσόν, οἷον *πάνυ*, *μάλα*, *λίαν*, *σφόδρα*, *ἄγαν*, *πολύ*, *ὀλίγον*. Ξ. Ἀν. 1, 7, 15 : *πάνυ ὀλίγοι* Ὀμηρ. 378 : *πολὺ φίλτατος*.

β) διὰ γενικῆς, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ τὸ τίμημα, ἀντὶ τοῦ ὁποίου πράττει τις τι. Ἡ γενικὴ αὕτη, ἣτις τίθεται μάλιστα μετὰ τῶν πωλήσεως καὶ ἀγοράσεως σημαντικῶν ῥημάτων, λέγεται *γενικὴ τοῦ τιμήματος*. Πλ. Ἀπ. 20 : πόσον διδάσκει. Ξ Ἀπ. 2, 1, 29 : τῶν πόγων πωλοῦσιν ἡμῖν πάντα τάχα θ' οἱ θεοὶ γινώμ. τὸ πλουτεῖν, ἐὰν ἀπῆ τὸ χαίρειν, *καπνοῦ σκιᾶς οὐκ ἂν πρῆαιμην*.

γ) διὰ δοτικῆς ἐπὶ τῶν παραθετικῶν καὶ τῶν ἐχόντων ἔννοιαν παραθετικὴν (δοτικὴ τοῦ μέτρου ἢ τῆς διαφορᾶς). γινώμ. : *πολλῷ κρεῖττον* ἔστιν ἐμφανῆς φίλος ἢ χρυσὸς ἀχάνης. Ἀρστροφ. Β. 18 : *ἐκίαντῷ πρεσβύτερος*. Οὕτω καὶ ἐπὶ τῆς πρὸ καὶ τῆς μετὰ. Πλ. Νό. 698 : *δέκα ἔτεσι* πρὸ τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας. Θ. 1, 12 : *ἐξηκοστῷ ἔτει* μετὰ Ἰλίου ἄλωσιν.

ΣΗΜ. Ἀντὶ τοῦ πολλῶ καὶ τοῦ ὀλίγου τίθεται πολλάκις τὸ πολὺ καὶ τὸ ὀλίγον, πάντοτε δὲ τὸ τι, τί, καὶ τὸ οὐδέν. Πλ. Πρωτ. 359: πολὺ διαφέρει. Ἴππ. 287: οὐδέν διαφέρει. Ξ. Ἄν. 7, 5, 9: οὐδέν ἤττορ. (χυρίως ἡ αἰτ. αὕτη εἶνε αἰτ. τοῦ συστοίχου οὐσιαστικοῦ. ἰδ. § 41 3).

δ') δι' αἰτιατικῆς. Θ. 2, 5: ἀπέχει Πλάταια Θηβῶν σταδίους ἐβδομήκοτα. γνομ. ὀργή φιλοῦντων ὀλιγον ἰσχύει χρόνον.

6. Ἡ σχέσις τοῦ κατὰ τι ἢ τῆς ἀναφορᾶς (§ 35).

Ἡ σχέσις τοῦ κατὰ τι ἢ τῆς ἀναφορᾶς ἐκφέρεται

α) δι' αἰτιατικῆς, Πλ. Πολ. 462: τὸν δάκτυλον ἀλγεῖ. Σοφ. Οἰδ. Τ. τυφλὸς τὰ τ' ὄτα τὸν τε τοῦν τὰ τ' ὄμματ' εἰ. Ξ. Κυν. 2, 3: τὴν φωνὴν Ἑλλην. Συχνότατα τίθεται ἡ αἰτ. ὄνομα ἀριθμῶν, μέγεθος, βάθος, εὖρος, πλῆθος, μῆκος. Ξ. Ἄν. 1, 2, 23: ποταμὸς Κύνδος ὄνομα, εὖρος δύο πλῆθρων. 2, 3, 15: θαυμάσιος τὸ μέγεθος. Ἀριστοφ. Ὀρ. 1251: ἑξακόσιοι τὸν ἀριθμῶν.

β) δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς προθέσεως, κατὰ, πρὸς, εἰς, περί. Πλ. Κρατ. 405: καθαρὸς καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν. Ἄπ. 36: οἱ διαφέροντες εἰς ἀρετὴν. Ξ. Ἄπ. 1, 2, 1: πρὸς χειμῶνα καὶ θέρος καρτερικώτατος.

γ) διὰ δοτικῆς. Ξ. Ἄν. 2, 6, 9: τῇ φωνῇ τραχύς. Κυ. 2, 3, 6: ἐγὼ οὔτε ποσὶν εἰμι ταχύς, οὔτε χερσὶν ἰσχυρός.

δ') δι' ἀπαρεμφάτου. Ξ. Ἄν. 2, 6, 9: Κλέαρχος ὄρᾶν (= ὀρᾶσθαι κατὰ τὴν ὄψιν) συγνός ἦν. Ἄπ. 2, 2, 22: γυνὴ εὐπρεπῆς ἰδεῖν (= εἰς τὸ νὰ τὴν ἴδῃ τις, τὴν ὄψιν). Αἰσχ. Πέρ. 27: φοβεροὶ μὲν ἰδεῖν, δεινοὶ δὲ μάχην. Πολλάκις τίθεται τὸ ἀπαρεμφατὸν μετὰ τοῦ ὥστε ἢ ὡς. Ξ. Ἄπ. 3, 13, 3: τὸ ὕδωρ ψυχρὸν ὥστε λούσασθαι ἐστὶ (= ὡς πρὸς τὸ λούσασθαι, εἰς τὸ νὰ λουσθῇ τις). Κυ. 4, 5, 15: ὀλίγοι ἐσμὲν ὡς ἐγκρατεῖς εἶναι τῶν πολεμίων.

7. Ἡ σχέσις τοῦ αἰτίου (§ 36).

1. Ἡ σχέσις τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου ἢ τοῦ ἐνεργοῦντος προσώπου ἐπὶ τῶν παθητικῶν ῥημάτων ἐκφέρεται.

α) διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ὑπό. Λυ. 19, 37: βού-
λονται πάντες ὑπὸ τῶν παίδων θεραπεύεσθαι.

ΣΗΜ. Ἀντὶ τῆς ὑπὸ τίθεται πολλάκις ἢ πρὸς (Ξ. Οἰκ. 6, 17: Ἰσχύμαχος πρὸς πάντων καλὸς τε καγαθὸς ἐπωνομάζετο), καὶ ἢ παρὰ (Ξ. Ἄν. 1, 9, 1: παρὰ πάντων ὁμολογεῖται). Ἡ ἐκ μετὰ τῆς γενικῆς εἰς δῆλωσιν τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου εἶνε εὐχρηστος παρὰ τοῖς Ἴωσι καὶ τοῖς ποιηταῖς, σπανίως δὲ ἀπαντᾷ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πεζολόγοις καὶ σχεδὸν μόνον ἐπὶ τῶν δόσεως σημαντικῶν ῥημάτων. Πλ. Λυ. 204: τοῦτό μοι ἐκ θεοῦ δέδοται.

β') διὰ δοτικῆς ἄνευ προθέσεως, συνήθως ὅταν τὸ ῥῆμα εἶνε χρόνου παθητικοῦ παρακειμένου ἢ ὑπερσυντελικοῦ ἢ τετελεσμένου μέλλοντος Ξ. Ἑλλ. 3, 1, 2: ταῦτα Θεμιστογένηι τῷ Συρακοσίῳ γέγραπται.

2. Ἡ σχέσις τοῦ πειστικοῦ ἢ προτρεπτικοῦ ἢ ἀναγκαστικοῦ αἰτίου ἐκφέρεται.

α) διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ὑπό Ξ. Ἄν. 3, 13: οὐκ ἠδύναντο καθεύδειν ὑπὸ λύπης.

ΣΗΜ. α) Μετὰ τῶν ῥημάτων θαυμάζειν, εὐδαιμονίζειν, μακαρίζειν, οἰκτιρεῖν, φθορεῖν, καὶ τῶν ὁμοίων τίθεται ἀπλῆ γενικὴ εἰς δῆλωσιν τῆς αἰτίας τοῦ θαυμασμοῦ κτλ. π. χ. θαυμάζω τινὰ τῆς τόλμης. (= διὰ τὴν τόλμην Θ. 6, 36)· εὐδαιμονίζω τινὰ τοῦ τρόπου (Πλ. Κο. 43). Τοιαύτη γενικὴ τίθεται καὶ μετὰ τοῦ μακάριος, εὐδαίμων, οἶμοι, φεῦ καὶ τῶν ὁμοίων.

ΣΗΜ. β') Ἐπὶ τῶν δικαστικῶν ῥημάτων διώκειν τινά, (= κατηγορεῖν τινος ἐπὶ δικαστηρίου), φεύγειν (παθ. τοῦ διώκειν), κρίνειν, δικάζειν τίθεται κατὰ γενικὴν τὸ ἔγκλημα, δι' ὃ τις διώκει, φεύγει κτλ. Ἀρστω Ἰππ. 367: διώζομαι σε δειλίας (= ἐπὶ δειλίᾳ). Λυκ. 133: φεύγω φόνον (= ἔνεκα φόνου) ἰδ. § 41, 2 σημ. β'.

β) διὰ γενικῆς μετὰ τῆς προθέσεως ἀπὸ ἢ ἐκ ἢ μετὰ τοῦ ἔνεκα Θ. 2, 25: ἀπὸ τούτου τοῦ τολμήματος (= ἔνεκα τούτου τοῦ τολμήματος) ἐπηνέθη. Ξ. Κυ. 5, 4, 10: πῶς ἔχει ἐκ τοῦ τραύματος; Λυ. 30, 13: τῶν ἀδικημάτων ἔνεκα αὐτοὺς ἀπέκτειναν.

γ') διὰ δοτικῆς Πλ. Φαιδρ. 254: δειλία ἔλιπον τὴν τάξιν. Συνήθης εἶνε ἡ δοτικὴ τῆς αἰτίας ἐπὶ τῶν ψυχικοῦ πάθους σημαν-

τικῶν ῥημάτων *χαίρειν, ἡθεσθαι, λυπεῖσθαι, ἀχθεσθαι, αἰσχύνεσθαι* καὶ τῶν ὁμοίων. Θ. 1, 129: *Ἐέρξης ἠσθη τῇ ἐπιστολῇ*. Πολλάκις μετὰ τῆς δοτικῆς ταῦτα τίθεται καὶ ἡ πρόθεσις ἐπί, πάντοτε δὲ ἐπὶ τοῦ *φροεῖν*. Ε. Ἰππ. 7, 4: *ἐπὶ τοῖς προγόνοις Ἀθηναῖοι μέγα φρονοῦσι*.

δ') δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς πρόθεσεως *διὰ*, ἐνίοτε δὲ καὶ μετὰ τῆς πρόθεσεως *παρὰ* καὶ *κατὰ*. Ε. Ἄν, 1, 8, 29: *ἐτετίμητο ὑπὸ Κύρου δι' εὐνοίαν*. Δημ. 4, 11: *παρὰ τὴν ἡμετέραν ἀμέλειαν ἐπηύξηται Φίλιππος*. Θ. 1, 68. *κατὰ φιλίαν* (=διὰ φίλιαν) οἱ πλεῖστοι ἐβελονταὶ ζυνέσποντο.

ΣΗΜ. α' Ἡ αἰτιατικὴ τῆς ἐρωτηματικῆς ἀντωνυμίας *τί* (ἐν πλαγίᾳ ἐρωτήσει ὅτι) καὶ ἡ αἰτιατικὴ ταῦτα τίθενται πολλάκις καὶ ἄνευ πρόθεσεως εἰς δῆλωσιν τῆς αἰτίας. Πλ. Κρ. 44: *τί* (=διὰ τί) *τηνικάδε ἀφίξει, ὦ Κρίτων; Λά. 179: ταῦτα ὑπαισχυνόμεθα τοῦσδε* (=διὰ ταῦτα).

ΣΗΜ. β'. Τὸ ἀναγκαστικὸν αἶτιον ἐκφέρεται καὶ δι' αἰτιολογικῆς μετοχῆς (§ 88) καὶ δι' αἰτιολογικῆς προτάσεως (§ 71).

3. Ἡ σχέσις τοῦ τελικοῦ αἰτίου ἐκφέρεται.

α) διὰ γενικῆς μετὰ τοῦ *ἐνεκα* ἢ *ἐνεκεν*, σπανιώτερον μετὰ τῆς ὑπέρ. Δημ. 4, 3: *τίνος ἐνεκα ταῦτα λέγω; ἵνα εἰδῆτε* κτλ. Πλ. Σημ. 208: *ὑπὲρ δόξης πάντα ποιοῦσιν*.

Σημ. Καὶ ἀπλῆ γενικὴ ὀνομαστικῶ ἀπαρεμφάτου τίθεται εἰς δῆλωσιν τοῦ τελικοῦ αἰτίου, μάλιστα παρὰ Θουκυδίδῃ. Θ. 1, 4: *Μίνως τὸ ληστικὸν καθήρει ἐκ τῆς θαλάσσης τοῦ τὰς προσόδους μᾶλλον ἰέναι αὐτῷ* (=ἵνα αἱ πρόσοδοι μᾶλλον ἴωσιν αὐτῷ). πρβ. 1, 23. 2, 22. 32. 75.

β') διὰ δοτικῆς μετὰ τῆς πρόθεσεως ἐπί. Ἡρ. 1, 68. *ἐπὶ κακῷ ἀνθρώπου σίδηρος ἀνεύρηται*.

γ') δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς πρόθεσεως ἐπί, *διὰ*, *κατὰ*, *πρὸς*, εἰς Ε. Κυ. 5, 3, 50: *ἴτω τις ἐφ' ὕδαρ* (=ὕδρευσόμενος) Δημ. 3, 3: *διὰ τοῦτο, ἵνα τὰ λοιπὰ βελτίω γένηται*. Λυκ. 58: *ἀπεδήμει κατ' ἐμπορίαν*. Δημ. 6, 23: *παντοδαπὰ εὔρηται ταῖς πόλεσι πρὸς φυλακὴν καὶ σωτηρίαν*. Πλ. Λά. 188: *Λυσίμαχος καὶ Μελησίας εἰς συμβουλίην παρεκαλεσάτην ἡμᾶς*.

ΣΗΜ. Τὸ τελικὸν αἷτιον ἐκφέρεται καὶ διὰ τελικῆς προτάσεως.
ἢ μετοχῆς (§ 72 καὶ 87) καὶ διὰ τελ. ἀπκρεμράτου (§ 83. έ.).

5. Ἀντικείμενον (§ 37).

1. Ἀντικείμενον λέγεται ἡ πλαγία πτώσις, ἣτις συνάπτεται μετὰ ῥήματος ἐνεργητικοῦ εἰς δῆλωσιν τοῦ προσώπου ἢ τοῦ πράγματος, εἰς τὸ ὁποῖον μεταβαίνει ἡ ἐνέργεια τοῦ ὑποκειμένου. π.χ. ἐπιθυμῶ δόξης. βοηθῶ τῇ πατρίδι. γράφω ἐπιστολήν.

2. Ὡς ἀντικείμενον χρησιμεύει τὸ οὐσιαστικόν π.χ. γράφω ἐπιστολήν. Ἀλλὰ καὶ ἐπίθετον καὶ μετοχὴ οὐσιαστικῶς λαμβανόμενα δύναται νὰ τεθῆ ὡς ἀντικείμενον, ἔτι δὲ ἀντωνυμία καὶ ἀριθμητικὸν καὶ ἀπαρέμφατον καὶ ὀλόκληρος πρότασις. πρὸς τοῦτοις πᾶν μέρος λόγου, ὅταν διὰ τοῦ ἄρθρου τὸ λαμβάνει δύναμιν οὐσιαστικοῦ. Ἰσ. 1, 29: τοὺς ἀγαθοὺς εὖ ποίει. 30: μίσει τοὺς κολακεύοντας. Με. 285: καλῶς ἀκούειν μᾶλλον ἢ πλουτεῖν θέλε. Ε. Ἄν. 1, 4, 11: Κύρος ἔλεγεν ὅτι ἡ ὁδὸς ἔσοιτο πρὸς βασιλεῦ μέραν. Πλ. Πρωτ. 443: ἐνέβαλε τὸ μέρ.

ΣΗΜ. Ὡς τὸ ὑποκείμενον οὕτω καὶ τὸ ἀντικείμενον ἐκφέρεται πολλάκις διὰ τῆς εἰς, περὶ, ὑπέρ, καὶ αἰτιατικῆς, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῆ ποσὸν ὡς ἐγγιστα ὠρισμένον. Θ. 7, 33: διεφθίραν ἐς ὀκτακοσίους. Ἐκφέρεται προσέτι δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς κατὰ, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῆ χωρισμός, μετὰ τῆς ἐπί, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῆ ἔκτασις. Δημ. 18, 17: βούλομαι καθ' ἐν ἑαστον αὐτῶν ἐξετάσαι (= ἐν ἑαστον αὐτῶν χωριστά). Θ. 2, 76: τοῦ οἰκοδομήματος ἐπὶ μέγα κατέσεισε (= μέγα μέρος τοῦ οἴκ.).

3. Ῥήματά τινα συντίθενται μετὰ τοῦ ἀντικειμένου εἰς ἓν ῥῆμα. π.χ. μισθαργῶ (=μισθὸν ἄρνημαί), σιδηροφορῶ (=σιδηρὸν φορῶ), ἵπποτροφῶ (=ἵππους τρέφω) κτλ. Ἀρστφ. Πλ. 513: τίς ἐβελήσει τροχοποιεῖν ἢ σκυτοτομεῖν ἢ πλινθουργεῖν ἢ σκυλοδεφεῖν. Τινὰ τῶν τοιούτων ῥημάτων, ἰσοδύναμα τοῖς ἀπλοῖς ὑπὸ τῆς καταχρήσεως ἀποβάντα ἢ μεταφορικῶς λαμβανόμενα, δεχόντα καὶ ἄλλο ἀντικείμενον. Ἀρστφ. Πλ. 819: βουβύτει ὄν καὶ τράγον καὶ κριόν. πρὸ οἰκοδομῶ οἶκον, τεῖχος, ναυπηγῶ ναῦς, τριήρεις, κτλ. Ε. Ἄν. 7, 6, 4: δημαγωγεῖ τοὺς ἀνδρας

50 Παράλειψις άντικ. § 38, 1—3. Τὰ μετὰ γεν. συντ. ρήματα § 39.

(=θωπείαις καὶ τέχναις προσάγεται, ἔλκει πρὸς ἑαυτόν). πρβ. *δορυφορῶ τινα* (=φυλάττω τινά). *συκοφαντῶ τινα* (=διαβάλλω τινά) κτλ. πατήρ άνουθέτητος υἱὸν *ρουθετεῖ* (παροιμία).

4. Τὸ αὐτὸ ρήμα δύναται νὰ ἔχη δύο άντικείμενα, τὸ μὲν ἔν ἅμεσον, τὸ δὲ ἕτερον ἔμμεσον. π. π. *δίδωμί σοι χρήματα. διδάσκω σε τὴν γραμματικὴν*.

5. Εἰς τὸ άντικείμενον δύναται νὰ ἀποδοθῆ καὶ κατηγορούμενον, ὡπερ συμφωνεῖ πρὸς αὐτό, ὡς καὶ πρὸς τὸ ὑποκείμενον (§ 11). γνομ. : *δίκαια δράσας ἐνυμμάχου τεύξει θεοῦ* 'Ισ. 1, 34: *βουλευόμενος παραδείγματα ποιουὶ τὰ παρεληλυθότα τῶν μελλόντων*.

Παράλειψις τοῦ άντικειμένου (§ 38).

1. Τὸ άντικείμενον δύναται νὰ ἑλλίπῃ, ὅταν νοῆται ἐκ τῶν συμφραζομένων. Πλ. Πολ. 392: *δικαιοσύνη λυσιτελεῖ τῷ ἔχοντι* (δηλ. δικαιοσύνην). ἢ ὅταν τὸ ρήμα λαμβάνηται ἀπολύτως π. χ. *γράφω. λέγω*. 'Ενίοτε ἑλλείπει τὸ άντικείμενον *τινά*. Πλ. Πρωτ. 312: ὁ σοφιστὴς περὶ τίνος δεινὸν ποιεῖ (δηλ. τινά) λέγειν;

2.) "Όταν δύο ρήματα ἔχωσικονδόν άντικείμενον, τὸ άντικείμενον τίθεται ἅπαξ. π. χ. *τὸν χρηστὸν ἄνδρα θαυμάζω καὶ τιμῶ*. ἂν δὲ τὰ ρήματα δὲν συντάσσονται μετὰ τῆς αὐτῆς πτώσεως, τὸ άντικείμενον τίθεται καθ' ἣν πτώσιν ἀπαιτεῖ τὸ πλησιέστερον ρήμα. Πλ. Ρο. 460: *οὐ δεῖ τοῖς παιδοτριβαῖς ἐγκαλεῖν οὐδ' ἐκβάλλειν ἐκ τῶν πόλεων* (δηλ. αὐτούς).

3. "Όταν τὸ άντικείμενον εἶνε κοινὸν ρήματος καὶ μετοχῆς, τίθεται καθ' ἣν πτώσιν ἀπαιτεῖ ἡ μετοχή, ἂν εἶνε πλησιέστερον πρὸς αὐτήν, νοεῖται δὲ καθ' ἣν πτώσιν ἀπαιτεῖ τὸ ρήμα, ἢ τὰνάπα. λιν. Θ. 3, 105: *καταλαμβάνουσι τείχος, ὃ ποτε τειχισάμενοι* 'Ακαρνανες κοινῶ δικαστηρίῳ ἐχρῶντο (δηλ. αὐτῶ).

1. Τὰ μετὰ γενικῆς συντασσόμενα ρήματα (§39).

Μετὰ γενικῆς συντάσσονται τὰ ἐξῆς ρήματα.

α) τὰ ἐπιμελείας καὶ ἀμελείας σημαντικά, ὡς: *μαθημάτων φρόντιζε μάλλον χρημάτων*. Ε. Κυ. 3, 7, 15: *ἑαυτοῦ κήδεται ὁ προγοῶν ἀδελφοῦ*. 'Απ. 1, 2, 4: *Σωκράτης τοῦ σώματος οὐκ*

ἡμέλει. Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ φεῖδесθαι καὶ τὸ ἀφειδεῖν π. χ. χρόνου φείδου. Λυ. 2, 25· τῶν σωμάτων ἀφειδήσαντες.

β) τὰ μνήμης καὶ λήθης σημαντικά. Με. 8: ἄνθρωπος ὧν ἀέμνησο τῆς κοιρῆς τύχης. Ε. Ἄν. 3, 2, 25: δέδοικα μὴ ἐπιλαθώμεθα τῆς οἰκαδὲ ὁδοῦ.

γ) τὰ μετοχῆς καὶ μεταλήψεως σημαντικά. Ε. Ἄν. 5, 3, 9: πάντες οἱ πολῖται μετεῖχον τῆς ἐορτῆς. Πλ. Νό. 721: τὸ ἀνθρώπινον γένος μετεἴληφεν ἀθανασίας.

ΣΗΜ. Ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν μετοχῆς καὶ μεταλήψεως σημαντικῶν ῥημάτων εἶνε διαιρετικὴ, σημαίνει δηλ. τὸ ὅλον, ἐξ οὗ μέρος ἐτέχει τις ἢ μεταλαμβάνει. Ὅταν δὲ τὸ μέρος ὀρίζηται καὶ ἰαροῦσθην λέγεται, τίθεται κατ' αἰτιατικὴν. Ἰσ. 4, 99: τῶν κατῶν πλεῖστον μέρος μετέσχομεν. Πλ. Ἄπ. 36: οὐ μετέλαβε τὸ ἔμπροσθεν μέρος τῶν ψήφων.

δ) τὰ ἀπολαύσεως σημαντικά. Ε. Οἰκ. 12, 7: οἱ ἀπολαύοντες τῶν σῶν ἀγαθῶν εὐνοί σοι γίνονται. Σημαίνει δὲ καὶ ἐπὶ οὐτῶν ἡ γενικὴ τὸ ὅλον, ἐξ οὗ μέρος τι ἀπολαύει τις. Ὅταν δὲ ὁ μέρος τοῦτο ὀρίζηται, τίθεται κατ' αἰτιατικὴν. Λυ. 2, 76: τῆς ρετῆς τὸ ἴσον ἀπέλαυσα. Τὸ καρποῦσθαι καὶ τὸ νέμεσθαι συνάσσονται ἀείποτε μετ' αἰτιατικῆς.

ΣΗΜ. Καὶ μετ' ἄλλων ῥημάτων συνάπτεται ὡς ἀντικείμενον ἐνικὴ διαιρετικὴ. Ε. Κυ. 1, 3, 7: ὁ Κύριος λαβὼν τῶν κρεῶν ἐδίδου. Ἄν. 4, 8, 20: τῶν κηρίων ὅσοι ἔφαγον ἀφρονες ἐγίνοντο.

ε) τὰ ἐπιτυχίας καὶ ἀποτυχίας σημαντικά. Ἡρ. 1, 43: ὁ Ἀδρηστος ἀκοντίζων τὸν ὕν τοῦ μὲν ἀμαρτάνει, τυγχάνει δὲ οὐ Κροίσου παιδός. Οὕτω λέγεται στοχαζέσθαι τιος, ψεύεσθαι (=ἀποτυγχάνειν) τιός, σφάλλεισθαι (=ἀποτυγχάνειν) ρός καὶ τὰ ὅμοια.

ΣΗΜ. Τὸ ἐπιτυγχάνειν ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἀπαρτῶν συντασσεται μετὰ δοτ. Ἄρσφ. Ν. 195: εἰσὶθ', ἵνα μὴ εἶνος ἡμῶν ἐπιτύχη (=ἀπαντήσῃ).

ς) τὰ ἐφετικά. π. χ. αἰσχρῶν κερδῶν μὴ ἐφίεσο. Σοφ. Ἄκρ. 4: τοῦ ζῆν οὐδεὶς, ὡς ὁ γηράσκων, ἐρᾷ. Πλ. Πολ. 562: διψῶ (=σφόδρα ἐπιθυμῶ) ἐλευθερίας.

ΣΗΜ. Τὸ φιλεῖν καὶ τὸ ποθεῖν συντάσσονται μετ' αἰτιατικῆς. Τὸ ἀγαπᾶν ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ φιλεῖν συντάσσεται μετ' αἰτ. ἐπὶ δὲ τῆς σημασίας τοῦ ἀρκεῖσθαι μετὰ δοτικῆς. σπανιώτ. μετ' αἰτ. Ἰσ. 10, 22: οἱ ἀγαπήσαντες τὴν Ἑλλάδα. Δημ. 1, 14: οὐκ ἔστιν ὅπως ἀγαπήσεις τοῖς πεπραγμένοις ἡσυχίαν στήσῃς.

ζ') τὰ ἀφῆς σημαντικά, ἀπτεσθαι, ψαυεῖν, ἔχεσθαι, ἀντέχεσθαι, λαμβάνεσθαι, ἀντιλαμβάνεσθαι. Ὁμοίως τὸ ἀρχεῖν καὶ ἀρχεσθαι καὶ τὸ πειρᾶν καὶ πειρᾶσθαι Σοφ. Ἄπ.: οὔτοι ποθ' ἄψει τῶν ἄκρων ἄνευ πόνου. Με. 114: ἦθους δικαίου φαῦλος οὐ ψαυεῖ λόγος Θ 2, 12: ἦδε ἡ ἡμέρα τοῖς Ἑλλήσι μεγάλων κακῶν ἀρξεί. 1, 61: ἐπειράσαν τοῦ χωρίου. 2, 18: ἐπειρῶντο τοῦ τείχους.

ΣΗΜ. Τὸ πειρᾶν συνηθέστερον σημαίνει πειράζειν ἐρωτικῶς, καὶ συντάσσεται μετ' αἰτιατικῆς Ξ. Ἰέ. 11, 11: τὰς καλὰς οὐ πειρᾶν δεῖ.

η) τὰ χωρισμοῦ καὶ ἀπομακρύνσεως σημαντικά. Πλ. Μενεξ. 246: πᾶσα ἐπιστήμη χωριζομένη ἀρετῆς πανουργία φαίνεται. Θ. 2, 5: ἀπέχει Πλάταια Θηβῶν σταδίους ἑβδομήκοντα. Ὁμοίως λέγεται ἐλευθεροῦμαί τιος, λήγω τιός, παύομαι τιος καὶ τὰ ὅμοια.

ΣΗΜ. Μετὰ τῆς γενικῆς ταύτης συνάπτεται πολλάκις καὶ ἡ πρόθεσις ἀπό.

θ') τὰ πλησμοῦ καὶ ἐνδείας σημαντικά. Ἀρστροφ. Πλ. 800: αἱ λήκυθοι μύρου γέμοσι, τὸ δ' ὑπερῶν ἰσχύων Ξ. Ἄν. 2, 2, 11: τῶν ἐπιτηδείων οὐκ ἀπορήσομεν. γωμ.: ὁ μηδὲν ἀδικῶν οὐδεὶς δεῖται νόμον.

ι') τὰ ἀρχικά καὶ τὰ ἔχοντα ἔννοιαν παραθετικῆν. Ἰσ. 2, 14: δεινὸν τοὺς χεῖρους τῶν βελτιόνων ἀρχεῖν 4, 61: ἡ ἀρετὴ τοῦ πλήθους περιγίγνεται. Πλ. Μενεξ. 237: ἄνθρωπος ζυνέσει ὑπερέχει τῶν ἄλλων. Ξ. Κυ. 8, 8, 1: ἄρχων ἀγαθὸς οὐδὲν διαφέρει πατὴρ ἀγαθοῦ.

ΣΗΜ. Τὸ κρατεῖν τιος σημ. ἀρχεῖν τιός, ὡς θυμὸς κρᾶτει. Τὸ κρατεῖν τινα σημ. νικᾶν τινα. Θ. 1, 108: Ἀθηναῖοι Σικυωνίους μάχη ἐκράτησαν. Τὸ ἠγεῖσθαι τιος σημ. στρατηγεῖν.

ἄρχειν τιός, τὸ ἠγεῖσθαι τιμὴν σημ. ὀδηγεῖν τινα. Τὸ ὑπερβάλλειν συντάσσεται μετ' αἰτιατικῆς.

ιά) τὰ αἰσθήσεως σημαντικὰ αἰσθάνεσθαι, ἀκούειν, ἀκροῦσθαι ὀσφραίνεσθαι. Ἰσαϊ. 5, 3: τῶν μαρτύρων ἀκηκόατε. Ξ. Ἑλλ. 4, 2, 19: οὐκ ἠσθάνοντο προσιώντων τῶν πολεμίων. Ἀρστω. Λ. 619: ὀσφραίνομαι τῆς Ἰπλίου τυραννίδος.

Ἄλλὰ τὸ ἀκούειν συντάσσεται συνηθέστερον μετ' αἰτιατικῆς, ἔταν τὸ ἀντικείμενον εἶνε πρᾶγμα σημαῖνον αὐτὸ τὸ ἀντιληπτὸν αἰσθημα. π. χ. ἀκούω τὸν ἦχον. Ὁμοίως καὶ τὸ αἰσθάνεσθαι καὶ τὸ πυθάνεσθαι.

ΣΗΜ. Τὸ ἀκούειν μετὰ γενικῆς προσώπου ἔχει πολλάκις καὶ τὴν σημασίαν τοῦ ὑπακούειν. γνωμ.: νέος ὢν ἀκούειν τῶν γεραίων θέλει.

ιβ') πολλὰ ῥήματα σύνθετα μετὰ τινος τῶν προθέσεων ἀπό, ἐκ πρό, ὑπέρ, κατά. Εὐρ. Βά. 199: οὐ καταφρονῶ γ' ὡς τῶν θεῶν. Ἰσ. 1, 40: πολλοῖς ἡ γλῶττα προτρέχει τῆς διανοίας.

2. Τὰ μετὰ δοτικῆς συντασσόμενα ῥήματα (§ 40).

Μετὰ δοτικῆς τοῦ ἐμμέσου ἀντικειμένου συντάσσονται τὰ ἐξῆς ῥήματα:

α) τὰ ἔχοντα τὴν ἐννοίαν τοῦ διδόναι, λέγειν, προστάσσειν καὶ τὰ ὅμοια Πλ. Λυ. 204: τοῦτό μοι ἐκ θεοῦ δέδοται.

β) τὰ σημαίνοντα φιλικὴν ἢ ἐχθρικὴν πρὸς τινα διάθεσιν, οἷα εἶνε τὸ ὀργίζεσθαι, χαλεπαίνειν, εὐνοεῖν, φθορεῖν καὶ τὰ βοηθείας σημαντικὰ βοηθεῖν, τιμωρεῖν (= βοηθεῖν), ἀμύνειν, ἀρηγεῖν, ἐπικουρεῖν. Ξ. Ἄν. 1, 5, 11: οἱ στρατιῶται ἐχαλέπαινον καὶ ὀργίζοντο τῷ Κλεάρχῳ, Με. 116: δούλος πεφυκῶς εὐνόει τῷ δεσπότη. Εὐρ. Ὀρ. 528: ἀμνῶ τῷ νόμῳ.

γ) τὰ εὐπειθείας καὶ ὑποταγῆς καὶ ἀκολουθίας σημαντικὰ. Ἰσ. 1, 16: τοῖς νομοῖς πείθου. Ξ. Κυ. 1, 2, 7: τῇ ἀχαριστίᾳ ἔπεται ἡ ἀναίσχυντία.

δ) τὰ ἐξῆς ῥήματα, ἅτινα σημαίνουσιν ἀμοιβαίότητα μεταξύ τοῦ ὑποκειμένου καὶ τοῦ ἀντικειμένου. Ἐπὶ τούτων ἡ δοτικὴ δύναται νὰ ὀνομασθῇ δοτικὴ τῆς κοινοῦς.

1) τὰ ἐρίσεως σημαντικὰ πολεμεῖν, μάχεσθαι, ἀγωνίζεσθαι, ἐρίζειν, διαφέρεσθαι, ἀμφισβητεῖν, στασιάζειν καὶ τὰ ὅμοια. Με. 247: θεῶ μάχεσθαι δεινόν ἐστι καὶ τύχη. Πλ. Πολ. 566: σῶμα νοσῶδες στασιάζει αὐτὸ ἑαυτῶ. Οὕτω καὶ εἰς χεῖρας ἢ διὰ μάχης ἵεναι τι.

ΣΗΜ. α. Πολεμῶ, μάχομαι, ἀγωνίζομαι μετὰ τινος σημαίνει πολεμῶ, μάχομαι, ἀγωνίζομαι συμμαχῶν καὶ βοηθῶν τι.

2) τὰ συνδιαλλαγῆς καὶ συμφωνίας σημαντικὰ διαλλάττεσθαι, καταλλάττεσθαι, σπένδεσθαι, σπονδὰς (συνθήκας) ποιεῖσθαι, συμφωνεῖν, συνάδειν, συμβαίνειν. Πλ. Πολ. 566: τοῖς ἐχθροῖς καταλλάττην. Θ. 3, 109: Δημοσθένης μετὰ τῶν ζυστραπήγων σπένδονται Μαρτίνεῦσι Πλ. Λά. 193: τὰ ἔργα οὐ συμφωνεῖ τοῖς λόγοις.

3) τὰ προσεγγίσεως, μίξεως καὶ συγκοινωνίας σημαντικὰ πελάζειν, πλησιάζειν, προσίεναι, μιγνῆσθαι, ἐπιμιγνῆσθαι, ὀμιλεῖν καὶ τὸ χρῆσθαι. γνωμ. ὅμοιον ὀμοίῳ ἀεὶ πελάζει. Ἰσ. 2, 15: τοῖς φρονιμωτάτοις πλησίαζε. γνωμ.: κακοῖς ὀμιλῶν (=συναναστρεφόμενος) καὶ τὸς ἐκβήσει κακός. Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ διαλέγεσθαι τι καὶ τὸ εἰς λόγους ἵεναι τι.

4) τὰ ὁμοιότητος καὶ ἰσότητος σημαντικὰ. Ξ. Ἄν. 2, 1, 13: φιλοσόφῳ ἔοικας, ὧ νεανίσκῃ.

5) τὰ ἔχοντα τὴν ἔνοιαν τοῦ ἀρμόζοντος: Ξ. Ἑλλ. 2, 3, 31 ὁ κόθορνος ἀρμόττει τοῖς ποσίν ἀμφοτέρους.

ΣΗΜ. β'.) Μετὰ πάντων σχεδὸν τῶν ῥημάτων τούτων εὔρηται ἀντὶ τῆς δοτικῆς ἢ πρὸς μετ' αἰτιατικῆς. Θ. 1, 1: ἐπολέμησαν πρὸς ἀλλήλους. Πλ. Φιλ. 47· ψυχὴ πρὸς σῶμα διαφέρεται Ξ. Ἄν. 1, 2, 1· Ἀρίστιππος ξυνηλλάγη πρὸς τοὺς οἴκοι.

ε) πολλὰ ῥήματα σύνθετα μετὰ τινος τῶν προθέσεων ἐν, σύν, ἐπί, παρά, περί, πρὸς, ἀντί. Πλ. Φιλ. 92· ἐμμένω τῷ λόγῳ. γνωμ. ἀνθρώποις εὖ φρονοῦσι συμμαχεῖ τύχη. Θ. 4, 53· τὰ Κύθηρα ἐπικεῖται τῇ Λακωνικῇ. γνωμ.: θεός γε τοῖς ἀργοῦσιν οὐ παρίσταται Ἰσ. 4, 101: ταύταις ταῖς συμφοραῖς περιέπες.

5. Τὰ μετ' αἰτιατικῆς ῥήματα (§ 41).

1. Ἡ αἰτιατικὴ ἐκφράζει τὸ ἄμεσον ἀντικείμενον τῶν μεταβατικῶν ῥημάτων καὶ τῶν μεταβατικῶς λαμβανομένων ἀμεταβάτων. Ταῦτα δὲ εἶνε πάμπολλα καὶ πολυειδῆ. Ἐνταῦθα σημειοῦμεν μόνον ὅτι καὶ τὰ ῥήματα τὰ σημαίνοντα *ὠφελεῖν* ἢ *βλάπτειν* διὰ λόγου ἢ ἔργου κατ' αἰτιατικὴν δέχονται τὸ ἀντικείμενον. γνωμ. μέμνησο πλούσιος ὢν τοὺς πένητας *ὠφελεῖν*. Με. 71: *βλάπτει τὸν ἄνδρα* θυμός. 147: *ἐν τοῖς κακοῖσι τοὺς φίλους εὐεργέτει* 397: *ξένον ἀδικήσης μηδέποτε*. 553: ψευδῆς διαβολὴ τὸν βίον *λυμαίνεται*. Ξ. Ἰε. 2, 2: οἱ τύραννοι ἰκανώτατοί εἰσι *κακῶσαι* μὲν *ἐχθρός, ὀργῆσαι* δὲ *φίλους*. Πλ. Πρωτ. 313: οἱ σοφισταὶ *λωβῶνται* τοὺς *ρέους*.

ΣΗΜ. α. Τὸ *λοιπιτελεῖν* συντάσσεται μετὰ δοτικῆς. Τὸ μέμνησοθα ἐπὶ μὲν τῆς σημασίας τοῦ *ἐπιτιμᾶν* συντάσσεται μετὰ δοτ., ἐπὶ δὲ τῆς σημασίας τοῦ *ψέγειν* μετ' αἰτ. Θ. 4, 61: οὐ τοῖς ἄρχεσιν *βουλομένοις μέμφομαι*. Πλ. Πολ. 487: οὐδ' ἂν ὁ Μῶμος τό γε τοιοῦτον *μέμφαιτο*. τὸ *λοιδορεῖσθαι* συντάσσεται μετὰ δοτ., τὸ *λοιδορεῖν* μετ' αἰτιατ. Τὸ *λυμαίνεσθαι* σπανίως συντάσσεται μετὰ δοτικῆς.

ΣΗΜ. β. Περὶ τοῦ βοηθεῖν καὶ τῶν ὁμοίων ἰδ. § 40, β'.

2. Μετὰ παντὸς σχεδὸν ῥήματος συνάπτεται αἰτιατικὴ οὐσιαστικοῦ συστοίχου ἢ συνωνύμου πρὸς αὐτό. Ἡ αἰτιατικὴ αὕτη τίθεται συνήθως μετὰ τινος ἐπιθετικοῦ προσδιορισμοῦ, καὶ ὀνομάζεται *αἰτιατικὴ τοῦ συστοίχου οὐσιαστικοῦ*, ἢ τοῦ *περιεχομένου* ἢ ἐσωτερικὸν ἀντικείμενον. Πλ. Ἀπ. 34: *κινδυνεύω τὸν ἔσχατον κίνδυνον*. Ξ. Ἄν. 1, 3, 15: οὐ στρατηγήσω τὴν στρατηγίαν ταύτην. Σοφ. Φ. 173: *ροσεῖ νόσον ἀγρίαν*. Με. 186: *ζήσεις βίον κράτιστον*, ἦν θυμοῦ κρατῆς. Ἰστ. 19, 54: *ἠσθένησε τὴν νόσον ταύτην*, 1, 19: *πορευομαι μακρὰν ὁδόν*. Θ. 1, 15: *ἐκδήμους στρατείας οὐκ ἐξῆσαν* οἱ Ἕλληνες. Τοιαύτη εἶνε καὶ ἡ αἰτιατ. *μέρη* ἐπὶ τῶν ῥημάτων τῶν σημαίνοντων διαίρεσιν Ξ. Κυ. 1, 1, 2: *διήρηται* δὲ αὕτη ἢ ἄγορὰ τέτταρα *μέρη* (=εἰς τέτταρα *μέρη*). Πρωτ. Αἰσχ. 3, 197: εἰς τρία *μέρη* διαίρεται ἡ ἡμέρα).

ΣΗΜ. α. Κατ' ἀναλογίαν τοῦ *δικάζειν*, *δικάζεσθαι* *δίκη*

τιὰ λέγεται καὶ διώκειν, φεύγειν δίκην τιὰ, καὶ γραφὴν τινα Κατ' ἀναλογίαν τοῦ *νικᾶν νίκην τιὰ* καὶ τῶν ὁμοίων λέγεται καὶ *νικᾶν μάχην, στάδιον, δίκην, ἀγῶνα* (=νικᾶν νίκην μάχης, σταδίου, δίκης ἀγῶνος, ἧτοι ἐν μάχῃ, ἐν σταδίῳ, ἐν δίκῃ, ἐν ἀγῶνι) καὶ τὰ ὅμοια.

ΣΗΜ. 6'. Ἡ αἰτιατικὴ δίκην ἢ γραφὴν ἐπὶ τῶν δικαστικῶν ῥημάτων, ὅταν προσδιορίζεται διὰ γενικῆς, συνήθως παραλείπεται. Ἄρσφ. Ἴππ. 369: *διώξομαι σε δειλλας*. Ὅμοίως παραλείπεται ἡ αἰτ. τοῦ συστοίχου οὐσιαστικοῦ ἐπὶ τοῦ ὄζειν. Ἄρσφ. Ἐκκλ. 524: *ὄζω μύρον* (=ὄσμὴν μύρου).

3. Ἡ αἰτιατικὴ τοῦ συστοίχου οὐσιαστικοῦ δύναται νὰ παραλειφθῆ, καὶ τότε τὸ μετ' αὐτῆς συννημένον ἐπίθετον τίθεται κατ' οὐδέτερον γένος ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ, σπανιώτερον δὲ ἐν τῷ ἐνικῷ. Δημ. 38, 2: *δεήσομαι μέτρια ὑμῶν* (=μετρίαν δέησιν. πρ6. Αἰσχ. 3, 61: *δεήσομαι ὑμῶν μετρίαν δέησιν*). Θ. 3, 40: *ἡ πόλις βραχέα ἠσθεῖσα μεγάλα ζημιώσεται* (=βραχεῖαν ἠθονὴν ἠσθεῖσα, μεγάλην ζημίαν ζημιώσεται = ὀλίγον χαρεῖσα πολὺ θὰ ζημιωθῆ). Ξ. Ἄν. 6, 4, 2: *δεινὰ ὑβρίζειν* (=δεινὴν ὕβριν ὑβρίζειν = δεινῶς ὑβρίζειν). Πλ. Ἴππ. 287: *οὐδὲν διαφέρει* (=οὐδεμίαν διαφοράν, οὐδαμῶς διαφέρει). Νό 927: *ὄξυν ἀκούω* (=ὄξειαν ἀκοὴν ἀκούω, ὄξέως ἀκούω). Δημ. 37, 52: *μέγα φθέγγεται*. Οὕτως ὄξυν βιλέπω, μέγα βοῶ, δύναμαι, φρονῶ κτλ. Ὅμοίως χρῶμαι τινί τι Ξ. Ἄν. 3, 1, 18: *τί βούλεται ἡμῖν χρῆσθαι;* (=τίνα χρῆσιν=πῶς ἢ πρὸς τί βούλεται ἡμῖν χρῆσθαι;). Ἐνταῦθα ἀνήκουσι καὶ τὸ Ὀλυμπία νικᾶν (=Ὀλυμπίαν νίκην, ἧτοι ἐν Ὀλυμπίᾳ νικᾶν), νικητήρια ἐστιᾶν (=ἐπὶ τῇ νίκῃ ἐστιᾶν. Ξ. Κυ. 8, 4, 1), θθεῖν εὐαγγέλια (Ξ. Ἑλλ. 1, 6, 37) καὶ τὰ ὅμοια.

ΣΗΜ. α. Ὡς τοιαῦτα αἰτιατικῶς πρέπει νὰ ἐκλαμβάνωνται καὶ τὰ συγκριτικὰ καὶ τὰ ὑπερθετικὰ τὰ λήγοντα εἰς ον καὶ εἰς α.

ΣΗΜ. 6'. Σπανιώτατα τὸ ἐπίθετον τηρεῖ τὸ γένος τοῦ παραλειπομένου συστοίχου οὐσιαστικοῦ. Ξ. Ἄν. 5, 8, 12: τοῦτον ὀλίγας ἔπαισεν (=ὀλίγας πληγὰς).

4. Ἐπειδὴ τὸ ἐπίθετον μετὰ τοῦ εἶναι ἀποτελεῖ ἔννοιαν ῥήματος, διὰ τοῦτο καὶ μετὰ τοῦ ἐπιθέτου συνάπτεται αἰτιατικὴ τοῦ συστοίχου οὐσιαστικοῦ. Πλ. Ἄπ. 20: *ταύτην τὴν σοφίαν εἰμί*

σοφός. Με. 649: ἄν εὖ φρονῆς, τὰ πάντα γ' εὐδαιμόνων ἔσει(= τὴν πᾶσαν εὐδαιμονίαν, κατὰ πάντα. πρὸ Ὑπ. ἐπιτ. ἐν τῷ ἐπιλόγῳ: εὐδαιμόνες γεγόνασι κατὰ πάντα).

4. Τὰ μετὰ διπλῆς αἰτιατικῆς συντασσόμενα ῥήματα (§ 42.)

1. Τὰ ἐξῆς ῥήματα συντάσσονται μετὰ δύο αἰτιατικῶν, ὧν ἡ μία σημαίνει τὸ πρόσωπον (ἄμεσον ἀντικείμενον), ἡ δὲ ἑτέρα τὸ πρᾶγμα (ἔμμεσον ἀντικείμενον).

α) τὰ παιδευτικά. Ἄντ. 5, 14: ὁ χρόνος καὶ ἡ ἐμπειρία τὰ μὴ καλῶς ἔχοντα διδάσκει τοὺς ἀνθρώπους. Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ ὑπομιμνήσκειν καὶ τὸ ἀγαμιμνήσκειν. Θ. 7, 64: Ἀθηναίους καὶ τὰδε ὑπομιμνήσκω. Ἐ. Ἄντ. 3, 2, 11: ἀγαμνήσω ἡμᾶς καὶ τοὺς κινδύνους.

ΣΗΜ. Τὸ ὑπομιμνήσκειν καὶ τὸ ἀγαμιμνήσκειν ἀντὶ τῆς αἰτ. τοῦ πράγματος δέχονται ἐνίοτε γενικὴν.

β) τὰ ἐνδύσεως καὶ ἐκδύσεως σημαντικά. Ἐ. Κυ. 1, 3, 3: ὁ πάππος τὸν Κύρον στολὴν καλὴν ἐνέδυσε.

γ) τὰ αἰτητικά καὶ στερητικά. Ἐ. Ἄν. 2, 6, 38: ἡμᾶς βασιλεὺς τὰ ὄπλα ἀπαιτεῖ. Ἐβρ. Ἐκ. 285: τὸν πάντα ὄλθορ ἡμᾶρ ἐν μ' ἀφείλετο. Δημ. 20, 33: Λεύκων ἀπεστέρησε τὴν πόλιν ταύτην τὴν δωρεάν. Εἰς τὰ αἰτητικά ἀνήκει καὶ τὸ ἰκετεῦσαι, εἰς δὲ τὰ στερητικά ἀνήκει καὶ τὸ κρύπτειν, ἀποκρύπτεσθαι, πράττεσθαι, εἰσπράττειν. Ἐ. Ἄπ. 1, 2, 5: Σωκράτης τοὺς ἐαυτοῦ ἐπιθυμοῦντας οὐκ ἐπράττετο χρήματα.

ΣΗΜ. α) Τὸ αἰτεῖν, αἰτεῖσθαι, πράττεσθαι, εἰσπράττειν ἀντὶ τῆς αἰτιατ. τοῦ προσώπου δέχονται πολλάκις γενικὴν μετὰ τῆς προθέσεως παρὰ. γνομ.: ὁ γήρας αἰνῶν παρὰ θεῶν ἀμαρτάνει, Δημ. 56, 17: οὗτος παρ' ἑτέρων εἰσπράττει τόκους.

ΣΗΜ. β) Τὸ ἀποστερεῖν συντάσσεται συνηθέστερον μετ' αἰτιατ. τοῦ προσώπου καὶ γεν. τοῦ πράγματος. Ἰσ. 17, 35.

2) Τὰ κλητικά, δοξαστικά καὶ τὰ σημαίνοντα ποίησιν ἢ ἐκλογὴν συντάσσονται ἐν τῇ ἐνεργητικῇ διαθέσει μετὰ δύο αἰτιατικῶν, ὧν ἡ μία σημαίνει τὸ ἄμεσον ἀντικείμενον, ἡ δὲ ἑτέρα τὸ κατηγορούμενον τοῦ ἀντικείμενου. Πλ. Σοφ 216: τοὺς φιλοσόφους

θείους προσαγορεύω. Ξ. Ίε 11, 14 : *ρόμιζε τὴν μὲν πατρίδα οἶκον, τοὺς δὲ πολίτας ἐταίρους.* Ξ. Ἄν. 1, 1, 2: *Δαρεῖος Κῦρον σατράπην ἐποίησεν.*

ΣΗΜ. α. Μετὰ τῶν δοξαστικῶν συνάπτεται καὶ τὸ ἀπαρέμφατον εἶναι, ἐνίοτε δὲ καὶ μετὰ τῶν κλητικῶν καὶ τῶν ποιητικῶν, Πλ. Πρωτ. 317 : *σοφιστὴν ὀνομάζουσιν εἶναι τὸν ἄνδρα.*

ΣΗΜ. β'. Τὸ αὔξειν, τρέφειν, αἶρειν καὶ τὰ ὅμοια δέχονται πολλάκις δύο αἰτιατικάς, ὧν ἡ μία δηλοῖ τὸ ἀντικείμενον, ἡ δὲ ἕτερα τὸ κατηγορούμενον αὐτοῦ προληπτικῶς. Πλ. Πολ. : *ἔρα τινὰ αἰεὶ ὁ δῆμος εἴωθε τρέφειν τε καὶ αὔξειν μέγαν.* πρβ. § 5, 4.

3. Πολλὰ ῥήματα μεταβατικά πλὴν τῆς αἰτιατικῆς τοῦ ἀμέσου ἀντικειμένου λαμβάνουσι καὶ αἰτιατικὴν τοῦ συστοίχου οὐσιαστικοῦ. Πλ. Ἄπ. 36 : *ἕκαστον εὐεργετῶ τὴν μερίστην εὐεργεσίαν.* Ξ. Ἄπ. 1, 2, 61 : *Σωκράτης τὰ μέγιστα πάντας τοὺς βουλομένους ὠφέλει.* Πλ. Πολ. 283 : *δέλωμεν τὴν μετρικὴν δύο μέρη.*

ΣΗΜ. Τοιαῦτη εἶνε καὶ ἡ σύνταξις τοῦ ποιεῖν, ἐργάζεσθαι, δοῦν, λέγειν, ἀγορεύειν τινὰ ἀγαθὸν τι, ἢ κακὸν τι, ἀγαθὰ ἢ κακά. Πλ. Ἄπ. 25 : *οἱ πονηροὶ αἰεὶ τι κακὸν ἐργάζονται τοὺς ἐγγυτάτω ἑαυτῶν ὄντας.* Ἄρστωφ. Θ. 786 : *πᾶς τις τὸ γυναικεῖον φύλον κακὰ πόλλ' ἀγορεύει.*

3. Τὰ μετὰ γενικῆς καὶ αἰτιατικῆς συντασσόμενα ῥήματα (§ 45.)

Πολλὰ μεταβατικά ῥήματα δέχονται πλὴν τῆς αἰτιατικῆς τοῦ ἀμέσου ἀντικειμένου καὶ γενικὴν τοῦ ἐμμέσου ἀντικειμένου. Τοιαῦτα δὲ εἶνε.

α) τὰ ἀπολαυστικὰ γένειν, ἐστιᾶν καὶ τὰ ὅμοια (§ 89 β'). Πλ. Φαίδρ. 227 : *τῶν λόγων ἡμᾶς Λυσίας εἰστία.*

β') τὰ χωρισμοῦ καὶ ἀπομακρύνσεως σημαντικά (§ 39, η'). Εὐρ. Ἄνδρ. 7 : *λύσόν με δεσμῶν.* Ξ. Ἑλλ. 2, 2, 9 : *τὰ πλοῖα εἶργε τοῦ εἰσπλου.*

γ') τὰ πληρώσεως καὶ κενώσεως σημαντικά (§ 39, θ'). Πλ. Συμπ. 196 : *ἔρωσ ἡμᾶς ἀλλοτριότητος μὲν κενοῦ, οἰκειότητος δὲ πληροῦ.* Δημ. 20, 30 : *ἐγέμισε τὴν καῦν ξύλων.*

δ') τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ *μαρθάνειν τι παρὰ τινος*, οἷα εἶνε τὸ *μαρθάνειν, ἀκούειν, πυνθάνεσθαι*. Ξ. Κυ. 1, 6, 44: *μάθε μου καὶ τάδε*. Ἄν. 2, 5, 16: *ἤδομαι ἀκούων σου φρο-
νίμους λόγους*.

ΣΗΜ. Μετὰ τῆς γενικῆς τοῦ προσώπου τίθεται πολλάκις καὶ ἡ *παρά*.

ε) πολλὰ ῥήματα, μεθ' ὧν ἡ γενικὴ τίθεται διὰ τὴν πρόθεσιν, μεθ' ἧς εἶνε συντεθειμένα (§ 39, ιβ'). Λυ. 25, 26. *τὰ τῶν τριά-
κοντα ἀμαρτήματα ἐμοῦ κατηγοροῦν*. Θ. 3, 39: *ισχυρὴν ἠξίω-
σαν τοῦ δικαίου προθεῖναι*.

ΣΗΜ. α. Περὶ τῆς γενικῆς ἐπὶ *θανμάζειν τιὰ* καὶ τῶν ὁ-
μοίων, καὶ ἐπὶ τοῦ *διώκειν τιὰ* καὶ τῶν ὁμοίων ἰδ. § 35, 2
σημ. α. καὶ σημ. β'.

ΣΗΜ. β'. Περὶ τῆς γενικῆς ἐπὶ τῶν *ἀ-τίας, πωλήσεως καὶ ἀγο-
ράσεως* σημαντικῶν ῥημάτων ἰδ. § 34, β'.

6. Τὰ μετὰ δοτικῆς καὶ αἰτιατικῆς
συντασσόμενα ῥήματα (§ 44).

Πολλὰ μεταβατικὰ δέχονται πλὴν τῆς αἰτιατικῆς τοῦ ἀμέσου ἀντικειμένου καὶ δοτικὴν τοῦ ἐμμέσου ἀντικειμένου. Τοιαῦτα δὲ εἶνε μάλιστα.

α) τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ *διδόναι, λέγειν, προστάσσειν* καὶ τὰ ὅμοια (§ 40, α.) Ξ. Ἄπ. 2, 2, 3: *πολλὰ ἀγαθὰ οἱ θεοὶ παρέχουσι τοῖς ἀνθρώποις*. Με. 234: *μωρία δίδωσιν ἀνθρώποις κακὰ*. Ὅτω λέγεται *λέγειν τιρὶ τι, παραιεῖν τιρὶ τι, προστάσσειν τιρὶ τι* κτλ.

ΣΗΜ. Τὸ *κελεύειν* συντάσσεται παρὰ τοῖς πεζολόγοις μετ' αἰτιατικῆς καὶ ἀπαρεμφάτου.

β') πολλὰ μεταβατικὰ τῶν ἐν § 40, δ'. μνημονευθέντων ῥημά-
των, οἷον

1) τὰ *συνδιαλλαγῆς* σημαντικά. Θ. 1, 24: *ἐδέοντο τοὺς φεβ-
γορτας ξυναλλάξαι σφίσι*.

2) τὰ *προσεγγίσεως καὶ μίξεως* σημαντικά. Ἄρσφ. Λ. 893: *μὴ πρόσταγε τὴν χεῖρά μοι*. Ξ. Ἄν. 1, 2, 13: *ὁ Μίδας τὸν Σά-
τυρον ἐθήρησεν οἴῳ κεράσας τὴν κρήνην*.

3. τὰ ὁμοιώσεως καὶ ἰσώσεως σημαντικά. Θ. 4, 36: *μικρὸν μέγαλω εἰκάσω*. Ξ. Κυ. 7, 5, 65: *ὁ οὐδῆρος ἀνισοὶ τοὺς ἀσθερεῖς τοῖς ἰσχυροῖς ἐν τῷ πολέμῳ*.

4) τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀρμόζοντος Ὀμ. Ε, 247: *πάντα ἤρμοσεν ἀλλήλοισιν*.

γ') πολλὰ σύνθετα ῥήματα, μεθ' ὧν ἡ δοτικὴ συνάπτεται διὰ τὴν πρόθεσιν. Ξ. Ἀπ. 1, 4, 13: *ὁ θεὸς τὴν ψυχὴν κρατίστην τῷ ἀνθρώπῳ ἐτέφουσε*. Ξ. Ἀν. 4, 2, 2: *ταύτη τῇ ὁδῷ οἱ πολέμιοι προσέχουσι τὸν νοῦν* (=πρὸς ταύτη τῇ ὁδῷ ἔχουσι τὸν νοῦν πρὸς Πλ. Πρωτ. 324: πρὸς τοῦτο τὸν νοῦν ἔχων).

7. Τὰ μετὰ γενικῆς καὶ δοτικῆς συντασσόμενα ῥήματα (§ 45).

Μετὰ γενικῆς καὶ δοτικῆς συντάσσονται.

α) τὰ μετοχῆς καὶ μεταλήψεως σημαντικά. Ἡ μὲν γενικὴ σημαίνει τὸ πρᾶγμα, ἐξ οὗ μέρος μετέχει τις ἢ μεταλαμβάνει, ἡ δὲ δοτικὴ τὸ πρόσωπον, μεθ' οὗ μετέχει τις ἢ μεταλαμβάνει (δοτικὴ τῆς κοινωνίας). Ξ. Ἑλλ. 2, 4, 20: *ἡμεῖς μετεσχῆκαμεν ἡμῖν* (=μεθ' ἡμῶν) καὶ *ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ ἑορτῶν τῶν καλλίστων*. "Ὅταν δὲ τὸ μέρος ὀρίζηται, τίθεται κατ' αἰτιατικὴν. Ἄριστφ. Πλ. 224: *τοὺς ζυγγωργούς κάλεσον—ὅπως ἂν ἴσον ἕκαστος ἡμῖν μετάσχη μέρος*.

β) τὸ μεταδίδουαι. Ἡ γενικὴ σημαίνει τὸ ὄλον ἐξ οὗ μέρος τι μεταδίδεται, ἡ δὲ δοτικὴ, ἣτις τίθεται διὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ δίδουαι, σημ. τὸ πρόσωπον, εἰς τὸ ὁποῖόν τι μεταδίδεται. Εὐρ. Ὀρ. 450: *μετάδος φίλοισι σοῖσι εὐπραξίας*.

γ) τὰ παραχωρητικά. Ἐπὶ τούτων ἡ μὲν γενικὴ τίθεται ὡς ἐπὶ τῶν σημαίνοντων χωρισμὸν καὶ ἀπομάκρυνσιν (§ 39, ἡ), ἡ δὲ δοτικὴ σημαίνει τὸ πρόσωπον, χάριν τοῦ ὁποίου ἀπομακρύνεται τις τιнос, ἢ εἰς τὸ ὁποῖον ἀπομακρυνόμενός τις τιнос καταλείπει, παραδίδει αὐτό. Δημ. 18, 68: *τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας παρεχωρήσατε Φιλίππῳ*. Ξ. Λ. Π. 15, 6: *καὶ ἔδρας πάντες ὑπαρίσταται βασιλεῖ*.

ΣΗΜ. Ἐπὶ τοῦ *τιμᾶν* *τινὶ* *τινος* (ἐπὶ τοῦ δικαστοῦ) καὶ *τιμᾶσθαι* *τινὶ* *τινος* (ἐπὶ τοῦ κατηγοροῦ καὶ τοῦ κατηγορουμένου) ἡ

γενική σημαίνει τὸ μέτρον τῆς ποινῆς, ἡ δὲ δοτικὴ τὸ πρόσωπον, διὸ τὸ ὁποῖον ὀρίζεται ἡ ποινή. Πλ. Ἀπ. 37 : ἴσως ἄν μοι φυγῆ τιμῆσαιτε (= ἴσως ἠθέλετέ μοι ὀρίσῃ φυγὴν ὡς ποινήν). Γο. 486 ὁ κατήγορος βούλεται θανάτου σοι τιμᾶσθαι.

Ε. Εἶδη τοῦ ῥήματος.

α. Ἐνεργητικὰ ῥήματα (§ 46).

1. Τὰ ἐνεργητικὰ ῥήματα σημαίνουσιν ὅτι τὸ ὑποκειμένον ἐνεργεῖ. π. χ. τύπτω, τρέχω. Διαφορῶνται δὲ εἰς μεταβατικὰ καὶ ἀμετάβατα. Καὶ μεταβατικὰ μὲν λέγονται, ὅταν ἡ ἐνέργεια τοῦ ὑποκειμένου μεταβαίη εἰς τι διάφορον αὐτοῦ πρόσωπον ἢ πράγμα, ὅπερ λέγεται ἀντικείμενον, π. χ. τύπτω τὸν παῖδα. ἀμετάβατα δέ, ὅταν ἡ ἐνέργεια μὲν ἔν αὐτῷ τῷ ὑποκειμένῳ π. χ. ὁ παῖς τρέχει.

ΣΗΜ. Πολλὰ ἀμετάβατα ῥήματα φαίνονται ὅτι οὐδεμίαν ἐνέργειαν σημαίνουσιν, ἀλλ' ἀπλῶς καταστάσιν τοῦ ὑποκειμένου π. χ. τὸ σωφροῶ, ἡσυχάζω, καθεύδω κτλ. Τὰ τοιαῦτα λέγονται συνήθως οὐδέτερα.

2. Πολλὰ ἐνεργητικὰ ῥήματα λαμβάνονται καὶ μεταβατικῶς καὶ ἀμεταβάτως π. χ. ἔχειν τι = ἔχειν ἢ κρατεῖν τι, καὶ ἔχειν = μένειν ἢ διακεῖσθαι. Δημ. 46, 26 : ἔχε αὐτοῦ (= μένε αὐτοῦ, κοιν. στάσου αὐτοῦ). Ε. Κυ. 4, 5, 10 : πῶς ἔχει, (= πῶς διακεῖται ;).

ἐκλείπειν τι = καταλείπειν τι, ὡς : ἐξέλιπον τὴν πόλιν (Ε. Ἀν. 1, 2, 24), καὶ ἐκλείπειν = ἀφανίζεσθαι, ὡς : ἡ σελήνη ἐξέλιπεν (Ε. Ἑλλ. 1, 4, 1).

ἀπαγορεύειν τινὶ τι καὶ ἀπαγορεύειν = ἀπαυδᾶν, ἀποκάμνειν, ὡς : ἀπίρηκα μαχόμενος (Ε. Ἀν. 5, 1, 2).

ἄγειν τιὰ ἢ τι = ὀδηγεῖν τινα ἢ τι καὶ ἄγειν = ἰέναι, χωρεῖν, ὡς : καιρὸς ἄγειν ἐπὶ τοὺς πολεμίους (Ε. Κυ. 3, 3, 46).

τελευτᾶν τι = εἰς πέρας ἄγειν τι. ὡς : τελευτήσω τάδε (= θὰ φέρω εἰς πέρας τάδε. Εὐρ. Ἀλκ. 374), καὶ τελευτᾶν = λήγειν, παύεσθαι, ὡς : ἡ ναυμαχία ἐτελεύτα ἐς νύκτα (Θ. 1, 51), καὶ τελευτᾶν (δηλ. τὸν βίον) = ἀποθνήσκειν.

3. Μεταβατικά τινὰ ῥήματα ἐν συνθέσει μετὰ προθέσεως λαμβάνονται καὶ ἀμεταβάτως π. χ.

εἰσβάλλειν καὶ *ἐμβάλλειν* = χωρεῖν εἰς τινὰ χώραν ἐχθρικῶς, ἢ (ἐπὶ ποταμῶν) χύνεσθαι, ὡς: ἱκανοὶ ἔσμεν εἰς τὴν χώραν *εἰσβάλλειν* (Ξ. Ἄν. 6, 4, 10). Ἀχέρων ποταμὸς *εἰσβάλλει* εἰς τὴν Ἀχερουσίαν λίμνην (Θ. 1, 46). ὁ Μαρσίας ποταμὸς *ἐμβάλλει* εἰς τὸν Μαϊάνδρον (Ξ. Ἄν. 1, 2, 8). Ἐκβάλλειν (ἐπὶ ποταμῶν) = χύνεσθαι, ὡς: τρίτος ποταμὸς κατὰ μέσον τούτων *ἐκβάλλει* Πλ. Φαιδ. 113· *συμβάλλειν* = συμπλέκεσθαι, ὡς τούτοις *συμβαλλόντες* ἐκράτησαν (Θ. 1, 105). *μεταβάλλειν* = μεταβάλλεσθαι, οὐ τὸν αὐτὸν εἶναι, ὡς. ἐγὼ μὲν ὁ αὐτὸς εἰμι, ὑμεῖς δὲ *μεταβάλλετε* (Θ. 2, 61, πρὸ τὸ παρ' ἡμῖν *ἀλλάζω*).

ἐξίναί (ἐπὶ ποταμῶν) = ἐκβάλλειν, ὡς: ὁ Ἀχελῷος εἰς θάλασσαν *ἐξίνοι* (Θ. 2, 102). *ἀριεῖναι* = μετριαζεσθαι, πραΰνεσθαι, ἢ παύεσθαι, ὡς. ἕως τὸ πῆμα τῆς νόσου *ἀριῖ* (Σοφ. Φ. 764). μὴ *ἀριεῖτε* τιμῶντες (Πλ. Νό. 741).

ἐνδιδόναι = ὑποχωρεῖν, ὡς: οὐκ *ἐνέδοσαν* οἱ Μενδαῖοι (Θ. 4 129). *ἐπιδιδόναι* = ἀυξάνεσθαι, προκόπτειν, προάγεσθαι, ὡς. πρὸς εὐδαιμονίαν *ἐπέδωκεν* ἡ πόλις (Ἰσ. 3, 32).

ἐπιμιγνύναι = ἐπιμίγνυσθαι. *προμιγνύναι* = προμίγνυσθαι.

4. Τοῦναντίον ἀμετάβατα, μάλιστα κινήσεως σημαντικά, συντιθέμενα μετὰ προθέσεων γίνονται καὶ μεταβατικά, π. χ. *διαβαίρω τὸν ποταμόν*. (Πλ. Πολ. 621)· *παραβαίρω τοὺς νόμους*. (Ξ. Ἄπ. 4, 4, 21). *περιέρχομαι τὴν γῆν* (Ἀγ. 9, 3), *κατακυβεῖω τὰ ὄντα* (Λυ. 14, 27).

5. Μεταβατικῶν τινῶν ῥημάτων χρόνοι τινες ἔχουσιν ἀμετάβατον σημασίαν, μάλιστα ὁ παρακείμενος καὶ ὁ β'. ἄριστος π. χ. *ἔστημι* (=σταίνω), *ἔστηκα* (=στέκομαι, εἰμι ὄρθιος), *ἔστην* (=ἔστάθην). *φύω* (=φυτεύω, γεννῶ), *πέφυκα* (=γεγέννημαι, εἰμι), *ἔφην* (=ἔγενόμην, ἐγεννήθην). *ἐγείρω* (=ἀνίστημι, σηκώνω), *ἐγρήγορα* (=ἀνέστηκα ἐκ τοῦ ὕπνου, οὐ καθεύδω). *ἀπόλλυμι* (=χάνω, καταστρέφω), *ἀπόλωλα* (=εἶμαι χαμένος, κατεστραμμένος), κτλ.

6. Οὐχὶ πανίως τὸ ἐνεργητικὸν μεταβατικὸν ῥῆμα σημαίνει πράξιν, ἣν ἐκτελεῖ τὸ ὑποκείμενον διὰ μέσου ἄλλου (ἐνεργητικὸν διὰ-

μεσον). Ε. 'Αν. 1, 4, 10· Κύρος τὸν παράδεισον ἐξέκοψε καὶ τὰ βασιλεία κατέκρινε.

β' Μέσα ῥήματα (§ 47).

Τὰ μέσα ῥήματα σημαίνουσιν ἐνέργειαν ἐπιστρέφουσαν κατ' εὐθείαν ἢ πλαγίως εἰς αὐτὸ τὸ ἐνεργούν ὑποκείμενον. Διαϊρῶνται δὲ εἰς εὐθέα ἢ αὐτοπαθῆ πλάγια ἢ περιποιητικὰ καὶ δυναμικά.

1. Εὐθέα ἢ αὐτοπαθῆ μέσα (§ 48)

1. Τὰ εὐθέα ἢ αὐτοπαθῆ μέσα ῥήματα σημαίνουσιν ἐνέργειαν ἐπιστρέφουσαν κατ' εὐθείαν εἰς αὐτὸ τὸ ὑποκείμενον, καὶ δύνανται νὰ ἀναλυθῶσιν εἰς τὸ ἐνεργητικὸν καὶ τὴν αἰτιατικὴν τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας π. χ. *λοῦμαι* = *λοῦω ἑμαυτὸν*. Ταῦτα εἶνε ὀλίγα· τὰ συνηθέστατα εἶνε τὰ ἐξῆς: *λοῦεσθαι*, *ἀλείφεσθαι*, *χρίεσθαι*, *κοσμεῖσθαι*, *στεφανοῦσθαι*, *καλύπτεσθαι*, *γυμνάζεσθαι*, *ὀπλιζεσθαι*, *τάττεσθαι*, *εὐφραίνεσθαι*, *τέρπεσθαι*, *πληροῦσθαι*, *ἐμπίπλασθαι*, *ἀπαλλάττεσθαι*, *παύεσθαι*, *τρέπεσθαι* Πολ. Νό. 942: *χρὴ γυμνάζεσθαι καὶ λοῦσθαι*. Θ. 3, 69· *παρεσκευάζοντο πρὸς ταῦτα*.

ΣΗΜ. Ἡ ἄμεσος αὐτοπαθεια ἐκφράζεται συνήθως διὰ τοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ τῆς αἰτιατικῆς τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας. Πλ. 'Απ. 33· καὶ πλουσίῳ καὶ πένητι *παρέχω ἑμαυτὸν* ἔρωτᾶν. 'Ενίοτε δὲ καὶ μετ' αὐτοῦ τοῦ μέσου συναπτεται χάριν μείζονος ἀκριβείας ἢ αἰτιατικῆ τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας. Ε. 'Αν. 1, 8, 29· φασὶν 'Αρταπάτην *ἑαυτὸν ἐπισφάξασθαι* Κύρῳ (ὁ δὲ Κόβ. κ'ἑαυτὸν ἀποσφάζει).

2. Ὡς τὰ ἐνεργητικά, οὕτω καὶ τὰ αὐτοπαθῆ μέσα σημαίνουσι πολλάκις πράξιν, ἣν ἐκτελεῖ τὸ ὑποκείμενον δι' ἄλλου (μέσα διάμεσα). Ε. 'Ελλ. 2, 4, 8· ἐκέλευεν *ἀπογράφεσθαι* πάντας (=ἀπογράφειν ἑαυτοὺς διὰ τοῦ γραμματέως).

ΣΗΜ. Πολλάκις κεῖται ἀντὶ μέσου παθητικὸν ἀντὶ μέσης σημασίας π. χ. *ἔσώθη* = *ἔσωσα ἑμαυτὸν* (τὸ *ἔσωσάμην* τι σημ. ἔσωσά τι ἑμαυτῷ)· *ἐκομίσθη* = *ἐκόμισα ἑμαυτὸν*, ἦλθον (τὸ *ἐκομίσάμην* τι σημ. ἐκόμισά τι ἑμαυτῷ, ἔλαβον). Οὕτω λέγεται *ἠθροίσθη*, *ἠρῆθη*, *ἀπηλλάγη* κτλ.

2. Πλάγια ἢ περιποιητικά μέσα (§ 19).

1. Τὰ περιποιητικά μέσα ῥήματα σημαίνουνσι πράξιν, ἣν ἐκτελεῖ τὸ ὑποκείμενον χάριν ἑαυτοῦ. Ταῦτα εἶνε πολλά· δύνανται δὲ νὰ ἀναλύωνται εἰς τὸ ἐνεργητικὸν καὶ τὴν δοτικὴν τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας, ἐνίοτε δὲ εἰς τὸ ἐνεργητικὸν καὶ τὴν γενικὴν τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας μετὰ προθέσεως ἢ ἄνευ προθέσεως. π. χ. *πορίζομαι χρήματα* = *πορίζω ἑμαυτῷ χρήματα*. *αἰτοῦμαι τι* = *αἰτῶ τι ἑμαυτῷ*. *εὐρίσκομαι ἀγαθόν τι* = *εὐρίσκω ἑμαυτῷ ἀγαθόν τι*, *τυγχάνω ἀγαθού τινος*. *ποιῶμαι τινα φίλον* = *ποιῶ τινα ἑμαυτῷ φίλον*. *ἀμύνομαι τινα* = *ἀμύνω ἑμαυτῷ τινα* = *ἀποκροῦω τινὰ ἀπ' ἑμαυτοῦ* (πρὸς Ὁμ. Α, 541: *λοιγὸν ἀμῦναι τοῖς ἄλλοις*). *τρέπομαι τοὺς πολεμίους* = *τρέπω ἀπ' ἑμαυτοῦ τοὺς πολεμίους*. *σώζομαι τὰ ὄπλα* = *σώζω ἑμαυτῷ τὰ ὄπλα ἢ τὰ ἑμαυτοῦ ὄπλα*.

Ἐκ τούτου, ἐξηγεῖται ἡ διαφορὰ τοῦ *ἄρχω* τινὸς καὶ *ἀρχομαι* τινος π. χ. *ἄρχω τοῦ λόγου* σημ. *ἀρχίζω τὸν λόγον*, πρῶτος λέγω, ἀντιθετικῶς πρὸς ἄλλους, οἵτινες μετ' ἐμὲ λέγουσιν *ἀρχομαι τοῦ λόγου* σημ. *ἀρχίζω τὸν λόγον, ἀντιθετικῶς πρὸς τὸ παύομαι τοῦ λόγου*. Ξ Κυ 6, 1, 6: *ἐπειδὴ πρεσβύτερός εἰμι Κύρου, εἰκὸς ἀρχειν με λόγου*. Ἄν. 3, 2, 7: *Ξενοφῶν τοῦ λόγου ἦρχετο ὧδε*.

ΣΗΜ. Χάριν μείζονος ἀκριθείας συνάπτεται ἐνίοτε μετὰ τῶν περιποιητικῶν μέσων καὶ ἡ δοτικὴ τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας. Ξ Ἄν. 5, 6, 17: *Ξενοφῶν βουλευέται ἑαυτῷ ὄνομα καὶ δύναμιν περιποιήσασθαι* πρὸς Λυκ. 42. 44. 70.

2. Καὶ τὰ περιποιητικά μέσα σημαίνουνσι πολλάκις πράξιν, ἣν ἐκτελεῖ τὸ ὑποκείμενον χάριν ἑαυτοῦ δι' ἄλλου (μέσα διάμεσα). π. χ. *διδάσκομαι τὸν παῖδα* = *διδάσκω τὸν παῖδά μου διὰ τοῦ διδασκάλου*. Πλ. Μέ. 93: *Θεμιστοκλῆς τὸν ἱππέα ἐδιδάξατο*. "Ὅθεν *μισθῶ τι* = *δίδωμι τι ἐπὶ μισθῷ*, *μισθοῦμαι τι* = *λαμβάνω τι ἐπὶ μισθῷ*. Ὁμοίως *δανείζω χρήματα* = *δίδωμι χρήματα ἐπὶ τόκῳ*, *δανείζομαι χρήματα* = *λαμβάνω χρήματα ἐπὶ τόκῳ*. *τίθημι νόμον τινὶ* = *θέτω νόμον τινὶ* (ὡς νομοθέτης), *τίθεται νόμον* = *τίθημι ἑμαυτῷ νόμον διὰ τοῦ νομοθέτου*. Ξ Ἄπ. 4, 4, 19: *τοὺς ἀγράφους νόμους οὐχ οἱ ἄνθρωποι ἔθετο, ἀλλὰ θεοὶ τοῖς ἀνθρώποις ἔθεσαν*.

ΣΗΜ. Ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ σημαίνει πολλάκις τὸ μέσον ἐνέργειαν ἀμοιβαίως εἰς τὰ ὑποκείμενα μεταβαίνουσαν (μέσον ἀλληλοπαθές). Λυ. 32, 4: τὴν οὐσίαν ἐνειμάντο (=ἐνειμαν ἀλλήλοις).

3. Δυναμικά μέσα (§ 50).

Τὰ δυναμικά μέσα ῥήματα σημαίνουνσι πράξιν, ἣν πράττει τὸ ὑποκείμενον μεταχειριζόμενον τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν, τὰ ἑαυτοῦ μέσα. π. χ. *παρέχομαι χρήματα*—παρέχω χρήματα ἐκ τῶν ἑμαυτοῦ. *συμβάλλομαι*—συνεισφέρω ἐκ τῶν ἑμαυτοῦ. *λαμβάνομαι τινος*—πιάνομαι ἐκ τινος, ἰσχυρῶς πιάνω τι νὰ ἦτι. *λύομαι τινα*—λύω, ἦτοι ἐλευθερῶ τινα παρέχων λύτρα τῷ ἔχοντι αὐτὸν αἰχμάλωτον (ἐν ᾧ τὸ *λύω τινα* σημ. ἐλευθερῶ τινα, ὃν αὐτὸς ἔχω αἰχμάλωτον). Τὸ ποιεῖσθαι μετ' αἰτιατικῆς ἀφηρημένου ῥηματικῆς οὐσιαστικοῦ ἀποτελεῖ ἐμφαντικὴν περίφρασιν τοῦ ῥήματος π. χ. *ποιῶ πολεμον*—πολεμῶ (τὸ *ποιῶ πολεμον* σημ. παρασκευάζω, προξενῶ πόλεμον, γίγνομαι αἷτιος πολέμου. Δημ. 8, 7, καὶ 56). Τοιαῦται περιφράσεις ἀπαντῶσι πολλάι· οἷον *ποιῶμαι λόγον, ἐξέτασιν, διάγνωσιν, ἐπιμέλειαν, διατριβήν, πρόσδορον, χρῆσιν, πορείαν κτλ.*

ΣΗΜ. α. Καὶ ἀμεταβάτων τινῶν ῥημάτων εὐρηνται δυναμικά μέσα, οἷον *στρατεύειν*—ἐκστρατεύειν, στρατείαν ἐπιχειρεῖν (ἐπὶ στρατηγῶν καὶ ἔθνων), *στρατεύεσθαι*—στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν ἐκτελεῖν (μόνον ἐπὶ τῶν στρατιωτῶν) (Πλ. Νό. 943). *πολιτεύειν*—πολίτην εἶνε (Ξ. Ἄν. 3, 2, 26), *πολιτεύεσθαι*—ὡς πολίτην πράττειν, τῶν τῆς πόλεως μετέχειν. (Ξ. Κυ. 1, 1, 1) *ταμιεύειν*—ταμίαν εἶναι (Ἄρσφ. Ἴππ. 948), *ταμιεύεσθαι*—ὡς ταμίαν πράττειν, οἰκονομικῶς μεταχειρίζεσθαι (Ξ Ἄν. 2, 5, 18).

ΣΗΜ. β'. Τὸ δυναμικὸν μέσον ἐνίοτε ὀλίγον διαφέρει τοῦ ἐνεργητικοῦ. π.χ. *σκοπεῖν*—παρατηρεῖν, ἐξετάζειν, σκέπτεσθαι· *σκοπεῖσθαι*—παρατηρεῖν, ἐξετάζειν, σκέπτεσθαι μετὰ προσοχῆς. Ξ. Ἄν. 5, 2, 20. οἱ λοχαγοὶ ἐσκόπουν εἰ οἷόν τε εἴη τὴν ἄκραν λαβεῖν, σκοπομένοις δὲ αὐτοῖς ἐδοξεν ἀνάλωτον εἶναι τὸ χωρίον. Ἐκ τούτου ἐξηγεῖται ὁ μέσος μέλλων πολλῶν ἐνεργητικῶν ῥημάτων, π.χ. *ἀκούω, ἀκούσομαι ὄρω, ὄψομαι κτλ.*

[ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛ. ΓΛΩΣΣΗΣ]

Ἀποθετικά ῥήματα § 51

Τὰ μέσα ῥήματα, ἅτινα δὲν ἔχουσιν ἐνεργητικὸν τύπον, λέγονται ἀποθετικά. Ἀνήκουσι δὲ ἄλλα μὲν εἰς τὰ εὐθέα ἢ αὐτοπαθῆ μέσα, ἄλλα δὲ εἰς τὰ πλάγια ἢ περιποιητικά, ἄλλα δὲ εἰς τὰ δυναμικά. π. χ. τὸ ἔρχομαι εἶνε ὡς τὸ κομίζομαι, τὸ ἦδομαι, ὡς τὸ εὐφραίνομαι, τὸ κτῶμαι τι, ὡς τὸ πορίζομαι τι, τὸ ἀποδιοπομποῦμαι τι, ὡς τὸ ἀποτρέπομαι τι, τὸ μάχομαι ὡς τὸ μάχην ποιῶμαι κτλ.

ΣΗΜ. Ἀποθετικά τινα ῥήματα ἔχουσι καὶ παθητικὴν σημασίαν, μάλιστα δὲ κατὰ τὸν ἀόριστον καὶ τὸν παρακείμενον. π. χ. Λυ. 32, 21: ἐωρημένον ἀρνίον. Θ. 1, 123: ἀ ἐκτῆθη.

γ' Παθητικά ῥήματα (§ 52).

1. Τὰ παθητικά ῥήματα σημαίνουν ὅτι τὸ ὑποκείμενον πάσχει ὑπωσδῆποτε ὑπὸ τινος. π. χ. ὁ μὴ κόσμιος μαθητὴς κολάζεται ὑπὸ τοῦ διδασκάλου. Ταῦτα δανείζονται πάντας σχεδὸν τοὺς χρόνους ἐκ τοῦ μέσου τύπου. Μόνου τοῦ μέλλοντος καὶ τοῦ ἀόριστου ἐμorfώθη ἴδιος τύπος.

2. Παθητικά σχηματίζονται ἐκ τῶν μεταβατικῶν ἐνεργητικῶν ῥημάτων τῶν συντασσόμενων μετ' αἰτιατικῆς. Ἐν τῇ τροπῇ τοῦ ἐνεργητικοῦ εἰς παθητικὸν μεταβάλλεται τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἐνεργητικοῦ εἰς ὑποκείμενον τοῦ παθητικοῦ, τὸ δὲ ὑποκείμενον τοῦ ἐνεργητικοῦ εἰς ποιητικὸν αἷτιον τοῦ παθητικοῦ π. χ. ὁ υἱὸς θεραπεύει τὸν πατέρα, ὁ πατὴρ θεραπεύεται ὑπὸ τοῦ υἱοῦ.

3. Ἀλλὰ καὶ ἐκ ῥημάτων μετὰ γενικῆς ἢ δοτικῆς συντασσόμενων σχηματίζεται παθητικόν, ὡς: ἄρχομαι, ἀμειλοῦμαι, καταφρονοῦμαι, πιστεῖνομαι, ἀπιστοῦμαι, φθοροῦμαι, ἀπειλοῦμαι, κτλ. Ε. Κυ. 1, 6, 8: δεῖ τὸν ἄρχοντα τῶν ἀρχομένων διαφέρειν. Σοφ. Οἱ. Τ. 110: τὸ ζητούμενον ἀλωτόν, ἐκφεύγει δὲ τὰμειλούμενον. Ε. Συμ. 4, 31: οὐκέτι ἀπειλοῦμαι, ἀλλ' ἤδη ἀπειλῶ ἄλλοις.

4. Ἐπὶ τῶν ῥημάτων, ἅτινα ἐν τῷ ἐνεργητικῷ ἔχουσιν ἀντικείμενον κατ' αἰτιατικὴν πτῶσιν μέρος προσώπου τινός, δύναται ἐν τῷ παθητικῷ νὰ κεῖται τὸ πρόσωπον κατ' ὀνομαστικὴν ὡς ὑποκείμενον, τὸ δὲ πρᾶγμα νὰ μένη κατ' αἰτιατικὴν, ὡς: ὁ βασιλεὺς ἀπέτεμε

τοῦ ἀδελφοῦ τὴν κεφαλὴν (Ξ. Ἄν. 3, 1, 17) καὶ: οἱ στρατηγοὶ
ἐπιτεμήθησαν τὰς κεφαλὰς (Ξ. Ἄν. 2, 6, 1).

5. Ἐκ τῶν μετὰ γενικῆς καὶ αἰτιατικῆς ἢ μετὰ δοτικῆς καὶ
αἰτιατικῆς συντασσόμενων ἐνεργητικῶν σχηματίζονται παθητικά
τρέπομένης τῆς αἰτ. τοῦ ἐνεργητικοῦ εἰς ὑποκείμενον τοῦ παθη-
τικοῦ, τῆς δὲ γεν. ἢ δοτ. μενούσης ἀμεταβλήτου π. χ. καταγι-
νώσκω τιτὸ. θάνατον, καταγιγνώσκεται τιτος θάνατος. δίδωμι
τινι χρήματα, δίδοται τινι χρήματα.

ΣΗΜ. Ἐκ τῶν ῥημάτων ἐπιτρέπειν, ἐπιτάσσειν, πιστεύειν,
ἅτινα συντάσσονται μετὰ δοτικ. τοῦ προσώπου καὶ αἰτιατικῆς τοῦ
πράγματος, σχηματίζονται ἐνίοτε παθητικά τρέπομένης τῆς δοτι-
κῆς τοῦ προσώπου εἰς ὑποκείμενον αὐτῶν, μενούσης δὲ ἀμεταβλήτου
τῆς αἰτιατικῆς τοῦ πράγματος. Θ. 1, 126: οἱ ἐπιτετραμμένοι
τὴν φυλακὴν. 140: καὶ ἄλλο τι μῆζον εὐθύς ἐπιταχθήσεσθε.

6. Ἐκ τῶν ῥημάτων τῶν συντασσόμενων μετὰ διπλῆς αἰτιατι-
κῆς σχηματίζονται παθητικά τρέπομένης τῆς αἰτ. τοῦ προσώπου εἰς
ὑποκείμενον αὐτῶν, μενούσης δὲ ἀμεταβλήτου τῆς αἰτ. τοῦ πράγμα-
τος. Πλ. Με. 87: οὐδὲν ἄλλο διδάσκεται ἄνθρωπος ἢ ἐπιστή-
μην Γο. 486: ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν περιουλάται πᾶσαν τὴν οὐσίαν.

ΣΗΜ. α. Ὅταν ἡ μίᾳ αἰτιατικῇ εἶνε κατηγορούμενον, τότε ἐν
τῇ τροπῇ τοῦ ἐνεργητικοῦ εἰς παθητικόν, τρέπεται καὶ αὕτη εἰς
ονομαστικὴν. π. χ. πάντας τοὺς φιλοσόφους θεῖους προσαγορεύω·
πάντες οἱ φιλόσοφοι θεῖοι προσαγορεύονται ὑπ' ἐμοῦ.

ΣΗΜ. β'. Ἡ αἰτιατικὴ τοῦ συστοίχου οὐσιαστικοῦ μένει ἀμετά-
βλητος καὶ ἐν τῷ παθητικῷ. Πλ. Γο. 520: ἄλλην ἐνεργεσίαν
ὑβεργετήθη. Ἐνίοτε δ' ὅμως εὐρηται παθητικὸν ἀμεταβάτου μά-
λιστα ῥήματος ἔχον ὑποκείμενον τὸ σύστοιχον οὐσιαστικόν. Πλ. Λά.
287: ὁ κίνδυνος κινδυνεύεται. Δημ. 19, 200: ὁ βεβιωμένος βίος.

7. Μεταβατικῶν τινῶν ῥημάτων ὡς παθητικά χρησιμεύουσιν ἀ-
μετάβητα ῥήματα μετὰ σημασίας παθητικῆς, ἅτινα διὰ τοῦτο δέ-
χονται τὴν σύνταξιν τῶν παθητικῶν. π. χ. παθητικὸν τοῦ ἀπο-
τείνειν εἶνε τὸ ἀποθνήσκειν, τοῦ ποιεῖν ἢ δρᾶν ἢ ἐργάζεσθαι
τινὰ εὖ, κακῶς, ἀγαθόν τι, κακόν τι) τὸ πάσχειν (εὖ, κακῶς, ἀ-
γαθόν τι, κακόν τι), τοῦ λέγειν (τινὰ εὖ, κακῶς, ἀγαθόν τι, κα-
κόν τι), τὸ ἀκούειν (εὖ, κακῶς, ἀγαθόν τι, κακόν τι), τοῦ διώ-

κειρ τὸ φεύγειν (μάλιστα ἐν τῇ δικανικῇ γλώσσῃ) Ξ. Ἄν. 5, 1, 5: ἀπέβαθεν ὑπὸ Νικάνδρου. Θ. 2, 40: οὐ πάσχοντες εἶν, ἀλλὰ δρώντες κτώμεθα τοὺς φίλους. Ἰσ. 6, 41: δεινὸν ἐστὶ κακῶς ἀκοῦειν ὑπὸ τῶν πολιτῶν. Λυ. 15, 1: τῶν στρατηγῶν δέομαι κοινούς εἶναι τῷ τε διώκοντι καὶ τῷ φεύγοντι (= τῷ τε κατηγόρῳ καὶ τῷ κατηγορουμένῳ).

ΣΗΜ. Παθητικὸν τοῦ τεθεικέναι εἶνε τὸ κείσθαι. Ἰσ 1, 36: πείθου τοῖς νόμοις τοῖς ὑπὸ τῶν βασιλέων κειμένοις.

8. Τὸ παθητικὸν ἐνίοτε εἶνε οὐχὶ τοῦ ἐνεργητικοῦ, ἀλλὰ τοῦ μέσου. π. χ. τὸ αἰροῦμαι (=ἐκλέγομαι) εἶνε παθητικὸν τοῦ μέσου αἰροῦμαι (=ἐκλέγω). Τὸ δὲ αἰρῶ σημαίνει λαμβάνω, συλλαμβάνω, κυριεύω, καὶ ἔχει παθητικὸν τὸ ἀλλοκομαι (σπανίως τὸ αἰροῦμαι).

9. Ἀποθετικῶν τινῶν ῥημάτων τὸ παθητικὸν ἐκφράζεται διὰ περιφράσεως. π. χ. τοῦ αἰρεῖσθαι παθ. εἶνε τὸ αἰδοῦς τηγᾶναι (Ξ. Κυ. 1, 7, 10), τοῦ ἐπιμελεῖσθαι τὸ ἐπιμελείας τηγᾶναι. (Ἄπ. 4, 8, 10).

ΣΗΜ. Τοῦ αἰτιᾶσθαι τινα παθητικὸν εἶνε τὸ αἰτίαν ἔχειν ἢ ἐν αἰτία εἶναι. Ξ. Ἄν. 6, 6, 15: εἰ μὲν ἐπαινῶ αὐτόν, δικαίως ἂν με αἰτιῶσθε, εἰ δὲ αὐτῷ διαφορώτατός εἰμι, πῶς ἂν δικαίως ὑφ' ὑμῶν αἰτίαν ἔχοιμι;

10. ῥημάτων τινῶν κείται ὁ μέτος μέλλων ἀντὶ τοῦ παθητικοῦ π. χ. ἀρξομαι (ἀρχθήσομαι παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις), ἀγωνιοῦμαι (ἀγωνισθήσομαι ἔχρητος), μαστιγώσομαι, τρεσβλώσομαι ἐάσομαι, στερήσομαι, ὤφελήσομαι. Πλ. Πολ. 412: ἀρξουσί τ καὶ ἀρξονται. Δημ. 21, 8: ἀγωνιεῖται καὶ κριθήσεται τὸ πρᾶγμα.

Ἀπρόσωπα ῥήματα (§ 55).

1. Ἀπρόσωπα ῥήματα λέγονται τὰ ῥήματα, ἅτινα ἀπαντῶσι ἐν τῷ τρίτῳ ἐνικῷ προσώπῳ καὶ δὲν δέχονται προσωπικὸν ὑποκείμενον, ὡς τὸ δεῖ, χρῆ, προσήκει. ἔρεσσι, μέεσσι, μέλει, δοκα (=φαίνεται καλόν), πέπρωται, ἐνδέχεται.

2. Προσωπικά τινα ῥήματα (μάλιστα τὰ λεκτικά) λαμβάνοντα καὶ ἀπρόσωπος ἐν τῷ παθητικῷ τύπῳ. π. χ. λέγεται, ἀγγέλλεται, ὁμολογεῖται, γέγραπται, παρεσκεύασται.

3. Καὶ τὸ οὐδέτερον τῶν ἐπιθέτων (εἰκός, χαλεπόν, ῥάδιον, δῆλον, φανερόν κτλ. ἢ ἔν τι τῶν οὐσιαστικῶν ἀνδραχῆ, χρεῶν, θέμις, καιρός, ὧρα μετὰ τοῦ ἐστὶν ἀποτελεῖ ῥῆμα ἀπρόσωπον.

4. Ὑποκείμενον τῶν ἀπρόσωπων εἶνε

α) τὸ ἐξ αὐτῶν κρεμάμενον ἀπαρέμφοτον. γνωμ. : *θαρσεῖν χρῆ τὸν ἀγαθόν*. Ξ. Ἄν. 2, 1, 16 : *ἔδοξέ μοι εἰς λόγους σοι ἔλθεῖν*. Ίσ. 4, 26 : *ὁμολογεῖται τὴν πόλιν ἀρχαιοτάτην εἶναι*. γνωμ. : *ἀειερατίστον ἐστὶ τάλθηθῆ λέγειν*.

ΣΗΜ. Μετὰ τὰ δῆλον καὶ φανερόν ἐστὶν ἔπεται οὐχὶ ἀπαρέμφοτον, ἀλλὰ πρότασις διὰ τοῦ ὅτι.

β) τὸ ἐν αὐτοῖς ἀφηρημένον οὐσιαστικόν. π. χ. *δεῖ χρημάτων* = ἔνδεια, *χρεία ἐστὶ χρημάτων*. *μέλει μοι τινος* = μέλησις ἔστι μοι τινος.

ΣΗΜ. Ἄντὶ τῆς ἀπρόσωπου εὐρηται πολλάκις ἡ προσωπικὴ σύνταξις. Ξ. Ἄν. 1, 2, 12 : *Ἐπάξα ἐλέγετο Κύρω δοῦναι χρήματα πολλά*. Πλ. Πρωτ. 239 : *δικαίος εἰ βοηθεῖν τῷ ἀνδρὶ*. Τὸ δεῖν λαμβάνεται προσωπικῶς μετὰ τῆς γεν. πολλοῦ, ὀλιγου, μικροῦ, τοσοῦτου. Ίσ. 3, 34 : *τοσοῦτου δέω τῶν ἄλλοτρίων ἐπιθυμεῖν*, ὥστε κτλ. (= τοσοῦτον ἀπέχω τοῦ ἐπιθυμεῖν τῶν ἄλλοτρίων, ὥστε κτλ. πρὸς. 7, 31 : *τοσοῦτον ἀπέιχον τοῦ φθонеῖν τοῖς πλείω κεκτημένοις*, ὥστε κτλ.) 9, 62 : *(Εὐαγόρας) μικροῦ ἐδέησε Κύπρον ἀπασαν κατασχεῖν*

ΣΓ'. Οἱ χρόνοι τοῦ ῥήματος (§ 54.)

Χρόνοι τοῦ ῥήματος λέγονται οἱ τύποι τοῦ ῥήματος, οἵτινες ἐκφράζουσι τὴν χρονικὴν σχέσιν τῆς πράξεως ὡς πρὸς τὸν λέγοντα. Διαιροῦνται δὲ εἰς ἀρктиκοὺς καὶ παραγομένους ἢ ἱστορικοὺς. Καὶ ἀρктиκοὶ μὲν εἶνε ὁ ἐνεστώς, ὁ μέλλων, ὁ παρακείμενος, παραγόμενοι δὲ ἢ ἱστορικοὶ ὁ παρατατικός, ὁ ἀόριστος καὶ ὁ ὑπερσυντέλικος.

α'. Οἱ χρόνοι ἐν τῇ ὀριστικῇ.

1. Ὁ ἐνεστώς (§ 53).

1. Ὁ ἐνεστώς σημαίνει.

α) πρᾶξιν γινομένην ἐν τῷ παρόντι καὶ διαρκουσαν. Ἄριστο Ν. 823 : *οὔτος, τί ποιεῖς* ; 225 : *ἀεροβατῶ*.

ΣΗΜ. α. Ἐν ζωηρᾷ διηγήσει τίθεται πολλάκις ὁ ἐνεστώς εἰς δῆλωσιν πράξεως παρελθούσης. Ὁ τοιοῦτος ἐνεστώς καλεῖται *ιστορικὸς καὶ ἰσοδυναμεῖ τῷ ἀόριστῳ, μεθ' οὗ ἐνίοτε καὶ συνάπτεται*. Ε. Ἑλλ. 2, 1, 15 : Ἀύσανδρος—προσβαλὼν πόλει τῶν Ἀθηναίων *συμμαχῶν κατὰ κράτος αἰρεῖ καὶ ἐξηνδραπόδισεν*.

ΣΗΜ. β'. Ἐνίοτε ὁ ἐνεστώς σημαίνει πράξιν μέλλουσαν, ἣν ὁ λέγων ἐν βεβαίῳ δισχυρισμῶ παριστᾷ ὡς ἤδη γινομένην. Θ. 6, 91. εἰ αὕτη ἡ πόλις ληφθήσεται, ἔχεται καὶ ἡ πᾶσα Σικελία. Τὸ εἶμι ἐν τῇ ὀριστικῇ εἶνε κατὰ τοὺς Ἀθηναίους ἀείποτε μέλλων τοῦ ἔρχομαι, ἐν δὲ τῇ εὐκτικῇ, ἀπαρεμφάτῳ καὶ μετοχῇ ἄλλοτε μὲν μέλλων, ἄλλοτε δὲ ἐνεστώς.

β') πράξιν κατ' ἔθος καὶ συνήθειαν ἐπαναλαμβανομένην ἐν τῷ παρόντι ἢ ἐν παντὶ χρόνῳ. Ε. Ἄν. 1, 9, 2 : οἱ τῶν ἀρίστων Περσῶν παῖδες ἐπὶ ταῖς βασιλέων θύραις παιδεύονται. Δημ. 19, 46 : οὗτος μὲν ὕδωρ, ἐγὼ δὲ οἶνον πίνω.

ΣΗΜ. Πρὸς ἔκφρασιν γενικῶν κρίσεων, ἐπειδὴ διαρκῶς ἰσχύουσι, παραλαμβάνεται ὁ ἐνεστώς οὗτος. γνομ. : ἀπανθ' ὁ λιμὸς γλυκέα πλὴν αὐτοῦ ποιεῖ. Ἐνίοτε τίθεται ἀόριστος. Ἰδ. § 57, 1 σημ. α.

γ') πράξιν σκοπούμενην, ἥτοι πράξιν ἣν τὸ ὑποκείμενον ἐπιχειρεῖ πειρᾶται νὰ πράξῃ. Ἰσ. 6, 12 : ταύτην (τὴν δόξαν) πείθουσι (=πειρῶνται, ἐπιχειροῦσι πείσαι) ἡμᾶς ἀποβαλεῖν. Οὕτω μισθοῦμαι, ἀνοῦμαι=βούλομαι ἢ ἐπιχειρῶ μισθῶσασθαι, πρίασθαι.

2. Πολλοὶ ἐνεστώτες ἔχουσι καὶ παρακειμένου σημασίαν. π. χ. φεύγω=φεύγω καὶ εἶμι φυγᾶς. νικῶ=νικῶ καὶ εἶμι νικητής. Ε. Ἄν. 2, 1, 4 : ἀπαγγέλλετε Ἀριαίῳ ὅτι ἡμεῖς νικῶμεν βασιλέα. Μόνον δὲ παρακειμένου σημασίαν ἔχει ὁ ἐνεστώς ἦκω (=ἐλήλυθα) καὶ οἴχομαι (=ἀπελήλυθα).

ΣΗΜ. Τὸ ἀκοῶ, αἰσθάνομαι, πυνθάνομαι, μανθάνω, γιγνώσκω, σημαίνουσι πολλάκις ἀκοήν, αἴσθησιν, πύστιν, μάθησιν, γνώσιν, ἧτις ἐγένετο μὲν ἐν τῷ παρελθόντι, διαρκεῖ δὲ τρόπον τινὰ καὶ ἐν τῷ παρόντι. Ε. Ἄν. 5, 7, 5 : ἀκοῶ τινὰ διαβάλλειν ἐμέ. Θ. 6, 17 : οἱ Σικελιώται στασιάζουσιν, ὥσπερ πυνθανόμεθα.

2. Ὁ παρατατικός. § (56).

1. Ὁ παρατατικός εἶνε ἐν τῷ παρελθόντι ὅτι ὁ ἐνεστώς ἐν τῷ παρόντι· διὸ σημαίνει.

α) πράξιν γινομένην ἐν τῷ παρελθόντι καὶ διαρκούσαν. Ξ. Ἑλλ. 5, 3, 1: ὡς εἶδε τὴν καταδρομὴν, ἡσυχίαν ἤγειν.

β) πράξιν κατὰ συνήθειαν ἐν τῷ παρελθόντι ἐπαναλαμβανομένην. Ξ. Ἀπ. 1, 2, 61: Δίχας ταῖς Γυμνοπαιδείαις (ἐν τῇ ἑορτῇ τῶν Γυμνοπαιδειῶν) τοὺς ἐπιδημοῦντας ἐν Λακεδαιμονιζέτους ἐδείπνιζε.

γ) πράξιν σκοπούμενην ἐν τῷ παρελθόντι. Ξ. Ἀν. 7, 3, 7: Νέων ἐπειθεῖν (ἐπειράτο πείσαι) αὐτοὺς ἀποτρέπεσθαι· οἱ δ' οὐχ ὑπήκουον. 3, 3, 5: διέφθειρον τοὺς στρατιώτας καὶ ἓνα γε διέφθειραν. 4, 3, 9: ἡμήρους οὐκ ἐδίδουσαν (οὐκ ἐβούλοντο δοῦναι). Οὕτως ἐμισθοῦμην, ἐαυτούμην=ἐπειρώμην μισθώσασθαι, πρίασθαι.

2. Ὡς πολλοὶ ἐνεστῶτες ἔχουσι καὶ παρακειμένους σημασίαν, οὕτως οἱ παρατατικοὶ αὐτῶν ἔχουσι καὶ ὑπερσυντελικὴν σημασίαν, π. χ. ἐνίκων=ἐνίκων καὶ ἦν νικητής. ἔφρευγον=ἔφρευγον καὶ ἦν φυγὰς. Ὁ παρατατικὸς τοῦ οἴχομαι καὶ τοῦ ἦκω ἔχει σημασίαν ὑπερσυντελικήν, συνηθέστερον δὲ ἀορίστου. ἀχράμην=ἀπεληλύθειν ἢ ἀπῆλθον· ἦκον=ἐληλύθην ἢ ἦλθον.

3. Πρᾶξις γνωσθεῖσα ἐν τῷ παρελθόντι ἐκφέρεται πολλάκις διὰ παρατατικῶν, ἂν καὶ διατελῆ ὑπάρχουσα καὶ ἐν τῷ παρόντι. Ἐνταῦθα ὁ λέγων ἀποβλέπει μόνον εἰς τὴν στιγμὴν τοῦ παρελθόντος, ἐν ᾗ ἐγνώρισε τὴν πράξιν ἢ ὁ λόγος ἦτο περὶ αὐτῆς. Ξ. Ἀν. 4, 8, 1: ἀφίκοντο ἐπὶ τὸν ποταμόν, ὃς ὥριζε τὴν τε τῶν Μακρῶνων χώραν καὶ τὴν τῶν Σκυθηνῶν. Πλ. Πολ. 522: ἦν (ἐλέγετο εἶναι) ἡ μουσικὴ ἀντίστροφος τῆς γυμναστικῆς, εἰ μέμνησαι.

5. Ὁ ἀόριστος § (57)

1. Ὁ ἀόριστος σημαίνει ἀπλῶς ὅτι ἐγένετό τι ἐν τῷ παρελθόντι. κατέβην χθὲς εἰς Πειραιᾶ. Ξ. Ἀν. 1, 2, 9: ἐν Κελαιναῖς ἔμεινεν ὁ Κύρος ἡμέρας τριάκοντα.

ΣΗΜ. Ὁ ἀόριστος ἐν τῇ ὀριστικῇ τίθεται πολλάκις εἰς δήλωσιν τοῦ συνήθως γινομένου. Ὁ ἀόριστος οὗτος λέγεται γνωμικός· διότι εἶνε εὐχρηστος ἐπὶ γνωμῶν· ἰσοδυναμεῖ δὲ μὲ ἐνεστῶτα, μεθ' οὗ ἐνίοτε καὶ συνάπτεται. Ἰσ. 1, 1: τὰς τῶν φαύλων συνηθείας ὀλίγος χρόνος διέλυσε (ἐῖωθε διαλύειν, διαλύει).

2. Ὁ ἀόριστος σημαίνει πολλάκις ὅτι πρᾶξις τις ἤρξατο ἐν τῷ

παρελθόντι. χ.χ. ἐβασίλευσα, ἤρξα, ἐβούλευσα, ἐπλούτησα = ἐγενόμην βασιλεύς, ἄρχων, βουλευτής, πλούσιος. Ὅμοιος ἐθάρασσα ἔλαβον θάρρος. ἔβλεψα = ἔστρεψα τὰ βλέμματα.

3. Ὁ ἀόριστος σημαίνει προσέτι πράξιν παρελθούσαν πρὸ ἄλλης πράξεως ὁμοίως παρελθούσης. Ε. Ἄν. 5, 4, 23: οἱ δ' ἄλλοι βᾶδην ἐπορεύοντο ἐπὶ τὸ χωρίον, ἀφ' οὗ τῆ προτεραιᾶ οἱ βάρβαροι ἐτρέφθησαν (= εἶχον τρεφθῆ).

4. Ὁ μέλλον (§ 58).

1. Ὁ μέλλον ἐν τῇ ὀριστικῇ σημαίνει.

α) ἀπλῶς ὅτι θὰ γείνη τι ἐν τῷ μέλλοντι. Πλ. Λά. 201: ἀλλὰ ποιήσω, ὦ Λυσίμαχε, ταῦτα καὶ ἤξω παρὰ σέ αὔριον. β) ὅτι πράξις τις θὰ ἀρχίσῃ ἐν τῷ μέλλοντι. π.χ. βασιλεύσω, ἄρξω, βουλεύσω, πλουτήσω = γενήσομαι βασιλεύς, ἄρχων, βουλευτής, πλούσιος.

ΣΗΜ. α. Ὁ μέλλον ἐν τῇ ὀριστικῇ κατὰ τὸ β'. πρόσωπον μετὰ τοῦ οὐ ἐρωτηματικῶς σημαίνει ἔντονον προσταγὴν, μετὰ τὸ οὐ μὴ ἔντονον ἀπαγόρευσιν. Ἄρστροφ. Ὀρ. 1055: οὗτος, οὐ μενεΐς; (= δὲν θὰ μείνης; = μεῖνον). Ν. 505: οὐ μὴ λαλήσεις; (= μὴ λαλήσης).

ΣΗΜ. β'. Περὶ τοῦ μέλλοντος τοῦ ἐν ταῖς ἀναφορικαῖς προτάσεσιν ἰδ. § 77, 3.

2. Ἡ πράξις, ἣν προτίθεται, μελετᾶ τις νὰ πράξῃ, ἐκφράζεται διὰ τοῦ μέλλω (= προτίθεται, μελετᾶ, σκοπεύω) κα ἀπαρεμφάτου ἐνεστώτος ἢ μέλλοντος (σπανίως ἀορίστου). Ε. Ἄν. 5. 7. 5: μέλλω ὑμᾶς ἀγειν εἰς Φᾶσιν. Πλ. Ἄπ. 21: μέλλω ὑμᾶς διδάξειν

ΣΗΜ. Τὸ μέλλω μετ' ἀπαρεμφάτου σημαίνει πολλὰκις ἐλπίς εἶναι, πρόκειται, πρέπει. Ε. Ἄπ. 4, 7, 16: ἤδον καὶ ἐχόρευον, ὅποτε οἱ πολέμιοι ὄψεσθαι αὐτοὺς ἔμελλον. Πλ. Πρωτ. 333: σύντεμνέ μοι τὰς ἀποκρίσεις, εἰ μέλλω σοι ἐπεσθαι.

5. Ὁ παρακείμενος (§ 59).

Ὁ παρακείμενος ἐν τῇ ὀριστικῇ σημαίνει πράξιν τετελεσμένην ἐν τῷ παρόντι καὶ σωζομένην ἐν τῷ ἀποτελέσματι. Εἶνε δ' ἐνεστώτος τοῦ τετελεσμένου π. χ. τέθνηκε = εἶνε νεκρός. τέθαιπται = εἶνε

Ὁ ὑπερσ. § 60. Ὁ τ. μέλ. § 61 χρ. προσ. εὐκ. ὑπ καὶ μετ. § 62. 73

τεθαμμένοις. μέμνημαι=ἔχω ἐν τῇ μνήμῃ, ἐνεθυμοῦμαι. κέκνημαι=ἔχω. κέκλημαι=ἔχω κληθῆ καὶ ἐπομένως καλοῦμαι.

ΣΗΜ. α'. Ὁ παρακείμενος σημαίνει ἐνίοτε πράξιν μελλουσαν, ἣν ὁ λέγων ἐν βεβαίῳ διςχυρισμῷ ἐκφράζει ὡς ἤδη τετελεσμένην. Πλ. Εὐθυδ. 432 : ἀριθμός, ἐὰν ἀφέλης ἢ προσθῆς τι, ἕτερος εὐθύς γέγονεν (=ἔσται).

ΣΗΜ. β'. Τὸ ἔχω μετὰ τῆς μετοχῆς τοῦ ἀορίστου ἀποτελεῖ τρόπον τινὰ περίφρασιν τοῦ παρακειμένου. Σοφ. 1362 : θαυμάσας ἔχω τόδε (=τεθαύμακα τόδε).

6. Ὁ ὑπερσυντέλικος (§ 60)

Ὁ ὑπερσυντέλικος εἶνε τρόπον τινὰ ὁ παρατατικός τοῦ παρακειμένου. Σημαίνει πράξιν τετελεσμένην ἐν τῷ παρελθόντι καὶ διαρκουσαν ἐν τῷ ἀποτελέσματι π. χ. ἐτεθνήκει=ἦν νεκρός, ἐτέθαπτο=ἦν τεθαμμένος, ἐμεμνήμην=εἶχον ἐν τῇ μνήμῃ, ἐνεθυμούμην, ἐκεκτῆμην=εἶχον, ἐκεκλήμην=ἐκαλοῦμην.

7. Ὁ τετελεσμένος μέλλον (§ 61).

Ὁ τετελεσμένος μέλλον σημαίνει πράξιν, ἧτις θὰ εἶνε τετελεσμένη ἐν τῷ μέλλοντι καὶ θὰ σώζηται ἐν τῷ ἀποτελέσματι π. χ. τεθνήξει=ἔσται νεκρός, τεθάψεται=ἔσται τεθαμμένος, κεκτῆσομαι=θὰ ἔχω, κεκλήσομαι=θὰ ὀνομάζωμαι.

β'. Οἱ χρόνοι ἐν ταῖς λοιπαῖς ἐγκλίσεσιν, ἐν τῷ ἀπαρεμφάτῳ καὶ ἐν μετοχῇ (§ 62).

1. Καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς ἐγκλίσεσι καὶ ἐν τῷ ἀπαρεμφάτῳ καὶ ἐν τῇ μετοχῇ ὁ μὲν ἐνεστώσως δηλοῖ τὴν πράξιν διαρκουσαν ἢ ἐπαναλαμβανομένην, ὁ δὲ ἀόριστος ἀπλῶς, ὁ δὲ παρακείμενος τετελεσμένην καὶ σωζομένην ἐν τῷ ἀποτελέσματι, εἴτε εἰς τὸ παρόν, εἴτε εἰς τὸ παρελθόν, εἴτε εἰς τὸ μέλλον ἀναφέρεται. Δημ. 4, 18 : ἵνα ἢ διὰ τὸν φόβον ἡσυχίαν ἔχη ἢ ἀφύλακτος ληρθῇ. Πλ. Πολ. 176 : ὁ κύων, ὃν μὲν ἂν ἴδῃ ἀγνώστα χαλεπαίνει οὐδὲν κακὸν προπεπορθῶς, ὃν δ' ἂν γνώριμον, ἀσπάζεται, κἂν μηδὲν πώποτε ἀγαθὸν πεπόρθῃ. Ε. Ἀν. 4, 4, 6 : εἶπεν ὅτι σπείσασθαι βούλοιο, ἐφ' ᾧ μήτε αὐτὸς τοὺς Ἕλληνας ἀδικεῖν μήτ' ἐκείνους κατεῖν τὰς οἰκίας. Ἴσ. 1, 16 : τοὺς γονεῖς τίμα Ε. Ἀν. 4, 1, 20 : βλέψον εἰς τὰ ὄρη καὶ ἰδὲ ὡς ἄβατα πάντα ἐστίν. Ἴσ. 4, 51 : ταῦτα

εἰρήσθω μοι. γνωμ. : μέμνησο ἄνθρωπος ὄν. Ξ. Ἄν. 4, 8, 25 : παῖδα κατέκανε ζυήλη πατάξας.

2. Ὁ μέλλων ἐν τῇ εὐκτικῇ καὶ τῷ ἀπαρεμφάτῳ σημαίνει τὴν πρᾶξιν μέλλουσας. Εὔρηται δὲ ἡ εὐκτική τοῦ μέλλοντος μόνον ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ ἀντὶ τῆς ὀριστικῆς τοῦ εὐθέος λόγου. Ξ. Ἄν. 1, 4, 11 : ἔλεγεν ὡς ἡ ὁδὸς ἔσοιτο πρὸς βασιλέα μέγαν.

ΣΗΜ. α. Περὶ τοῦ μέλλοντος τῆς μετοχῆς ἐπὶ τῶν κινήσεως σημαντικῶν ῥημάτων. ἰδ. § 87, θ'.

ΣΗΜ. β'. Ἡ εὐκτική. τὸ ἀπαρέμφατον καὶ ἡ μετοχὴ τοῦ μὲν παρατατικοῦ παρίσταται διὰ τῶν τύπων τοῦ ἐνεστώτος, τοῦ δὲ ὑπερσυντελείου διὰ τῶν τύπων τοῦ παρακειμένου Ξ. Ἄν. 1, 5, 6 : ἔφη Κύρον ἄρχειν (= ὅτι ἤρχε) τοῦ λόγου ὦδε, 1, 9, 28 : οὐδένα κρίνω ὑπὸ πλείονων περιλήσθαι (= ὅτι ἐπερίλητο). Ἄπ. 1, 2, 18 : οἶδα Κριτίαν τε καὶ Ἀλιβιάδην σωφροοῦντε (= ὅτι ἐσωφρόνου), ἔστε Σωκράτει συνήστην.

Ζ'. Αἱ ἐγκλίσεις τοῦ ῥήματος.

1. Ἐγκλίσεις λέγονται οἱ τύποι τοῦ ῥήματος, δι' ὧν ἐκφράζεται ἡ σχέσις τῆς διαθέσεως αὐτοῦ ὡς πρὸς τὴν πραγματικότητα.

2. Ἐπειδὴ αἱ προτάσεις ἢ κεῖνται ἀνεξαρτήτως (κύρια ἢ ἀνεξάρτητοι προτάσεις) ἢ ἐξαρτῶνται ἐξ ἄλλων (ὑποτελεῖς ἢ ἐξηρητημέναι), διὰ τοῦτο ἡ χρῆσις τῶν ἐγκλίσεων ἐξετάζεται α) ἐπὶ τῶν κυρίων ἢ ἀνεξαρτήτων, προτάσεων, β) ἐπὶ τῶν ὑποτελεῶν ἢ ἐξηρητημένων προτάσεων.

3. Αἱ κύρια ἢ ἀνεξάρτητοι προτάσεις διαιροῦνται εἰς προτάσεις κρίσεως καὶ εἰς προτάσεις ἐπιθυμίας. Εἰς τὰς προτάσεις τῆς κρίσεως τίθεται τὸ οὐ, εἰς τὰς προτάσεις τῆς ἐπιθυμίας τίθεται τὸ μὴ. Λέγονται δὲ προτάσεις κρίσεως αἱ προτάσεις, δι' ὧν ἐκφράζει τις κρίσιν περὶ τινος, π. χ. ὁ θεὸς ἐστὶ δίκαιος. ὁ ἄνθρωπος οὐκ ἔστιν ἀθάνατος. Προτάσεις δὲ ἐπιθυμίας λέγονται αἱ προτάσεις δι' ὧν ἐκφράζει τις ἐπιθυμίαν, π. χ. μὴ ζῶν μετ' ἀμουσίας (Εὔρ. Ἡρ. Μ. 676).

4. Ἐν ταῖς προτάσεσι τῆς κρίσεως δύναται νὰ συναφθῇ μετὰ τοῦ ῥήματος καὶ τὸ μόριον ἄν (§ 63, 3. § 64 σημ. α § 65, 2). Τίθεται δὲ τὸ ἄν εὐθὺς μετὰ τὸ ῥήμα. Ὅταν δὲ προηγῆται ἄρνη-

σις ἢ ἐρωτηματικὴ λέξις ἢ ἐπίρρημα, ἢ ἄλλη τις λέξις μετ' ἐμφάσεως ἐκφερομένη, τίθεται μετ' αὐτήν. Συνηθέστατα τίθεται μετὰ διστακτικὸν ἢ τροπικὸν ἐπίρρημα καὶ μετὰ τὸ γάρ.

α'. Αἱ ἐγκλίσεις ἐπὶ τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων.

1. Ἡ ὀριστικὴ § 63.

1. Ἡ ὀριστικὴ ἐκφράζει τι πραγματικὸν π. χ. ὁ θεὸς ἐστὶ δίκαιος.

ΣΗΜ. Ὅταν μετὰ τῆς ὀριστικῆς συνάπτηται τὸ μικροῦ ἢ ὀλίγου μετὰ τοῦ δεῖν ἢ ἀνευ τοῦ δεῖν, κολάζεται ἡ σημασία τῆς πραγματικότητος. Δημ. 18, 269: τὸ τὰς ἰδίας εὐεργεσίας ὑπομιμνήσκειν μικροῦ δεῖν ὁμοίον ἐστὶ τῷ ὀνειδιζειν (= σχεδὸν ὁμοίον ἐστὶ). Πλ. Ἀπ. 17: ὀλίγου δεῖν ἐπελαθόμεν (= ὀλίγον ἔλειψε νὰ λησμονήσω, σχεδὸν ἐλησμόνησα).

2. Τὸ εἶδει, ἐχρῆν, προσῆκε μετ' ἀπαρεμφάτου ἐνεστῶτος ἢ ἀορίστου σημαίνουσι ὅτι ἐπρεπέ τι νὰ γίνηται, ἢ νὰ γείνη, ὅπερ ὅμως δὲν γίνεται ἢ δὲν ἐγένεε. Με. 198: ζῆν οὐκ εἶδει γυναῖκα (τὸ πραγμ.: νῦν δὲ ζῆ). Εὐρ. Ἴππ. 297: τί σιγᾶς; οὐκ ἐχρῆν σιγᾶν. Ὅμοιος τίθεται μετ' ἀπαρεμφάτου τὸ ἐξῆν, ἀνάγκη ἦν, ἀξίον ἦν καὶ τὰ ὅμοια.

3. Ἡ ὀριστικὴ τῶν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἄν, ὅταν τίθεται μετὰ τινος ὑποθέσεως, σημαίνει ὅτι δὲν πραγματοποιεῖται ἢ δὲν ἐπραγματοποιήθη τι, διότι δὲν πραγματοποιεῖται ἢ δὲν ἐπραγματοποιήθη καὶ ἡ ὑπόθεσις. Ξ. Ἀπ. 4, 3, 3: φῶς εἰ μὴ εἶχομεν, ὅμοιοι τοῖς τυφλοῖς ἄν ἦμεν (τὸ πραγμ.: νῦν δὲ ἔχομεν φῶς οὐκ ἐσμεν ἄρα ὅμοιοι τοῖς τυφλοῖς). Ἰδ. § 75. δ'.

ΣΗΜ. α'. Ἡ ὀριστικὴ τοῦ παρατατικοῦ καὶ τοῦ ἀορίστου μετὰ τοῦ ἄν σημαίνει ἐνίοτε ὅτι ἠδύνατο νὰ γείνη τι ἐν τῷ παρελθόντι (τὸ δυνατόν γενέσθαι ἐν τῷ παρελθόντι). Ξ. Ἀγ. 1, 26: τὴν πόλιν ὄντως ἄν ἠγῆσω πολέμου ἐργαστήριον εἶναι (= ἠδύνασο νὰ νομίσης).

ΣΗΜ. β'. Περὶ τῆς ὀριστικῆς τοῦ παρατατικοῦ καὶ τοῦ ἀορίστου μετὰ τοῦ ἄν εἰς δῆλωσιν ἐπαναλήψεως ἰδ. § 74. β'. 2.

4. Ἡ ὀριστικὴ τοῦ παρατατικοῦ ἢ τοῦ ἀορίστου ἀνευ τοῦ ἄν τίθεται πολλάκις μετὰ τοῦ εἶθε ἢ τοῦ εἰ γὰρ εἰς δῆλωσιν εὐχῆς, ἥτις δὲν ἐκπληροῦται ἢ δὲν ἐξεπληρώθη. Ἡ ἄρνησις εἶνε μή. Εὐρ. Ἦρ. 731: εἶθ' ἦσθα δυνατὸς ὅσον πρόθυμος εἶ (= εἶθε νὰ ἦσο).

Ε. Ἀπ. 1. 2, 46: εἶθε σοι τότε *συνεγερομένη*. Ἡ τοιαύτη εὐχή ἐκφέρεται καὶ περιφραστικῶς διὰ τοῦ ὄφελον, ὄφελος κτλ. (εἰ γὰρ ὄφελον, εἶθε ὄφελον, ὡς ὄφελον) καὶ ἀπαρεμφάτου ἐνεστώτος ἢ ἀορίστου. Ε. Ἀν. 2, 1, 4: ὄφελε μὲν Κύρος ζῆν (=εἶθε ἔζη ὁ Κύρος). Εὐρ. Ἐλ. 388: εἶθ' ὄφελος τὸτ' εὐθὺς λιπεῖν βίον (=εἶθε ἔλιπες βίον), Πλ. Κρ. 44: εἰ γὰρ ὄφελον οἰοί τε εἶναι οἱ πολλοὶ τὰ μέγιστα κακὰ ἐξεργάζεσθαι (—εἶθε ἦσαν οἰοί τε κτλ.).

2. Ἡ ὑποτακτική (§ 64).

Ἡ ὑποτακτικὴ σημαίνει ἐπιθυμίαν τοῦ λέγοντος. τίθεται δὲ

α) κατὰ τὸ πρῶτον πρόσωπον τοῦ πληθυντικοῦ, σπανιώτερον τοῦ ἐνικῆ εἰς δῆλωσιν προτροπῆς. Ἡ ἄρνησις εἶνε μὴ. Πλ. Πρωτ. 315: νῦν ἴωμεν καὶ ἀκούσωμεν τοῦ ἀνδρός. Πολλάκις προτάσσεται τῆς ὑποτακτικῆς τὸ ἴθι, ἄγε, φέρε, σχεδὸν δὲ πάντοτε προτάσσεται τοῦ πρώτου ἐνικῆ προσώπου τὸ φέρε ἢ τὸ ἄγε. Πλ. Κρατ. 332: ἴθι δὴ ἀναλογισώμεθα. Ε. Κυ. 5, 5, 15: ἄγε σκοπῶμεν. Δη. 18, 267: φέρε δὴ καὶ τὰς μαρτυρίας ὑμῖν ἀναγνῶ.

β) Ἐπὶ ἐρωτήσεων ἀπορηματικῶν, δι' ὧν ὁ ἐρωτῶν ἀπορεῖ ἢ αἰτεῖται γνώμην περὶ τοῦ πρακτέου. Ἡ ἄρνησις εἶνε μὴ. Τῆς τοιαύτης ἐρωτήσεως προτάσσεται πολλάκις τὸ βούλει ἢ βούλεσθαι (παρὰ ποιηταῖς καὶ τὸ θέλεις ἢ θέλετε) Πλ. Γο. 317: τί ἔρωμαι; (=τί νὰ ἐρωτήσω;); Σοφ. Δί. 104: ποῖ τις φύγη; (ποῦ νὰ φύγη τις;); Ἀριστφ. Β. 1: εἶπω τι τῶν εἰωθότων (=νὰ εἶπω τι ἐκ τῶν συνειθισμένων;); Μέ. 81: τάλαντον ἢ προῖξ' μὴ λάβω; Πλ. Γο. 521: βούλει σοι εἶπω (=θέλεις νὰ σοι εἶπω;); Πρωτ. 317: βούλεσθε συνέδριον κατασκευάσωμεν;

ΣΗΜ. Ἀντὶ τῆς ὑποτακτικῆς δύναται νὰ τεθῆ τὸ δεῖ ἢ χρῆ μετ' ἀπαρεμφάτου. Σοφ. Τρ. 390: Τρ. 390: ἡμεῖς δὲ προσμένωμεν ἢ τί χρῆ ποιεῖν; Ἐνίοτε δὲ ἀντὶ τοῦ πρώτου προσώπου τῆς ὑποτακτικῆς τίθεται τὸ πρῶτον πρόσωπον τῆς ὀριστικῆς τοῦ μέλλοντος. Εὐρ. Ἰω. 758: εἰπώμεν ἢ σιγῶμεν; ἢ τί δράσωμεν;

γ) Μετὰ τοῦ μὴ εἰς δῆλωσιν ἀπογορεύσεως, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ ἀορίστου ἰδ. § 66, ε.

ΣΗΜ. α. Παρ' Ὀμήρῳ τίθεται ἡ ὑποτακτικὴ μετὰ τοῦ ἄν (ἢ τοῦ ἐπικῆ κεν) ἢ ἄνευ τοῦ ἄν καὶ ἐν προτάσει κρίσεως εἰς δῆλωσιν

προσδοκίας. Α. 262 : οὐπω τοίους εἶδον ἀνέρας, οὐδὲ ἴδωμαι (= οὐδὲ ὄψομαι οὐδὲ ἐλπίς ὑπάρχει ὅτι θὰ ἴδω). Χ. 505: νῦν δ' ἂν πολλὰ πάθῃσι (= νῦν δὲ πολλὰ πείσεται). Οἱ Ἀττικοὶ μεταχειρίζονται τὴν ὑποτακτικὴν μετὰ τοῦ ἂν εἰς δῆλωσιν προσδοκίας μόνον ἐπὶ τῶν ὑποθετικῶν προτάσεων.

ΣΗΜ. β'. Περὶ τοῦ οὐ μὴ μεθ' ὑποτακτικῆς ἰδ. § 142, 2.

3. Ἡ εὐκτική. (§ 65).

1. Ἡ εὐκτικὴ σημαίνει εὐχὴν, ἣτις δύναται νὰ ἐκπληρωθῇ ἐν τῷ παρόντι ἢ ἐν τῷ μέλλοντι. Πολλάκις προτάσσεται αὐτῆς τὸ εἶθε, ἢ τὸ εἰ γάρ, σπανίως τὸ ὡς ἢ ἄρνησις εἶνε μὴ. Σοφ. Αἴ. 550: ὦ παῖ, γένοιτο πατὴρὸς εὐτυχέστερος. Σοφ. Οἴ. Τ. 1068: εἴθε μὴποτε γροίης ὅς εἰ. Εὐρ. Ἴππ. 1140: εἰ γάρ γενοίμην, τέκνον, ἀντὶ σοῦ νεκρὸς. Ὀμ. Α. 47: ὡς ἀπόλοιτο καὶ ἄλλος ὡς τοιαῦτά γε ῥέζοι. ὠσαύτως καὶ ἐπὶ ὄρκων. Ἀρ. Ἴππ. 764: εἰ σε μισῶ, ἀπολοίμην.

2. Ἡ εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἂν (παρὰ ποιηταῖς καὶ ἄνευ τοῦ ἂν) σημαίνει ὅτι δύναται νὰ γείνη τι ἐν τῷ παρόντι ἢ ἐν τῷ μέλλοντι (τὸ δυνατόν γενέσθαι ἐν τῷ παρόντι ἢ ἐν τῷ μέλλοντι). Πλ. Πρωτ. 345: ὁ μὲν ἀγαθὸς ἀνὴρ γένοιτ' ἂν ποτε καὶ κακός, ὁ δὲ κακὸς ἀνὴρ οὐκ ἂν ποτε γένοιτο κακός. ἔστι γὰρ αἰεὶ. γινωμ.: θεοῦ θέλοντος κἂν ἐπὶ ῥιπὸς πλείους (= καὶ ἐπὶ ψιᾶθης δύνασαι νὰ πλέης).

ΣΗΜ. Ἡ εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἂν τίθεται πολλάκις παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πρὸς μετριωτέραν ἔκφρασιν ἀντὶ τῆς προστακτικῆς Σοφ. Ἡλ. 1491: χωροῖς ἂν εἶσω (= χῶρει εἶσω).

4. Ἡ προστακτική. (§ 66).

Ἡ προστακτικὴ σημαίνει ἐπιθυμίαν τοῦ λέγοντος, ἣτις ἀποτείνεται πρὸς παρὸν πρόσωπον

α) ὡς προσταγή. Ἀρ. Νεφ. 18: ἄπτε, παῖ, λύχον.

β) ὡς προτροπὴ ἢ παραίνεσις. Ἀρ. Πλ. 8: θάρρει. Εὐρ. Ἀπ. 183: ἢ λέγε τι σιγῆς κρείττον, ἢ σιγὴν ἔχε.

γ) ὡς δέησις, εὐχὴ, ἢ κατάρα. Ὀμ. Δ, 1: μῆνιν ἄειδε, θεά. ἔρρωσο, ὑγῖαινε. ἔρρ' ἐς κόρακας.

δ) ὡς συγκατάθεσις τοῦ λέγοντος. Δη. 19,82: τί ἀπήγγειλας; εἰ ἀληθῆ, σώζου (= δέχομαι, στέργω, συγκατατίθεμαι νὰ σωθῆς). Πλ. Κρ. 491: ἐθέλω σοι ξυγχορῆσαι, καὶ ἔστω οὕτως.

ἐ) μετὰ τοῦ μὴ ὡς ἀπαγόρευσις. Τίθεται δὲ ἡ προστακτικὴ μετὰ τοῦ μὴ ἐπὶ ἐνεστώτος καὶ παρακειμένου, ἐπὶ ἀορίστου τίθεται ἡ ὑποτακτικὴ. Ἐνίοτε τίθεται ἡ προστακτικὴ καὶ ἐπὶ ἀορίστου κατὰ τὸ τρίτον πρόσωπον. γνομ.: μηδέποτε δούλον ἠδονῆς σαυτὸν ποιεῖ. Ἰσ. 1, 29: μηδενὶ συμφορὰν ὀνειδίσης. Πλ. Ἀπ. 17: μηδεὶς ὑμῶν προσδοκῆσάτω ἄλλως.

ΣΗΜ. Ἐκ τῶν εἰρημένων καθίσταται φανερόν ὅτι ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως εἶνε α) ἡ ὀριστικὴ πάντων τῶν χρόνων (§ 63, 1, 2), β') ἡ ὀριστικὴ τῶν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἄν (§ 63, 3), γ') ἡ εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν (§ 65, 2). τῶν δὲ ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς ἐπιθυμίας α) ἡ ὀριστικὴ τῶν ἱστορικῶν χρόνων (§ 63, 4), β) ἡ ὑποτακτικὴ (§ 64), γ') ἡ εὐκτικὴ ἄνευ τοῦ ἄν (§ 65, 1) καὶ δ') ἡ προστακτικὴ (§ 66).

Παράρτημα περὶ τῶν εὐθειῶν ἢ ἀνεξαρτήτων ἐρωτήσεων (§ 67).

1. Ἡ ἐρώτησις λέγεται εὐθεῖα ἢ ἀνεξάρτητος, ὅταν ἐκφέρεται κατ' εὐθείαν καὶ δὲν ἐξαρτᾶται ἐκ τινος ῥήματος. Ἐκφέρεται δὲ ἢ ἄνευ ἐρωτηματικῆς λέξεως ἐμφανιζομένη διὰ μόνης τῆς ἀπαγγελίας, ἢ διὰ τῆς ἐρωτηματικῆς ἀντωνυμίας τίς καὶ τῶν ἀπὸ π ἀρχομένων ἐρωτηματικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημάτων (ποῖος, πόσος κτλ. πῶ, πῶς, πότε κτλ.) ἢ διὰ τῶν ἐρωτηματικῶν μορίων ἄρα (= ἄρά γε), ἦ (= ἀληθῶς), μὴ (= μήπως), μῶν (= μὴ οὖν). Ὅταν δὲ ἡ ἐρώτησις εἶνε διπλῆ, τίθεται ἐν μὲν τῷ πρώτῳ μέρει τὸ πότερος (πότερον ἢ πότερα) ἢ οὐδὲν ἐρωτηματικὸν μόριον, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τὸ ἦ. Ἀριστ. Ν. 732: οὗτος, καθεὺδεις; Ἀχ. 594: τίς εἶ; Πλ. Χαρμ. 143: πῶς ἐσώθης ἐκ τῆς μάχης; Πρωτ. 310: μὴ τι νεώτερον ἀγγέλλεις; Κρατ. 392: πότερον αἱ γυναῖκες φρονιμώτεραί σοι δοκοῦσιν εἶναι ἢ οἱ ἄνδρες;

ΣΗΜ. α. Πολλάκις τίθεται ἀποφατικὴ ἐρωτηματικὴ πρότασις εἰς δῆλωσιν ἐντόνου καταφάσεως, καὶ τούναντίον καταφατικὴ ἐρωτηματικὴ πρότασις εἰς δῆλωσιν ἐντόνου ἀποφάσεως. Δημ. 3, 16: οὐ βάρβαρος ὁ Φίλιππος; (= βάρβαρος ὁ Φίλιππος). Εὐρ. Τηλ. 47: Ἕλληνες ὄντες βαρβάρους δουλεύσομεν; (= Ἕλληνες ὄντες οὐ δουλεύσομεν βαρβάρους).

ΣΗΜ. β'. Ὄταν ἡ ἐρώτησις γίνηται δι' ἐρωτηματικῆς ἀντωνυμίας, ἡ ἀπόκρισις γίνεται δι' ὀνόματος, ὡς Πλ. Πρωτ. 313: τρέφεται ψυχὴ *τίνι*; *μαθήμασι*. Ὄταν δὲ ἡ ἐρώτησις γίνηται δι' ἐρωτηματικοῦ μορίου, ἢ ἄνευ ἐρωτηματικοῦ μορίου, ἡ ἀπόκρισις γίνεται πολυειδῶς, ἢ μὲν καταφατικῆ ἀ) διὰ τοῦ *ναί*, *πάνυ γε*, *πάνο μὲν οὖν*, καὶ *μάλα*, *μάλιστα γε*, *παντάπασι μὲν οὖν*, *φημί*, *ἔστω*, *ἔστι ταῦτα*, *ἀληθῆ λέγεις*. Πλ. Πολ. 353: ὧτων ἦν τι ἔργον; *Ναί*. Σημ. 202: εὐδαίμονας λέγεις οὐ τοὺς τάχαθὰ καὶ τὰ καλὰ κεκτημένους; *πάνυ γε*. Πολ. 350: ὁ ἐπιστήμων σοφός; *φημί*. 412: οὐ φρονίμους τοὺς φύλακας δεῖ ὑπάρχειν; *ἔστι ταῦτα*. β') δι' ἐπαναλήψεως τοῦ ῥήματος ἢ ἄλλης λέξεως ἐμφαντικῶς ἐν τῇ ἐρωτῆσει ἐκφερομένης. Πλ. Πολ. 353: ἄρα καὶ ἀρετὴ ὀφθαλμῶν ἔστιν; καὶ *ἀρετῆ*. Ἡ δὲ ἀποφατικὴ ἀπόκρισις γίνεται διὰ τοῦ *οὐ*, *οὐδαμῶς*, *οὐ δῆτα*, *οὐ φημι*, *ἥκιστα γε*. Πλ. Πολ. 352: ἔσθ' ὅτῳ ἂν ἄλλῳ ἴδοις ἢ ὀφθαλμοῖς; *οὐ δῆτα*. τί δέ; ἀκούσαις ἂν ἄλλῳ ἢ ὡσίν; *οὐδαμῶς*.

2. Εἰς τὰς ἀνεξαρτήτους ἐρωτήσεις, αἵτινες περιέχουσι κρίσιν, τίθενται αἱ ἐγκλήσεις τῶν προτάσεων τῆς κρίσεως, δηλ. ἡ ὀριστικὴ πάντων τῶν χρόνων, ἡ ὀριστικὴ τῶν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἂν καὶ ἡ εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἂν (§ 66, σημ.) ὡς: τίς εἶ; Σ. Κυ. 6, 2, 19; εἰ ταῦτα ἀπήγγειλέ τις, *τί ἂν ἐποιήσατε*; 3, 1, 35: πόσα ἂρ μοι χρήματα *δοίης*; Εἰς δὲ τὰς ἀνεξαρτήτους ἐρωτήσεις, δι' ὧν ὁ ἐρωτῶν ἐμφαίνει ἀπορίαν ἢ αἰτεῖται γνώμην περὶ τοῦ πρακτέου, τίθεται ὑποτακτικὴ. Ἄριστφ. Β. 1: εἶπω τι τῶν εἰωθότων *ιδ.* § 64, β'.

6'. Αἱ ἐγκλήσεις ἐν ταῖς ἐξηρητημέναις προτάσεσι.

α. Εὐκτικὴ πλαγία ἢ τοῦ πλαγίου λόγου (§ 68)

1. Ἴνα δηλωθῇ ὅτι ἐξηρητημένη τις πρότασις δὲν εἶνε γνώμη ἢ λόγος αὐτοῦ τοῦ λέγοντος, ἀλλ' ἐλήφθη ἐκ τῆς γνώμης ἢ τοῦ λόγου ἄλλου τινός, τίθεται ἐν αὐτῇ ἡ εὐκτικὴ, ἥτις διὰ τοῦτο λέγεται πλαγία ἢ τοῦ πλαγίου λόγου (§ 92).

2. Τίθεται δὲ ἡ εὐκτικὴ αὕτη τοῦ πλαγίου λόγου ἀντὶ τῆς ὀριστικῆς καὶ τῆς ὑποτακτικῆς τοῦ εὐθέως λόγου, μόνον ὅταν ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ὑπάρχῃ ἱστορικὸς χρόνος. Ἡ ὀριστικὴ τῶν ἱστορικῶν,

χρόνων μετὰ τοῦ ἄν, ἡ εὐκτική μετὰ τοῦ ἄν καὶ τὸ ἔδει, ἐχρῆν, καὶ τὰ ὅμοια (§ 63, 2.) μένουσι καὶ ἐν τῷ πλαγιῷ λόγῳ. Πολ- λάκις δὲ καὶ ἐνθα κατὰ τὰ εἰρημένα ἔπρεπε νὰ κεῖται ἡ εὐκτική κεῖνται αἱ ἐγκλίσεις τοῦ εὐθέως λόγου ἐνίοτε δὲ καὶ αὐται καὶ ἡ εὐκτική. Ε. Ἐλλ. 1, 7, 5: οἱ στρατηγοὶ διηγοῦντο ὅτι αὐτοὶ μὲν ἐπὶ τοὺς πολεμίους πλέοιεν, τὴν δ' ἀναίρεσιν τῶν ναυαγῶν προστάξαιεν τῶν τριηράρχων ἀνδράσιν ἱκανοῖς (εὐθ. λ.: ἡμεῖς μὲν ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἐπλέομεν, τὴν δ' ἀναίρεσιν τῶν ναυαγῶν προσεταξάμεν κτλ.). Ἄν. 6, 6, 25: ὁ Κλέανδρος εἶπεν ὅτι Δέ- ζιππον οὐκ ἐπαιροῖη, εἰ ταῦτα πεποικῶς εἶη (εὐθ. λ.: Δέξιππον μὲν οὐκ ἐπαινώ, εἰ ταῦτα πεποίηκε). Κυ. 1, 3, 15: ἡ μήτηρ διη- ρώτα τὸν Κῦρον πότερον βούλοιο μένειν ἢ ἀπιέναι (εὐθ. λ.: πό- τερον βούλει μένειν ἢ ἀπιέναι;). Θ. 1, 25: τὸν θεὸν ἐπήροντο εἰ παραδοῖεν Κορινθίοις τὴν πόλιν (εὐθ. λ.: παραδῶμεν Κορινθίους τὴν πόλιν;). Ε. Ἄν. 2, 1, 10: ἀπεκρίνατο Κλεάνωρ ὅτι πρόσ- θεν ἂν ἀποθάροιεν ἢ τὰ ὄπλα παραδοῖεν (εὐθ. λ.: πρόσθεν ἂν ἀποθάνοιμεν ἢ τὰ ὄπλα πηραδοῖμεν). Πλ. Πολ. 329: Θεμιστο- κλῆς ἀπεκρίνατο ὅτι οὐτ' ἂν αὐτὸς Σερίφιος ὧν ὄνομαστὸς ἐγένετο οὐτ' ἐκεῖνος Ἀθηναῖος (εὐθ. λ.: οὐτ' ἂν ἐγὼ Σερίφιος ὧν ὄνομαστὸς ἐγενόμην οὔτε σὺ Ἀθηναῖος). Λυ. 10 25: Διονύσιος ἔλεγεν ὅτι δυστυχεστάτην εἴημεν στρατεῖαν ἐστρατευμένοι, κρεῖττον δ' ἦν αὐτῷ τότε ἀποθανεῖν ἢ οἴκαδ' ἐλθόντι τοιαύτη τύχη χρῆσθαι. Δη. 22, 59: ἐτόλμα λέγειν ὡς ὑπὲρ ὑμῶν ἐχθροῦς ἐφείλκυτεν (εὐθ. λ.: ὑπὲρ ὑμῶν ἐχθροῦς ἐφείλκυσα). Θ. 2, 4: ἐβουλεύοντο εἴτε κατα- καύσωσι τοὺς Θηβαίους εἴτε ἄλλο τι χρῆσονται (εὐθ. λ.: κατα- καύσωμεν τοὺς Θηβαίους ἢ ἄλλο τι χρησώμεθα;).

2. Αἱ ἐγκλίσεις ἐν ταῖς εἰδικαῖς προτάσεσι (§ 69).

1. Εἰδικαὶ ἢ ἐκθετικά προτάσεις λέγονται αἱ προτάσεις, αἵτινες ἐκφέρονται διὰ τοῦ ὅτι ἢ ὡς. Τίθενται δὲ μετὰ λεκτικῶν ἢ γνωστικῶν ῥῆμα, ἢ μετὰ τὸ οὐδέτερον δεικτικῆς ἀντωνυμίας ὡς ἐπεξήγησις αὐτοῦ· εἶνε δὲ ἐξηρημέναι προτάσεις κρίσεως διὰ τοῦτο ἐπὶ ἀρνήσεως τίθεται εἰς αὐτάς τὸ οὐ. Λυ. 24, 15: λέγει ὡς ὑβριστὴς εἰμι. Ε. Ἄν. 2, 2, 5: ἐώρων ὅτι μόνος ἐφρόνει

οἷα δεῖ τὸν ἄρχοντα. Ἰσ. 9, 6: τῷ φρόνῳ τοῦτο μόνον ἀγαθὸν πρόσεστιν, ὅτι μέγιστον κακὸν τοῖς ἔχουσι ἐστίν.

2. Εἰς τὰς εἰδικὰς προτάσεις μετὰ ἀρκτικὸν χρόνον τίθενται αἱ ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως, (§ 66 σημ.) μετὰ ἱστορικὸν δὲ χρόνον τίθενται αἱ ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως, ἢ ἡ εὐκτική τοῦ πλαγίου λόγου (§ 68). Λυ. 24, 15: λέγει ὡς ὑβριστὴς εἰμι. Πλ. Πολ. 329: ἀπεκρίνατο ὅτι οὐτ' ἄν αὐτὸς Σερίφιος ὄν ὀνομαστὸς ἐγένετο, οὔτε ἐκεῖνος Ἀθηναῖος. Ξ. Ἀν. 7, 2, 31: Σεύθης εἶπεν ὅτι οὐδενὶ ἄν ἀπιστήσειεν Ἀθηναίων. 1, 4, 11: Κύρος ἔλεγεν ὅτι ἡ ὁδὸς ἔσοιτο πρὸς βασιλέα μέγαν.

Σημ. α'. Ὡς ἀρκετοὶ χρόνοι λαμβάνονται πλὴν τῆς ὀριστικῆς τοῦ ἐνεστώτος, τοῦ μέλλοντος καὶ τοῦ παρακειμένου καὶ οἱ ἐξῆς: α) ὁ γνωμικὸς ἄριστος. β') ἅπασαι αἱ ὑποτακτικαί, προστακτικαί, καὶ εὐκτικαί, ὅταν κεῖνται ἐν ἀνεξαρτήτοις προτάσεσι γ') αἱ ὑποτακτικαί, εὐκτικαί, τὰ ἀπαρέμφρατα καὶ αἱ μετοχαί, ὅταν κρέμανται ἐξ ἀρκτικοῦ χρόνου, ὡς ἱστορικοὶ λαμβάνονται πλὴν τοῦ παρατατικοῦ, ἁριστου καὶ ὑπερσυντελικου καὶ οἱ ἐξῆς: α) ὁ ἱστορικὸς ἐνεστώς: β') αἱ ὑποτακτικαί, εὐκτικαί, τὰ ἀπαρέμφρατα καὶ αἱ μετοχαί, ὅταν κρέμανται ἐξ ἱστορικοῦ χρόνου.

ΣΗΜ. β'. Ἐνίοτε μετὰ ἱστορικὸν χρόνον εὑρηται καὶ ἡ ὀριστικὴ καὶ ἡ εὐκτικὴ ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ. Ξ. Ἀν. 2, 1, 3: ἔλεγον ὅτι Κύρος μὲν τέθρηκεν, Ἀριαῖος δὲ πεφθουγῶς εἶη. Διὰ τῆς εὐκτικῆς δηλοῦται κρίσις ὅλως κατὰ τὴν γνώμην τοῦ κυρίου ὑποκειμένου.

ΣΗΜ. γ'. Ἡ εἰδικὴ πρότασις ἐκφέρεται διὰ τοῦ ὡς, συνήθως ὅταν πρόκειται νὰ παρασταθῇ ὡς κρίσις μόνον τοῦ κυρίου ὑποκειμένου, ἢ ὡς κρίσις στερουμένη ὑποστάσεως: διὰ τοῦτο μετὰ τὸ διαβάλλειν, πείθειν καὶ μετὰ ἀρνητικὸν λεκτικὸν ῥῆμα τίθεται συνηθέστατα τὸ ὡς. Ξ. Ἀν. 1, 1, 2: Τισσαφέρνης διαβάλλει τὸν Κύρον πρὸς τὸν ἀδελφόν, ὡς ἐπιβουλεύει αὐτῷ.—Τὸ ὅτι ἐνίοτε κεῖται τρόπον τινα ὡς εἰσαγωγικὸν σημεῖον. Ξ. Ἀν. 2, 4, 16: Πρόξενος εἶπεν ὅτι αὐτὸς εἰμι ὃν ζητεῖς.

ΣΗΜ. δ'. Μετὰ τὰ ῥήματα μέμνημαι καὶ οἶδα τίθεται ἐνίοτε πρότασις διὰ τοῦ ὅτε Δημ. 3, 4: μέμνηθε ὅτ' ἀπηγγέλθη κτλ. Ἀρστω. Λυ. 1150: ἴσθ' ὑμᾶς οἱ Λακωνες ἀπώλεσαν;

ΣΗΜ. ε. Μετὰ τὰ λεκτικὰ ῥήματα τίθεται πολλάκις εἰδικὸν ἀπαρέμφατον (§ 83, δ'): μετὰ δὲ τὰ γνωστικὰ τίθεται καὶ κατηγορηματικὴ μετοχὴ (§ 87, ε').

ΣΗΜ. ε'. Τὸ ὡς ἢ τὸ ὅτι, ὅταν διὰ παρεμπιπτώσεως προτάσεων ἀπομακρύνηται ἀπὸ τοῦ ῥήματος, ἐπαναλαμβάνεται ἐνίοτε. Ξ. Ἄν. 7, 4, 5. ἔλεγεν ὅτι εἰ μὴ καταθήσονται καὶ πείσονται, ὅτι κατακαύσει τὰς κώμας.

ΣΗΜ. ζ. Ἐν τῷ *δηλον* ὅτι καὶ εὖ οἶδ' ὅτι νοεῖται πολλάκις τὸ ῥήμα ἐκ τῶν ἡγουμένων. Ἐκ τῆς ἐλλείψεως ταύτης τὸ *δηλον* ὅτι καὶ τὸ εὖ οἶδ' ὅτι ἀπέβησαν ἰσοδύναμα μὲ βεβαιωτικὰ ἐπιρρημάτα. Πλ. Γο. 519: θανάτου ἐτίμησαν *δηλον* ὅτι ὡς πονηροῦ ὄντος. Ξ. Ἑλλ. 6, 1, 4: ἀκούετε μὲν οὖν εὖ οἶδ' ὅτι καὶ ὑμεῖς Ἰάσονος ὄνομα.

3. Αἱ ἐγκλίσεις ἐν ταῖς πλαγαίαις ἐρωτήσεσι § 70).

1. Πλαγία ἢ ἐξηρητημένη λέγεται ἡ ἐρώτησις, ὅταν δὲν ἐκφέρεται κατ' εὐθείαν, ἀλλ' ἐξαρτᾶται ἐκ τινος ῥήματος. Ἐκφέρεται δὲ ἡ πλαγία ἐρώτησις α) διὰ τῆς ὅστιι καὶ τῶν ἀπὸ ὀπίσθεν ἀρχομένων ἐρωτηματικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημάτων (ὅποιοι, ὅπως κτλ. ὅπου, ὅπως κτλ), πολλάκις δὲ καὶ διὰ τῆς τις καὶ τῶν ἀπὸ ἀρχομένων ἐρωτηματικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημάτων (ὡς ἡ εὐθεῖα), ὅταν πρόκειται νὰ γείνη ἡ ἐρώτησις ἐντονωτέρα. β) διὰ τοῦ εἰ. Ὅταν δὲ εἶνε διπλῆ, ἐκφέρεται διὰ τοῦ πότερον—ἢ—εἰ—ἢ, εἶτε—εἶτε. Ἡ ἄρνησις εἶνε ἢ τῆς εὐθείας ἐρωτήσεως. Μόνον ἐν τῷ β'. μέρει διπλῆς ἐρωτήσεως ἐκφερομένης διὰ τοῦ εἰ—ἢ, εἶτε—εἶτε δύναται νὰ τεθῆ μὴ ἀντὶ οὐ. Πλ. Ἄπ. 18: σκοπεῖτε εἰ δίκαια λέγω ἢ μὴ.

2. Εἰς τὴν πλαγίαν ἐρώτησιν, ἂν μὲν ἐξαρτᾶται ἐξ ἀρκτικοῦ χρόνου, τίθεται ἡ ἐγκλίσις τῆς εὐθείας ἐρωτήσεως, ἂν δὲ ἐξαρτᾶται ἐξ ἱστορικοῦ χρόνου, τίθεται συνήθως μὲν ἡ εὐκτική τοῦ πλαγίου λόγου (§ 68), πολλάκις δὲ καὶ ἡ ἐγκλίσις τῆς εὐθείας ἐρωτήσεως. Ἡ ὀριστικὴ τῶν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἂν καὶ ἡ εὐκτικὴ μετὰ ἂν μένουσι καὶ ἐν τῇ πλαγίᾳ ἐρωτήσεσι. Πλ. Εὐθυδ. 294: οἴσθα Εὐθύδημον ὁπόσους ὀδόντας ἔχει; Φαιδ. 115: ἐρωτᾷ ὁ Κρίτων πῶς με θάπτει. Ξ. Κυ. 1, 3, 15: ἡ μήτηρ διηρώτα τὸν Κῦρον.

πότερον βούλοιο μένειν ἢ ἀπιέναι. Θ. 2, 4: ἐβουλεύοντο εἶτε κατακαύσαι τοὺς Θεβαίους, εἶτε ἄλλο τι χρῆσονται. Δημ. 50, 67: ἡδέως ἂν ὑμῶν πυθοίμην, τὲν' ἂν γνώμην περὶ ἐμοῦ εἴχετε, εἰ μὴ ἐτριπράρχησα. Ξ. Ἄν. 2, 4, 15: ἠρώτησε ποῦ ἂν ἴδοι Πρόξενον. Ἐλλ' 7, 4, 6: ἤροντο εἰ τύχοιεν ἂν εἰρήνης. (εὐθ. ἐρ.: τύχοιμεν ἂν εἰρήνης;)

ΣΗΜ. Μετὰ τὰ γνωστικὰ ῥήματα τίθεται πολλάκις ἀντὶ ἐρωτηματικῆς ἀναφορικῆς πρότασις. Ξ. Κυ. 5, 4, 5: ἐγράσθη ὡς ἦν.

3. Πλάγια ἢ ἐξηρημέναι ἐρωτήσεις εἶνε καὶ αἱ ἐξαρτώμεναι ἐκ προτάσεων περιεχουσῶν τὴν ἔννοιαν τῆς ἀποπέρας. Εἰς τὰς ἐρωτήσεις ταύτας μετὰ ἀρκτικῶν μὲν χρόνον τίθεται τὸ ἐὰν (ἂν, ἦν) μεθ' ὑποτακτικῆς, μετὰ ἱστορικῶν δὲ χρόνον τὸ εἰ μετ' εὐκτικῆς. Θ. 3, 20: ἐπιβουλεύουσιν ὑπερβῆναι τὰ τείχη τῶν πολεμίων, ἦν δύνωνται βιάσασθαι (=πειρώμενοι ἦν δύνωνται κτλ.), 4, 58: Ποτιδαῖαται ἐπεμψαν παρ' Ἀθηναίους πρέσβεις, εἶπας πείσειαν μὴ σφῶν πέρι νεωτερίζειν.

4. Μετὰ τὰ ῥήματα τὰ σημαίνοντα σκέψιν, φροντίδα, ἐνέργειαν ἐπιφέρεται πλαγία ἐρώτησις διὰ τοῦ ὅπως καὶ ὀριστικῆς μέλλοντος (σπανίως εὐκτικῆς μέλλοντος μεθ' ἱστορικῶν χρόνον). Ἡ ἄρνησις εἶνε μὴ. Ξ. Κυ. 1, 2, 3: οἱ Περσικοὶ νόμοι ἐπιμέλονται, ὅπως μὴ τοιοῦτοι ἔσονται οἱ πολῖται. Θ. 3, 4. ἔπρασον ὅπως τις βοήθεια ἦξει. 8, 1, 10: ὅπως ὡς βέλτιστοι ἔσονται αὐτὸς ἐσκόπει.

ΣΗΜ. α'. Ἀντὶ τοῦ ὅπως τίθεται ἐνίοτε τὸ ὅπη, πῶς, τίνα, τρόπον, ὅτω τρόπῳ, ἐξ ὅτου τρόπον καὶ τὸ ἀναφορικὸν ὡς. Θ. 1, 65: ἔπρασεν ὅπη ὠφέλια τις γενήσεται. 4, 128: ἔπρασεν ὅτω τρόπῳ τοῖς μὲν ξυμβήσεται, τῶν δ' ἀπαλλάξεται. Δημ. 24, 155: ἐσκόπει πῶς τούτους λύσει. 16, 19: σκοπεῖ ἐξ ὅτου τρόπον φίλοι γενήσονται.

ΣΗΜ. β'. Τὸ ὅπως μεθ' ὀριστικῆς μέλλοντος κεῖται πολλάκις κατὰ παράλειψιν τοῦ κυρίου ῥήματος (σκόπει ἢ σκοπεῖτε) εἰς δήλωσιν ἐντόνου παρακλεῦσεως Ξ. Ἄν. 1, 7, 3: ὅπως ἔσασθε ἄνδρες ἄξιοι τῆς ἐλευθερίας (σκοπεῖτε ὅπως κτλ. κοινῶς: κυττάξετε νὰ φαῖτε ἄνδρες κτλ.). Λυ. 1, 24: ὅπως ταῦτα μηδεὶς ἀνθρώπων πεύ

σεται (σκόπει ὅπως κτλ. κοινῶς κύτταξε νὰ μὴ τα μάθη κάνας ἄνθρωπος).

Σημ. γ'. Ἐνίοτε καὶ μετὰ τὰ εἰρημένα ῥήματα τὸ ὅπως συντάσσεται ὡς τελικός σύνδεσμος μεθ' ὑποτακτικῆς καὶ εὐκτικῆς (§ 73, 2.) Ε. Ἄν. 7, 1, 5: Σεύθης κελεύει Ξενοφῶντα συμπροθυμεῖσθαι, ὅπως διαβῆ τὸ στράτευμα. Σν. 3, 5: ὁ πατήρ ἐπιμελούμενος ὅπως ἀνὴρ ἀγαθὸς γενοίμην, ἠνάγκασέ με πάντα τὰ Ὀμήρου ἔπη μαθεῖν.

5. Μετὰ τὰ φόβου καὶ μερίμνης σημαντικά ῥήματα τίθεται πρότασις διὰ τοῦ ἐρωτηματικοῦ μὴ (=μήπως) καὶ μὴ οὐ (=μήπως δέν.). Εἰς τὰ τοιαύτας προτάσεις τίθεται

α) ὀριστική, ὅταν τις φοβῆται ἢ μεριμνᾷ μήπως γίνεται ἢ δὲν γίνεται, ἔγινε ἢ δὲν ἔγινε τι. Πλ. Λυ. 218: φοβοῦμαι μὴ λόγους ψευδέσιν ἐντετυχήκαμεν (εὐθ. ἐρ: μὴ λόγοις ψευδέσιν ἐντετυχήκαμεν;). Ἄλκ. Β'. 139: ὄρα μὴ οὐχ οὕτω ταῦτα ἔχει.

β') ὑποτακτικὴ ἢ εὐκτικὴ, ὡς ἐπὶ τῶν τελικῶν προτάσεων (§ 72, 2.), ὅταν τις φοβῆται ἢ μεριμνᾷ μήπως γείνη ἢ δὲν γείνη τι. Ε. Κύ. 3, 1, 22: φοβεῖται μὴ τὰ ἔσχατα πάθη. Ε. Ἄν. 3, 5, 18: τὴν ὑπερβολὴν τῶν ὀρῶν ἐδέδοικεσαν μὴ προκαταληφθεῖν.

ΣΗΜ. Τὸ μὴ ἢ μὴ οὐ μεθ' ὑποτακτικῆς εῦρηται καὶ ἄνευ κυρίου ῥήματος. Πλ. Γο. 462: μὴ ἀγροικότερον ἢ τὸ ἀληθές εἰπεῖν (=φοβοῦμαι μήπως εἶνε ὀλίγον ἀγροῖκον νὰ εἶπω τὴν ἀλήθειαν). Ἄπ. 49: μὴ οὐ τοῦτ' ἢ χαλεπὸν (=φοβοῦμαι μήπως δὲν εἶνε τοῦτο δύσκολον ἴσως δὲν εἶνε τοῦτο δύσκολον).

4. Αἱ ἐγκλίσεις ἐν ταῖς αἰτιολογικαῖς προτάσεσι (§ 71).

1. Αἱ αἰτιολογικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται

α) διὰ τοῦ ὅτι, διότι (=διὰ τοῦτο ὅτι), ὡς.

β') διὰ τῶν χρονικῶν συνδέσμων, ἐπεὶ, ἐπειδὴ, ὅτε. Εἶνε δὲ προτάσεις κρίσεως καὶ ἔχουσι πάντοτε τὴν ἄρνησιν οὐ.

2. Εἰς τὰς αἰτιολογικὰς προτάσεις τίθενται αἱ ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως. Μόνον μετὰ ῥῆμα ἱστορικοῦ χρόνου δύναται νὰ τεθῆ ἡ εὐκτικὴ τοῦ πλαγίου λόγου, καὶ τότε ἡ αἰτία παρίσταται ὡς γνώμη τοῦ κυρίου ὑποκειμένου. Θ. 7, 34: οἱ

Ἀθηναῖοι ἐνόμιζον ἡττᾶσθαι, ὅτι (=διότι οὐ πολὺ ἐρίκων. Πλ. Πρωτ. 335: δέομαι οὖν σου παραμεῖναι, ὡς (=διότι) ἐγὼ οὐδ' ἂν ἐνὸς ἡδίων ἀκούσαιμι ἢ σοῦ. Λυ. 19, 5 ὅτε (=ἐπειδὴ) τοιαῦτα πολλὰ γεγένηται, εἰκὸς ὑμᾶς μήπω τοὺς τῶν κατηγορῶν λόγους ἠγεισθαι πιστούς. Θ. 2, 21. οἱ Ἀθηναῖοι τὸν Περικλέα ἐκάκισον, ὅτι στρατηγὸς ὢν οὐκ ἐπεξάγοι ἐπὶ τοὺς πολεμίους.

3. Μετὰ τὰ ῥήματα τὰ σημαίνοντα πάθος ψυχῆς (χαίρειν, θαυμάζειν, ἀγανακτεῖν, γαλεπῶς φέρειν, αἰσχύνεσθαι) ἐκφέρεται συνήθως ἡ αἰτιολογικὴ πρότασις διὰ τοῦ ὅτι. Πλ. Λά. 181: χαίρω ὅτι εὐδοκίμοις.

ΣΗΜ. Μετὰ τὰ ῥήματα ταῦτα τίθεται πολλάκις πρότασις διὰ τοῦ εἰ (ἢ ἄρνησις εἶνε οὐ ἢ μή). Δη. 8,55: ἀγανακτῶ, εἰ τὰ χρήματα λυπεῖ τινος ὑμῶν, εἰ διαρπασθήσεται. Ὅμοιος μετὰ τὸ δεινόν ἐστι, αἰσχρόν ἐστι.

8. Αἱ ἐγκλίσεις ἐν ταῖς τελικαῖς προτάσεσι (§ 72)

1. Αἱ τελικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται διὰ τῶν τελικῶν συνδέσμων ἴνα, ὅπως, ὡς, καὶ ἀποφατικῶς διὰ τοῦ ἴνα μή, ὅπως μή, ὡς μή καὶ διὰ μόνου τοῦ μή.

2. Εἰς τὰς τελικὰς προτάσεις, ἂν μὲν ἐξαρτῶνται ἐξ ἀρκτητοῦ χρόνου, τίθεται ὑποτακτικὴ, ἂν δὲ ἐξαρτῶνται ἐξ ἱστορικοῦ χρόνου, τίθεται συνήθως μὲν εὐκτική, πολλάκις δὲ ὑποτακτικὴ, ἐνίοτε δὲ ἀμφότεραι ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ. Ε. Ἄπ. 2, 9, 2: κύνες τρέφεις ἴνα σοι τοὺς λύκους ἀπὸ τῶν προβάτων ἀπερύκωσιν. Φιλή. 160: πολλὰ διδάσκεις ἀφθόνως διὰ φθόνον, ὅπως ἀκούων πολλὰ μηδὲ ἐν μάθῳ. Ε. Ἄν. 1, 9, 21: Κῦρος φίλων φετο δεῖσθαι, ὡς συνεργούς ἔχοι. 1, 4, 18: τὰ πλοῖα Ἀβροκόμας κατέκαυσεν, ἴνα μὴ Κῦρος διαβῇ.

ΣΗΜ. α. Μετὰ τοῦ ὅπως καὶ ὡς συντεταγμένου μεθ' ὑποτακτικῆς κεῖται ἐνίοτε καὶ τὸ ἄν. Ἰσ. 3, 2: τὰς ἀρετὰς ἐπιτηδεύομεν, ὅπως ἂν μετὰ πλείστων ἀγαθῶν τὸν βίον διάγωμεν. Ε. Ἄν. 2, 5, 16: ὡς ἂν μάθης, ἄκουσον. Μετὰ τοῦ ἴνα συνάπτεται τὸ ἄν, μόνον ὅταν κεῖται ἀντὶ ἀναφορικοῦ τοπικοῦ ἐπιρρημάτος. Ἀριστοφ. Πλ. 1151: πατρὶς γὰρ ἐστὶ πᾶσ', ἴν' ἄν (=ὅπου ἂν) πράττη τις εὔ.

ΣΗΜ. β'. Μετὰ ῥῆμα εὐκτικῆς ἐγκλίσεως μετὰ τοῦ ἄν ἢ ἄνευ τοῦ ἄν τίθεται ἐνίοτε ἐν τῇ τελικῇ προτάσει εὐκτική καθ' ἑλξίν. Ξ. 'Αν. 6, 1, 18: ἄρ' οὐκ ἄν ἐπὶ πᾶν ἔλθοι, ὡς (=ἵνα) ἡμᾶς αἰκισάμενος πᾶσιν ἀνθρώποις φόβον παράσχοι τοῦ στρατεῦσαι ποτε ἐπ' αὐτόν; Σοφ. Φ. 324: θυμὸν γένοιτο πληρῶσαι ποτε, ἵν' αἱ Μυκῆναι γροῖεν κτλ. ἰδ. § 165, ε'.

3 Μετὰ πρότασιν σημαίνουσαν εὐχὴν ἀνεκπλήρωτον, ἢ μετὰ πρότασιν σημαίνουσαν ὅτι ἐπρεπέ τι νὰ γείνη, ὅπερ ὅμως δὲν ἔγεινε, τίθεται τὸ ἵνα, σπανιώτερον δὲ τὸ ὅπως καὶ ὡς, μεθ' ὀριστικῆς ἱστορικοῦ χρόνου καθ' ἑλξίν εἰς δῆλωσιν σκοποῦ, ὅς τις δὲν ἐκπληροῦται ἢ δὲν ἐξεπληρώθη. Πλ. Κρ. 44: εἰ γὰρ ὄψεσθαι οἶοι τε εἶναι οἱ πολλοὶ τὰ μέγιστα κακὰ ἐξεργάζεσθαι, ἵνα οἶοι τε ἦσαν αὐ καὶ ἀγαθὰ τὰ μέγιστα· νῦν δὲ οὐδέτερα οἶοι τε. 'Αρ. Εἰ. 136: ἐχρῆν σε Πηγάσου ζεύξαι πτερόν, ὅπως ἐφαίρουν τοῖς θεοῖς τραγικώτερος. Ξ. 'Αν. 7, 6, 23: ἔδει τὰ ἐνέχυρα τότε λαβεῖν, ὡς μὴ ἐδύνατο ἐξαπατᾶν. Ὁμοίως λέγεται παρ' ὑμῖν: εἶθε νὰ εἶχα, γιὰ νὰ σου ἔδωκα.

6. Αἱ ἐγκλίσεις ἐν ταῖς προτάσεσι τῆς ἀκολουθίας
ἢ ταῖς συμπερασματικαῖς (§ 75).

1. Αἱ προτάσεις τῆς ἀκολουθίας ἢ αἱ συμπερασματικαὶ ἐκφέρονται διὰ τοῦ ὥστε. Τίθενται δὲ εἰς αὐτάς

α) αἱ ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως, ἧτοι
1) ἡ ὀριστικὴ, ὅταν ἡ πρότασις τῆς ἀκολουθίας παρίσταται ὡς πραγματικὸν ἐπακολούθημα τῆς ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει πράξεως. Δημ. 18, 120: οὕτω σκαιὸς εἰ καὶ ἀναίσθητος, ὥστε οὐ δύνασαι λογιῶσθαι. 2) ἡ ὀριστικὴ τῶν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἄν, ὅταν ἡ πρότασις τῆς ἀκολουθίας παρίσταται ὡς ἐπακολούθημα, ὅπερ ἠδύνατο νὰ ἐπέλθῃ μετὰ τὴν ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει πρᾶξιν. Ξ. 'Αγ. 1, 26: πάντες πολεμικὰ ὄπλα παρεσκευάζον, ὥστε τὴν πόλιν ὄντως ἄν ἠγήσω πολέμου ἐργαστήριον εἶναι. 3) ἡ εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν, ὅταν ἡ πρότασις τῆς ἀκολουθίας παρίσταται ὡς ἐπακολούθημα, ὅπερ δύναται νὰ ἐπέλθῃ μετὰ τὴν ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει πρᾶξιν. Ξ. 'Αν. 5, 6, 20: πλοῖα ὑμῖν πάρεστιν, ὥστε ὅποι ἄν βούλησθε, ἐξαίφνης ἄν ἐπιπέσοιτε.

ΣΗΜ. Τὸ ὥστε συνδέει καὶ παρατακτικῶς, ὡς τὸ οὖν καὶ τὸ *ταίνυν*. Ὅθεν συντάσσεται καὶ μετὰ προστακτικῆς καὶ μεθ' ὑποτακτικῆς, καὶ μετ' εὐθείας ἐρωτήσεως. Ξ. Συμ. 2, 9· ἡ γυναικεία φύσις οὐδὲν χείρων τῆς τοῦ ἀνδρός· ὥστε — διδασκέτω. Πλ. Φαιδρ. 245· τοσαῦτα ἔχω — λέγειν καλὰ ἔργα ὥστε — μὴ φοβώμεθα. Δημ. 16, 13· ὥστε πῶς οὐ βοηθήσουσιν ἡμῖν;

6') Τὸ ἀπαρέμφατον 1) ὅταν ἡ πρότασις τῆς ἀκολουθίας παρίσταται ὡς δυνατὸν ἐπακολουθήμα τῆς ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει πράξεως. Ἄν δὲ πράγματι ἐπακολουθῇ τούτο ἢ μὴ, δὲν δηλοῦται. Ἡ ἄρνησις εἶνε μὴ. Ἄντι τοῦ ὥστε δύναται νὰ τεθῇ καὶ τὸ ὡς. Ξ. Ἄν. 2, 2, 17· πολλὴν κραυγὴν ἐποίουν, ὥστε καὶ τοὺς πολέμους ἀκοεῖν (= ὥστε καὶ οἱ πολέμιοι νὰ ἀκούωσιν, ὥστε καὶ οἱ πολέμιοι ἠδύναντο νὰ ἀκούωσι). 3, 5, 7· ὁ ποταμὸς τοσοῦτος τὸ βάθος, ὡς μὴδὲ τὰ δόρατα ὑπερέχειν. Οὕτω κεῖται κανονικῶς μετὰ συγκριτικὸν τὸ ἢ ὥστε μετ' ἀπαρεμφάτου: οἱ ἀκοντισταὶ βραχυτέρον ἠκόντιζον ἢ ὥστε ἐξικνεῖσθαι 2) ὅταν ἡ πρότασις τῆς ἀκολουθίας παρίσταται ὡς σκοπὸς ἐπιδιωκόμενος. Πλ. Γο. 470: πᾶν ποιούσιν, ὥστε μὴ διδόναι δίκην 3) ὅταν τὸ ὥστε σημαίνῃ ἐπὶ τῇ συνθήκῃ ἐπὶ τῷ ὄρφ. Ξ. Ἑλλ. 5, 3, 14: πολλὰί πρεσβεῖαι ἀπήντων καὶ χρήματα, ὥστε μὴ ἐμβάλλειν (= ἐπὶ τῇ συνθήκῃ τοῦ νὰ μὴ ἐμβάλλωσι). Ἄντι τοῦ ὥστε ἐπὶ ταύτης τῆς σημασίας τίθεται συνήθως τὸ ἐφ' ὅτε ἢ ἐφ' ᾧ μετ' ἀπαρεμφάτου ἐνεστῶτος ἢ ἀορίστου, ἢ μεθ' ὀριστικῆς μέλλοντος, μάλιστα προηγούμενου τοῦ ἐπὶ τούτῳ. Πλ. Ἄπ. 29: ἀφιέμεν σε, ἐπὶ τούτῳ μέντοι, ἐφ' ὅτε μηκέτι φιλοσοφεῖν. Θ. 1, 103: οἱ δ' ἐν Ἰθώμῃ ξυνέβησαν πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους ἐφ' ὅτε ἐξίασιν ἐκ Πελοποννήσου.

ΣΗΜ. Μετὰ τοῦ ἀπαρεμφάτου τοῦ κρεμαμένου ἐκ τοῦ ὥστε εἶνε συνημμένον πολλάκις καὶ τὸ ἄν, καὶ τότε τὸ ἀπαρέμφατον ἔχει τὴν ἔννοιαν ὀριστικῆς ιστορικῷ χρόνου μετὰ τοῦ ἄν, ἢ εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἄν. Ξ. Ἄν. 6, 1, 31: οὕτως ἐσήμηναν, ὥστε καὶ ἰδιώτην ἄν γνῶναι (= ὥστε καὶ ἰδιώτης ἄν ἔγνω). Πλ. Γο. 464: ἡ ὄψοποικὴ προσποιεῖται τὰ βέλτιστα σιτία τῷ σώματι εἰδέναι, ὥστε, εἰ δέοι ἐν παισὶ διαγωνίζεσθαι ὄψοποιόν τε καὶ ἱατρὸν, λιμῶ ἄν ἀποθαρεῖν τὸν ἱατρὸν (= λιμῶ ἄν ἀποθάνοι ὁ ἱατρός).

2. Μετὰ τὴν ἀντωνυμίαν τοσοῦτος καὶ τοιοῦτος τίθεται πολ-

λάκις ἀντὶ τοῦ ὥστε ἢ ὅσοι καὶ οἷος μετ' ἀπαρεμφάτου κατὰ τὸ γένος, τὸν ἀριθμὸν καὶ τὴν πτώσιν τῆς δεικτικῆς. Πολλάκις ἢ τοσοῦτος καὶ ἢ τοιοῦτος, παραλείπεται, καὶ τότε ἢ μὲν ὅσοι ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ: τοσοῦτος ὥστε, ἢ δὲ οἷος μὲ τὸ: τοιοῦτος ὥστε. Ξ. Ἄν. 4, 8, 12: ἀλλὰ μοι δοκεῖ τοσοῦτον χωρίον κατασχεῖν, ὅσον (= ὥστε) ἔξω τοὺς ἐσχάτους λόχους γενέσθαι τῶν πολεμίων κερμάτων. Κυ. 1, 2, 3: οἱ Περσικοὶ νόμοι ἐπιμέλονται ὅπως μὴ τοιοῦτοι ἔσονται οἱ πολῖται, οἷοι (= ὥστε) πονηροῦ τινος ἐφίεσθαι. Ἄν. 7, 3, 22: ὅσον μόνον γενέσασθαι ἑαυτῷ κατέλιπε. Πλ. Πρωτ. 452: καλὸν τέ ἐστιν ἢ ἐπιστήμη καὶ οἶον ἄρχειν ἀνθρώπου.

7. Ἡ ὑποτακτικὴ καὶ ἡ εὐκτικὴ ἐν ταῖς ὑποθετικαῖς, ἀναφορικαῖς καὶ χρονικαῖς προτάσεσι (§ 74).

Αἱ ὑποθετικαί, ἀναφορικαὶ καὶ χρονικαὶ προτάσεις συμφωνοῦσιν ἐν τῇ χρήσει τῆς ὑποτακτικῆς μετὰ τοῦ ἄν καὶ τῆς εὐκτικῆς ἄνευ τοῦ ἄν ἐν ταῖς ἐξῆς περιστάσεσι.

α) ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ πράξις τις ὡς μέλλουσα ἢ προσδοκωμένη, τίθεται ὑποτακτικὴ μετὰ τοῦ ἄν, ὅπερ τίθεται ἀμέσως μετὰ τὸν ὑποθετικὸν σύνδεσμον εἰ, μετὰ τὸ ἀναφορικὸν καὶ μετὰ τοὺς χρονικοὺς συνδέσμους. Τὸ ἄν μετὰ τοῦ εἰ καὶ μετὰ τινων χρονικῶν συνδέσμων συνάπτεται εἰς μίαν λέξιν (ἐάν, ἐπάν, ἐπειδάν, ὅταν, ὅπόταν). Ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει τίθεται συνήθως μέλλον. Πλ. Γο. 503: ἐὰν ζητῆς καλῶς, εὐρήσεις. Ξ. Ἄν. 1, 3, 15: τῷ ἀνδρὶ, ὃν ἄν ἐλησθε, πείσομαι. 2, 3, 29: ἐπειδὴν διαπράξωμαι, ἃ θέομαι, ἤξω.

ΣΗΜ. Ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ δύναται ἀντὶ τῆς ὑποτακτικῆς μετὰ τοῦ ἄν νὰ τεθῇ εὐκτικὴ ἄνευ τοῦ ἄν.

β) Ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ἀόριστος ἐπανάληψις πράξεώς τινος, τίθεται

1) ὑποτακτικὴ μετὰ τοῦ ἄν, ὅταν ἡ ἐπανάληψις ἐκφράζεται γενικῶς καὶ δὲν ἀναφέρεται εἰς ὀρισμένον χρόνον. Ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει τίθεται ἐνεστώς (ἢ γνωμικὸς ἀόριστος). Ξ. Ἄπ. 4, 3, 14: ἐὰν τις τὸν ἥλιον ἀναιδῶς ἐγχειρῇ θεᾶσθαι, τὴν ὄψιν ἀφαιρεῖται. Ξ. Κυ. 1, 2, 7: οἱ Πέρσαι, ὃν ἄν γρῶσι δυνάμενον μὲν χάριν ἀπο-

διδόναι, μὴ ἀποδιδόντα δὲ, *κολάζουσιν* ἰσχυρῶς. Φιλή. 156: *μαινόμεθα, ὅποταρ ὀργιζώμεθα*. Δημ. 20, 15: οἱ τύραννοι πλούσιον, *ὄν ἂν βούλωνται, παραχρῆμ' ἐποίησαν* (=συνήθως ποιῶσι).

2) Εὐκτική ἄνευ τοῦ ἄν, ὅταν ἡ ἐπανάληψις ἀναφέρηται εἰς τὸ παρελθόν. 'Ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει κεῖται τότε παρατατικός, σπανιότερον παρατατικός μετὰ τοῦ ἄν ἢ ἄοριστος μετὰ τοῦ ἄν. Ξ. 'Απ. 1, 3, 3: Σωκράτης οὐκ ἔπινεν, *εἰ μὴ διψῶν*. Κυ 8, 1, 39: Κύρος οὐκ *τινας ὄρῳ* τὰ καλὰ διώκοντας, *πάσαις τιμαῖς ἐγέραιεν*. Ξ. 'Αν. 1, 2, 8: Κύρος *ἐθήρευεν, ὅποτε βούλοιο* γυμνάσαι ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἵππους.

γ') ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ τι ὡς ἀπλῆ σκέψις τοῦ λέγοντος, τίθεται εὐκτική ἄνευ τοῦ ἄν. 'Ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει, τίθεται συνήθως εὐκτική μετὰ τοῦ ἄν. Πλ. Ρο. 468: *εἰ ἀναγκαῖον εἴη ἀδικεῖν ἢ ἀδικεῖσθαι, εἰλοίμην ἂν ἀδικεῖσθαι*. Ξ. 'Αν. 1, 3, 17: *ὄκροίην ἂν* εἰς τὰ πλοῖα ἐμβαίνειν, *ἃ ἡμῖν δοίη*.

ΣΗΜ. 'Ἐν πάσαις ταύταις ταῖς περιστάσεσιν ἡ ἄρνησις εἶνε μὴ.

8. Αἱ ἐγκλίσεις ἐν τοῖς ὑποθετικοῖς λόγοις (§ 75).

1. Οἱ ὑποθετικοὶ λόγοι σύγκεινται ἐκ δύο προτάσεων, ὧν ἡ περιέχουσα τὴν ὑπόθεσιν λέγεται *ἡγούμενον* ἢ *πρότασις*, ἡ δὲ κυρία λέγεται *ἐπόμενον* ἢ *ἀπόδοσις*. 'Ἐν τῷ ἡγούμενῳ ἡ ἄρνησις εἶνε μὴ.

2. Ὑπάρχουσι 4 εἶδη ὑποθετικῶν λόγων.

α) ἐν τῷ ἡγούμενῳ τίθεται ὀριστικὴ παντὸς χρόνου, ὅταν ὁ λέγων θέτῃ τὴν διὰ τοῦ ἡγούμενου ἐκφραζομένην κρίσιν ὡς ἀληθῆ, ἵνα ἐξ αὐτῆς ἐξαγάγῃ συμπέρασμα. "Ἄν δὲ ἡ διὰ τοῦ ἡγούμενου ἐκφραζομένη κρίσις πραγματικῶς ἀληθεύῃ ἢ μὴ, δὲν δηλοῦται. 'Ἐν τῷ ἐπομένῳ τίθεται ὁμοίως ὀριστικὴ παντὸς χρόνου· δύνανται δὲ νὰ τεθῶσι καὶ αἱ λοιπαὶ ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων. Εὐρ. ἀπ.: εἰ θεοὶ τι δρῶσιν αἰσχροῦν, οὐκ εἰσι θεοί. Πλ. Πολ. 408: εἰ μὲν θεοῦ ἦν (Ἀσκληπιός), οὐκ ἦν αἰσχροκερδής, εἰ δὲ αἰσχροκερδής, οὐκ ἦν θεοῦ. — Εἰ βούλει, λέγε. — εἰ βούλει, ἴωμεν.

ΣΗΜ. α'. 'Ἐν ζωηρῷ λόγῳ ἀντὶ τοιαύτης ὑποθετικῆς προτάσεως, δύνανται νὰ τεθῇ ἐρωτηματικὴ. Δημ. 18, 274: *ἀδικεῖ τις ἐκῶν*;

ὀργή καὶ τιμωρία κατὰ τούτου. *ἐξήμαρτέ τις ἄκων*; συγγνώμη τούτω.

ΣΗΜ. β'. Ἐν ταῖς διὰ τοῦ εἰ μὴ ἄρα ἐκφερομέναις εἰρωνικαῖς ὑποθετικαῖς προτάσεσι κεῖται πάντοτε ὀριστική. Πλ. Ἄπ. 17: εἰ μὴ ἄρα δεινὸν καλοῦσι τάληθῆ λέγοντα.

β') Ἐν τῷ ἡγουμένῳ τίθεται ὑποτακτικὴ μετὰ τοῦ ἄν, ὅπερ μετὰ τοῦ ὑποθετικοῦ συνδέσμου εἰ ἐνοῦται εἰς τὸ εἶν (ἐξ οὗ τὸ ἄν καὶ ἦν.)

1) Ὅταν ὁ λέγων παριστᾷ τὴν ὑπόθεσιν δυνατὴν καὶ προσδοκωμένην (ἀντὶ τῆς ὑποτακτικῆς μετὰ τοῦ ἄν δύναται νὰ τεθῆ καὶ ἡ ὀριστικὴ τοῦ μέλλοντος). Ἐν τῷ ἐπομένῳ τίθεται συνήθως μέλλον. Πλ. Γο. 503: *εἰὰν ζητῆ* καλῶς, *εὐρήσεις*. Δημ. 22, 37: *εἰ μὲν ἀπογνώσεσθε*, ἐπὶ τοῖς λόγοις τὸ βουλευτήριον ἔσται, *εἰὰν δὲ καταγνώτε*, ἐπὶ τοῖς ἰδιώταις.

ΣΗΜ. α. Ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ ἀντὶ τῆς ὑποτακτικῆς μετὰ τοῦ ἄν ἢ τῆς ὀριστικῆς τοῦ μέλλοντος δύναται νὰ τεθῆ εὐκτική ἄνευ τοῦ ἄν.

ΣΗΜ. β'. Τὸ τῆς κοινῆς γλώσσης ἀρκεῖ *μόνον* γὰ (Λατ. *dummodo*) δηλοῦται ἐν τῇ παλαιᾷ τῶν Ἑλλήνων γλώσσῃ διὰ τοῦ *εἰὰν* *μόνον* μεθ' ὑποτακτικῆς. Σοφ. αἰ. 623: ἐπαίνου τεύξεται, *εἰὰν* *μόνον* τὸ ταχθὲν εὖ *το.λυᾶ* τελεῖν. ἢ διὰ τοῦ *μόνον* μετὰ προστακτικῆς. Ε. Ἄν. 5, 7, 10: ἀρχέτω *μόνον* ἀγαθὸν τι παιῶν ὑμᾶς φαιρέσθω.

ΣΗΜ. γ'. Προστακτικὴ, μεθ' ἧς εἶνε συνημμένη ὀριστικὴ μέλλοντος, εἶνε ζωηροτέρα ἔκφρασις τοῦ *εἰὰν* μεθ' ὑποτακτικῆς. Πλ. Θεαιτ. 154: σμικρὸν *λαβὲ* παράδειγμα καὶ πάντα εἴσει ἂ βούλωμαι (= *εἰὰν* σμικρὸν παράδειγμα λάβης, πάντα εἴσει κτλ.).

2) Ὅταν σημαίνηται γενικῶς ἀόριστος ἐπανάληψις πράξεώς τινος. Ἐν τῷ ἐπομένῳ τίθεται ὀριστικὴ ἐνεστώτος ἢ γνωμικὸς ἀόριστος. Ὅταν δὲ ἡ ἀόριστος ἐπανάληψις πράξεώς τινος ἀναφέρηται εἰς τὸ παρελθόν, τότε τίθεται ἐν μὲν τῷ ἡγουμένῳ εὐκτικὴ, ἐν δὲ τῷ ἐπομένῳ παρατακτικὸς (σπανιώτερον παρατακτικὸς μετὰ τοῦ ἄν ἢ ἀόριστος μετὰ τοῦ ἄν). Ε. Ἄπ. 4, 3, 14: *εἰὰν* τις ἀναιδῶς τὸν ἥλιον ἐρχεῖσθαι θεᾶσθαι, τὴν ὄψιν ἀφαιρεῖται. Ἄπ. 1, 3, 5: Σωκράτης οὐκ ἔπιπεν, εἰ μὴ διψῆ.

ΣΗΜ. Ἐντὶ τῆς εὐκτικῆς εὐρηται ἐνίοτε ὁ παρατατικός Ε. Ἀγ. 11, 3 : ἐμίσει οὐκ εἴ τις κακῶς πάσχων ἡμῦντο, ἀλλ' εἴ τις εὐεργετούμενος ἀχάριστος φαίνοιτο.

γ) Ἐν τῷ ἡγουμένῳ τίθεται εὐκτική, ὅταν ὁ λέγων παριστᾷ τὴν ὑπόθεσιν ὡς ἀπλῆν ἑαυτοῦ σκέψιν. Ἐν τῇ ἀποδόσει τίθεται συνήθως εὐκτική μετὰ τοῦ ἄν. Πλ. Γο. 468 : εἰ ἀναγκαῖον εἴη ἀδικεῖν ἢ ἀδικεῖσθαι, *ἐλοίμην ἂν ἀδικεῖσθαι*. Σοφ. Ἠλ. 548 : *φαίη ἂν* ἡ θανοῦσα, *εἰ φωνῆρ ἄβου*.

δ) Ἐν τῷ ἡγουμένῳ τίθεται ὀριστική τῶν ἱστορικῶν χρόνων, ἐν δὲ τῷ ἐπομένῳ ὀριστική τῶν ἱστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἄν, ὅταν ὁ λέγων παριστᾷ τὴν ὑπόθεσιν, ἐπομένως καὶ τὴν ἀπόδοσιν, ὡς μὴ πραγματικήν. Πρὸς τὸ μὴ πραγματικὸν τούτων ἀντιτίθεται πολ- λάκις τὸ πραγματικὸν διὰ τοῦ γῶν δέ. Ε. Ἀπ. 4, 32 : *φῶς εἰ μὴ εἴχομεν*, ὅμοιοι τοῖς τυφλοῖς *ἂν ἦμεν*. Πλ. Ἀπ. 36 : εἰ τριάκοντα μόναι μετέπεσον τῶν ψήφων, *ἀπεπεφύγη ἂν*. Θεαιτ. 143 : *εἰ μὲν ἦν καλός, ἐφοβούμην ἂν σφόδρα λέγειν—γῶν δὲ οὐκ ἔστι καλός—ἀδεδῶς δὴ λέγω*.

9. Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ὑποθετικῶν λόγων (§ 76).

1. Πολλάκις τὸ ἡγούμενον τοῦ ὑποθετικοῦ λόγου ἐλλεῖπει εὐκό- λως ἐκ τῶν ἡγουμένων νοούμενον, ἢ λαμβάνει ἐν τινι λέξει τῆς προ- τάσεως, συνήθως δὲ ἐν μετοχῇ. Ε. Κυ. 8, 2, 21 : οὐκ ἐσθίουσι πλείω ἢ δύνανται φέρειν. *διαρραγεῖεν γὰρ ἂν* (δηλ. εἰ πλείω ἐσθίοιεν ἢ δύνανται φέρειν) Θ. 2, 11 : *οὕτω γὰρ πρὸς τὸ ἐπιέναι τοῖς ἐναντίοις εὐψυχότατοι ἂν εἶεν* (=εἰ οὕτως ἔχοιεν). Λυ. 6, 14 : *ὁμολογῶν μὲν τις* (=ἐὰν μὲν τις ὁμολογῇ) ἀδικεῖν, ἀποθνήσκει, *ἐὰν δ' ἀμφισβητῇ*, ἐλέγχεται. Ε. Ἀπ. 1, 4, 14 : οὔτε βοὸς *ἂν ἔχωρ σῶμα*, ἀνθρώπου δὲ γνώμην, ἡδύνατ' ἂν πράττειν ἂ ἐβούλετο (=οὔτε βοὸς *εἰ εἶχε σῶμα* κτλ.)

2. Ὅταν δύο ὑποθετικαὶ προτάσεις διὰ τοῦ εἰ (*ἐὰν*) μὲν—εἰ (*ἐὰν*) δὲ ἀντιτίθενται πρὸς ἀλλήλας, ἀποσιωπᾶται ἐνίοτε ἡ ἀπό- δοσις τῆς προτέρας (σχῆμα ἀνανταπόδοτον). Ε. Ἀπ. 2, 1, 9 : εἰ

μὲν διαγιγνώσκεις σε τοὺς ἀγαθοὺς καὶ τοὺς κακοὺς; ἐδίδαξεν (δηλ. καλῶς ἔχει)· εἰ δὲ μή, τί σοι ὄφελος ὧν ἔμαθες;

3. Τὸ εἰ μὴ μετὰ ἄρνησιν ἔχει τὴν σημασίαν τοῦ *πλήν*· διὸ πολλάκις ἐπιφέρεται μετ' αὐτὸ δεύτερον εἰ. Πλ. Γο. 480: οὐ χρήσιμος οὐδὲν ἠρήτορικὴ ἡμῖν, εἰμὴ (=πλήν) εἴ τις ὑπολάβοικτιλ.

4. Τὸ εἰ δὲ μὴ ἄνευ ῥήματος κεῖται ἐπὶ τῆς σημασίας, ἐφ' ἧς καὶ παρ' ἡμῖν δηλ. ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἄλλως ἢ ἐν ἐναντία περιπτώσει, μάλιστα μετὰ τὸ εἰ μὲν, ἐὰν μὲν, ἢ μετὰ ἀπαγόρευσιν. Ε. Κυ. 3, 1, 35: πρὸς τῶν θεῶν μὴ οὕτω λέγε· εἰ δὲ μὴ οὐ θαρροῦντά με ἔξεις.

5. Ἐνίοτε δύο ὑποθέσεις ἔχουσι μίαν κοινὴν ἀπόδοσιν ὅταν ἡ μὲν μία εἴνε γενικωτέρα, ἡ δὲ ἑτέρα μερικωτέρα. Δημ. 8, 17: εἰ δ' ἅπαξ διαλυθήσεται, τί ποιήσομεν, ἂν ἐπὶ Χερρόνησον ἦ;

6. Χάριν παρομοιώσεως ἐπιφέρεται πολλάκις μετὰ πρότασιν τινα λόγος ὑποθετικὸς διὰ τοῦ ὡσερ ἂν εἰ. Τὸ ῥῆμα τῆς ἀποδόσεως νοεῖται ἐκ τῶν ἡγουμένων. Τὸ εἰ ἐν τοῖς ὑποθετικοῖς τούτοις λόγοις συντάσσεται μετ' εὐκτικῆς ἢ μεθ' ὀριστικῆς ἱστορικοῦ χρόνου. Ε. Κυ. 1, 3, 2: Κύρος εὐθύς ἠσπάζετο αὐτόν, ὡσερ ἂν (δηλ. ἀσπάζοιτο) εἴ τις πάλαι φιλῶν ἀσπάζοιτο. Ἴσ. 4, 69: πρὸς μόνους τοὺς ἡμετέρους προγόνους συμβαλόντες διεφθάρησαν, ὡσερ ἂν (δηλ. διεφθάρησαν) εἰ πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους ἐπολέμησαν. Ἐνίοτε ἐλλείπει καὶ τὸ ἡγούμενον. Ἴσ. 4, 148: τὴν ὁδὸν διεπορεύθησαν, ὡσερ ἂν εἰ προπεμπόμενοι (=ὡσερ ἂν διεπορεύθησαν, εἰ διεπορεύθησαν προπεμπόμενοι). Ἐκ τῆς ἐλλείψεως ταύτης ἀπέβη τὸ ὡσερ ἂν εἰ (ἢ ὡσερανεὶ ἴσον τῷ ὡσερ, τρόπον τινα πρβ. καὶ τὸ ὡσερεῖ. Πλ. Δυ. 222: μόγις πως ἑμαυτὸν ὡσερεῖ συναγεῖρας εἶπον.

7. Αἱ ὑποθετικαὶ προτάσεις γίνονται *παραχωρητικαί*, ὅταν ἀμέσως πρὸ τοῦ εἰ (ἐάν, ἔν, ἔν) κεῖται τὸ καὶ ἢ τὸ οὐδέ, ἢ μετὰ τὸ εἰ τὸ καὶ. γνωμ.: γελαῖ δ' ὁ μῶρος, κἄν τι μὴ γελοῖον ᾖ. Ε. Ἀν. 3, 2, 22: οἱ ποταμοί, εἰ καὶ πρόσω τῶν πηγῶν ἄποροί εἰσι, προιοῦσι πρὸς τὰς πηγὰς διαβατοὶ γίγνονται.

8. Δύο ὑποθετικαὶ προτάσεις, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁ λέγων ἀφίνει τὴν ἐκλογὴν, ἐκφέρονται διὰ τοῦ εἶτε—εἶτε, ἐὰν τε—ἐὰν τε, ἂν τε, ἢν τε—ἢν τε. Ε. Ἑλλ. 1, 6, 5: εἶτε Λύσανδρος εἶτε ἄλλος

τις ἐμπειρότερος περὶ τὰ ναυτικὰ βούλεται εἶναι, οὐ καλῶς. Κυ. 3, 3, 17 : ἴσοι ὄντες μαχοῦμεθα ἢν τε ἐνθάδε ἐπίοντας αὐτοὺς δεχόμεθα, ἢν τε ἐπ' ἐκείνους ἰόντες τὴν μάχην συνάπτωμεν.

10. Αἱ ἐγκλίσεις ἐν ταῖς ἀναφορικαῖς προτάσεσι (§ 77).

Αἱ ἀναφορικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται διὰ τῶν ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ τῶν ἀναφορικῶν ἐπιρρημάτων.

1. Προσδιοριστικαὶ ἀναφορικαὶ προτάσεις. Αἱ ἀναφορικαὶ προτάσεις, αἵτινες, προσδιορίζουσι μίαν τινὰ λέξιν τῆς κυρίας προτάσεως κειμένην ἢ νοουμένην συντάσσονται ὡς ἀνεξάρτητοι προτάσεις ὅθεν τίθενται ἐν αὐταῖς αἱ ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων. Ἡ ἄρνησις εἶνε οὐ, ἂν ἢ ἀναφορικὴ πρότασις εἶνε πρότασις κρίσεως, μὴ, ἂν εἶνε πρότασις ἐπιθυμίας, ὡς : ἔστι δίκης ὀφθαλμός, ὅς τὰ πάνθ' ὄρα. Ξ. Κυ. 1, 1, 4 : Κῦρος ἤρξε παμπόλλων ἔθνων, ὧν οὐδ' ἂν τὰ ὀνόματα ἔχοι τις εἰπεῖν. Πλ. Μεν. 89 : εἰς καλὸν ἡμῖν Ἄνυτος ὃ δε παρακαθέζετο, ᾧ μεταδῶμεν τῆς ζητήσεως. Λυ. 19, 61 : οὐκ ἄξιον τοῖς λόγοις πιστεῦσαι μᾶλλον ἢ τοῖς ἔργοις καὶ τῷ χρόνῳ, ὃν ὑμεῖς σαφέστατον ἔλεγχον τοῦ ἀληθοῦς νομίζατε.

2. Αἰτιολογικαὶ ἀναφορικαὶ προτάσεις. Ἐν ταῖς ἀναφορικαῖς προτάσεσιν, αἵτινες περιέχουσιν αἰτιολογικὴν ἔννοιαν, τίθενται αἱ ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως. Ἡρ. 1, 31 : Αἱ Ἀργεῖαι ἐμακκάρηζον τὴν μητέρα αὐτῶν, οἷων τέκνων ἐκύρησεν (= ὅτι τοιούτων τέκνων ἐκύρησε).

3. Τελικαὶ ἀναφορικαὶ προτάσεις. Ἐν ταῖς ἀναφορικαῖς προτάσεσιν, αἵτινες σημαίνουσι σκοπὸν, τίθεται ἢ ὀριστικὴ τοῦ μέλλοντος, ἢ δὲ ἄρνησις εἶνε μὴ. Ξ. Ἑλλ. 2 2, 2 : ἔδοξε τῷ δήμῳ τριάκοντα ἄνδρας ἐλέσθαι, οἳ τοὺς πατέρας νόμους συγγράψουσιν (= ὅπως συγγράψωσιν).

4. Ἀναφορικαὶ προτάσεις τῆς ἀκολουθίας. Ἐν ταῖς ἀναφορικαῖς προτάσεσιν, αἵτινες σημαίνουσιν ἀκολουθίαν, τίθενται αἱ ἐγκλίσεις τῶν προτάσεων τῆς κρίσεως. Ἡ ἄρνησις εἶνε οὐ. Δημ. 1, 15 : τίς οὕτως εὐθήης ἐστίν, ὅστις ἀγροεὶ τὸν ἐκεῖθεν πόλεμον δεῦρο ἤξοιτα (= ὥστε νὰ ἀγνοῇ.)

5. Ὑποθετικαὶ ἀναφορικαὶ προτάσεις. Ἐν ταῖς ἀναφορικαῖς προτάσεσιν, αἵτινες περιέχουσιν ὑπόθεσιν καὶ δύνανται νὰ μετα-

βληθῶσιν εἰς ὑποθετικάς προτάσεις, τίθενται αἱ ἐγκλίσεις αἵτινες, τίθενται καὶ ἐν ταῖς ἰσοδυναμίαις ὑποθετικάς. Ἡ ἄρνησις εἶνε μὴ.

α') ὀριστική. Πλ. Ἀπ. 21: ἄ μὴ οἶδα (=εἴ τι μὴ οἶδα), οὐδὲ οἶμαι εἰδέναί. Ξ. Ἀν. 5, 7, 27: ἐπνίγετο ὅς τις νεῖν μὴ ἐτύγχανεν ἐπιστάμενος (=εἴ τι μὴ ἐτύγγανε κτλ.).

β') ὑποτακτική μετὰ τοῦ ἂν κατὰ τὰ ἐν § 74 εἰρημένα ἦτοι:

1. ὅταν σημαίνηται πρᾶξις προσδοκωμένη. Ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει τίθεται συνήθως μέλλων. Ξ Ἀν. 1, 3, 15: τῷ ἀνδρί, ὃν ἂν ἔλθοι, πείσομαι.

ΣΗΜ. Ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ δύναται ἀντὶ τῆς ὑποτακτικῆς μετὰ τοῦ ἂν νὰ τεθῆ ἡ εὐκτική ἄνευ τοῦ ἂν.

2) ὅταν σημαίνηται γενικῶς ἀόριστος ἐπανάληψις πράξεώς τινος. Ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει τίθεται συνήθως ἐνεστώς. Ὅταν δὲ ἡ ἀόριστος ἐπανάληψις τῆς πράξεως ἀναφέρηται εἰς τὸ παρελθόν, τίθεται εὐκτική, ἐν δὲ τῇ κυρίᾳ προτάσει παρατακτικὸς (σπανιώτερον παρατακτικὸς μετὰ τοῦ ἂν ἢ ἀόριστος μετὰ τοῦ ἂν). Ξ. Κυ. 1, 2, 7: οἱ Πέρσαι ὃν ἂν γινῶσι δυνάμενον μὲν χάριν ἀποδιδόναι, μὴ ἀποδιδόντα δὲ κολάζουσιν ἰσχυρῶς. 8, 1, 30: Κύρος οὗς τινας ὀρήφῃ τὰ καλὰ διώκοντας, πάσαις τιμαῖς ἐγέραιρεν.

ΣΗΜ. Ἀντὶ τῆς εὐκτικῆς κεῖται ἐνίοτε ὁ παρατακτικὸς. Ξ. Ἀγ. 7, 1: Ἀγησίλαος, ὅπου ᾤετο τὴν πατρίδα ὠφελήσειν, οὐ κινδύων ἀφίστατο, οὐ χρημάτων ἐφείδετο.

γ') εὐκτική, ὅταν σημαίνηται τι ὡς ἀπλῆ σκέψις τοῦ λέγοντος (§ 74). Ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει τίθεται εὐκτική μετὰ τοῦ ἂν. Ξ. Ἀν. 1, 3, 17: ὀκνοῖν ἂν εἰς τὰ πλοῖα ἐμβαίνειν, ἃ ἡμῖν δοίη (=εἴ τινα ἡμῖν δοίη).

ΣΗΜ. Καθ' ἕλξιν τίθεται ἔτι εὐκτική, ὅταν ἡ ἀναφορική πρότασις εἶνε συνδεδεμένη μετ' εὐκτικῆς δηλούσης ἐπιθυμίαν, ἢ μεθ' ὑποθετικῆς προτάσεως τοῦ γ'. εἶδους. Ὅμ. Ρ. 640: εἴη δ' ὅς τις ἐταῖρος ἀπαγγέλλει Πηλείδῃ Πλ. Φαίδ. 72: εἰ ἀποθνήσκοι πάντα, ὅσα τοῦ ζῆν μεταλάβοι, ἀνάγκη τελευτῶντα πάντα τεθνήσκει. Ὅμοίως τίθεται καθ' ἕλξιν ὀριστική ἱστορικοῦ χρόνου ἐν τῇ ἀναφορικῇ προτάσει, ἥτις εἶνε συνδεδεμένη μετὰ προτάσεως σημαίνουσας ὅτι ἐπρεπεῖ τι νὰ γίνηται ἢ νὰ γείνη, ὅπερ ὅμως δὲν γίνεται

ἢ δὲν ἔγεινεν ἢ μεθ' ὑποθετικῆς προτάσεως τοῦ δ' εἶδους. Δημ. 8, 1 : ἔδει μὲν τοὺς λέγοντας λέγειν ὃ ἕκαστος ἡρεῖτο.

9. Αἱ ἐγκλίσεις ἐν ταῖς χρονικαῖς προτάσεσι. (§ 78).

Αἱ χρονικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται διὰ τοῦ ὅτε, ὅποτε, ἡνίκα, ἐπεὶ, καὶ ἐπειδὴ, ὡς, ἕως, μέχρι, ἄχρι, πρὶν, ἐν ᾧ, ἐξ οὗ ἢ ἀφ' οὗ. Τίθεται δὲ ἐν αὐταῖς.

α.) ἡ ὀριστική, ὅταν σημαίνεται τι πραγματικόν. Ε. Ἑλλ. 3, 4, 25 : ὅτε αὕτη ἡ μάχη ἐγένετο, Τισσαφέρνης ἐν Σάρδεσιν ἔτυχεν ὄν. Κυ. 5, 2, 22 : ἐπεὶ ἡμέρα ἐγένετο, παρῆν ὁ Γωβρύας. Ελλ. 7, 5, 16 : ὡς εἶδον τοὺς πολεμίους συνέραξαν. Ἄν. 4, 2, 4 : ταῦτα ἐποιοῦν, μέχρι σκότος ἐγένετο. 2, 2, 15 : ἐν ᾧ ὠπιζοντο, ἦγον οἱ σκοποί.

β.) ὑποτακτικὴ μετὰ τοῦ ἄν, ὡς ἐν ταῖς ὑποθετικαῖς προτάσεσι τὸ ἄν τίθεται ἀμέσως μετὰ τὸν χρονικὸν σύνδεσμον (ἡνίκα ἄν, ἕως ἄν, πρὶν ἄν), ἢ ἐνοῦται μετ' αὐτοῦ εἰς μίαν λέξιν (ὅταν, ἐπὶ ἄν, ἐπειδὴν) ἰδ. § 74.

1. "Ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ πράξις προσδοκώμενη. Ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει τίθεται συνήθως μέλλων. Ε. Ἄν. 3, 3, 27 : ἐπειδὴν διαπράξωμαι ἂ δέομαι, ἦξω.

2) "Ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ γενικῶς ἀόριστος ἐπανάληψις τῆς πράξεως. Ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει τίθεται συνήθως ἐνεστώς. Φιλῆ. 156 : μαινόμεθα, ὅποταν ὀργιζώμεθα. "Ὅταν ἡ ἀόριστος ἐπανάληψις τῆς πράξεως ἀναφέρηται εἰς τὸ παρελθόν, τίθεται εὐκτικὴ ἄνευ τοῦ ἄν, ἐν δὲ τῇ κυρίᾳ προτάσει παρατατικὸς (σπανιώτερον παρατατικὸς μετὰ τοῦ ἄν ἢ ἀόριστος μετὰ τοῦ ἄν). Ε. Ἄν. 1, 2, 7 : Κῦρος ἐθήρευεν, ὅποτε βούλοιο γυμνάσια ἑαυτὸν καὶ τοὺς ἵππους.

γ' Εὐκτικὴ, ὅταν παρίσταται τι ὡς ἀπλὴ σκέψις τοῦ λέγοντος (§ 74). Ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει τίθεται εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν. Ε. Κυ. 1, 6, 26 : ὅποτε, ὦ πάτερ, ἔχοιεν μὲν τὰ ἐπιτήδεια οἱ στρατιῶται, ὑγιαίνουσι δέ, πονεῖν δὲ δύναιντο, τὰς δὲ πολεμικὰς τέχνας ἡσκηότες εἶεν—οὐκ ἄν τις σοὶ δοκοῖ σαφρονεῖν διαγωνίζεσθαι βουλόμενος πρὸς τοὺς πολεμίους;

ΣΗΜ. Καθ' ἑλξιν τίθεται ἐν τῇ χρονικῇ προτάσει ὀριστικὴ ἱστορικοῦ χρόνου, ὅταν εἶνε συνδεδεμένη μετὰ προτάσεως σημαίνουσης ὅτι ἐπρεπεῖ τι νὰ γίνηται ἢ νὰ γείνη, ὅπερ ὅμως δὲν γίνεταί ἢ δὲν ἐγένεεν, ἢ μετὰ ὑποθετικῆς προτάσεως τοῦ δ'. εἶδους. Ἰσ. 4, 19: ἐχρῆν, καὶ τοὺς ἄλλους μὴ πρότερος περὶ τῶν ἀμφισβήτητων συμβουλεύειν, πρὶν περὶ τῶν ὁμολογημένων ἐδίδαξαι.

Παράρτημα περὶ τοῦ πρὶν (§ 79).

1. Ὄταν ἡ κυρία πρότασις εἶνε ἀρνητικὴ, τὸ πρὶν συντάσσεται α) μετ' ὀριστικῆς ἀορίστου, ἂν πρόκειται νὰ δηλωθῇ πραγματικόν τι (ἐνταῦθα τὸ πρὶν δύναται νὰ ἐξηγεῖται διὰ τοῦ εἰμὴ ἀφ' οὗ, ἢ διὰ τοῦ ἕως). Ε. Ἄν. 1, 3, 16: οἱ πολέμιοι οὐ πρότερον πρὸς ἡμᾶς τὸν πόλεμον ἐξέφηναν, πρὶν (=εἰμὴ ἀφ' οὗ) ἐνόμισαν καλῶς τὰ ἑαυτῶν παρεσκευάσθαι. 1, 2, 26: ὁ δὲ οὐκ ἤθελε Κύρω εἰς χεῖρας ἰέναι, πρὶν (=ἕως) ἡ γυνὴ αὐτὸν ἐπεισε

β) μετ' ὑποτακτικῆς μετὰ τοῦ ἂν ἢ μετ' εὐκτικῆς κατὰ τὰ εἰρημένα (§ 74 β'). Ε. Οἰκ. 3, 1: ἐγὼ σε οὐκέτι ἀφήσω πρὶν ἂν μοι ἂ ὑπέσχησαι ἀποδείξῃς. Ἰ. 1, 24: μηδένα φίλον ποιῶ πρὶν ἂν ἐξετάσῃς πῶς κέχρηται τοῖς πρότερον φίλοις. Ε. Ἄν. 1, 2, 2: Κύρος ὑπέσχετο τοῖς φυγάσι μὴ πρότερον παύσεσθαι, πρὶν αὐτοὺς καταγάροι οἰκαδε.

2. Ὄταν ἡ κυρία πρότασις εἶνε θετικὴ, τὸ πρὶν συντάσσεται αἰείποτε μετ' ἀπαρεμφάτου. Ε. Ἄν. 1, 10, 19: πρὶν καταλύσαι τὸ στράτευμα πρὸς ἄριστον, βασιλεὺς ἐφάνη.

ΣΗΜ. Πολλάκις τὸ πρὶν συντάσσεται μετ' ἀπαρεμφάτου, καὶ ὅταν ἡ κυρία πρότασις εἶνε ἀρνητικὴ, ὡς: τῶν ἐπισταμένων νῦν, πρὶν μαθεῖν, οὐδεὶς ἠπίστατο.

Οἱ ὀνομαστικοὶ τύποι τοῦ ῥήματος

α. Τὸ ἀπαρέμφατον (§ 80.)

Τὸ ἀπαρέμφατον εἶνε κυρίως οὐχὶ ἐγκλισίς, ἀλλὰ ῥηματικὸν οὐσιαστικὸν οὐδετέρου γένους.

Ἡ μὲν ῥηματικὴ αὐτοῦ φύσις φαίνεται ἐκ τῶν ἐξῆς: α) ὅτι προσ.

διορίζεται οὐχὶ δι' ἐπιθέτων, ἀλλὰ δι' ἐπιρρημάτων, ὡς καὶ τὰ ῥήματα. π. χ. τὸ πρὸ τῆς πατρίδος καλῶς ἀποθνήσκειν. β') ὅτι ἐκάστου ῥήματος ὑπάρχει οὐχὶ ἓν ἀπαρέμφατον, ἀλλὰ πλείονα κατὰ τὸ εἶδος καὶ τὸν χρόνον π. χ. ποιεῖν, ποιεῖσθαι, ποιήσεις, ποιήσεσθαι, ποιηθήσεσθαι, ποιῆσαι, ποιήσασθαι, ποιηθῆναι, πεποιηκέναι, πεποιῆσθαι. γ') ὅτι συνάπτεται μετ' αὐτοῦ τὸ ἄν. δ') ὅτι δέχεται ἀντικείμενον, ὡς καὶ τὰ ῥήματα. π. χ. τὸ τοῖς νόμοις πείθεσθαι. Ἡ δὲ ὀνομαστικὴ αὐτοῦ φύσις φαίνεται: α) ἐκ τοῦ ὅτι δέχεται τὸ ἄρθρον β') ἐκ τοιούτων μάλιστα χωρίων, ἐν οἷς εἶνε συνημμένον μετ' ἄλλου οὐσιαστικοῦ. Ὀμ. Κ, 174· ἡ μάλα λυγρὸς ὀλεθρος Ἀχαιοῖς, ἢ βιῶναι. Θεόγν. 255: κάλλιστον τὸ δικαιοτάτον, λῶστον δ' ὑγίαινειν. Εὐρ. Ἡρακλ. 476: γυναικὶ σιγῇ καὶ τὸ σωφρονεῖν κάλλιστον.

1. Τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου (§ 81).

Τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου εἶνε

α) αὐτὸ τὸ ὑποκείμενον τῆς κυρίας προτάσεως (ταυτοπροσωπία). Ε. Ἄν. 1, 4, 13: Κῦρος ὑπέσχετο ἀνδρὶ ἐκάστῳ δάσειν πέντε ἀργυρίου μνᾶς. Κυ. 1, 4, 2: Ὁ Κῦρος διὰ τὸ φιλομαθῆς εἶναι πολλὰ τοὺς παρόντας ἀνηρώτα.

Ἐπὶ ταυτοπροσωπίας δὲν ἐπαναλαμβάνεται τὸ ὑποκείμενον ἐπὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου. Ὅταν δ' ὅμως εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐκφρασθῇ μετ' ἐμφάσεως, μάλιστα ἐπὶ ἀντιθέσεων, τότε ἐπὶ μὲν τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου προσώπου ἐπαναλαμβάνεται διὰ τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας κατ' ὀνομαστικὴν ἢ κατ' αἰτιατικὴν, ἐπὶ δὲ τοῦ τρίτου προσώπου διὰ τῆς αὐτῆς. Ε. Ἄν. 7, 1, 30: εὐχομαι, πρὶν ταῦτα ἐπιθεῖν ὑφ' ὑμῶν γενόμενα, μυρίας ἐμέ γε κατὰ γῆς ὄργυιὰς γενέσθαι. Δη. 9, 74: εἰ δ' οἴεσθε Χαλκιδικᾶς τὴν Ἑλλάδα σώσειν ἢ Μεγαρέας, ὑμεῖς δ' ἀποδράσεσθαι τὰ πράγματα, οὐκ ὀρθῶς οἴεσθε. Θ. 4, 28: Κλέων οὐκ ἔφη αὐτός, ἀλλ' ἐκεῖνον στρατηγεῖν.

ΣΗΜ. Τὸ οἴομαι, ἠγοῦμαι, φημί μετὰ τοῦ δεῖν ἢ τοῦ χρῆναι ἀποτελοῦσι τρόπον τινὰ ἓν ῥῆμα· διὰ τοῦτο τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἐκ τοῦ δεῖν ἢ χρῆναι κρεμαμένου ἀπαρεμφάτου, ἂν εἶνε τὸ αὐτὸ μὲ

τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἡγοῦμαι, οἶμαι, φημί, νοεῖται κατ' ὀνομαστικήν, Πλ. Πρωτ. 316 : *μόνος οἶει δεῖν διαλέγεσθαι*. Δηρ. 51, 1 : *πεποιήκα τοῦτ' ἐγώ* διό, *φημί δεῖν αὐτὸς στεφανοῦσθαι*.

β') διάφορον τοῦ ὑποκειμένου τῆς κυρίας προτάσεως (ἑτεροπροσωπία), καὶ τότε τίθεται κατ' αἰτιατικήν. Ξ. Ἄν. 2, 2, 17 : (οἱ Ἕλληνες) *πολλὴν κραυγὴν ἐποίουν, ὥστε καὶ τοὺς πολεμίους ἀκούειν*.

ΣΗΜ. α'. "Όταν ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου εἶνε τὸ γενικὸν *τινά*, παραλείπεται. Με. 96 : *δεῖ γράμματα μαθεῖν καὶ μαθόντα νοῦν ἔχειν*.

ΣΗΜ. β'. "Όταν ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου εἶνε τὸ ἀντικείμενον τοῦ ῥήματος, ἐξ οὗ κρέμαται τὸ ἀπαρέμματος, δὲν ἐπαναλαμβάνεται ἐπὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου, τὸ δὲ κατηγορούμενον καὶ ὁ μετοχικός αὐτοῦ προσδιορισμὸς τίθεται ἢ κατὰ τὴν πτώσιν τοῦ ἀντικειμένου τούτου καθ' ἑλξιν, ἢ κατ' αἰτιατικήν. Ξ Ἑλλ. 1, 5, 2 : *Κύρου ἐδέοντο ὡς προθυμοτάτου γενέσθαι*. Κυ. 7, 2, 23 : *ἐδέοντό μου προστάτην γενέσθαι*. Ἰππ. 7, 1 : *παρτί προσήκει ἄρχοντι φρονίμῳ εἶναι*. Ἄν. 1, 2, 1 : *παραγγέλλει τῷ Κλεάρχῳ λαθόντι ἤκειν ἕσον ἦν αὐτῷ στρατεύμα, καὶ Ξενία . . . ἤκειν παραγγέλλει λαθόντα τὺς ἄνδρας*.

2. Τὸ ἀπαρέμματος μετ' ἄρθρου (§ 82).

Τὸ σύναρθρον ἀπαρέμματος δεικνύει σαφέστερον τὴν ὀνομαστικὴν αὐτοῦ φύσιν. Τίθεται δέ, ὡς καὶ πᾶν ὄνομα, ὡς ὑποκείμενον, ἢ κατηγορούμενον, ἢ ἀντικείμενον ἢ προσδιορισμὸς. γνομ. : *νέαις τὸ σιγᾶν κρεῖττόν ἐστι τοῦ λαλεῖν*. Πλ. Γο. 469 τοῦτό ἐστι τὸ μέγα δύνασθαι. Ξ Κυ. 1, 4, 21 : *Κῦρος ἐφέρετο μόνον ὄρων τὸ παλεῖν τὸν ἀλισκόμενον*. Ἰσ. 1, 19 : *οἱ ἔμποροι τηλικαῦτα πελάγη διαπερῶσιν ἕνεκα τοῦ πλείω ποιῆσαι τὴν ὑπάρχουσαν οὐσίαν*.

3. Τὸ ἀπαρέμματος ἄνευ ἄρθρου (§ 83).

Τὸ ἀπαρέμματος ἄνευ ἄρθρου τίθεται

α) ὡς ὑποκείμενον τῶν ἀπροσώπων (§ 53, 4).

β) ἐνίοτε ὡς κατηγορούμενον. Πλ. Πρωτ. 342 : *τὸ λακωνίζειν ἐστὶ φιλοσοφεῖν*.

γ') ὡς ἐπεξήγησις οὐσιαστικοῦ, ἢ τοῦ οὐδετέρου δεικτικῆς ἀντωνυμίας. Ὁμ. Μ. 243: εἰς οἰωνὸς ἄριστος, ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης. Πλ. Πολ. 332: τοῦτό ἐστι δίκαιον, τὸ προσήκον ἐκάστῳ ἀποδιδόναι.

δ') ὡς ἀντικείμενον. Τὰ ῥήματα δὲ τὰ σντασσόμενα μετ' ἀπαρεμφάτου εἶνε

1) τὰ λεκτικὰ (λέγειν, φράζειν, φάναι, ἀγγέλλειν, ὁμολογεῖν, κτλ.) καὶ τὰ δοξαστικὰ (οἶεσθαι, ἠγεῖσθαι, νομίζειν, δοκεῖν, ὑπολαμβάνειν, λογίζεσθαι, κρίνειν, πείθεσθαι, ἐνίοτε δὲ καὶ τὸ γινώσκειν). Τίθεται δὲ τὸ ἀπαρέμφατον κατὰ πάντα χρόνον ἐπὶ τῆς σημασίας αὐτῶν τῶν χρόνων καὶ ἰσοδυναμεῖ μὲ εἰδικὴν πρότασιν διὸ καὶ λέγεται εἰδικὸν ἀπαρέμφατον, ἢ ἄρνησις εἶνε οὐ, σπανιώτερον μὴ γνωμ.: ὅτι ἂν ποιῆς νόμιζε ὄρᾶν θεοῦ τινος (=νόμιζε ὅτι ὄρῳσι θεοὶ τινες). Εὐρ. Ἰ. Τ. 391: οὐδένα οἶμαι δαιμόνων εἶναι κακὸν (νομίζω ὅτι οὐδεὶς τῶν θεῶν κακός ἐστι). Με. 526: ἐγὼ ὑπέλαβον χρησίμους εἶναι θεοὺς ἀργύριον ἡμῶν καὶ τὸ χρυσίον μόνον. Ε. Ἀπ. 3, 9, 6: Σωκράτης τὸ ἀγνοεῖν ἑαυτὸν ἐγγυτάτῳ μανίας ἐλογίζετο εἶναι.

Τὸ ἀπαρέμφατον, μεθ' οὗ εἶνε συνημμένον τὸ ἄν, περιέχει τὴν ἔννοιαν τῆς εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἄν ἢ τῆς ὀριστικῆς ἱστορικοῦ χρόνου μετὰ τοῦ ἄν. Ε. Οἰκ. 4, 18: Κύρος, εἰ ἐβίω, ἄριστος ἂν δοκεῖ ἄρχων γενέσθαι (=φαίνεται ὅτι ἄριστος ἂν ἄρχων ἐγένετο). Ε. Κυ. 1, 2, 7: οἱ Πέρσαι οἶονται τοὺς ἀχαρίστους καὶ περὶ θεοῦ ἂν ἀμελῶς ἔχειν (=οἶονται ὅτι οἱ ἀχάριστοι καὶ περὶ θεοῦ ἂν ἀμελῶς ἔχοιεν).

ΣΗΜ ἁ. Τὰ ῥήματα ἐλπίζειν, προσδοκᾶν, ὑπισχεῖσθαι, ἐπαγγέλλεσθαι, ἀπειλεῖν, καὶ τὸ ὁμνῆναι, ὅταν ὁ ὄρκος ἀναφέρεται εἰς τὸ μέλλον, συντάσσονται μετ' ἀπαρεμφάτου μέλλοντος, σπανίως ἀορίστου μετὰ τοῦ ἄν. Ἡ ἄρνησις ἐπὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου τούτου εἶνε μὴ, σπανίως οὐ. Με. 155: ἐλπίζε τιμῶν τοὺς γονεῖς πράξειν καλῶς. Ε. Ἀν. 2, 1, 4: ἐπαγγελλόμεθα Ἀριαίφ εἰς τὸν βασιλείον θρόνον καθιεῖν αὐτόν. Ἀπ. 3, 5, 4: Βοιωτοὶ νῦν ἀπειλοῦσιν ἐμβαλεῖν εἰς τὴν Ἀττικὴν. Λυκ. 76: ὁμνῶσιν πάντες οἱ πολῖται, ἐπειδὴν ἐφήβοι γένωνται, μήτε τὰ ἱερὰ ὄπλα κατα-

σχυρεῖν μήτε τὴν λέξιν *λείπειν*, ἀμυρεῖν δὲ τῇ πατρίδι καὶ ἀμείνω παραδώσειν.

ΣΗΜ. 6' Μετὰ τὰ λεκτικὰ ῥήματα τίθεται συνηθέστερον εἰδικὴ πρότασις (§ 69). Μετὰ τὰ δοξαστικά καὶ μετὰ τὸ *γάραι* τίθεται σχεδὸν πάντοτε εἰδικὸν ἀπαρέμφατον.

2). Τὰ ἐφελκτικά καὶ τὰ περιέχοντα ἔννοιαν ἐπιθυμίας (ἐπιθυμεῖν, ἐφίεσθαι, βούλεσθαι, θέλειν, σπεύδειν, φεύγειν, φυλάττεσθαι, δεῖσθαι, φοβεῖσθαι, ἀξιῶν, συμβουλεύειν, προτρέπειν, κελεύειν, διδάσκειν, ποιεῖν, διαπράττεσθαι, κωλύειν, ἔαν κτλ. καὶ τὰ λεκτικὰ, ὅταν ἔχωσιν πῶς τὴν ἔννοιαν τοῦ κελεύειν). Τὸ ἀπαρέμφατον τοῦτο τίθεται κατ' ἐνεστώτα ἢ κατ' ἀόριστον, ἐνίοτε δὲ καὶ κατὰ παρακείμενον, καὶ ἐξηγεῖται ἐν τῇ κοινῇ γλώσσῃ διὰ τοῦ γὰ καὶ ὑποτακτικῆς· διὸ λέγεται συνηθῶς τελικὸν ἀπαρέμφατον. Ἐπὶ τοῦ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου τίθεται τὸ μή. Με. 397 : ὅς τις πένης ὄνζην ἐν ἄστει βούλεται, ἀθυμότερον ἑαυτὸν ποιεῖν ἐπιθυμεῖ. 285 : καλῶς ἀκούειν μᾶλλον ἢ πλουτεῖν θέλε. 358 : μὴ σπεῦδε πλουτεῖν. Εὐρ. Ἄνδρ. 8 : μὴ δίδασκε τὰ κακὰ φάινεσθαι καλά. Ε. Ἄν. 1. 5, 13 : τοὺς ὀπλίτας ἐκέλευσαν αὐτοῦ μεῖναι. Ἄπ. 4, 5, 9 : ἡ ἐγκράτεια ἦθεσθαι ποιεῖ.

ΣΗΜ Τὸ *πείθειν* ὡς ἐφελκτικὸν συντάσσεται μετὰ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου, ὡς δοξαστικὸν δὲ (=ποιεῖν τινα νομίζειν) συντάσσεται μετὰ εἰδικοῦ ἀπαρεμφάτου, ἢ συνηθέστερον μετὰ εἰδικῆς προτάσεως διὰ τοῦ ὡς ἐκφερομένης. Ε. Ἄπ. 1, 3, 4 : αὐτὸν ἐπειθεν ὁδοῦ λαβεῖν ἡγεμόνα τυφλόν. 1, 1, 20 : θαυμάζω ὅπως ποτὲ ἐπειθήσαν Ἀθηναῖοι Σωκράτη περὶ τοὺς θεοὺς μὴ σωφρονεῖν. 1, 1, 1 : πολλὰκις ἐθαύμασα τίσι ποτὲ λόγοις ἔπεισαν οἱ γραφάμενοι Σωκράτη, ὡς ἀξίος εἶη θανάτου.

3). Τὰ δυνακτικά καὶ τὰ ὅμοια αὐτοῖς (δύνασθαι, ἔχειν=δύνασθαι, εἰδέναι καὶ ἐπίστασθαι=ἰκανὸν εἶναι, μανθάνειν=ἰκανὸν γίγνεσθαι. πεφυκέναι). Ε. Οἰκ. 11, 26 : τὸ ψεῦδος οὐ δύνασαι ἀληθὲς ποιεῖν, Εὐρ. Ἴππ. 996 : ἐπίσταμαι θεοὺς σέβειν. Αἰσχ. Προμ. 1070 : τοὺς προδότας μισεῖν ἔμαθον. Πλ. Πολ. 347 : ἀληθινὸς ἄρχων οὐ πέφυκε τὸ αὐτῷ συμφέρον σκοπεῖσθαι.

ε) εἰς δὴλωσιν σκοποῦ. Ῥήματα δέ, μεθ' ὧν τὸ ἀπαρέμφατον τίθεται εἰς δὴλωσιν σκοποῦ εἶνε μάλιστα τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ

διδόρῃ καὶ τοῦ αἰρεῖσθαι ἢ τάττειν. Θ. 2, 27 : οἱ Λακεδαιμόνιοι ἔδοσαν Αἰγινήταις Θυρέαν οἰκεῖν (= ὅπως οἰκῶσιν). Ε. 'Αν. 4, 8, 25: εἰλοντο Δρακόντιον Σπαρτιάτην δρόμου τ' ἐπιμεληθῆναι καὶ τοῦ ἀγῶνος προστατῆσαι (= ὅπως δρόμου τ' ἐπιμεληθῆ καὶ τοῦ ἀγῶνος προστατήσῃ).

Γ') εἰς δῆλωσιν τοῦ κατὰ τι ἢ τῆς ἀναφορᾶς (§ 35, δ').

ΣΗΜ. Περὶ τῆς μετ' ἀπαρεμφάτου συντάξεως τοῦ ὥστε, ἐφ' ᾧ ἢ ἐφ' ᾧτε, πρὶν, ὅσος καὶ οἶος ἰδ. § 73, 1, β'. καὶ 2. § 79. 2.

4. Τὸ ἀπρέμφατον ἀπολύτως. § 84).

Τὸ ἀπαρέμφατον κεῖται ἀπολύτως καὶ ἀνεξαρτήτως.

α) ἐν τῷ ὀλίγῳ ἢ μικροῦ δεῖν (= σχεδόν), τὸ τήμερον εἶναι (= ὅσον διὰ σήμερον, σήμερον), ἐκὼν εἶναι (= ἐκούσιως), τὸ ἐπί τι εἶναι (= ὅσον ἐξαρτᾶται ἐκ τινος) καὶ τοῖς ὁμοίοις. Δη. 18, 269: τὸ τὰς ἰδίας εὐεργεσίας ὑπομιμνήσκειν καὶ λέγειν μικροῦ δεῖν ὁμοίον ἐστὶ τῷ ὀνειδείζειν. Πλ. Συ. ἐκὼν εἶναι οὐδὲν ψεύσομαι. Ε. 'Ελλ. 2, 5, 9: τὸ ἐπ' ἐκείτους εἶναι ἀπολώλατε.

β') ἐν τῷ ὡς ἔπος εἰπεῖν (= ἵνα οὕτως εἶπω, σχεδόν) ὡς εἰκάσαι (= ὡς δύναται τις νὰ εἰκάσῃ), συνελόντι ἢ ὡς συνελόντι εἰπεῖν, ἀπλῶς ἢ συντόμως εἰπεῖν (= ἵνα συντόμως εἶπω, συντόμως), ἐμοὶ δοκεῖν ἢ ὡς ἐμοὶ δοκεῖν (= ὡς ἐγὼ νομίζω, κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην) καὶ τοῖς ὁμοίοις. Πλ. 'Απ. 17: ἀληθές γε ὡς ἔπος εἰπεῖν οὐδὲν εἰρήκασι. Σοφ. Οἱ. Κ. 16: χῶρος δ' ὄδ' ἱρός ὡς ἀπεικάσαι.

ΣΗΜ. Φαίνεται ὅτι αἰ τοιαῦται ἐκφράσεις προῆλθον ἐξ ἐλλείψεως τοῦ ἔστι (= δυνατόν ἐστι) π. χ. ὡς συνελόντι εἰπεῖν = ὡς ἔστι τινὶ συνελόντι εἰπεῖν = ὡς δύναται τις συνελών, ἤτοι συντόμως, νὰ εἶπῃ: ὡς ἐμοὶ δοκεῖν = ὡς ἔστιν ἐμοὶ δοκεῖν, ὡς δύναμαι ἐγὼ νὰ νομίζω, ἄρα ὡς ἐγὼ νομίζω, κατὰ τὴν ἐμὴν δοξασίαν.

γ') εἰς δῆλωσιν δεήσεως ἢ προσταγῆς, προτροπῆς τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου κεῖται τότε κατ' ὀνομαστικὴν μὲν, ἂν εἶνε δευτέρου προσώπου, κατ' αἰτιατικὴν δέ, ἂν εἶνε πρώτου ἢ τρίτου προσώπου. 'Ομ. Ε, 124: θαρσῶν νῦν, Διόμηδες, ἐπὶ Τρώεσσι μάχεσθαι (= μάχου). 'Επιγρ.: ὦ ξεῖν', ἀγγέλλειν Λακεδαιμονίους ὅτι τῆδε

κείμεθα τοῖς κείνων ῥήμασι πειθόμενοι. Ὀμ. Η. 179: Ζεῦ πάτερ, ἢ Αἴαντα λαχεῖν ἢ Τυδέος υἷον. Αἴσχ. ἐπ. 253: θεοὶ πολῖται, μή με δουλείας τυχεῖν. Παρὰ τοῖς πεζολόγοις ἡ χρῆσις αὕτη εἶνε σπανία. Θ. 5, 9: σὺ δέ, Κλεαρίδα, ἐπεκθεῖν.

δ') ἐπὶ ἀναφωνήσεων θαυμασμοῦ καὶ ἀγανακτήσεως, συνήθως μετὰ τοῦ ἄρθρου τό. Ξ. Κυ. 2, 2, 3: τῆς τύχης, τὸ ἐμὲ νῦν κληθέντα δεῦρο τυχεῖν (ὦ τῆς δυστυχίας, νὰ κληθῶ κατὰ τύχην τώρα ἐδῶ). Αἴσχ. Εὐμ. 855: ἐμὲ παθεῖν τάδε; φεῦ (= ἐγὼ νὰ πάθω ταῦτά, φεῦ!). Δημ. 21, 209.

β' Ἡ μετοχή (§ 85).

1. Ἡ μετοχή εἶνε ῥηματικὸν ἐπίθετον. Ἡ ῥηματικὴ αὐτῆς φύσις φαίνεται ἐξ ὧν καὶ ἡ ῥηματικὴ φύσις τοῦ ἀπαρεμφάτου.

2. Ἡ μετοχή τίθεται τριχῶς α) ἐπιθετικῶς, β') κατηγορηματικῶς, γ') παραθετικῶς.

1. Ἡ μετοχή ἐπιθετικῶς (§ 86).

1. Ἡ μετοχή τίθεται (μετὰ τοῦ ἄρθρου συνήθως), ὡς καὶ τὸ ἐπίθετον, μετὰ τινος οὐσιαστικοῦ ὡς ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς αὐτοῦ. Ἰσοδυναμεῖ δὲ μὲ ἀναφορικὴν πρότασιν. π.χ. ὁ λάμπων ἥλιος (= ὁ ἥλιος ὃς λάμπει)· τὸ καῖον πῦρ (= τὸ πῦρ ὃ καίει).

Ἐπὶ τῆς μετοχῆς τίθεται μὴ, ἂν ἰσοδυναμῇ μὲ ὑποθετικὴν ἀναφορικὴν πρότασιν, ἄλλως τίθεται οὐ, ὡς: ὁ μὴ δαρεῖς ἄνθρωπος οὐ παιδεύεται (= ὃς ἂν μὴ δαρῇ). Πλ. Ἄπ. 32: τοὺς στρατηγούς τοὺς οὐκ ἀνελομένους (= οἱ οὐκ ἀνείλοντο) τοὺς ἐκ τῆς ναυμαχίας ἐβούλεσθε ἀθρόους κρίνειν.

2. Ὡς τὸ ἐπίθετον κατ' ἔλλειψιν τοῦ οὐσιαστικοῦ λαμβάνεται ἀντὶ οὐσιαστικοῦ, οὕτω καὶ ἡ μετοχή. π.χ. ὁ λέγων (= ὁ ῥήτωρ) ὁ νικῶν (= ὁ νικητής), ὁ ἐρῶν (= ὁ ἐραστής). Ὁ βουλόμενος, ὁ τυχῶν, οἱ πολιτευόμενοι κτλ. Ἀφηρημένου οὐσιαστικοῦ σημασίαν ἔχει πολλάκις τὸ οὐδέτερον τῆς μετοχῆς μετὰ τοῦ ἄρθρου π.χ. τὸ συμφέρον, τὸ λυσιτελοῦν (= ἡ ὠφέλεια), τὸ δεδιὸς (= ὁ φόβος), τὸ θαρσοῦν (= τὸ θάρρος).

ΣΗΜ. Ἡ μετοχή οὐσιαστικῶς λαμβανομένη δέχεται ἐνίοτε τὴν σύνταξιν τῶν οὐσιαστικῶν. Πλ. Ἀπ. 34: *τούτων οἱ προσήκορτες*. Θ. 1, 36: *τὸ δεδιὸς αὐτοῦ* Πρβ. ἔτι Θ. 1, 90. 5, 9.

2. Ἡ μετοχή κατηγορηματικῶς (§ 37).

1. Ἡ μετοχή τίθεται κατηγορηματικῶς εἰς τὸ ὑποκείμενον ἢ εἰς τὸ ἀντικείμενον ἀναφερομένη. Συντάσσονται δὲ μετὰ κατηγορηματικῆς μετοχῆς

α) τὸ εἶναι, ὅπερ μετὰ τῆς μετοχῆς ἀποτελεῖ περίφρασιν τοῦ ῥήματος. Θ. 2, 12: *ἦν Περικλέους γνώμη νερικηκυῖα* (=ἐνενηκίηκει). Πλ. Φιλ. 39: *τοῦτο οὐκ ἔστι γιγνόμενον* (=οὐ γίγνεται) παρ' ἡμῶν.

β) τὸ οἴχεσθαι, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ μετ' ἐμφάσεως ἢ ἔκ τινος τόπου κίνησις καὶ ἀπομάκρυνσις. Ε. Ἑλλ. 4, 4, 8: *ἄχετο ἐπ' οἴκου ἀποπλέων* (=ἀπέπλευσε καὶ πάει). Σοφ. Φ. 414: *οἴχεται θανάων* (=ἀπέθανε καὶ πάει).

γ) τὰ ἐξῆς ῥήματα 1) τυγχάνειν, 2) διαγίγνεσθαι, διατελεῖν, διάγειν, 3) λανθάνειν, 4) φθάνειν, ἅτινα περιέχουσιν ἐπιρρηματικὸν προσδιορισμὸν τῆς διὰ τῆς μετοχῆς δηλουμένης ἐννοίας· διὸ δύναται νὰ ἐξηγῶνται δι' ἐπιρρήματος, ἐν ᾧ ἡ μετοχή δύναται νὰ ἐξηγῆται διὰ ῥήματος. Κέβ. Π. 1: *ἐτυγχάνομεν περιπατοῦντες ἐν τῷ τοῦ Κρόνου ἱερῷ* (=τυχαίως, κατὰ τύχην περιεπατοῦμεν) Ε. Ἀν. 2, 6, 5: *πολεμῶν διεγέμετο* (=ἀδιαλείπτως ἐπολέμει), 4, 3, 2: *ἐπτὰ ἡμέρας μαχόμενοι διετέλεσαν* (=ἀδιαλείπτως, συνεχῶς ἐπολέμουν). Ἑλλ. 1, 3, 22: *ἐλαθεν ἀποδράς* (=ἀπέδρα λεληθότως, λάθρα, χωρὶς νὰ τὸν ἐννοήσωσι). Κυ. 6, 2, 29: *τοῦ οἴνου ἀφαιρεῖν χρῆ, ἕως ἂν λάθωμεν ὑδροπόται γενόμενοι* (=ἕως ἂν λεληθότως, ἀνεπαισθήτως, χωρὶς νὰ τὸ ἐννοήσωμεν, ἤτοι κατὰ μικρὸν ὑδροπόται γενόμεθα). Ἀπ. 2, 3, 14: *πλείστου γε δοκεῖ ἀνὴρ ἐπαίνου ἄξιος εἶναι, ὅς ἂν φθάῃ τοὺς μὲν πολεμίους κακῶς ποιῶν, τοὺς δὲ φίλους εὐεργετῶν* (=ὅς ἂν πρότερος τοὺς μὲν πολεμίους κακῶς ποιῇ, τοὺς δὲ φίλους εὐεργετῇ). 2, 2, 11: *οὐκ ἂν φθάνοις λέγων* (=λέγε ταχέως).

ΣΗΜ. τὸ οὐ φθάνειν μετὰ μετοχῆς, ὅταν ἔπηται πρότασις διὰ

τοῦ καὶ συνδεομένη, σημαίνει *μόλις*. Ἰσ. 4, 86 : οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐκ ἔφθησαν πυθόμενοι τὸν περὶ τὴν Ἀττικὴν πόλεμον καὶ ἦγον ἡμῖν ἀμυνοῦντες (=μόλις ἐπύθοντο καὶ . . .).

δ') τὰ ἐνάρξεως καὶ λήξεως σημαντικὰ (ἄρχεσθαι, λήγειν, παύεσθαι). Πλ. Συ. 186 : ἀρξομαι λέγων. Ε. Συμ. 4, 45 : ἐπιθυμῶν οὐ παύομαι.

ε) τὰ ἀνοχῆς, καρτερίας καὶ ψυχικοῦ πάθους σημαντικὰ (ἀνέχεσθαι, περιορᾶν, καρτερεῖν, κάμνειν, ἀπαγορεύειν=ἀποκάμνειν, χαίρειν, ἠδέσθαι, ἀγαπᾶν, αἰσχύνεσθαι, ἀγανακτεῖν, χαλεπῶς φέρειν, μεταμέλειν τινί). Εὐρ. ἀπ: ἀνέχου πάσχωρ δρών γὰρ ἔχαιρες. Πλ. Ρο. 470 : μὴ κάμης φίλον ἄνδρα εὐεργετῶν. Ε. Ἀν. 5, 1, 2 : ἀπείρηκα ἤδη βαδίζων καὶ τρέχων. 6, 1, 26 : ἠδομαι ὑφ' ὑμῶν τιμώμενος. Πλ. Ἰππ. 372 : οὐκ αἰσχύνομαι μαθάνων. Ἀπ. 38 : οὐ μεταμέλει μοι οὕτως ἀπολογησαμένῳ. Θ. 2, 73 : τοὺς ζυμμάχους οὐ περιοφόμεθα ἀδικουμένους.

ΣΗΜ. α. Τὸ περιορᾶν συντάσσεται ἐνίοτε καὶ μετὰ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου κατὰ τὸ εἶν. Θ. 1, 35 : τούτους δύναμιν προσλαβεῖν περιόψεσθε.

ΣΗΜ. β. Τὸ αἰσχύνεσθαι συντάσσεται καὶ μετὰ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου, ἀλλ' ἐπὶ ἄλλης σημασίας. π. χ. τὸ αἰσχύνομαι ποιῶν τι σημαίνει: αἰσχύνομαι ὅτι ποιῶ τι, δηλ. ποιῶ τι καὶ διὰ τοῦτο αἰσχύνομαι. τὸ αἰσχύνομαι ποιεῖν τι σημαίνει: αἰσχύνομαι νὰ ποιῶ τι, δηλ. οὐ ποιῶ τι ἐξ αἰσχύνης. Ε. Κυ. 5, 1, 20 : τοῦτο μὲν οὐκ αἰσχύνομαι λέγων· τὸ δὲ ἂν μένητε παρ' ἐμοὶ ἀποδώσω αἰσχυνοίμην ἂν εἰπεῖν.

ΣΗΜ. γ') Μετὰ τοῦ ψυχικοῦ πάθους σημαντικὰ ῥήματα ἔπειται πολλάκις πρότασις διὰ τοῦ ὅτι ἢ διὰ τοῦ εἰ (§ 71, 3, μετὰ τῆς σημ.).

ς') Τὰ αἰσθήσεως καὶ γνώσεως σημαντικὰ (αἰσθάνεσθαι, ὄρᾶν, ἀκούειν, γιγνώσκειν, εἰδέναι, ἐπίστασθαι, μαθάνειν, πυνθάνεσθαι, ἀγνοεῖν, κατανοεῖν, καταλαμβάνειν, εὐρίσκειν, μεμνήσθαι). Ε. Ἑλλ. 7, 1, 12 : οὐκ αἰσθάνεσθε ἐξαπατώμενοι. Ἀν. 5, 5, 24 : ὄρωμεν πάντα ἀληθῆ ὄντα, ἃ λέγετε. Πλ. Γ. 503 : Θεμιστοκλέα οὐκ ἀκούεις ἄνδρα ἀγαθὸν γεγορότα; Ἀρ. Πλ. 944 : γιγνώσκω ἥττων ὢν πολὺ ὑμῶν. Θ. 7. 31 : ἐπύθετο τὸ Πλυμῦριον

ἐαλωκός. Ε. Ἄν. 4, 2, 5: καταλαμβάνουσι τοὺς φύλακας καθημέρους. Εὐρ. Ἐκ. 244: μεμνήμεθ' εἰς κίνδυνον ἐλλόντες μέγαν.

ΣΗΜ. α. Ἐπὶ τοῦ σύνροιδα ἔμαντῶ δύναται ἡ κατηγορηματικὴ μετοχὴ νὰ κεῖται ἢ κατ' ὀνομαστικὴν ἢ κατὰ δοτικὴν. Πλ. Ἄπ. 21: ἐγὼ δὲ οὔτε μέγα, οὔτε μικρὸν ξύροιδα ἔμαντῶ σοφὸς ὦν. 22: ἔμαντῶ ξυρήθειρ οὐδὲν ἐπισταμένφ.

ΣΗΜ. β. Τὰ αἰσθήσεως καὶ γνώσεως σημαντικά συντάσσονται καὶ μετὰ εἰδικῆς προτάσεως (§ 69).

ΣΗΜ. γ. Τὸ εἶδέναι καὶ ἐπίστασθαι, ὅταν ἔχωσι τὴν ἔννοιαν τοῦ ἱκανὸν ἢ ἐπιτήθειον εἶναι συντάσσονται μετὰ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου ὡσαύτως καὶ τὸ μανθάνειν, ὅταν ἔχη τὴν ἔννοιαν τοῦ: ἱκανὸν ἢ ἐπιτήθειον γίγνεσθαι (§ 83, δ', 3).

ΣΗΜ. δ. Τὸ γιγνώσκειν, ὅταν σημαίνῃ ἀποφασίζειν, συντάσσεται μετὰ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου, ὅταν δὲ σημαίνῃ κρίνειν, νομίζειν, συντάσσεται μετὰ εἰδικοῦ ἀπαρεμφάτου. Ε. Ἑλλ. 4, 6, 9: Ἀγρησίλαος ἔγνω (= ἀπεφάσισε) διώκειν τοὺς ἐκ τῶν εὐωνόμων προσκειμένους. Κυ. 8, 3, 49: τὰ ἄλλα πάντα ζῶα καὶ ἀχαριστότερα καὶ ἀγνωμονέστερα ἀνθρώπων ἐρίγνωσκεν (= ἔκριεν) εἶναι.

ΣΗΜ. ε. Τὸ ἀκούειν συντάσσεται μετὰ γενικῆς προσώπου καὶ κατηγορηματικῆς μετοχῆς ἐπὶ ἀμέσου ἀντιλήψεως, ἐπὶ αὐτηκοῖας, μετ' αἰτιατικῆς δὲ προσώπου καὶ κατηγορηματικῆς μετοχῆς ἢ ἀπαρεμφάτου, ἢ μετὰ εἰδικῆς προτάσεως, ἐπὶ ἐμμέσου ἀντιλήψεως, ὅταν δηλ. τὸ ἀκούειν ἔχη τὴν ἔννοιαν τοῦ παρ' ἄλλων μανθάνειν. Ε. Ἄπ. 2, 4, 1: ἤκουσα δὲ ποτε αὐτοῦ περὶ φίλων διαλεγόμενον (διὰ τῶν ἰδίων μου ὤτων ἤκουσα αὐτὸν νὰ διαλέγηται). Ἄν. 7, 2, 10: ἤκουσεν ἤκορτα πάλιν Ξενοφῶντα. Κυ. 1, 3, 1: ἤκουεν αὐτὸν καλὸν κάγαθὸν εἶναι. Τὴν αὐτὴν σύνταξιν δέχεται καὶ τὸ αἰσθάνεσθαι. Ε. Ἄπ. 4, 4, 11: ἤσθησαι οὖν πώποτε μου ἢ ψευδομαρτυροῦντος ἢ συκοφαντοῦντος; 2, 2, 1: αἰσθόμενος δὲ ποτε Λαμπροκλέα... πρὸς τὴν μητέρα χαλεπαίνοντα. Θ. 6 59: αἰσθανόμενος αὐτοὺς μέγα παρὰ βασιλεῖ δύνασθαι. Ὅμοίως συντάσσεται μετὰ εἰδικοῦ ἀπαρεμφάτου καὶ τὸ πυνθάνεσθαι. Λυ. 12, 62: πυνθάνομαι ταῦτα ἀπολογήσεσθαι αὐτόν.

ΣΗΜ. 5'. Τὸ *μεμνηῆσθαι* συντάσσεται καὶ μετὰ εἰδικῆς προτάσεως καὶ μετὰ χρονικῆς διὰ τοῦ ὅτε ἐκφερομένης (§ 69, 2, σημ. 6'). *Ἐτι δὲ συντάσσεται μετὰ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου γινωμ.: *μémνησο πλουτῶν τοὺς πένθητας ἀφελείρ.* πρὸ. καὶ τὸ ἐπιλανθάνεσθαι. Πλ. Πολ. 563: *ἐπελανθόμεθα εἰπέιρ.*

ζ') Τὰ δειξέως καὶ δηλώσεως σημαντικὰ (δεικνύναι, δηλοῦν, φαίνειν, ἐλέγχειν, φωρᾶν, τὸ ποιεῖν, ὅταν σημαίνη παριστάναι, καὶ τὰ λεκτικὰ ἐνίοτε). Ε. Ἄπ. 1, 2, 18: *Σωκράτης ἐδεικνυε τοῖς ζυνοῦσιν ἑαυτὸν καλὸν καγαθὸν ὄντα.* Λυ. 30, 1: *ἀποφαίρουσι τοὺς φεύγοντας πονηροὺς ὄντας.* Δη. 18, 138: *ἀδικούντα Φίλιππον ἐξήλερξα.* Ε. Κυ. 1, 3, 1: (Κῦρος) τῶν ἡλικίων *διαφέρων ἐφαίρετο.* Ε. Ἄν. 2, 3, 10: *Τισσαφέρνης βασιλεῖ Κῦρον ἐπιστρατεύοντα πρῶτος ἤγγειλε.*

ΣΗΜ. Τὰ ῥήματα ταῦτα συντάσσονται καὶ μετὰ εἰδικῆς προτάσεως.

ΣΗΜ. 6'. Ὡς τὸ *φαίρομαι*, οὕτω καὶ τὸ *φανερὸς ἢ δηλὸς εἶμι* συντάσσεται ἢ μετὰ κατηγορηματικῆς μετοχῆς ἢ μετὰ εἰδικῆς προτάσεως. Ε. Ἄπ. 1, 1, 2: *Σωκράτης θῶρ φανερός ἦν.* Ἄν. 5, 2, 26: *δηλοῖ ἦσαν ὅτι ἐπικείσονται.* Τὸ *φαίρομαι* μετὰ εἰδικοῦ ἀπαρεμφάτου ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ *δοκῶ*. Ε. Συ 1, 15: *κλαίειρ ἐφαίρετο* (=κλαίειν ἐδόκει).

η) Τὰ ἔχοντα τὴν ἐννοιαν τοῦ καλῶς ποιεῖν ἢ ἀδικεῖν, τοῦ νικᾶν ἢ ἠττᾶσθαι. Ἡρ. 5, 25: *εὖ ἐποίησας ἀφικόμενος* (καλὰ ἔκαμες νὰ ἔλθης). Θ 2, 71: *οὐ δίκαια ποιεῖτε ἐς γῆν τὴν Πλαταιέων στρατεύοντες.* Ε. Ἰε. 11, 14: *πάντας πειρῶ νικᾶν εὖ ποιῶν.* Ἄν. 2, 3, 33: *οὐχ ἠτησόμεθα εὖ ποιούντες.*

θ') Τὰ κινήσεως σημαντικὰ. Ἡρ. 1, 66: *ὁ Κροῖσος ἐπεμπερ ἐς Σπάρτην ἀγγέλους δῶρά τε φέροντας καὶ δεησομένους συμμαχίης.* Ε. Ἀγ. 2, 7: *τοῦτο λέξω ἀρχομαι.*

ΣΗΜ. Ἡ μετοχή τοῦ μέλλοντος ἐπὶ τῶν κινήσεως σημαντικῶν ῥημάτων σημαίνει σκοπὸν καὶ λέγεται τελική. Καὶ μετ' ἄλλων δὲ ῥημάτων τίθεται ἡ μετοχή τοῦ μέλλοντος εἰς δῆλωσιν σκοποῦ, ἀλλὰ μετὰ τοῦ ὡς συνήθως. Ε. Ἄν. 1, 1, 3: *συλλαμβάνει Κῦρον ὡς ἀποκτενῶν.*

2. Ὡς τὸ ἐπίθετον τίθεται μετὰ πολλῶν ῥημάτων ὡς κατηγο-

ρούμενον, ἵνα δηλώσῃ τὴν σχέσιν τοῦ τρόπου (§ 6, 5), οὕτω καὶ ἡ μετοχή, ὡς: ἀκροῶμαι καθήμενος. Ξ. Ἀπ. 3, 5, 16: προαιροῦνται μᾶλλον οὕτω κερδαίνειν ἀπ' ἀλλήλων ἢ συναφελουῦντες αὐτούς. Κ. 3, 2, 25: *ληξόμενοι* ζῶσιν. Ἡ μετοχή αὕτη λέγεται τροπική.

3. Ὡς τὸ ἐπίθετον, οὕτω καὶ ἡ μετοχή πρὸ συναρθροῦ οὐσιαστικοῦ ἢ μετὰ συναρθρον οὐσιαστικὸν κεῖται ὡς κατηγορούμενον αὐτοῦ ἰδ. § 96, 2. σημ.

3. Ἡ μετοχή παραθετικῶς (§ 88)

1. Παραθετικῶς τίθεται ἡ μετοχή, ἵνα δηλώσῃ χρόνον, ἢ αἰτίαν ἢ ὑπόθεσιν, ἢ παραχώρησιν, καὶ ἰσοδυναμεῖ μὲ πρότασιν χρονικήν, ἢ αἰτιολογικήν, ἢ ὑποθετικήν, ἢ παραχωρητικήν, διὸ λέγεται χρονική, ἢ αἰτιολογική, ἢ ὑποθετική, ἢ παραχωρητική. Ἀναφέρεται δὲ ἢ εἰς τὸ ὑποκείμενον ἢ εἰς ἄλλην τινὰ λέξιν τῆς κυρίας προτάσεως, πρὸς ἣν συμφωνεῖ κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτώσιν. Ξ. Ἀν. 1, 9, 4: (οἱ Πέρσαι) εὐθύς παῖδες ὄντες (= ὅτε παῖδες εἰσι) μανθάνουσιν ἄρχειν τε καὶ ἄρχεσθαι. Κυ. 3, 1, 37: δειπνεῖτε *δειπνήσαντες* δὲ (= ἐπειδὴν δὲ δειπνήσητε) ἀπελαύνετε Πλ. Φαί. 63: λέγω δὲ τοῦδ' ἕνεκα, *βουλόμενος* (= ἐπειδὴ βούλομαι) δόξαι σοι ὅπερ καὶ ἐμοί. Γο. 468: ἐὰν μὲν ὠφέλιμα ἦ ταῦτα, βουλόμεθα πράττειν αὐτά, βλαβερὰ δὲ ὄντα (= ἐὰν δὲ βλαβερὰ ἦ), οὐ βουλόμεθα. Ξ. Πολ. Α. 1, 1: ἡ Σπάρτη τῶν ὀλιγανθρωποτάτων πόλεων οὔσα (= εἰ καὶ τῶν ὀλ. π. ἦν) δυνατωτάτη ἐν τῇ Ἑλλάδι ἐφάνη.

2. Ἡ παραθετικὴ μετοχή, ἥτις ἔχει ὑποκείμενον λέξιν μὴ κειμένην ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει, λέγεται ἀπόλυτος. Τίθεται δὲ ἡ ἀπόλυτος μετοχή ἐπὶ τῶν προσωπικῶν ῥημάτων.

α) κατὰ γενικὴν πτώσιν (γενικὴ ἀπόλυτος) γνωμ.: θεοῦ θέλοντος κἂν ἐπὶ ῥιπὸς πλείοις (ἐὰν ὁ θεὸς θέλῃ, καὶ ἐπὶ ψιθῆς δύνασαι νὰ πλῆξ) Θ. 1, 31: *καταστάσης ἐκκλησίας* (= ἐπεὶ κατέστη ἐκκλ. ἐς ἀντιλογίαν ἤλθον).

ΣΗΜ. Ἐνίοτε ἀπαντᾷ γενικὴ ἀπόλυτος ἔχουσα ὑποκείμενον τὸ ὑποκείμενον ἢ τὸ ἀντικείμενον τῆς κυρίας προτάσεως. Θ. 3, 13: βοη-

θησάντων ὑμῶν προθύμως, πόλιν προσλήψεσθε. Ξ. Ἄν. 2, 6, 3: οἱ ἔφοροι, ἤδη ἔξω ὄντος αὐτοῦ, ἀποστρέφειν αὐτὸν ἐπειρῶντο.

β) κατ' αἰτιατικὴν πτώσιν (αἰτιατικὴ ἀπόλυτος) 1) ἐπὶ τῶν ἀπροσώπων ῥημάτων. Δημ. 2, 24: πολλὰ πλεονεκτῆσαι ὑμῖν ἐξόν οὐκ ἠθελήσατε (=εἰ καὶ ἐξῆν). Ἄπ. 24: δῆλον ὅτι οἶσθα μέλλον γέ σοι (=ἐπειδὴ μέλει γέ σοι). Ἄρ. Λ. 13: εἰρημένον αὐταῖς ἀπαντᾶν ἐνθαδὶ εὐδουσι καὶ οὐχ ἤκουσι (=εἰ καὶ εἴρηται). Θ. 1, 12: ἄδηλον ὄν. 2) σπανίως ἐπὶ τῶν προσωπικῶν καὶ σχεδὸν πάντοτε μετὰ τοῦ ὡς ἢ ὥσπερ, Ξ. Ἄπ. 1, 2, 20: τοὺς υἱεῖς οἱ πατέρες ἀπὸ πονηρῶν ἀνθρώπων εἴργουσιν, ὡς τὴν μὲν τῶν χρηστῶν ὀμίλιαν ἀσκησιν εὖσαν τῆς ἀρετῆς, τὴν δὲ τῶν πονηρῶν κατάλυσιν. 2, 3, 3: φίλους κτῶνται ὡς βοηθῶν δεόμενοι, τῶν δὲ ἀδελφῶν ἀμελοῦσιν, ὥσπερ ἐκ πολιτῶν μὲν γιγρομένους φίλους, ἐξ ἀδελφῶν δὲ οὐ γιγρομένους.

ΣΗΜ. Ἡ ἀπόλυτος μετοχὴ τυχόν (= ἂν τύχη) ἀπέβη ἐπίρρημα ἰσοδύναμον τῷ ἴσως. Ἰσ. 5, 94: τοῖς οἰκείοις τυχόν ἂν χρησαίμην.

3. Μετὰ τῆς μετοχῆς συνάπτονται πολλάκις μόρια πρὸς ἀκριβέστερον διορισμὸν τῆς σχέσεως αὐτῆς πρὸς τὴν κυρίαν πρότασιν.

α) μετὰ τῆς χρονικῆς μετοχῆς τίθεται τὸ ἄμα, εὐθύς, μεταξύ. Ξ. Ἄν. 4, 3, 5: ἐμάχοντο ἄμα πορευόμενοι (=ἐν ᾧ συγχρόνως ἐπορεύοντο), 1, 9, 4: (οἱ Πέρσαι εὐθύς παῖδες ὄντες μανθάνουσιν ἄρχειν καὶ ἄρχεσθαι (=εὐθύς ὅτε παῖδες εἰσιν). Πρὸς δῆλωσιν δὲ τῆς χρονικῆς ἀκολουθίας τίθεται μετὰ τὴν χρονικὴν μετοχὴν ἐν ἀρχῇ τῆς κυρίας προτάσεως τὸ τότε, ἐνταῦθα, εἶτα ἢ ἔπειτα, ἐκ τούτου, μετὰ ταῦτα καὶ τὸ οὕτως. Πλ. Γο. 527: ἀσκήσαντες τότε ἐπιθησόμεθα τοῖς πολιτικοῖς. Πρωτ. 310: ἀναστὰς οὕτω δεῦρο ἐπορευόμεν.

β) μετὰ τῆς αἰτιολογικῆς μετοχῆς τίθεται τὸ ἄτε (σπανιώτερον τὸ οἶα δὴ, καὶ οἶον δὴ), ὅταν σημαίνεται αἰτιολογία πραγματικὴ (ἐξ ἀντικειμένου), τὸ ὡς, ὅταν σημαίνεται αἰτιολογία κατὰ τὴν γνώμην τοῦ κυρίου ὑποκειμένου (ἐξ ὑποκειμένου). Ξ. Κυ. 1, 3, 3: ὁ Κύρος ἄτε παῖς ὢν φιλόκαλος καὶ φιλότιμος ἤδετο τῇ στολῇ. Θ. 1, 54: τροπαῖον ἔστησαν ὡς νεκρικότες.

ΣΗΜ. Καὶ μετὰ τῆς τελικῆς μετοχῆς συνάπτεται τὸ ὡς πρὸς

δήλωσιν σκοποῦ κατὰ τὴν γνώμην τοῦ κυρίου ὑποκειμένου. Ξ. Ἄν. 4, 7, 13 : ἔθεεν ὡς ῥήφων ἑαυτόν.

γ') μετὰ τῆς παραχωρητικῆς μετοχῆς τίθεται τὸ καὶ ἢ τὸ καὶ περ. Ξ. Ἑλλ. 3, 5, 2 : Ἀθηναῖοι καὶ οὐ μεταλαβόντες (=εἰ καὶ οὐ μετέλαβον) τούτου τοῦ χρυσίου ὅμως πρόθυμοι ἦσαν εἰς τὸν πόλεμον. Ἄγ. 2, 31 : ἀποπλεῖ οἴκαθε καὶ περ χειμῶνος ὄντος.

Ἡ μετοχή μετὰ τοῦ ἄν (§ 89.)

Ἡ μετοχή μετὰ τοῦ ἄν περιέχει τὴν ἔννοιαν τῆς εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἄν, ἢ τῆς ὀριστικῆς ἱστορικοῦ χρόνου μετὰ τοῦ ἄν. Ξ. Κν. 1, 6, 9 : σύ, εἰ ἐνορᾷς τινα πόρον καὶ ἀπ' ἐμοῦ ἄν προσγέρομερον, λέγε (=σύ, εἰ ἐνορᾷς ὅτι πόρος τις καὶ ἀπ' ἐμοῦ ἄν προσγένοιτο, λέγε). Ἰσ. 5, 13 : εὐ ἴσθι μηδὲν ἄν με τούτων ἐπιχειρήσαρτα, εἰ ἐώρων κτλ. (=εὐ ἴσθι ὅτι οὐδὲν ἄν τούτων ἐπεχείρησα, εἰ ἐώρων κτλ.).

Συνάφεια δύο ἢ πλείονων μετοχῶν (§ 90).

1. Δύο ἢ πλείονες μετοχαὶ συνδέονται μετ' ἀλλήλων, ὅταν ἐκφράζωσι τὴν αὐτὴν σχέσιν πρὸς τὴν κυρίαν πρότασιν. Ξ. Ἄν. 2, 1, 18 : οὗτοι προσελθόντες καὶ καλέσαρτες τοὺς τῶν Ἑλλήνων ἄρχοντας λέγουσιν ὅτι κτλ.

2. Δύο ἢ πλείονες μετοχαὶ δὲν συνδέονται μετ' ἀλλήλων

α) χάριν ἐμφάσεως (ἀσύνδετον σχῆμα). Αἰσχ. 3, 94 : τὰ δέκα τάλαντα ὀρώντων, φροσούντων, βλεπόντων, ἔλαθον ὑμῶν ἀφελόμενοι.

β') ὅταν δὲν ἐμφανίζωσι τὴν αὐτὴν σχέσιν πρὸς τὴν κυρίαν πρότασιν. Πλ. Θ. 180 : προϊόντες λελήθαμεν ἀμφοτέρων εἰς τὸ μέσον πεπτωκότες.

γ') ὅταν ἡ μία προσδιορίζῃ τὴν ἄλλην. Ξ. Ἄν. 1, 1, 7 : Κύρος ὑπολαβῶν τοὺς φεύγοντας συλλέξας στρατεύμα ἐπολιόρκει Μίλητον (=ὑπολαβῶν συνέλεξε καὶ ἐπολιόρκει).

γ'. Τὰ εἰς τος καὶ τέος ῥηματικά (§ 91).

1. Τὰ εἰς τος ῥηματικά ἔχουσιν ἐν γένει παθητικὴν σημασίαν,

σημαίνοντα ἢ ὅ,τι ἢ παθητικὴ μετοχὴ τοῦ παρακειμένου, ἢ τὸν δυνατὸν ἢ ἄξιον νὰ πάθῃ τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος σημαίνόμενον. π.χ. πολίτης ποιητὸς (=πεποιημένος, ἀντιθετικῶς πρὸς τὸν γένει πολίτην). ἀλωτὸς=δυνατὸς ἀλῶναι, ἐπαινετὸς=ἄξιος ἐπαινέσθαι.

ΣΗΜ. Τινὰ τῶν εἰς τος ἔχουσι καὶ ἐνεργητικὴν σημασίαν, μάλιστα δὲ μετὰ τοῦ ἀποφατικοῦ α σύνθετα, ὡς ἀπρακτος=μηδὲν πράξας, ἀστράτευτος=μὴ στρατευσάμενος.

2. Τὰ εἰς τος συντάσσονται, ὡς καὶ τὰ ἄλλα ἐπίθετα.

Τινὰ δὲ τῶν ἐσχηματισμένων ἐξ ἀμεταβάτων ῥημάτων συντάσσονται καὶ ἀπροσώπως τίθενται δηλ. κατ' οὐδέτερον γένος μετὰ τοῦ ἐστί, καὶ ἰσοδυναμοῦσι μὲ τὸ δυνατὸν ἢ ἄξιόν ἐστί καὶ μὲ ἀπαρέμφρατον, ὡς: οὐ βιωτὸν μοι ἐστί=οὐκ ἄξιόν ἐστί μοι ζῆν. Ἄριστοφ. Α 656: ἄρα γρυκτόν ἐστιν ὑμῖν; (=ἄρα δυνατὸν ἐστιν ὑμῖν γρῶξαι:).

ΣΗΜ. Ὅμοίαν ἀπρόσωπον σύνταξιν συντάσσονται καὶ τὰ εἰς σιμος ῥηματικά. Ἦρ. 1, 45: οὐκ ἔστιν οἱ βιώσιμον (=οὐκ ἐστιν αὐτῷ δυνατὸν ζῆν). Θ. 1. 8: πλοῦμώτερα ἐγένετο (=ῥᾶον ἐγένετο πλεῖν).

3. Τὰ εἰς τέος ῥηματικά σημαίνουσι τὸν ὀφείλοντα νὰ πάθῃ τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος δηλούμενον, ὡς τιμητέος ἐστὶν ὁ ἀνὴρ (=πρέπει νὰ τιμηθῇ ὁ ἀνὴρ). Συντάσσονται δὲ ἄ) ὡς καὶ τὰ ἄλλα ἐπίθετα. Πλ. Πολ. 595: οὐ πρό γε τῆς ἀληθείας τιμητέος ὁ ἀνὴρ. β') ἀπροσώπως τίθενται δηλ. κατ' οὐδέτερον γένος μετὰ τοῦ ἐστί (ἢ νοουμένου τοῦ ἐστί), καὶ ἰσοδυναμοῦσι τῷ δεῖ καὶ ἀπαρέμφατῳ Εὐρ. Ἴω. 1260: οἰστέον τὴν τύχην (=δεῖ φέρειν τὴν τύχην=πρέπει νὰ ὑποφέρῃ τις τύχην). Δημ. 1, 14: ὁ μὲν ὡς δεῖ πράττειν ἐγγνωκῶς ἔσται, ἡμεῖς δὲ ὡς οὐδενὸς ἀντιληπτέον.

4. Ἐπὶ τῆς ἀπρόσωπου συντάξεως τῶν εἰς τέος τὸ πρόσωπον, ὅπερ ὀφείλει νὰ πράξῃ τὴν πράξιν, τίθεται κατὰ δοτικὴν, τὸ δὲ ἀντικείμενον καθ' ἣν πτώσειν ἀπαιτεῖ τὸ ῥῆμα, ἐξ οὗ τὸ εἰς τέον παράγεται. Ἴω. 6, 91: τὸν θάνατον ἡμῶν μετ' εὐδοξίας αἰρετέον ἐστὶν Θ. 8, 65: μεθεκτέον τῶν πραγμάτων πλείουσιν (=δεῖ πλείονας μετέχειν ἢ μετασχεῖν τῶν πραγμάτων).

ΣΗΜ. Οὐχὶ σπανίως τίθεται παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς τὸ ἐνεργοῦν πρόσωπον ἐπὶ τῶν εἰς τ έ ο ν ῥηματικῶν κατ' αἶτ., διότι ἐν αὐτοῖς

ἐνυπάρχει ἢ ἔννοια τοῦ ἀπροσώπου δεῖ καὶ ἀπαρεμφάτου, τότε δὲ ἔλλειπει τὸ ἐστὶν ἐπὶ τῶν εἰς τέον. Πλ. Γο. 507: τὸν βουλόμενον εὐδαίμονα εἶναι σωφροσύνην μὲν διακτέον καὶ ἀσκητέον, ἀκολασίαν δὲ φευκτέον.

5. Τὰ εἰς τέος τὰ παραγόμενα ἐκ ῥημάτων, ἅτινα ἐν τῷ μέσῳ τύπῳ ἔχουσιν ἄλλην σημασίαν ἢ ἐν τῷ ἐνεργητικῷ, δύνανται νὰ κεῖνται ἐν τῇ ἀπροσώπῳ συντάξει ἐπὶ τῆς ἐνεργητικῆς ἢ ἐπὶ τῆς μέσης σημασίας. Πλ. Γο. 507: παρασκευαστέον μάλιστα μηδὲν δεῖσθαι τοῦ κολάζεσθαι (=δεῖ παρασκευάζεσθαι). 510: ἐπὶ τοῦτο παρασκευαστέον ἐστὶ δύνάμιν τινα (=δεῖ παρασκευάζειν). Οὕτω φυλακτέον = δεῖ φυλάττειν καὶ δεῖ φυλάττεσθαι· πειστέον = δεῖ πείθειν ἢ δεῖ πείθεσθαι κτλ.

ΣΗΜ. Ἐν τῇ ἀπροσώπῳ συντάξει εὐρηνται τὰ εἰς τέος ῥηματικά οὐχὶ σπανίως ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ. Ἀριστ. Πλ. 1084: εἰ τὸν οἶνον ἠξίους πίνειν, συνεκποτέ' ἐστὶ σοὶ καὶ τὴν τρύγα. Ὁμοίως καὶ τὰ εἰς τὸς καὶ σιμος, ὡς: ἕως μὲν βάσιμα ἦν, ἐπὶ τοῦ ἔλλου ἦγεν, ἐπεὶ δ' ἄβατα ἦν, καταλιπὼν τὸν ἵππον ἔσπευδε πεζῇ (Ξ. Ἄν. 3, 4, 49).

Θ'. Πλάγιος λόγος (§ 92).

Πλάγιος λόγος λέγεται ὁ λόγος προσώπου τινὸς ὁ ἐξαρτώμενος ἐν λεκτικῷ ἢ γνωστικῷ ῥήματι. Εὐθύς δὲ ἢ ὀρθὸς λόγος ὁ λόγος ὁ ἀνεξαρτήτως καὶ κατ' εὐθείαν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ λέγοντος ἐκφερόμενος.

1. Προτάσεις κρίσεως ἐκφέρονται ἐν πλαγίῳ λόγῳ ἀ) δι' ἀπαρεμφάτου· π. χ. Ἀλέξανδρος ἔφασκεν εἶναι Διὸς υἱὸς (εὐθύς λ.: εἶμι Διὸς υἱός). β) Διὰ τοῦ ὅτι καὶ ὡς (§ 69). Λυ. 24, 15: λέγει ὡς ὕβριστῆς εἶμι (εὐθύς λ.: ὕβριστῆς εἰ).

2. Προτάσεις ἐπιθυμίας ἐκφέρονται ἐν πλαγίῳ λόγῳ δι' ἀπαρεμφάτου Θ. 3, 15: οἱ Λακεδαιμόνιοι τοῖς ξυμμαχοῖς κατὰ τάχος ἔφραζον ἵεναι ἐς τὸν Ἴσθμόν (εὐθύς λ.: κατὰ τάχος ἵτε ἐς τὸν Ἴσθμόν) Ξ. Κυ. 1, 4, 14: ἀπηγόρευε μηδένα βάλλειν (εὐθύς λ.: μηδεὶς βαλλέτω).

5. Αἱ διὰ τοῦ ὅτι καὶ ὡς ἐκφερόμεναι προτάσεις αἱ ἐρωτημα-

τικάί, καὶ πᾶσαι αἱ δευτερεύουσαι ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ τίθενται

α) κατὰ τὴν ἐγκλίσιν τοῦ εὐθέος λόγου, ὅταν ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ὑπάρχη ἀρκτικὸς χρόνος. Λυ. 24, 15 : λέγει ὡς ὑβριστῆς εἰμι Πλ. Φαίδ. 115 : ἐρωτᾷ ὁ Κρίτων πῶς με θάπτῃ.

β) κατ' εὐκτικὴν, ὅταν ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ὑπάρχη ιστορικὸς χρόνος. Ἡ εὐκτικὴ αὕτη λέγεται *πλαγία* ἢ τοῦ *πλαγίου λόγου*. Ἡ ὀριστικὴ τῶν ιστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἄν, ἡ εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν, τὸ ἔδει, ἐχρῶν, προσῆκε καὶ τὰ ὅμοια, καὶ ἡ ὑπόθεσις τοῦ 4 εἴδους μένουσι καὶ ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ. Πολλάκις δὲ καὶ μετὰ ιστορικὸν χρόνον τίθενται αἱ ἐγκλίσεις τοῦ εὐθέος λόγου, ἐνίοτε δὲ καὶ αὐταὶ καὶ ἡ εὐκτικὴ τοῦ πλαγίου λόγου. π. χ. εὐθὺς λόγος :

ἀγαπήσεις } εἰ τὸ σῶμα σώσεις
                  } ἐὰν τὸ σῶμα σώσης

Πλάγιος λόγος :

ἀγαπήσειν με ἔφασκεν } εἰ τὸ σῶμα σώσω
                                  } εἰ τὸ σῶμα σώσοιμι
                                  } ἐὰν τὸ σῶμα σώσω
                                  } εἰ τὸ σῶμα σώσαιμι.

Παραδείγματα ἰδ. ἐν § 68, 2.

ΣΗΜ. α. Μετὰ πλαγίαν πρότασιν ἐκφερομένην διὰ τοῦ ὅτι ἢ ὡς, τίθεται ἐνίοτε πρότασις κατ' εὐκτικὴν συνδεομένη διὰ τοῦ γάρ, ἢ οὖν, ἢ τοῦ δέ, ἵνα συνεχίσῃ τὸν πλάγιον λόγον. Ε. Ἑλλ. 7, 1, 23 : Δυκομήδης ἔλεγεν ὡς μόνοις τοῖς Ἀρκάσι Πελοπόννησος πατρίς εἶη· μόνοι γάρ αὐτόχθονες ἐν αὐτῇ οἰκοῖεν. Δη. 50, 50 : ἀποκρίνεται Ποσειδίππος ὅτι τριήραρχος ἐγὼ τῆς νεῶς εἶην· πλεῦσοιτο οὖν οἱ ἐγὼ κελεύω..

ΣΗΜ. β'. Πολλάκις μετὰ λεκτικὸν ῥῆμα συντεταγμένον μετ' ἀπαρεμφάτου ἔπεται πρότασις ἀναφορικὴ, ἢ χρονικὴ ἢ αἰτιολογικὴ κατ' ἀπαρέμφατον. Ε. Ἄν. 2, 2, 1 : Ἀριαῖος ἔφη πολλοὺς εἶναι Πέρσας ἑαυτοῦ βελτίους, οὓς οὐκ ἄν ἀνασχέσθαι αὐτοῦ βασιλεύοντος. Θ. 2, 102 : Λέγεται Ἀλκμέωνι, ὅτε δὴ ἀλᾶσθαι αὐτόν, τὸν Ἀπόλλω ταύτην τὴν γῆν χρῆσαι οἰκεῖν. Λυσ. 13, 21 : οὐκ ἔφη ἐρεῖν· ὄρκους γὰρ ὁμομοκέσαι.

ΣΗΜ. γ. Ἐνίοτε ἐκ τοῦ διὰ τοῦ ὅτι ἢ ὡς ἐκφερομένου λόγου

γίνεται μετάβασις εἰς τὸ ἀπαρέμφρατον. Θ. 1,87 : εἶπον ὅτι σφίσι μὲν δοκοῦεν ἀδικεῖν οἱ Ἀθηναῖοι, βούλεσθαι δὲ καὶ τοὺς πάντας ζυμμάχους παρακαλέσαι.

ΣΗΜ. δ'. Ἐνίοτε ἄρχεται ὁ λόγος διὰ τοῦ ὅτι ἡ ὥς, ἐπιφέρεται δὲ ἀντὶ ὀριστικῆς ἢ εὐκτικῆς ἀπαρέμφρατον. Ξ. Ἑλλ. 5, 4, 35 : εἶπεν ὅτι οὐδὲν ἔν, ὅ,τι τῇ πόλει δοκοῖη, ἀρτεῖπειρ.

ΣΗΜ. ε'. Οὐχὶ σπανίως ἀντὶ πλαγίου λόγου τίθεται εὐθύς λόγος. Ξ. Ἄν. 2, 1, 16 : ὁ δ' εἶπεν ἐγὼ σε ἄσμενος ἐόρακα. Πολ- λάκις δὲ γίνεται μετάβασις ἐκ τοῦ πλαγίου λόγου εἰς τὸν εὐθύν. Ξ. Ἑλλ. 2, 1, 25 : Ἀλκιβιάδης οὐκ ἐν καλῷ ἔφη τοὺς Ἀθηναίους ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμῖσαι εἰς Σηστόν παρήνει, οὐ ὄντες ναυμαχή- σετε, ἔφη.

1. Τὸ ἄρθρον (§ 93).

1. Τὸ ἄρθρον ἀρχαιότατα εἶχε σημασίαν δεικτικῆς ἀντωνυμίας, Ἄντὶ δεικτικῆς ἀντωνυμίας εὔρηται συνήθως παρ' Ὀμήρω. Ἐκ τῆς δεικτικῆς σημασίας προέκυψεν ἡ ἀναφορικὴ σημασία, καθ' ἣν ἐλαμβάνετο ἀντὶ ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας συνήθως μὲν παρ' Ὀμήρω, πολλάκις δὲ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ποιηταῖς καὶ τοῖς Ἰωσιν (οὐδέποτε παρὰ τοῖς κωμικοῖς).

2. Ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ τῶν Ἀττικῶν ἐτήρησε τὴν σημασίαν δεικτικῆς ἀντωνυμίας.

α') ἐν τῷ : ὁ μὲν—ὁ δὲ (=οὗτος μὲν—ἐκεῖνος δὲ, ἢ ἐκεῖνος μὲν—οὗτος δὲ, ἢ ἀορίστως : ἄλλος μὲν—ἄλλος δὲ) καθ' ὅλας τὰς πτώσεις. Ἰσ. 2,32 : περὶ πλείονος ποιῶν δόξαν καλῆν ἢ πλουτοῦν μέγαν τοῖς παισὶ καταλιπεῖν· ὁ μὲν γὰρ (=οὗτος μὲν γὰρ) θνητός, ἢ δὲ (=ἐκεῖνη δὲ) ἀθάνατος. Πλ. Πολ. 338 : τῶν πόλεων αἱ μὲν (=ἄλλαι μὲν) τυραννοῦνται, αἱ δὲ (=ἄλλαι δὲ) δημοκρατοῦνται, αἱ δὲ ἀριστοκρατοῦνται.

ΣΗΜ. Τό : τὸ μὲν τὸ δὲ, ἢ τὰ μὲν—τὰ δὲ λαμβάνεται πολλάκις ἐπιρρηματικῶς καὶ ἐξηγεῖται διὰ τοῦ : ἀφ' ἐνός μὲν—ἀφ' ἑτέρου δὲ, ἢ : ἐν μέρει μὲν—ἐν μέρει δὲ. Ξ. Ἄπ. 4, 1, 14 : τὰ μὲν τι ἐμάχοντο, τὰ δὲ καὶ ἀνεπαύοντο (=ἐν μέρει μὲν πῶς ἐμάχ., ἐν μέρει δὲ καὶ ἀνεπαύοντο). πρὸς. τοῦτο μὲν—τοῦτο δὲ, Ἄνδ. 2, 16.

β') ἐν τῷ : ὁ δέ, ἡ δέ, τὸ δέ (= οὗτος δέ, αὕτη δέ, τοῦτο δέ) καθ' ὅλας τὰς πτώσεις. Ξ. Ἄν. 1, 1, 9 : Κύρος δίδωσι Κλεάρχῳ μυρίους δαρεικούς· ὁ δὲ λαβὼν τὸ χρυσίον στρατεύμα συνέλεξε. 1, 3, 21 : ταῦτα ἀναγγέλλουσι τοῖς στρατιώταις· τοῖς δὲ ὑποψία ἦν ὅτι ἄγοι πρὸς βασιλέα.

γ') ἐν τῷ : καὶ τὸν (οὐτινος ὀνομαστικὴ εἶνε καὶ ὅς=καὶ οὗτος ἰδ. § 106, 1. σημ. γ'). Τὸ καὶ τὸν εὔρηται μόνον ὡς ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου. Ξ. Κυ. 4, 2, 13 : ἠγείσθαι ἐκέλευε τοὺς Ὑρκανίους· καὶ οἱ (=οὔτοι) ἠρώτων τί δέ; οὐ γὰρ ἀναμένεις, ἔφασαν, τοὺς ἡμέρους ἕως ἂν ἀγάγωμεν; καὶ τὸν (=καὶ τοῦτον) ἀποκρίνασθαι λέγεται.

δ') ἐν τῷ : τὸν καὶ τόν, τὸ καὶ τό, τὰ καὶ τὰ, ὧν γίνεται χρῆσις, ὅταν ὁ λέγων δὲν θέλῃ ἢ δὲν δύναται νὰ ὀνομάσῃ πρόσωπα ἢ πράγματα. Λυ. 1, 23 : ἀφικνούμαι ὡς τὸν καὶ τὸν (= πρὸς τὸν δεῖνα καὶ τὸν δεῖνα). Δη. 9. 68 : ἔδει γὰρ τὸ καὶ τὸ ποιῆσαι.

ε') ἐν τῷ : πρὸ τοῦ (=πρὸ τούτου τοῦ χρόνου, πρότερον). Πλ. Πρωσ. 315 : τούτῳ τῷ οἰκῆματι πρὸ τοῦ ὡς ταμεῖω ἐχρήτο Ἰππόνικος.

β'. Τὸ ἄρθρον μετὰ τῶν οὐσιαστικῶν (§ 94).

1. Τὸ ἄρθρον τίθεται μετὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ

α) ἀτομικῶς ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ γνωστὸν καὶ ὠρισμένον ἀντικείμενον τοῦ εἰδους. Πλ. Φαί. 117 : Σωκράτης κατεκλήθη ὕπτιος· οὕτω γὰρ ἐκέλευεν ὁ ἄνθρωπος (=ὁ γνωστὸς ἄνθρωπος, ὁ ἐνεγκῶν τῷ Σωκράτει τὸ κώνειον). Ξ. Ἄν. 4, 5, 9 : ἀμφὶ κνέφας πρὸς κόμην ἀφικνεῖται καὶ ὑδροφορούσας ἐκ τῆς κόμης γυναῖκας καταλαμβάνει (=ἐκ τῆς εἰρημένης καὶ οὕτω γνωστῆς κόμης). 5, 6, 34 : ἠπέλουν αὐτῷ, εἰ λήψονται ἀποδιδράσκοντα, ὅτι τὴν δίκην ἐπιθήσοιεν (=τὴν προσήκουσαν δίκην). Θ. 1, 11 : οἱ Τρῶες τὰ δέκα ἔτη ἀντεῖχον.

β') γενικῶς, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ τὸ ὅλον εἶδος. Πλ. Πρωτ. 322 : ὁ ἄνθρωπος θείας μετέσχε μοίρας (=τὸ ἀνθρώπινον γένος). Νό. 808 : ὁ παῖς πάντων θηρίων δυσμεταχειριστότατον. Οὕτω τί-

εἶναι τὸ ἄρθρον μάλιστα μετὰ ἐπιθέτων καὶ μετοχῶν οὐσιαστικῶς
 ἀμβανόμενων, ὡς: ὁ ἀνδρεῖος (= πᾶς ἀνδρεῖος), ὁ βουλόμενος
 (= πᾶς ὁ βουλόμενος), ὁ τυχών, ὁ ἐπιστάμενος κτλ. Σοφ. Οἶ. Τ.
 10: τὸ ζητούμενον ἄλωτόν, ἐκφεύγει δὲ τὰ μελοῦμενον.

2. Τὰ κύρια ὀνόματα δὲν χρῆζουσι τοῦ ἄρθρου. Ἄλλὰ

α) ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ πρόσωπόν τι ὡς γνωστὸν ἢ ὡς
 πρότερον μνημονευθέν, τίθεται τὸ ἄρθρον μετὰ τοῦ κυρίου ὀνόμα-
 τος, ἢ, ὅταν ἐπιφέρηται παράθεσις, μετὰ τῆς παραθέσεως. ὁ Ὀμη-
 ρος. ὁ Πλάτων. Σωκράτης ὁ Ἀθηναῖος. Ε. Ἄν. 3, 1, 4: ἦν δέ
 τις ἐν τῇ στρατιᾷ Ξενοφῶν Ἀθηναῖος. . . ὁ μὲν τοι Ξενοφῶν ἀ-
 ναγνοὺς τὴν ἐπιστολὴν ἀνακοινοῦται Σωκράτει τῷ Ἀθηναίῳ.

β) τὰ κύρια ὀνόματα τῶν χωρῶν ἔχουσι συνήθως τὸ ἄρθρον.
 Ἡ Ἑλλάς. ἡ Ἀσία. κτλ.

3. Τὸ βασιλεὺς, ὅταν λέγηται περὶ τοῦ βασιλέως τῆς Περ-
 σίας, ὡς κύριον ὄνομα λαμβανόμενον, τίθεται ἔνευ ἄρθρου. Πολ-
 λάκις καὶ ἡ λέξις ἄστυ (ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν).

4. Τὸ ἄρθρον παραλείπεται πρὸς τοῦτοις

α) πολλάκις ἐπὶ τῶν ὀνομάτων τῆς συγγενείας, πατήρ, μήτηρ,
 γονεῖς, ἀνὴρ, γυνή, παῖς, ἀδελφός, καὶ ἐπὶ τοῦ οὐρανόσ, γῆ,
 σελήνη, θάλασσα, πατρίς. Λυ. 12, 69: ἐπετρέψατε αὐτῷ πα-
 τριδα καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας. Ἰσ. 6, 74: κατὰ γῆν καὶ κατὰ
 θάλασσαν.

β) πολλάκις ἐπὶ ἀφηρημένων ἐννοιῶν, μάλιστα ἀρετῶν, κακιῶν,
 τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν. Ἰσ. 1, 33: ἀρχὴ φιλίας μὲν ἔπαιρος, ἔχ-
 θρας δὲ ἕξις. Ε. Ἄπ. 3, 9, 5: δικαιοσύνη σοφία ἐστίν. Ὀ-
 μοίως ἐπὶ τῆς αἰτιατικῆς τοῦ κατὰ τι ὄνομα, γένος, μέγεθος,
 πλῆθος, εὖρος.

γ) ἐπὶ ἐκφράσεως τυπικῶν τοῦ χρόνου καὶ τοῦ τόπου: ἄμ' ἡ-
 μέρα, ἄμ' ἔφ, ἄμ' ἡλίῳ ἀνίσχοντι, μέχρι δειλῆς, διὰ νυκτός,
 ἐν δεξιᾷ, ἐν ἀριστερᾷ, κατ' ἀγρούς. Ὀμοίως ἐπὶ τῆς χρονικῆς
 γενικῆς ἤρος, χειμῶνος, μεσημβρίας κτλ. Πάντοτε ἐλλείπει τὸ
 ἄρθρον ἐπὶ τοῦ ὄρου καὶ ἄσπις ἐν ταῖς φράσεσιν ἐπὶ ὄρου ἀνα-
 στρέφειν (= πρὸς τὰ δεξιὰ στρέφεσθαι). παρ' ἀσπίδα ἀγειν (=
 πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἄγειν).

ΣΗΜ. *Πο.λοι* = οὐκ ὀλίγοι. *Οἱ πο.λοι* = 1) οἱ πλείονες 2) τὸ πλῆθος ἢ οἱ δημοκρατικοί. *Ὀ.λιγοί* = οὐ πολλοί. *Οἱ ὀλιγοί* = 1) οἱ ὀλιγώτεροι 2) οἱ ὀλιγαρχικοί.

δ'. Τὸ ἄρθρον ἐπὶ τοῦ κατηγορουμένου (§ 95).

Τὸ κατηγορούμενον τίθεται ἔνευ ἄρθρου. γνομ.: πολλῶν ὁ λιμὸς γίγνεται διδάσκαλος.

ΣΗΜ. Τὸ κατηγορούμενον δέχεται τὸ ἄρθρον, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ὡς τι ἤδη γνωστόν π. χ. οὗτός ἐστιν ὁ μαθητῆς μου. ἢ ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ὅτι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ὑποκείμενον εἶνε ἀληθῶς ἢ κατ' ἐξοχὴν τὸ ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου σημαινόμενον. Πλ. Μενέξ. 248: οὗτός ἐστιν ὁ σώφρων καὶ οὗτος ὁ ἀνδρεῖος καὶ φρόνιμος (= ὁ ἀληθῶς σώφρων, ὁ ἀληθῶς ἀνδρεῖος καὶ φρόνιμος). Αἰσχ. 2, 167: τὸν καλὸν στρατιώτην ἐμὲ ὠνόμασεν.

ε'. Τὸ ἄρθρον μετὰ τῶν ἐπιθέτων (§ 96).

1. Τὸ ἐπίθετον, ὅπερ συνάπτεται μετὰ συνάρθρου οὐσιαστικοῦ ὡς ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς αὐτοῦ, τίθεται α) μετὰ τοῦ ἄρθρου καὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ, β) χάριν ἐμφάσεως μετὰ τὸ οὐσιαστικόν, ἐπαναλαμβάνεται δὲ πρὸ αὐτοῦ τὸ ἄρθρον. γνομ.: αἱ δεῦτεραι φροντίδες σοφώτεραι. Με. 543: ὀχληρὸν ὁ χρόνος ὁ πολὺς.

ΣΗΜ. Ἐνίοτε μετὰ ἀσύναρθρον οὐσιαστικόν τίθεται ἐπίθετον μετ' ἄρθρου, πρὸς ἀκριβέστερον προσδιορισμὸν τῆς ἤδη γενικώτερον ἐκπεφρασμένης ἐννοίας. Λυ. 19, 51: ἐν κινδύνῳ ἦσαν τῷ μερίσῳ. Θ. 1, 25: γέρα τὰ νομιζόμενα.

2. Τὸ ἐπίθετον, ὅπερ ἔνευ ἄρθρου κεῖται πρὸ συνάρθρου οὐσιαστικοῦ ἢ μετὰ σύναρθρον οὐσιαστικόν, κεῖται κατηγορηματικῶς, εἶνε δηλ. κατηγορούμενον τοῦ οὐσιαστικοῦ. π. χ. τὸ σῶμα θνητὸν ἔχομεν (= τὸ σῶμα, ὃ ἔχομεν θνητὸν ἐστὶ). γνομ.: βέβαιον ἄξεις τὸν βίον δίκαιος ὦν. Ε. Ἀγ. 1, 13: Ἀγησίλαος μάλα φαιδρῶ τῷ προσώπῳ ἐκέλευσε κτλ.

3. Τὰ ἐπίθετα ἄκρος, μέσος, ἔσχατος συνάπτονται μετὰ οὐσιαστικοῦ ὡς ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοὶ αὐτοῦ, ὅταν πρόκειται νὰ

διακριθῆ τὸ οὐσιαστικὸν ἀπὸ τινος ἄλλου ὁμοειδοῦς π. χ. ἡ μέση ἀγορὰ (= ἡ ἀγορὰ ἣτις εἶνε ἐν τῷ μέσῳ ἄλλων ἀγορῶν περὶ αὐτὴν οὐσῶν) κατηγορηματικῶς δὲ ὅταν πρόκειται νὰ ὀρισθῆ μέρος τοῦ οὐσιαστικοῦ ἀντιθετικῶς πρὸς τὸ ὅλον. Δη. 29, 12: ἡ πρόκλησις γέγονεν ἐν τῇ ἀγορᾷ μέση (= ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀγορᾶς). Ε. Κυν. 3, 4: ἄκρα τῇ οὐρᾷ σείουσι (= διὰ τοῦ ἄκρου τῆς οὐρᾶς, τὸ ἄκρον τῆς οὐρᾶς). Θ. 3, 107: Εὐρύλοχος ἔσχατον εἶχε τὸ εὐώνυμον (= τὸ ἔσχατον μέρος τοῦ εὐωνύμου κέρατος εἶχε).

ΣΗΜ. Ὡς τὸ ἐπίθετον, οὕτω καὶ ἡ μετοχὴ τίθεται κατηγορηματικῶς. Ε. Ἑλλ. 2, 3, 56: οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μεγάλη τῇ φωνῇ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Πολλάκις δὲ ἡ μετοχὴ, ἣτις συνάπτεται μετὰ οὐσιαστικοῦ κατηγορηματικῶς, δύναται νὰ ἐξηγητῆ δι' ἀφρημένου οὐσιαστικοῦ. Θ. 3, 1: ἅμα τῷ σίτῳ ἀκμάζοντι (= ἅμα τῇ ἀκμῇ τοῦ σίτου). Ὁμοίως: ἐπὶ Πυθοδώρου ἀρχοντος (= ἐπὶ τῆς Πυθοδώρου ἀρχῆς). ἅμα ἦρι ἀρχομένην (ἅμα τῇ ἀρχῇ τοῦ ἔαρος), ἅμα ἡλίῳ ἀνατέλλοντι (= ἅμα τῇ ἀνατολῇ τοῦ ἡλίου). Τοιοῦτον καὶ τὸ περιόδῳ τῷ ἐνιαυτῷ (Ε. Ἑλλ. 3, 2, 25) = τῇ περιόδῳ τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἐν τῇ περιόδῳ τοῦ ἐνιαυτοῦ.

έ. Τὸ ἄρθρον ἐπὶ τῶν ἀντωνυμιῶν (§ 97)

1. Ὅταν μετὰ τὴν προσωπικὴν ἀντωνυμίαν ἐπιφέρηται παράθεσις, τίθεται ἡ παράθεσις αὕτη μετ' ἄρθρου π. χ. ἐγὼ ὁ τλήμων. ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες. Ἐνίοτε κεῖται μόνη ἡ παράθεσις νοουμένης τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας. Ε. Κυ. 5, 4, 22: οἱ ἄλλοι ἀριστᾶτε (= ὑμεῖς οἱ ἄλλοι ἀριστᾶτε).

2. Ἡ αὐτὸς τίθεται ἔνευ ἄρθρου κατηγορηματικῶς. Δη. 3, 30: αὐτὸς ὁ δῆμος δεσπότης τῶν πολιτευομένων ἦν. Πλ. Φαί. 66: αὐτῇ τῇ ψυχῇ θεατέον αὐτὰ τὰ πράγματα. Μετὰ τοῦ ἄρθρου ὁ αὐτὸς σημαίνει ὁ ἴδιος, καὶ τίθεται ὡς καὶ πᾶν ἐπίθετον.

3. Αἱ δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι οὗτος, ὅδε, ἐκεῖνος τίθεται ἔνευ ἄρθρου πρὸ τοῦ συνάρθρου οὐσιαστικοῦ ἢ μετ' αὐτό: αὕτη, ἡδε, ἐκείνη ἢ πόλις, καὶ: ἡ πόλις αὕτη, ἡδε, ἐκείνη.

4. Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι καὶ αἱ συσχετικαὶ δεικτικαὶ τοσοῦ-

τας τοιοῦτος τηλικούτος τίθενται μετὰ τοῦ ἄρθρου ἢ ἄνευ τοῦ ἄρθρου, ὡς καὶ τὰ ἐπίθετα.

5. Τὸ πᾶς α) τίθεται ἄνευ ἄρθρου μετὰ συνάρθρου οὐσιαστικοῦ κατηγορηματικῶς. Τὸ οὐσιαστικὸν δύναται νὰ κεῖται ἄνευ ἄρθρου, ἄν, καὶ ἠλλείποντος τοῦ πᾶς, θὰ ἐτίθετο ἄνευ ἄρθρου: Πλ. Ἀπ. 20: *πάσαν ὑμῖν τὴν ἀλήθειαν* ἐρῶ. Γο. 886: *πάντες Ἕλληνές τε καὶ βάρβαροι νομίζουσιν εἶναι θεούς* β') ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἑκάστος. Τὸ οὐσιαστικὸν τίθεται ἐπίσης ἄνευ ἄρθρου ὡς: δρυὸς πεσοῦσης *πᾶς ἀγήρ* ζυλεύεται. γ') ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ὅλως, καθαρῶς. Τὸ οὐσιαστικὸν τίθεται ἄνευ ἄρθρου, διότι κυρίως εἶνε κατηγορούμενον. Πλ. Πολ. 599: ἐν παντὶ κακοῦ ἂν εἴη ὁ φρουρούμενος ὑπὸ πάντων πολεμίων (= ὑπὸ καθαρῶς πολεμίων) δ') τίθεται μετὰ τοῦ ἄρθρου ὡς ἐπιθετικὸς προσδιορισμός. Πλ. Γο. 470: ἐν τούτῳ ἢ πᾶσα εὐδαιμονία ἐστὶ (τὸ σύνολον τῆς εὐδαιμονίας).

ΣΗΜ. Μετὰ ἀπολύτων ἀριθμητικῶν κείμενον τὸ ὁ πᾶς σημαίνει ἐν συνόλῳ: ἑκατὸν ὀπλῖται ἀπώλοντο οἱ πάντες (= ἐν συνόλῳ, τὸ ὅλον). πρβ. Θ. 6, 43.

6. Τὸ ὅλος τίθεται α) ἄνευ ἄρθρου πρὸ συνάρθρου οὐσιαστικοῦ ἢ μετὰ σύναρθρον οὐσιαστικὸν κατηγορηματικῶς. Ε. Ἀν. 1, 2, 17: ἐκέλευσεν ἐπιχωρῆσαι *ὄλην τὴν γάλαγγα* β') μετὰ τοῦ ἄρθρου ὡς ἐπιθετικὸς προσδιορισμός. Ε. Ἀν. 6, 2, 10 ὑπὲρ ἡμῶν τοῦ *ὄλου στρατεύματος* ἢ ἄνευ ἄρθρου, ὅταν καὶ τὸ οὐσιαστικὸν κεῖται ἄνευ ἄρθρου Ε. Κυ. 1, 6, 17: χαλεπὸν μὲν καὶ ἓνα ἄνθρωπον ἀργὸν τρέφεισθαι, πολὺ δ' ἐτι χαλεπώτερον *οἶκον ὄλου*. Ὡς τὸ ὅλος, οὕτω τίθεται καὶ τὸ μόνος 1) ἄνευ ἄρθρου κατηγορηματικῶς. Λυ. 28, 10: οὐκ Ἑργοκλῆς *μόνος* κρίνεται. 2) μετὰ τοῦ ἄρθρου ὡς ἐπιθετικὸς προσδιορισμός Ε. Κυ. 4, 6, 4: *τὸν μόνον* μαι (= τὸν μονογενῆ) καὶ φίλον παῖδα ἀφείλετο τὴν ψυχὴν.

7. Μετὰ τοῦ ἄμφω, ἀμφοτέρω, ἑκάτερος τίθεται τὸ οὐσιαστικὸν ἀείποτε μετ' ἄρθρου ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ. Αἱ ἀνωνομίαι λοιπὸν κεῖνται κατηγορηματικῶς. Πλ. Πρωτ. 314: *ἀμφοῖν τοῖν χεροῖν* τὴν θύραν ἐπήραξε. Ε. Ἀν. 3, 1, 31: *ἀμφοτέρα τὰ ὄτα* τετραπημένον. Θ. 5, 16: ἐν *ἐκατέρᾳ τῇ πόλει*.

Μετὰ τοῦ ἑκάστος τίθεται τὸ οὐσιαστικὸν ἄνευ ἄρθρου ὅταν δᾶ

τὸ οὐσιαστικὸν ἔχη ἄρθρον, τότε τὸ ἕκαστος κεῖται κατηγορηματικῶς. Ε. Ἑλλ. 3, 5, 13: ἐν ἐκάστη πόλει. Κυ. 5, 8, 36: ἡ τάξις ἐκάστη.

ς) Τὸ ἄρθρον μετὰ τῶν ἀπολύτων ἀριθμητικῶν (§ 98).

Μετὰ τῶν ἀπολύτων ἀριθμητικῶν τίθεται τὸ ἄρθρον α) ὅταν σημαίνωσι μέρος προειρημένου ὅλου. Ε. Ἄν. 5, 4, 11. ἦγον ἄγοντες τριακόσια πλοῖα μονόξυλα καὶ ἐν ἐκάστῳ τρεῖς ἄνδρας, ὧν οἱ μὲν δύο ἐκβάντες εἰς τάξιν ἔθεντο τὰ ὄπλα, ὁ δὲ εἰς ἔμμενε· β') ὅταν δι' αὐτῶν ὀρίζηται ἀριθμὸς ὡς ἔγγιστα. Ε. Ἄν. 6, 8, 22: ἔμμεναν ἡμέρας ἀμφὶ τὰς τριάκοντα. Πλουτ. Φιλοπ. 10: λέγονται ὑπὲρ τοὺς τετρακισχιλίους ἀποθανεῖν.

ζ) Ἐπιθετοποιὸς καὶ οὐσιαστικοποιὸς δύναμις τοῦ ἄρθρου (§ 99).

1. Γενικὴ πτώσις καὶ ἐπίρρημα καὶ πρόθεσις μετὰ τινος πτώσεως διὰ τοῦ ἄρθρου προτασσομένου λαμβάνουσι δύναμιν ἐπιθέτου. π.χ. ὁ τοῦ βασιλέως θρόνος (=δ βασιλείος)· αἱ πέρυσι πρεσβεῖαι (=αἱ περυσιναι)· ἡ κατὰ νόμον τιμωρία (=ἡ νόμιμος).

3. Γενικὴ πτώσις, καὶ πρόθεσις μετὰ τινος πτώσεως, καὶ ἐπίρρημα, διὰ τοῦ ἄρθρου τὸ ἢ τὰ προτασσομένου λαμβάνουσι δύναμιν οὐσιαστικῶν σημαίνοντος ὅλως γενικὴν σχέσιν προσώπου ἢ πράγματος. Ε. Ἄν. 3, 1, 20: τὰ τῶν στρατιωτῶν = τὰ πράγματα, ἡ θέσις, ἡ κατάστασις τῶν στρατιωτῶν. 1, 7, 4: τὰ παρ' ἐμοὶ = ἡ ἐμὴ θέσις, ἡ ἐμὴ κατάσταση. Ὅμοιως λέγεται τὸ τοῦ Ἀναξαγόρου = τὸ ὑπὸ τοῦ Ἀναξαγόρου λεχθέν· τὸ τῆς παροιμίας κτλ. Ἐνίοτε τὸ ἄρθρον μετὰ γενικῆς ἀποτελεῖ περίφρασιν. Δη. 4, 45: τὸ τῶν θεῶν εὐμενὲς καὶ τὸ τῆς τύχης συναγωνίζεται = οἱ θεοὶ εὐμενεῖς καὶ ἡ τύχη συναγωνίζεται. Σοφ. Φιλ. 497: τὰ τῶν διακόρων (=οἱ διάκονοι) τούμῶν ἐν σμικρῷ μέρει ποιούμενοι τὸν οἶκαδ' ἤπειγον στόλον.

3. Πᾶσα λέξις καὶ ὀλόκληρος πρότασις διὰ τοῦ ἄρθρου τὸ λαμβάνει δύναμιν οὐσιαστικῶν. Δη. 18. 4: ὑμεῖς ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι

τὸ δ' ὑμεῖς ὅταν λέγω, τὴν πόλιν λέγω. 3, 10 : ὅτι μὲν δὴ δεῖ βοηθεῖν πάντες ἐγνώκαμεν καὶ βοηθήσομεν· τὸ δὲ ὅπως, τοῦτο λέγε. Πλ. Φιλ. 20 : τὸ εἰ βούλει ῥηθὲν λύει πάντα φόβον. Πολ. 327 : ἔτι ἐν λείπεται, τὸ ἦν πεισωμεν ὑμᾶς.

ΙΑ'. Αἱ ἀντωνυμίαι.

α. Αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι (§ 100).

1. Αἱ ὀνομαστικαὶ τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν (ἐγώ, σύ, ἡμεῖς, ὑμεῖς) τίθενται, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ τὸ πρόσωπον μετ' ἐμφάσεως, ὡς ἐπὶ τῶν ἀντιθέσεων (ἄλλως παραλείπονται. § 6). Ἰσ. 1, 3 : σὺ μὲν παιδείας ἐπιθυμεῖς, ἐγὼ δὲ παιδεύειν ἄλλους ἐπιχειρῶ.

2. Τὴν ἐκλιπούσαν ὀνομαστικὴν τοῦ τρίτου προσώπου ἀναπληροῖ ἢ αὐτὸς ἐπὶ ἐμφάσεως, ὡς : αὐτὸς ἔφα (τοῦτο ἔλεγον οἱ Πυθαγόρειοι περὶ τοῦ Πυθαγόρου). Ὁμοίως ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ τίθεται τὸ αὐτοί, σπανίως τὸ σφεῖς. Θ. 8, 76 : ἔφασαν τοὺς μὲν ἡμαρτημένα αὐτοὶ δὲ σώζειν τοὺς νόμους. 5, 65 : ἐπειδὴ ἐκεῖνοί τε ἀπέκρυψαν καὶ σφεῖς ἠσύχαζον, τοὺς ἑαυτῶν στρατηγούς ἐν αἰτία εἶχον.

3. Ἐν ταῖς πλάγιας πτώσεσι τίθενται οἱ μὲν ἐγκλιτικοὶ τύποι μου, μοι, με, σου, σοι, σε, ὅταν πρόκειται ἀπλῶς νὰ δηλωθῇ τὸ πρόσωπον ἄνευ ἐμφάσεως, οἱ δὲ μακρότεροι τύποι ἐμοῦ, ἐμοί, ἐμέ, καὶ οἱ ὀρθοτονούμενοι σοῦ, σοί, σέ, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ τὸ πρόσωπον μετ' ἐμφάσεως. Λυ. 1, 16 : Εὐφίλητε, ἔφη, μηδεμιᾶ πολυπραγμοσύνη προσεληλυθῆναι με νόμιζε πρὸς σε. Πλ. Γο. 474 : ἐγὼ οἶμαι καὶ ἐμέ καὶ σὲ τὸ ἀδικεῖν τοῦ ἀδικεῖσθαι κάκιον ἡγεῖσθαι.

4. Ὡς πλάγιας πτώσεις τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας τοῦ τρίτου προσώπου χρησιμεύουσιν αἱ πλάγιας τῆς αὐτῆς.

ΣΗΜ. Περὶ τῆς χρήσεως τῶν τύπων τῆς προσωπ. ἀντωνυμ. τοῦ τρίτου προσώπου σὺ, οἱ, ἐ, σφῶν, σφίσι, σφᾶς ἰδ. § 102. 2, β'.

β'. Ἡ ὀριστικὴ ἢ ἐπαναληπτικὴ ἀντωνυμία αὐτὸς (§ 101).

Ἡ αὐτὸς τίθεται τριχῶς ἐν τῷ λόγῳ·

α) μετὰ οὐσιαστικοῦ, ἢ προσωπικῆς ἢ δεικτικῆς ἀντωνυμίας, ἢ

καθ' ἑαυτήν, ἵνα μετ' ἐμφάσεως παραστήσῃ τὸ εἰς ὃ ἀναφέρεται πρόσωπον ἢ πρᾶγμα καὶ διαστείλῃ αὐτὸ ἀπὸ παντός ἄλλου. Ξ. Ἄν. 6, 3, 4: πολλοὶ διέφευγον πελτασταὶ ὄντες ὀπλίτας ἐξ αὐτῶν τῶν χειρῶν (= ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὰ ἴδια τῶν χεῖρα). Λυ. 1, 1: καὶ τοὺς παῖδας τοὺς ἐμούς ἤσχυνε καὶ ἐμὲ αὐτὸν ὕβρισεν (= καὶ ἐμὲ τὸν ἴδιον). Ἰσ. 4, 88: τὴν στρατείαν αὐτὸς Ἐέρξης ἤγαγεν (= ἄ- τός του, ὁ ἴδιος αὐτοπροσώπως). Θ. 2, 3: φυλάξαντες αὐτὸ τὸ περίορθρον (= ἀκριβῶς τὸ περίορθρον). Ἄρ. Ἀχ. 504: αὐτοὶ ἐσμεν κοῦπω ξένοι πάρεσι (= μόνοι).

ΣΗΜ. Τὸ αὐτὸς μετὰ τῶν τακτικῶν ἀριθμητικῶν ἐξαιρεῖ τὸ εἰς ὃ ἀναφέρεται πρόσωπον ὡς τὸ κυριώτατον, Ξ. Ἑλλ. 2, 2, 17: ἤρεθη πρεσβευτῆς εἰς Λακεδαιμόνα δέκατος αὐτός (= αὐτὸς μετὰ ἐννέα ἄλλων).

β) κατὰ τὰς πλαγίας πτώσεις ἀντὶ προειρημένου ὀνόματος πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἐπαναλήψεως. Ξ. Ἄν. 1, 1, 3: Τισσαφέρνης διαβάλλει τὸν Κύρον πρὸς τὸν ἀδελφόν, ὡς ἐπιβουλεύει αὐτῷ. 1, 10, 1: βασιλεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ.

γ) μετὰ τοῦ ἄρθρου ὡς ἐπίθετον. π.χ. ὁ αὐτὸς ἀνὴρ (= ὁ ἴδιος ἀνὴρ). Πλ. Πρωτ. 340: ταῦτόν σοι δοκεῖ εἶναι τὸ γενέσθαι καὶ τὸ εἶναι ἢ ἄλλο;

γ'. Αἱ αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίαι (§ 102).

1. Ἡ αὐτοπαθῆς ἀντωνυμία τοῦ πρώτου καὶ τοῦ δευτέρου προσώπου τίθεται, ὅταν ἀναφέρηται εἰς τὸ ὑποκείμενον τῆς προτάσεως, ἧς καὶ αὐτὴ μέρος εἶνε (ἄμεσος ἢ εὐθεῖα ἀντανάκλασις). Θ. 6, 33: πείθω ἑμαυτόν. γνομ.: γνωθὶ σαυτόν.

ΣΗΜ. Ἐντὶ τῆς αὐτοπαθοῦς ἑμαυτῷ εὔρηται συνηθέστερον ἢ προσωπικῇ μοι ἢ ἐμοὶ ἐπὶ τοῦ δοκῶ Ξ. Ἰέ. 1, 6: τῷ ὄπῳ ὅτι ἠδόμεθα δοκῶ μοι αἰσθάνεσθαι. Ἄρστω. Β. 918: ἐγγὺς εἶναι τῶν θεῶν ἐμοὶ δοκῶ.

2. Ἡ αὐτοπαθῆς ἀντωνυμία τοῦ τρίτου προσώπου
α) τίθεται, ὅταν ἀναφέρηται εἰς τὸ ὑποκείμενον τῆς προτάσεως, καὶ αὐτὴ μέρος εἶνε (ἄμεσος ἢ εὐθεῖα ἀντανάκλασις). Ξ. Κυ.

8, 7, 15 : *ἑαυτοῦ κήδεται ὁ προνοῶν ἀδελφοῦ*. γνωμ. : ὁ σοφὸς *ἑαυτῷ* περιφέρει τὴν οὐσίαν.

β') τίθεται ἐν ἐξηρητημέναις προτάσεσιν ἀναφερομένη εἰς τὸ ὑποκείμενον τῆς κυρίας προτάσεως (ἔμμεσος ἢ πλαγία ἀντανάκλασις). Ἄλλ' ἐπὶ τῆς πλαγίας ταύτης ἀντανάκλασεως τίθενται καὶ αἱ πλάγιαί τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας τοῦ τρίτου προσώπου, τὸ μὲν οὖν καὶ δ' σπανιώτατα, τὸ δὲ οἶ, *σφῶν*, *σφισι*, *σφᾶς* οὐχὶ λίαν σπανίως συνηθέστερον τίθενται αἱ πλάγιαί τῆς αὐτῆς. Ξ. Ἄν. 2, 5, 29 : *ἐβούλετο Κλέαρχος ἅπαν τὸ στρατεύμα πρὸς ἑαυτὸν ἔχειν τὴν γνώμην*. Κυ. 1, 4, 2. ἐφοβεῖτο Κῦρος μὴ οἶ ὁ πάππος ἀποθάνοι. Θ. 2, 101 : *οἱ Θεσσαλοὶ ἐφοβήθησαν μὴ καὶ ἐπὶ σφᾶς ὁ στρατὸς χωρήσῃ*. 2, 13 : *Περικλῆς ὑπετόπησε μὴ Ἀρχίδαμος τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ παραλίπη*.

γ') ἀπαντᾷ καὶ εἰς τὸ ἀντικείμενον τῆς προτάσεως ἀναφερομένη. Ξ. Ἄν. 4, 5, 35 : *τὸν κομάρχην ἤγεν πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ οἰκέτας*.

ΣΗΜ. α'. Ἐν τῷ πληθυντικῷ εὔρηται ἐνίοτε ἡ αὐτοπαθῆς ἀντὶ τῆς ἀλληλοπαθοῦς. Ἰσ. 4, 15 : *χρὴ διαλυσαμένους τὰς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ἔχθρας ἐπὶ τὸν βάρβαρον τραπέσθαι*. Δημ. 9, 21 : ἀπίστως ἔχουσι πρὸς αὐτοὺς (= πρὸς ἀλλήλους) οἱ Ἕλληνας.

ΣΗΜ. β'. Ἡ αὐτοπαθῆς ἀντωνυμία τοῦ γ'. προσώπου λαμβάνεται ἐνίοτε ἀντὶ τῆς αὐτοπαθοῦς τοῦ α'. ἢ τοῦ β'. προσώπου. Ἰσ. 5, 129 : ἐπεχείρουν διαλέγεσθαι πρὸς τὴν πατρίδα τὴν αὐτοῦ (= τὴν ἑμαυτοῦ). 1, 14 : *τὴν αὐτοῦ* (= τὴν σαυτοῦ) διάνοιαν ἀσκήσεις.

ΣΗΜ. γ'. Πρὸς ἐντονωτέραν ἔκφρασιν τῆς αὐτοπαθείας συνάπτεται μετὰ τῆς αὐτοπαθοῦς καὶ ἡ αὐτῆς. Ἰσ. 4, 148 : *αὐτὸς ὑπὲρ αὐτοῦ*. Αἰσχ. 3, 233 : *καταλέλυκε τὴν αὐτὸς αὐτοῦ δύναμιν*.

δ'. Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι (§ 103).

Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι δηλοῦσι τὴν σχέσιν τῆς κτήσεως.

1. Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι τοῦ πρώτου καὶ τοῦ δευτέρου προσώπου, *ἐμός*, *σοῦς*, *ἡμέτερος*, *ὑμέτερος* τίθενται, ὅταν ἡ σχέση τῆς κτήσεως πρόκειται νὰ ἐκφρασθῇ μετ' ἐμφάσεως· εἰ δὲ μὴ, τίθενται αἱ γενικαὶ τῶν προσωπικῶν *μοῦ*, *σοῦ*, *ἡμῶν*, *ὑμῶν*. Ἄν

δὲ ὁ κεκτημένος (ὁ κτήτωρ) εἶνε τὸ αὐτὸ πρόσωπον μὲ τὸ ὑποκείμενον τῆς προτάσεως, ἀντὶ μὲν τοῦ ἐμοῦ καὶ σὸς τίθεται καὶ ἡ γενικὴ τῶν αὐτοπαθῶν ἐμαυτοῦ, σαυτοῦ, ἀντὶ δὲ τοῦ ἡμέτερος καὶ ὑμέτερος τίθεται συνηθέστερον τὸ ἡμέτερος αὐτῶν, καὶ ὑμέτερος αὐτῶν. Δημ. 18, 256: τὴν ἐμὴν τύχην ἐξετάζων πρὸς τὴν σαυτοῦ σκόπει καὶ εὐρήσεις τὴν ἐμὴν βελτίω τῆς σῆς. Πλ. Κρατ. 435: τὴν σιγὴν σου συγχώρησιν θήσω. Δη. 4, 7: τὰ ὑμέτερα αὐτῶν κομιεῖσθε,

2. Ἐκ τῶν κτητικῶν ἀντωνυμιῶν τοῦ τρίτου προσώπου ἡ μὲν ἐδὸς εἶνε ἄχρηστος παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, ἡ δὲ σφέτερος σπανία. Ἄντ. αὐτῶν τίθεται ἡ γενικὴ ἐκείνου καὶ ἐκείνων ὅταν ἡ σχέσις τῆς κτήσεως πρόκειται νὰ δηλωθῇ μετ' ἐμφάσεως ἄλλως τίθεται ἡ γενικὴ αὐτοῦ καὶ αὐτῶν. Ἄν δὲ ὁ κεκτημένος εἶνε τὸ αὐτὸ πρόσωπον μὲ τὸ ὑποκείμενον τῆς προτάσεως τίθεται ἡ γενικὴ τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας ἐαυτοῦ, ἐαυτῶν. Ἰσ. 16, 3: οὐχ ἦττον φροντίζω τῆς ἐκείνου δόξης ἢ τῶν ἐμαυτοῦ κινδύνων. Ε. Κυ. 1, 3, 1: μετεπέμψατο Ἀστυάγης τὴν θυγατέρα καὶ τὸν παῖδα αὐτῆς. Ἄν. 3, 2, 39: τῶν νικίωντων ἐστὶ καὶ τὰ ἐαυτῶν σώζειν καὶ τὰ τῶν ἠττωμένων λαμβάνειν.

ΣΗΜ. α. Σπανίως καὶ μόνον ἐπὶ ἀντανακλάσεως εὑρηται ἡ σφέτερος ἢ σφέτερος αὐτῶν. Θ. 1, 50: οἱ Κορίνθιοι πρὸς τοὺς νεκροὺς τοὺς σφετέρους ἐτράποντο. Ἄντ. 1, 30: οἰκέτας τοὺς σφετέρους αὐτῶν ἐπικαλοῦσι μάρτυρας.

ΣΗΜ β'. Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι ἰσοδυναμοῦσι μὲ τὰς γενικὰς τῶν προσωπικῶν. Ἐκ τούτου ἐξηγεῖται ἡ συναφεία τῆς γενικῆς αὐτῶν μετὰ τοῦ ἡμέτερος, ὑμέτερος, σφέτερος. παρὰ ποιηταῖς εὑρηται καὶ μετὰ τοῦ ἐμοῦ καὶ σὸς συνημμένη ἡ γεν. αὐτοῦ Ἄρστω. Πλ. 33: τὸν ἐμὸν αὐτοῦ βίον. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον δύναται νὰ τεθῇ γενικὴ παραθετικῆς μετοχῆς εἰς τὴν κτητικὴν ἀντωνυμίαν ἀναφερομένη. Ε. Κυ. 8, 8, 26: εἴ τις ὄμμα τοῦμὸν ζῶντος ἔτι προσιδεῖν ἐθέλει, προσίτω. Ἐνίοτε εὑρηται ἡ κτητικὴ ἀντωνυμία ἀντὶ τῆς ἀντικειμενικῆς γενικῆς τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας. Ε. Κυ. 3, 1, 28: τὸ δέος αὐτοὺς ποιεῖ τὸ τε ὑμέτερον καὶ τὸ τῶν κατηγόρων στρατεύεσθαι (= φοβούμενοι ὑμᾶς καὶ τοὺς κατηγόρους στρατεύονται).

3. Ὄταν ἡ σχέσις τῆς κτήσεως εἶνε φανερά ἐκ τῶν συμφραζομένων, τότε παραλείπεται ἡ κτητική ἀντωνυμία ἀναπληρουμένη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου. Πλ. Λυ. 207: σφόδρα φιλεῖ σε ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ (= ὁ πατήρ σου καὶ ἡ μήτηρ σου). Ἐπὶ τοῦ κατηγορουμένου ὁμως ἐλλείπει καὶ τὸ ἄρθρον: μηδένα ἡγοῦ φίλον (= σὸν φίλον).

ε'. Ἡ ἀλληλοπαθῆς ἀντωνυμία ἀλλήλων (§ 104).

Ἡ ἀλληλοπαθῆς ἀντωνυμία ἀλλήλων τίθεται εἰς δῆλωσιν τῆς σχέσεως τῆς ἀμοιβαιότητος. Θ. 1, 18: οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Πελοποννήσιοι ἐπολέμησαν πρὸς ἀλλήλους.

ς'. Αἱ δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι (§ 105).

1. Ἡ οὗτος δηλοῖ τι, περὶ οὗ ἤδη ἐγένετο λόγος, ἡ ὅδε δεικνύει τι παρόν, ὅπερ ὁ λέγων αἰσθητῶς ἢ νοερῶς θεωρεῖ, ἡ ἐκεῖνος δεικνύει τι, ὅπερ τοπικῶς ἢ χρονικῶς εἶνε μακράν. Πλ. Λά. 178: ἐγὼ τε καὶ Μελησίας ὅδε (= οὗτος ἐδῶ). Θ. 2, 12: ἦδε ἡ ἡμέρα (= ἡ παρούσα ἡμέρα) τοῖς Ἑλλησι μεγάλων κακῶν ἄρξει. Ἰσ. 8, 64. παυσώμεθα τῆς ἀρχῆς τῆς κατὰ θάλασσαν ἐπιθυμοῦντες· αὕτη γάρ ἐστιν ἡ τὴν δημοκρατίαν ἐκείτην καταλύσασα, μεθ' ἧς οἱ πρόγονοι ζῶντες εὐδαιμονέστατοι ἦσαν. Διὰ τῆς ἐκεῖνος σημαίνεται καὶ περιφημόν τι, ὡς: Καλλίστρατος ἐκεῖνος.

ΣΗΜ. α. Καὶ ἡ οὗτος δεικνύει ἐνίοτε παρόν τι· ἀλλ' ἡ μὲν ὅδε δεικνύει τι, ὅπερ ἀμέσως παρὰ τῶν λέγοντι εἶνε· ὅθεν δύναται νὰ τεθῆ καὶ ἀντὶ τῆς ἐγῶ, μάλιστα παρὰ τοῖς τραγικοῖς ποιηταῖς. Πλ. Λά. 180: τῷδε τῷ σῶ δημότη (= ἐμοὶ τῷ σῶ δ.). ἡ δὲ οὗτος δεικνύει τι, ὅπερ ἀπέναντι τοῦ λέγοντος εἶνε· ὅθεν δύναται νὰ τεθῆ καὶ ἀντὶ τῆς σύ. Ἀριστ. Ν. 732: οὗτος, καθεύδεις; (= σύ, κοιμάσαι;).

ΣΗΜ. β'. Τὸ τοῦτο μὲν — τοῦτο δὲ λαμβάνεται ἐπιρρηματικῶς ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἀφ' ἐνὸς μὲν — ἀφ' ἑτέρου δέ. Ἰσ. 7, 14. 4, 21.

2. Ἡ οὗτος καὶ ἡ ἐκεῖνος ἀναφέρονται εἰς τὰ ἡγούμενα, ἡ δὲ ὅδε εἰς τὰ ἐπόμενα. Ξ. Ἀν. 2, 1, 20: ταῦτα (δηλ. τὰ εἰρημένα)

μὲν δὴ σὺ λέγεις, παρ' ἡμῶν δ' ἀπάγγελε τάδε (=τὰ ἐξῆς). Ὁμοίως καὶ τὰ ἐπιρρήματα οὕτως, ἐκεῖνος, ὧδε.

ΣΗΜ. Πολλάκις καὶ ἡ οὗτος καὶ ἡ ἐκεῖνος, μάλιστα κατὰ τὸ οὐδέτερον γένος, ἀναφέρονται εἰς τὰ ἐπόμενα. Ξ. Ἄν. 2, 6, 18: Πρόξενος καὶ τοῦτο ἐνδήλον εἶχεν, ὅτι τούτων οὐδὲν ἂν θέλοι κτᾶσθαι μετ' ἀδικίας, ἐκεῖνο δὲ φανερόν, ὅτι κτλ.

3. Πολλάκις προηγουμένη τις ἔννοια ἐπαναλαμβάνεται χάριν ἐμφάσεως διὰ τῆς οὗτος, σπανίως διὰ τῆς ἐκεῖνος. Δη. 18, 159: ὁ τὸ σπέρμα παρασχών, οὗτος τῶν φύτων κακῶν αἴτιος Ξ. Κυ. 6, 2, 33: ὁ λόγῃν ἀκονῶν ἐκεῖνος καὶ τὴν ψυχὴν τι παρακονᾷ.

4. Αἱ δεικτικά ἄντωνυμίας ἀπαιτοῦσι τὸ ἄρθρον ἐπὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ μεθ' οὗ συνάπτονται (§ 97, 3).

ΣΗΜ. Ἐὰν ἡ δεικτικὴ ἄντωνυμία εἶνε ὑποκείμενον ἢ ἀντικείμενον, τὸ δὲ οὐσιαστικὸν κατηγορούμενον, τότε τὸ οὐσιαστικὸν τίθεται ἄνευ ἄρθρου. Λυ. 12, 37: ταύτην ἐσχάτην δίκην δυνάμεθα παρ' αὐτῶν λαθεῖν (=αὕτη ἐστὶν ἡ ἐσχάτη δίκη, ἦν κτλ.). Οὕτω κείμεναι αἱ δεικτικά ἄντωνυμίας ἰσοδυναμοῦσι πολλάκις μετὰ τοπικὰ ἐπιρρήματα. Θ. 1, 51: νῆες ἐκεῖται (=ἐκεῖ) ἐπιπλέουσι.

5. Διὰ τοῦ καὶ οὗτος (=καὶ μάλιστα) προστίθεται εἰς προηγουμένην ἔννοιαν προσδιορισμὸς ἐπιθετικὸς μετ' ἐμφάσεως. Ξ. Ἄν. 2, 5, 31: ἀπόρων ἐστὶ καὶ ἀμηχάνων . . . καὶ τούτων πορηῶν, οὔτινες ἐθέλουσι δι' ἐπιπορκίας πράττειν τι. Σύνηθες εἶνε τὸ καὶ ταῦτα (=καὶ μάλιστα) μετὰ μετοχῆς, ὅταν πρόκειται νὰ παρασταθῇ μετ' ἐμφάσεως τὸ θαυμαστὸν προηγουμένης τινὸς πράξεως. Ξ. Ἄπ 2, 3, 1: εἰσὶν οἱ χρησιμώτερον νομιζοῦσι χρήματα ἢ ἀδελφοὺς, καὶ ταῦτα τῶν μὲν ἀφρόνων ὄντων, τοῦ δὲ φρονίμου.

6. Ἐκ τῶν συσχετικῶν δεικτικῶν ἄντωνυμιῶν ἡ μὲν τοιοῦτος (ποιητ. τοῦτος) καὶ ἡ τοῖσδε δεικνύουσι τὴν ποιότητα τοῦ προσώπου ἢ τοῦ πράγματος, εἰς ὃ ἀναφέρονται, ἡ δὲ τοσοῦτος (ποιητ. τόσος) καὶ ἡ τοσοῦσδε τὸ πλῆθος ἢ τὸ μέγεθος, ἡ δὲ τηλικούτος καὶ ἡ τηλικόσδε τὴν ἡλικίαν ἢ τὸ μέγεθος. Διαφέρει δὲ ἡ τοιοῦσδε τῆς τοιοῦτος ἢ τοσοῦσδε τῆς τοσοῦτος καὶ ἡ τηλικόσδε τῆς τηλικούτος ὡς ἡ ὧδε τῆς οὗτος. Ὁμ. Β, 120: τοιοῦσδε τοσοῦσδε τε λαὸς (δηλ. οἶος καὶ ὄτος ὁ παρών). Πλ. Γο. 456: ἡ μὲν δύναμις τοιαύτη ἐστὶ καὶ τοσαύτη (δηλ. οἶα καὶ ὄση εἴρηται). Ἰσ.

9,22 : παῖς ὧν ἔσχε κάλλος καὶ ῥώμην καὶ σωφροσύνην, ἄπερ προ-
πωδέστατα τοῖς τηλικούτοις ἐστίν (= τοῖς ταύτην ἢ τοιαύτην
ἡλικίαν ἔχουσι). Πλ. Πολ. 423 : τηλικαύτη πόλις (= οὕτω με-
γάλη).

ΣΗΜ. α'. Ἐνίοτε συνάπτεται μετὰ τῆς τοσοῦτος ἡ αἰτ. τὸ
πλήθος, μετὰ δὲ τῆς τηλικούτος ἡ αἰτ. τὸ μέγεθος. Ἰσ. 4,136 :
τοσαύτας τὸ πλήθος πόλεις καὶ τηλικαύτας τὸ μέγεθος δυνάμεις
τῶν βαρβάρων παραδεδώκαμεν.

ΣΗΜ. β'. Ἡ τοιοῦτος ἀναφέρεται συνήθως εἰς τὰ ἡγούμενα, ἡ
δὲ τοιάσδε εἰς τὰ ἐπόμενα. Θ. 1,36 : τοιαῦτα (δηλ. οἷα τὰ εἰ-
ρημένα) μὲν οἱ Κερκυραῖοι εἶπον· οἱ δὲ Κορίνθιοι μετ' αὐτοῦς τοι-
άσδε (δηλ. οἷα τὰ ἐξῆς).

ζ'. Αἱ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι (§ 106).

1. Ἡ ὅς (μετ' ἐπιτάσεως ὅσπερ) ἀναφέρεται εἰς ὠρισμένον τι,
ἡ δὲ ὅστις εἰς ἀόριστόν τι καὶ γενικόν. Με. 179 : ἔστι δίκης ὀ-
φθαλμός, ὅς τὰ πάνθ' ὄρα. 540 : μακάριος ὅστις οὐσίαν καὶ νοῦν
ἔχει. Ὡς ἔχει ἡ ὅς πρὸς τὴν ὅστις, οὕτως ἔχει ἡ οἷος πρὸς τὴν
ὁποῖος, ἡ ὅσος πρὸς τὴν ὁπόσος, ἡ ἡλικος πρὸς τὴν ὁπηλικος,
καὶ τὰ ἐπιρρήματα οὗ ἢ οἶ, ὅθεν, ὅτε πρὸς τὰ ἐπιρρήματα ὅπου,
ὅπου, ὅποι, ὁπόθεν, ὁπότε.

ΣΗΜ. α'. Ἐπειδὴ ἡ ὅστις ἀναφέρεται εἰς γενικόν τι, διὰ τοῦτο
συνάπτεται μετ' αὐτῆς ἐνίοτε καὶ τὸ πᾶς (ἀποφατικῶς οὐδεὶς),
ἐνίοτε δὲ λαμβάνεται καὶ περιληπτικῶς, ὡς ἀνελεύθερος πᾶς ὅστις
εἰς δόξαν βλέπει. Ξ. Ἀν. 1, 1, 5 : ὅστις δ' ἀφικνοῖτο τῶν παρὰ
βασιλέως πρὸς αὐτόν, πάντας οὕτω διατιθεῖς ἀπεπέμπετο, ὥστε
κτλ. Ἐν τῶν πληθυντικῶν ἀριθμῶν λέγεται συνήθως πάντες ὅσοι.

ΣΗΜ. β'. Ἡ ὅς λαμβάνεται ἀντὶ τῆς ὅστις, ὅταν σημαίνηται
ἐννοια ὑποθετικὴ (§ 77,5). Πλ. Ἀπ. 21 : ἂ μὴ οἶδα, οὐδὲ οἶμαι
εἰδέναι (= εἰ τι μὴ οἶδα). Σπανίως λαμβάνεται ἡ ὅστις ἀντὶ τῆς ὅς.

ΣΗΜ. γ'. Ἡ ὅς ἦτο τὸ πάλαι δεικτικὴ ἀντωνυμία. Ἐν τῶν πεζῶν
τῶν Ἀττικῶν λόγῳ εὔρηται μετὰ σημασίας δεικτικῆς ἀντωνυμίας
ἐν τῶν καὶ ὅς (= καὶ οὗτος. ἰδ. § 93, 2, γ'), ἡ δ' ὅς (= εἶπεν
οὗτος), ἡ δ' ἡ (= εἶπεν αὕτη). Καὶ τὸ ἐκ τοῦ ὅς παραγόμενον

ἐπίρρημα ὡς ἔχει δεικτικὴν σημασίαν παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ἐν τῷ καὶ ὡς (=καὶ οὕτως), οὐδ' ὡς (=οὐδ' οὕτως) καὶ ἐν τῷ ὡσαύτως (=τὸν αὐτὸν τοῦτον τρόπον).

2. Ἐκ τῶν συσχετικῶν ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν ἡ μὲν οἶος ἀναφέρεται εἰς τὴν τοιοῦσδε καὶ τοιοῦτος, ἡ δὲ ὅσος εἰς τὴν τοσούσδε, τοσοῦτος καὶ τηλικούτος, ἡ δὲ ἡλικός εἰς τὴν τηλικόσδε, τηλικούτος καὶ τοσοῦτος. Ὀμ. Α, 570 : καλὸν ἀκούμενον ἐστὶν αἰδοῦ τοιοῦδε, οἶος ὅδ' ἐστίν. Δη. 18, 1 : εὐχομαι, ὅσην εὖνοιαν ἔχων διατελῶ τῇ τε πόλει καὶ πᾶσιν ὑμῖν, τοσαύτην ὑπάρξαι μοι παρ' ὑμῶν. Δειν. 1, 2 : τηλικούτον ἀγῶνα, ἡλικός οὐδεπώποτε γέγονε τῇ πόλει.

ΣΗΜ. Τὸ οἶός τέ εἰμι μετ' ἀπαρεμφάτου σημ. δύναμαι. Πλ. Ἰππ. 283 : ἀλλὰ τοὺς Ἴουκίων υἱεὶς οἶος τε ἦσθα ἀμείνους ποιῆσαι, τοὺς δὲ Σπαρτιατῶν ἠδυνάτεις ; Τὸ οἶός εἰμι μετ' ἀπαρεμφάτου σημαίνει α) τοιοῦτός εἰμι, ὥστε (§73, 2). β') πρόθυμός εἰμι, ἔτοιμός εἰμι. Δη. 44, 19 : ἀφικόμενος δ' ὁ Μειδυλίδης ἠγανάκτει τε τῷ γεγεννημένῳ καὶ οἶος ἦν ἐπεξίεσθαι τῷ Λεωκράτει.

3. Αἱ ἀναφορικοί ἀντωνυμιαὶ οἶος, ὅσος, ἡλικός καὶ τὸ ἐπίρρημα ὡς τίθενται πολλάκις ἐπὶ ἀναφωνήσεων θαυμασμοῦ. Ἀρ. Πλ. 748 : ὅσην τὴν δύναμιν ἔχεις, ὧναξ δέσποτα (=πόσον μεγάλην, θαυμαστώσ μεγάλην). Πλ. Φαί. 188 : οἶα ποιεῖτε, ὧ θαυμάσιοι (=θαυμασμοῦ ἄξια). Αἰσ μῦθ. : ἡλικός ἂν ἡμῖν θόρυβος ἐγένετο (=πόσον μέγας). Ε. Κυ. 4, 3, 2 : ὡς καλός μοι ὁ πάππος.

4. Ἡ ἀναφορική ἀντωνυμία συμφωνεῖ κατὰ γένος καὶ κατ' ἀριθμὸν πρὸς τὴν λέξιν εἰς ἣν ἀναφέρεται, ἡ δὲ πτώσις κρέμνεται ἐκ τῆς θέσεως, ἣν κατέχει ἐν τῇ ἀναφορικῇ προτάσει. γινωμ : ὅστις ἂν δίκαιος ἦ τῶν τρόπων τ' ἄριστος, τοῦτον εὐγενῆ κάλει. Ἄλλὰ

α') ἡ ὅς, ὅταν ἀναφέρεται εἰς προηγουμένην γενικὴν ἔννοιαν, τίθεται πολλάκις κατ' οὐδέτερον γένος (§ 11, 2, σημ).

β') ἡ ἀναφορική ἀντωνυμία ὑποκείμενον ἢ ἀντικείμενον οὔσα, ὅταν ἔχη κατηγορούμενον οὐσιαστικόν, ἔλκεται ὑπ' αὐτοῦ καὶ τίθεται κατὰ τὸ γένος καὶ τὸν ἀριθμὸν αὐτοῦ. Πλ. Νό. 699 : ὁ φόβος, ἣν αἰδῶ εἶπομεν. Κρατ. 405 : τὸν οὐρανόν, οὗς πόλους καλοῦσι.

γ') ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία, ὅταν ἀναφέρηται εἰς δύο ἢ πλείονα προηγούμενα οὐσιαστικά, συμφωνεῖ πρὸς αὐτά, ὡς τὸ ἐπιθετικὸν κατηγορούμενον πρὸς τὰ ὑποκείμενα, ὅταν εἴνε δύο ἢ πλείονα (§ 15). Ξ. Κυ. 1, 3, 2 : ἐκεκόμετο καὶ ὀφθαλμῶν ὑπογραφή καὶ χρώματος ἐντριψει καὶ κόμαις προσθέτοις, ἃ δὴ νόμιμα ἦν ἐν Μήδοις.

5. Συνήθως ἡ αἰτιατικὴ τοῦ ἀναφορικοῦ ἔλκεται ὑπὸ τοῦ δεικτικοῦ καὶ ἀφομοιοῦται πρὸς αὐτό, ἂν τὸ δεικτικὸν εἴνε γενικῆς ἢ δοτικῆς πτώσεως, ἢ δὲ ἀναφορικὴ πρότασις ἀποτελῇ ἀναγκαῖον προσδιορισμὸν τοῦ δεικτικοῦ. "Ἄν τὸ δεικτικὸν εἴνε ἀντωνυμία, παραλείπεται, ἂν δὲ εἴνε οὐσιαστικόν, μεταβαίνει πολλάκις εἰς τὸ τέλος τῆς ἀναφορικῆς προτάσεως ἄνευ ἄρθρου. Πλ. Εὐθ. 14. τίς ἢ ὠρέλεια τοῖς θεοῖς τυγχάνει οὕσα ἀπὸ τῶν θῶρων ὧν (ἀντὶ ἃ) παρ' ἡμῶν λαμβάνουσι; Ξ. Ἄν. 3, 1, 45 : ἐπαινῶ σε ἐφ' οἷς λέγεις (= ἐπὶ τοῦτοις ἃ λέγεις). Ἐλλ. 4, 1, 23 ; ἐπορεύετο σὺν ἧ εἶχε δυνάμει (= σὺν τῇ δυνάμει ἣν εἶχε). Θ. 6, 39 : ἀμαθέστατοί ἐστε ὧν ἐγὼ οἶδα Ἑλλήνων (= τῶν Ἑλλήνων οὓς ἐγὼ οἶδα).

ΣΗΜ. Ὁμοία ἔλιξι καὶ ἀφομοιώσις γίνεται καὶ ἐπὶ τῶν ἀναφορικῶν ἐπιρρημάτων. Θ. 1, 89 : διεκομίζοντο εὐθύς ὄθεν ὑπεξέθεντο παιδῆς καὶ γυναῖκας (= διεκομίζοντο ἐκεῖθεν οἱ ὑπεξέθεντο).

6. "Ὅταν ἐν τῇ ἀναφορικῇ προτάσει, ἐν ἧ κεῖται ἡ οἶος ὡς κατηγορούμενον, παραλείπεται τὸ συνδετικὸν εἶναι, τότε ἡ οἶος ὡς ἀφομοιοῦται πρὸς τὸ ὑπονοούμενον δεικτικόν. Δημ. 22, 64 : προσήκει μισεῖν τοὺς οἰονοσπερ σὺ (τοὺς τοιοῦτους οἷόςπερ σὺ εἶ). "Ὅταν δὲ τὸ ὑποκείμενον τῆς ἀναφορικῆς προτάσεως εἴνε τοῦ αὐτοῦ ἀριθμοῦ μὲ τὸ δεικτικόν, ἀφομοιοῦται καὶ αὐτὸ πρὸς τὸ δεικτικόν κατὰ πτώσιν. Ξ. Ἐλλ. 2, 3, 25 : τοῖς οἷοις ἡμῶν τε καὶ ἡμῶν χαλεπὴ πολιτεία ἐστὶ δημοκρατία (= τοῖς τοιοῦτοις οἷοι ἡμεῖς τε καὶ ὑμεῖς ἐσμέν). τοιαύτη ἀφομοιώσις γίνεται ἐνίοτε καὶ ἐπὶ τοῦ ἡλικος. Ἄρστρ. Ἐκκ. 465 : ἐκεῖνο δεινὸν τοῖσιν ἡλικιοῖσι γῶν (= τοῖς τηλικούτοις, ἡλίκιοι νῶ ἐσμεν).

ΣΗΜ. Ὁμοία ἀφομοιώσις γίνεται ἐνίοτε τοῦ ὑποκειμένου τῆς διὰ τοῦ ὥσπερ ἐκφερομένης προτάσεως. Ξ. Ἄν. 4, 5, 32 : εἶδει βοφῶντα πίνειν ὥσπερ βοῦν (= ὥσπερ βοῦς πίνει), πρῶ. Κυ. 1, 4, 15.

7. Σπανίως τὸ δεικτικὸν ἐλκόμενον ὑπὸ τοῦ ἀναφορικοῦ τίθεται κατὰ τὴν πτώσιν αὐτοῦ. Ἰσ. 6, 48: *πολιτείας οἶαν εἶναι χρῆ* παρὰ μόνους ἡμῖν ἐστὶ (ἀντί: πολιτεία, οἶαν εἶνε χρῆ, παρὰ μόνους ἡμῖν ἐστι.) Συνήθης ἢ τοιαύτη ἔλξις εἶνε ἐπὶ τοῦ *οὐδεὶς ἐστὶν ὅστις οὐ* (ὅτου οὐ, ὅτω οὐ, ὅν τινα οὐ)· παραλείπεται δηλ. τὸ *ἐστὶ*, τὸ δὲ *οὐδεὶς* ἔλκεται ὑπὸ τοῦ ἀναφορικοῦ ὅστις, καὶ ἀφομοιοῦται πρὸς αὐτό. Πλάτ. Θε. 178: Γοργίας οὐδενὶ ὅτω οὐκ ἀπεκρίνετο (=οὐδεὶς ἐστὶν ὅτω οὐκ ἀπεκρίνετο, ἥτοι παντὶ ἀπεκρίνετο) Φαίδ. 117: Ἀπολλόδορος κλάων οὐδένα ὅν τινα οὐ κατέκλασε τῶν παρόντων.

ΣΗΜ. Ὅμοιως ἀντὶ τοῦ *θαυμαστὸν ἐστὶν ὅσος* (ὅσου, ὅσω, ὅσον) λέγεται κατὰ παράλειψιν τοῦ *ἐστὶ* καὶ ἔλξιν τοῦ *θαυμαστὸν* *θαυμαστός ὅσος, θαυμαστοῦ ὅσον* κτλ. Πλ. Πολ. 350: μετὰ ἰδρωτός *θαυμαστοῦ ὅσον*. Οὕτω καί: *θαυμαστῶς ἢ θαυμασίως ὡς*, καὶ *ὑπερβυῶς ὡς*, ἀντὶ τοῦ: *θαυμαστὸν ἢ θαυμασίον ἢ ὑπερβυῆς ἐστὶν ὡς*. Πλ. Φαί. 96: νέος ὢν *θαυμαστῶς ὡς* ἐπεθύμησα ταύτης τῆς σοφίας. Γο. 471: *θαυμασίως ὡς* ἄθλιος γέγονε. Συ. 173: *ὑπερβυῶς ὡς* χαίρω.

8. Πολλάκις ἐλλείπει τὸ εἰς ὃ ἀναφέρεται τὸ ἀναφορικόν (συνήθως ἀναπληρωθῆναι διὰ τῆς δεικτικῆς ἀντωνυμίας). Με. 128: ὃν οἱ θεοὶ φιλοῦσιν ἀποθνήσκει νέος (οὗτος ὃν κτλ.). Ξ. Ἄν. 5, 1, 8: ἴσασι τὴν δύναμιν ἐφ' οὗς ἂν ἴωσιν (=τὴν δύναμιν τούτων, ἐφ' οὗς ἂν ἴωσι).

ΣΗΜ. Τὸ *οὐδὲν οἶον* μετ' ἀπαρεμφάτου σημαίνει *κάλλιστον*. Πλ. Γο. 447: *οὐδὲν οἶον* τὸ αὐτὸν ἐρωτᾶν Δημ. 21. 46: *οὐδὲν οἶον* ἀκοῦσαι αὐτοῦ τοῦ νόμου. Προήλθε δὲ *οὐδὲν οἶον* ἐκ τοῦ *οὐδὲν τοιοῦτόν ἐστιν οἶον*.

9. Ἐπὶ τοῦ *ἔστι* μετὰ τοῦ ἀναφορικοῦ ὅς ἢ ὅστις ἐλλείπει πολλάκις ἢ ἀόριστος ἀντωνυμία τις, καὶ τότε τὸ *ἔστι* μετὰ τοῦ ὅς ἢ ὅστις ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν ἀόριστον ἀντωνυμίαν *τις*. Τὸ *ἔστι* μένει πολλάκις ἀμετάβλητον, καὶ ἂν τὸ ἀναφορικόν εἶνε πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ ἢ ἀναφέρηται εἰς τὸ παρελθόν. Ξ. Ἄν. 1, 8, 20: *ἔστιν ὅστις* κατελήφθη (=κατελήφθη τις). Πλ. Φαί. 62: *ἔστιν οἷς* (=τισὶ) βέλτιον τεθνάναι ἢ ζῆν. Θ. 3, 92: πλὴν Ἰώνων καὶ Ἀχαιῶν

καὶ ἔστιν ὧν (=καὶ τινων) ἄλλων πόλεων. Ὅμοίως τίθεται ἐνίοτε καὶ τὸ ἦν ἐπὶ παρελθούσης πράξεως. Ξ. Ἑλλ. 7, 5, 17: τῶν πολεμίων ἦν οὓς ὑποσπόνδους ἀπέδωσαν.

ΣΗΜ. Ἐντεῦθεν καὶ τὸ ἔστιν ὅτε (ἢ ἔσθ' ὅτε) = ἐνίοτε, ἔστιν οὖν, ὅπου, ἢ ἵνα = ἐνιαχοῦ· οὐκ ἔστιν ὅπως = οὐδαμῶς Πλ. Γο. 512: ὁ μηχανοποιὸς πόλεις ἔστιν ὅτε ὅλας σώζει. Δημ. 1, 14: οὐκ ἔστιν ὅπως ἀγαπήσας τοῖς πεπραγμένοις ἡσυχίαν σχήσει.

10. Ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ἀνήκει πολλάκις εἰς τὴν μετοχὴν ἢ εἰς ἄλλην πρότασιν προσδιοριστικὴν τῆς ἀναφορικῆς. Ἄρ. Νεφ. 823: νῦν σοι φράσω πρᾶγμ' ὃ σὺ μαθὼν ἀνὴρ ἔσει. Ξ. Ἄν. 4, 1, 25: ἔφη εἶναι ἄκρον, ὃ εἰ μὴ τις προκαταλήψοιτο ἀδύνατον ἔσθαι παρελθεῖν.

11. Ἐν τῇ αὐτῇ ἀναφορικῇ προτάσει δύνανται νὰ κείνται δύο ἢ πλεονα ἀναφορικὰ ἀσυνδέτως. Ἰσ. 6, 24: τίς οὐκ οἶδεν ἐξ οἶων συμφορῶν εἰς ὄσσην εὐδαιμονίαν κατέστησαν;

12. Ὄταν ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ἀνήκει εἰς δύο προτάσεις συνδεομένης μετ' ἀλλήλων παρατακτικῶς, ἀλλὰ ἐν τῇ δευτέρᾳ πρέπη νὰ κείται κατ' ἄλλην πτώσει, τότε ἡ παραλείπεται (ἂν μάλιστα εἶνε ὀνομαστικῆ), ἢ ἀντ' αὐτῆς τίθεται πλαγία πτώσις τῆς αὐτῆς, σπανιώτερον τῆς οὐτοῦ. Θ. 1, 36: ὅτω τάδε ζυμφέροντα μὲν δοκεῖ λέγεσθαι, φοβεῖται δὲ μὴ τὰς σπονδὰς λύσῃ, γνώτω κτλ Δη. 3, 24: ἐκεῖνοι μὲν, οἳς οὐκ ἐχαρίζοιτο οἱ λέγοντες οὐδ' ἐφίλουσιν αὐτούς, πέντε καὶ τετταράκοντα ἔτη τῶν Ἑλλήνων ἦρξαν.

13. Αἱ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι, ὅταν μετ' αὐτῶν συνάπτηται τὸ δὴ ἢ δὴποτε ἢ τὸ οὖν, γίνονται ἐπίθετα ἢ οὐσιαστικά ἀριστολογικά. Ξ. Ἑλλ. 5, 4, 58: ἀναβαίνοντος αὐτοῦ ῥήγνυται ὅποια δὴ φλέψ (=κάποια φλέψ, δὲν ἐξετάζω ποῖα). Ἄν. 5, 2, 24: ἐξαπίνης ἀνέλαμψεν οἰκία ὅτουδὴ ἐνάψαντο (κοινῶς: ἀφ' οὗ κάποιος ἔβαλε φωτιά). Ἰσ. 8, 64: ἔτοιμός εἰμι ὅτιοῦν πάσχειν. Λυκ. 6: οὔτε δι' ἔχθραν οὐδεμίαν οὔτε διὰ φιλονικίαν οὐδ' ἠντιοῦν τοῦτον τὸν ἀγῶνα προειλόμην.

ΣΗΜ. Ἐντεῦθεν τὸ ὅπως οὖν καὶ ὅπως δὴποτε = κάπως ὀλίγον, οὐδ' ὅπως οὖν = οὐδ' ὀλίγον, οὐδαμῶς. Πλ. Νό. 905: ἐπάκουε, εἰ νῦν καὶ ὅπως οὖν ἔχεις. Δη. 3, 7: τοῦτο πέπρακται νυνί

ὄπωσθήποτε. Πλ. Δά. 195 : τοὺς ἰατροὺς σὺ ἀνδρείους καλεῖς ; οὐδ' ὄπωσσιούτ.

ή. Αἰ ἐρωτηματικαὶ ἀντωνυμίαι (§ 107).

1. Ἡ *τις* λαμβάνεται ἐπιθετικῶς καὶ οὐσιαστικῶς. Δημ. 3, 16 : *τίνα καιρὸν* τοῦ παρόντος βελτίω ζητεῖτε ; Ἄρσφ. Ἀχ. 594 *τις εἶ* ;

2. Ἡ *πότερος* σημαίνει *τις* ἐκ τῶν δύο. Ξ. Κυ. 1, 3, 2 : *πότερος* καλλίων δοκεῖ εἶναι, ὁ πατήρ ἢ οὗτος ; Συχνότατον δὲ εἶνε τὸ *πότερον* ἢ *πότερα* ἐν ἀρχῇ διπλῆς ἐρωτήσεως. Πλ. Κρατ. 392 : *πότερον* αἱ γυναῖκες ἐν ταῖς πόλεσι φρονιμώτεραι σοι δοκοῦσιν εἶναι ἢ οἱ ἄνδρες ;

3. Ἡ *ποιός* λαμβάνεται ὡς καὶ ἡ *τις*. Σοφ. Ο. Τ. 1124 : *ἔργον ποῖον ἢ βίον τίνα* ; Μετὰ τοῦ ἀορίστου *τις* συνημμένη (ποιός τις) τίθεται ἐπὶ ἐρωτήσεως περὶ ποιότητος. Πλ. Γο. 440 : οὐδεὶς ἐρωτᾷ *ποία τις* ἡ Γοργίου τέχνη, ἀλλὰ *τις*.

ΣΗΜ. Ἐν τοῖς διαλόγοις γίνεται χρῆσις τῆς *ποιός* συνημμένης μετὰ τῆς λέξεως, ἣν ἄλλος ἐμνημόνευσεν, ὅταν ὁ λέγων ἀποδοκιμάζῃ τὴν μείαν τῆς λέξεως ταύτης. Ἄρσφ. Νεφ. 366 : Στρ. Ὁ Ζεὺς δ' ἡμῖν—οὐ θεός ἐστι ; Σω. *ποιός Ζεὺς* ; οὐ μὴ ληρήσεις οὐδ' ἐστι Ζεὺς.

4. Διὰ τῆς *πόσος* γίνεται ἐρώτησις περὶ πλήθους ἢ μεγέθους. Ξ. Κυ. 2, 2, 8 : *πόσα* ἔτη ; Ἄρσφ. Β. 55 : Ἦρ. πόθος ; *πόσος τις* ; Δ. μικρός, ἡλικίος Μόλων.

5. Διὰ τῆς *πηλικός* ἐρωτᾷ τις περὶ ἡλικίας ἢ μεγέθους : *πηλικός* ἦσθα ἐπὶ τῶν Μηδικῶν ; Πλ. Μέν. 85 : *πηλικόν τι* ἐστὶ τὸ χωρίον ;

6. Διὰ τῆς *ποσταῖος* ἐρωτᾷ τις περὶ χρόνου. Ξ. Κυ. 5, 3, 28 : *ποσταῖος* ἂν ἐκεῖσε ἀφικόμενῃ ; (=εἰς πόσας ἡμέρας δύναμαι νὰ φθάσω ἐκεῖ ;)

7. Ἡ *πόστος* ἔχει σχέσιν πρὸς τὰ τακτικὰ ἀριθμητικά, ἥτοι εἰς τὴν δι' αὐτῆς γινομένην ἐρώτησιν γίνεται ἀπόκρισις διὰ τακτικοῦ ἀριθμητικοῦ. Ξ. Κυ. 4, 16 : κατανόησον, *πόστω* μέρει αὐτῶν μαχεσάμενοι νενικήσαμεν.

8. Διὰ τῆς ποδαπὸς γίνεται ἐρώτησις περὶ τοῦ ἐκ τίνος χώρας ἢ πόλεως εἶνέ τις. Πλ. Ἄπ. 20 : τίς καὶ ποδαπὸς καὶ πόσου διδάσκει; Εὐθνος, Πάριος, πέντε μῶν.

ΣΗΜ. Ἡ ἐρωτηματικὴ ἀντωνυμία συνημμένη μετὰ δεικτικῆς εἶνε κατηγορούμενον αὐτῆς. π. χ. *τίνα τοῦτο* ἄγεις = τίς ἐστίν οὗτος, ὃν ἄγεις; Συγχάκις γίνεται τοῦτο ἐπὶ τῆς ποῖος ἐν τῷ διαλόγῳ μετὰ τίνος βραχυλογίας. Πλ. Γο. 449 : ἡ ῥητορικὴ περὶ τῆ τῶν ὄντων ἐστίν ἐπιστήμη; περὶ λόγους ποῖους τούτους; (= ποῖοι εἰσιν οὗτοι περὶ οὓς ἡ ῥητορικὴ ἐστίν ἐπιστήμη.)

9. Ἡ ἐρωτηματικὴ ἀντωνυμία δύναται νὰ ἀνήκη εἰς μετοχὴν ἢ εἰς πρότασιν ὑποτελεῖ. Ε. Ἄν. 1, 6, 8 : τί ἀδικηθεὶς ὑπ' ἐμοῦ νῦν τὸ τρίτον ἐπιβουλεύεις μοι; Ἄνδ. 3, 26 : ἵνα τί γένηται;

ΣΗΜ. Ἐντεῦθεν κατ' ἔλλειψιν τοῦ ῥήματος τὸ ἵνα τί σημαίνει *τίνας ἐρεκα*, πρὸς τίνα σκοπὸν, καὶ τὸ ὅτι τί σημαίνει *διὰ τί*. Πλ. Ἄπ. 26 : ἵνα τί ταῦτα λέγεις; Δημ. 23, 214 : ὅτι τί;

10. Ἐν τῇ αὐτῇ ἐρωτηματικῇ προτάσει δύναται νὰ ὑπάρχωσι δύο ἢ πλεῖον ἐρωτηματικὰ ἀσυνδέτως πρὸς ἄλληλα. Ε. Ἄπ. 2, 2, 3 : τίνας ὑπὸ τίνων εὕρομεν ἂν μείζονα εὐεργετημένους ἢ παῖδας ὑπὸ γονέων;

θ'. Αἱ ἀόριστοι ἀντωνυμῖαι (§ 108).

1. Ἡ τις οὐσιαστικῶς μὲν λαμβανομένη σημαίνει πρόσωπον ἢ πρᾶγμα ἀόριστον. Ε. Κυ. 5, 4, 50 : ἴτω τις ἐφ' ὕδαρ, ξύλα τις σχισιάτω (κοινῶς ἄς ὑπάγη κάνεις διὰ νερό, ἄς σχίσῃ κάνεις ξύλα). ἐπιθετικῶς δὲ λαμβανομένη συνάπτεται μετὰ οὐσιαστικοῦ, ἵνα παραστήσῃ αὐτὸ ἀόριστον, ὡς : γυνὴ τις χήρα ὄρον εἶχε καθ' ἐκάστην φὸν αὐτῇ τίκτουςαν.

ΣΗΜ. α. Τὸ οὐδέτερον *τί* σημαίνει ἐνίοτε λόγου *τι ἀξιον*. Πλ. Ἄπ. 41 : οἶονταί *τι* εἶναι ὄντες οὐδενὸς ἄξιοι. Ε. Κυ. 1, 4, 20 : ἔδοξέ *τι* λέγειν (= ὀρθόν *τι*). Τὸ ἐναντίον τοῦ *τί* εἶνε τὸ οὐδέν. π. χ. οὐδέν λέγεις (= οὐδέν λόγου ἄξιον, ὀρθόν, ὕγιές λέγεις). Τῆ σημασίαν ταύτην ἔχει καὶ τὸ *τις*, ὅταν εἶνε κατηγορούμενον, ἐνίοτε δὲ καὶ ὅταν εἶνε συνημμένον μετ' οὐσιαστικοῦ. Εὐρ. Ἐλ. 930 : ἠὺ *χεις τις* εἶναι. Θ. 1, 15 : κατὰ γῆν δὲ πόλεμον, ὅθεν *τις* καὶ δὴ

αμεις παρεγένετο, οὐδεὶς ξυνέστη (=καὶ λόγου τινὸς ἄξια δύναμις, κοιν. κάποια δύναμις).

ΣΗΜ. 6'. Τό: ἢ τις ἢ οὐδεὶς σημαίνει: σχεδὸν οὐδεὶς. Πλ. Απ. 17: οὗτοι ἢ τι ἢ οὐδὲν ἀληθὲς εἰρήκασιν.

2. Ἡ εἰς συναπτομένη μετ' ἐπιθέτων καὶ ἀντωνυμιῶν καὶ ἀριθμητικῶν κολάζει τὴν σημασίαν αὐτῶν καὶ δύναται νὰ ἐξηγητῆται διὰ τοῦ πὼς ἢ τοῦ περίπου. Πλ. Πολ. 596: *δεινόν τινα λέγεις καὶ θαυμαστόν ἄνδρα* (=δεινόν πω). Ε. Ἀπ. 1, 1, 1: ἢ μὲν γραφή κατ' αὐτοῦ *τοιάδε τις ἦν* (=τοιάδε περίπου). Κύ. 2, 1, 3: *πόσοι τινές;* (=πόσοι περίπου;). Θ. 5, 73: *τριάκοτὰ τινας ἀπέκτειναν*. Τὴν αὐτὴν δύναμιν ἔχει τὸ τί συνημμένον μετὰ τοῦ πάνυ, *σχεδόν, μάλλον*. Πλ. Χαρ. 164: *σχεδόν τι ἔγωγε αὐτὸ τοῦτο φημι εἶναι σωφροσύνην, τὸ γινώσκειν αὐτὸν ἑαυτὸν* (=σχεδόν πω). Ε. Ἀν. 6, 1, 26: *οὐ πάνυ τι νομίζω ἀσφαλὲς εἶναι τοῦτο*.

ΣΗΜ. Μετὰ τοῦ οὐδετέρου ἐπιθέτου ὡς ἀντικειμένου κειμένου ἐν μὲν τῷ ἐνικῷ συναπτεται σχεδὸν πάντοτε τὸ τί, ἐν δὲ τῷ πληθυντικῷ δύναται νὰ ἑλλείπη. π. χ. *ἀτοπὸν τι λέγεις. ἀτοπα λέγεις*.

3. Ἡ ἀόριστος ἀντωνυμία *πότερος* ἔχει σχέσιν πρὸς τὴν ἐρωτηματικὴν *πότερος* καὶ σημαίνει *ἐκ τῶν δύο τις*. Πλ. Λά. 181: *ἀλλ', ὦ Νικία, τί οὐ λέγει πότερος ὑμῶν;* (=ἐξ ὑμῶν τῶν δύο τις).

4. Ἡ ἀόριστος ἀντωνυμία ὁ *δεῖνα* εἶνε εὐχρηστος, ὅταν τις δὲν δύναται ἢ δὲν θέλῃ νὰ ὀνομάσῃ πρόσωπόν τι ἢ πρᾶγμα. Δη. 13, 5: *ὁ δεῖνα τοῦ δεῖνα τὸν δεῖνα εἰσήγγειλαν*. πρβ. τὸ παρ' ἡμῶν ὁ τάδες π. χ. ὁ τάδες τοῦ ἔχει τὴν τάδε κτλ.

ι'. Αἱ ἐπιμεριστικαὶ ἀντωνυμίαι (§ 109).

1. Ἡ ἕτερος μετὰ τοῦ ἄρθρου σημαίνει ὁ εἰς ἢ ὁ ἄλλος ἐκ δύο γνωστῶν. Θ. 4, 43: Βάτος μὲν, ὁ ἕτερος τῶν στρατηγῶν (δύο γὰρ ἦσαν ἐν τῇ μάχῃ παρόντες) λαβὼν λόχον ἦλθεν ἐπὶ τὴν Σολύγειαν. Ἄνευ δὲ ἄρθρου σημαίνει ἄλλος ἢ ὁ ἤδη γνωστός, καὶ ἐν γένει ἄλλος, διάφορος. Πλ. Πολ. 345: *τοῦτο καὶ ἕτερος ἴσως πέπονθεν, οὐ μόνος ἐγώ*. Τὸ ἕτεροι *τοσοῦτοι* = ἄλλοι τόσοι. Τὸ

ἐναντίον τοῦ ὁ ἕτερος εἶνε τὸ οὐδέτερος (= οὔτε ὁ εἷς οὔτε ὁ ἕτερος).

2. Ἡ ἄλλος σημαίνει ὅτι καὶ ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς γλώσσῃ.

ΣΗΜ. Τὸ ἄλλος εὐρηται πολλάκις συνημμένον μετὰ οὐσιαστικοῦ, ὡς ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς αὐτοῦ, ἐνθα ὄφειλε νὰ κεῖται ὡς παράθεσις τοῦ ἄλλος. Οὕτω κείμενον τὸ ἄλλος δύναται νὰ ἐξηγηθῆται διὰ τοῦ πλὴν τούτου. Ξ. Ἑλλ. 2, 4, 9: τοὺς ὀπλίτας καὶ τοὺς ἄλλους ἰππέας (=καὶ τοὺς ἄλλους, τοὺς ἰππέας, ἢ καὶ πλὴν τούτων τοὺς ἰππέας). Κυ. 8, 3, 10: ἕστασαν Πέρσαι μὲν ἐκ δεξιᾶς, οἱ δὲ ἄλλοι σύμμαχοι ἐξ ἀριστερᾶς (οἱ δὲ ἄλλοι, δηλ. οἱ σύμμαχοι).

3. Ἡ ἕκαστος σημαίνει καθεὶς χωριστά. Δημ. 4, 28: τριάκοντά δραχμὰς ἕκαστος λαμβάνει.

3. Ἡ ἑκάτερος σημαίνει καθεὶς ἐκ τῶν δύο χωριστά. Θ. 6, 17: τῇ ἑκατέρου ἡμῶν ὠφελίᾳ χρῆσασθε.

5. Τὸ ἄμφω καὶ ἀμφότεροι σημαίνει καὶ οἱ δύο. Ὅμ. Α, 259: ἄμφω νεωτέρω ἐστὸν ἐμοῖο (καὶ οἱ δύο νεώτεροί ἐστε ἐμοῦ).

ΣΗΜ. Τὰ πληθυντικὰ οὐδέτερες, οὐδέτεροι, ἕκαστοι, ἑκάτεροι λέγονται συνήθως ἐπὶ πληθῶν, ἔθνῶν, λαῶν. π. χ. οὐδέτερες τῶν Ἑλλήνων—οὐδὲν ἔθνος τῶν Ἑλλήνων, δηλ. οὔτε οἱ Ἀθηναῖοι, οὔτε οἱ Θηβαῖοι κτλ. Θ. 1, 15: ἐς τὸν πάλαι ποτὲ γενόμενον πόλεμον Χαλκιδίων καὶ Ἐρετριίων καὶ τὸ ἄλλο Ἑλληνικὸν ἐς ξυμμαχίαν ἑκατέρων διέστη (δηλ. τῶν Χαλκιδίων καὶ τῶν Ἐρετριίων). Τὸ ἀμφότεροι λέγεται καὶ ἐπὶ ἀτόμων καὶ ἐπὶ πληθῶν, ἔθνῶν. Θ. 1, 1: ἀκμάζοντες ἦσαν ἐς αὐτὸν ἀμφότεροι (καὶ οἱ δύο, δηλ. καὶ οἱ Πελοποννήσιοι καὶ οἱ Ἀθηναῖοι).

ΙΒ'. Αἱ προθέσεις (§ 110)

1. Αἱ προθέσεις λαμβάνονται διττῶς α) ἐν συντάξει μετὰ πτώσεως, ὡς: μετ' ἐμοῦ, σὺν θεῷ, κατὰ τὸ δίκαιον· β') ἐν συνθέσει, ὡς: μετέχω, καταλαμβάνω, περιέρχομαι, συστράτηγος.

ΣΗΜ. Ἡ ἕνεκα, ἀχρι, μέχρι, ἀνευ, καὶ ὡς εὐρηται μόνον ἐν συντάξει· διὸ λέγονται καταχρηστικαὶ προθέσεις.

2. Ἐκ τῶν προθέσεων ἄλλαι μὲν συντάσσονται μετὰ μιᾶς πτώ-

σεως (μονόπτωτοι), ἄλλαι δὲ μετὰ δύο (δίπτωτοι), ἄλλαι δὲ μετὰ τριῶν (τρίπτωτοι).

Μετὰ μιᾶς πτώσεως συντάσσονται ἡ ἀντί, ἡ ἀπό, ἡ ἐκ, ἡ πρό, ἡ ἐν, ἡ σὺν (ζύν), ἡ εἰς (ἐς), ἡ ἀνὰ καὶ αἰ καταχρηστικαὶ ἄχρι, μέχρι, ἄνευ, ἔνεκα, ὡς· μετὰ δύο πτώσεων ἡ διὰ, ἡ κατὰ, ἡ μετὰ καὶ ἡ ὑπέρ· μετὰ τριῶν πτώσεων ἡ πρὸς, ἡ περὶ καὶ ἀμφί, ἡ παρά, ἡ ἐπὶ καὶ ἡ ὑπό.

α. Προθέσεις μετὰ μιᾶς πτώσεως.

1. Μετὰ γενικῆς.

Ἦ ἀντί (§ 111).

1. Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει ἀντικατάστασιν, καὶ ἀνταλλαγὴν- Ε. Ἄν. 3, 1, 47 : ἄρχων ἠρέθη Ξενοφῶν ἀντὶ Προξένου (=εἰς τὴν θέσιν, πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ Προξένου). Δημ. 25, 5 : ἀνταλλάξασθαι βουλόμεθα ἀντιπάλους Λακεδαιμονίου ἀντὶ Θεβαίων. Ἐκ τῆς σημασίας ταύτης προκύπτει ἡ σημασία 1) τῆς προτιμήσεως. Θ. 4, 20 : ἀντὶ πολέμου εἰρήνην ἐλώμεθα. 2) τῆς συγκρίσεως Σοφ. Ἄντ. 182 : μείζον' ὅστις ἀντὶ τῆς αὐτοῦ πάτρας (=ἡ τὴν αὐτοῦ πατρίδα) φίλον νομίζει, τοῦτον οὐδαμοῦ λέγω. 3) τῆς ἀμοιβῆς καὶ τῆς αἰτίας. Ε. Κυ. 4, 9, 8 : τί ἡμῖν ἀντὶ τούτων ὑπηρετήσεις; (=διὰ ταῦτα, ἀνταμείβων ὑμᾶς διὰ ταῦτα). Ἄν. 1, 3, 4 : ὠφελήσω αὐτὸν ἀνθ' ὧν εὖ ἔπαθον ὑπ' ἐκείνου (=δι' ὅσα εὐεργετήθην). 4) τῆς ὁμοιότητος ἢ ἰσότητος. Ε. Ἀπ. 2, 7, 14. ἀντὶ κυνὸς εἰ φύλαξ (=ὁμοιος ἢ ἴσος κυνί, ὡσπερ κύων).

2. Ἐν συνθέσει σημαίνει α) ἀπέναντι, ὡς ἀντιμέτωπος (Ε. Ἀγ. 2, 12), ἀντιστρατοπεδεύομαι (Θ. 1, 30). β) ἀντικατάστασιν, ὡς ἀντικαθίστημι. γ') ἐναντίον, ὡς ἀντιπρόσωπον. δ') ἰσότητα, ὡς ἀντάξιον. ε) ἀμοιβαίότητα. Ε. Συμ. 8, 2 : ὁ Νικήρατος ἐρῶν τῆς γυναικὸς ἀντερᾶται.

ΣΗΜ. Ἦ πρώτη καὶ κυρία σημασία τῆς προθέσεως ἀντὶ εἶνε ἡ τοῦ ἀντικρύ, ἀπέναντι, πρὸ. ἀντίον, ἐναντίον.

Ἢ ἀπὸ (§ 112)

1. Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει

α) χωρισμὸν καὶ ἀπομάκρυνσιν. Θ. 1, 110: ὀλίγοι ἀπὸ πολ-
λῶν 1, 46: πόλις κείται ἀπὸ θαλάσσης (=μακρὰν τῆς θαλάσ-
σης). Ε. Ἄν. 6, 8, 5: ἀπὸ τοῦ ὕδατος εἶργον αὐτοὺς οἱ Θραῖκες.
Τὸ ἀπὸ σκοποῦ λέγειν=μακρὰν τοῦ σκοποῦ, οὐχί ἐπιτυχῶς. οὐκ
ἀπὸ σκοποῦ=ἐπιτυχῶς (Πλ. Θεαιτ. 179).

β) ἀρχὴν καὶ κίνησιν ἀπὸ τινος

1. τοπικῶς. Ε. Ἄν. 1, 2, 4: Κῦρος ὤρματο ἀπὸ Σάρδεων.
Οὔτω καὶ μετὰ τῶν ῥημάτων τῶν σημασιότων ἐξάρτησιν. Ε. Ἑλλ.
4, 4, 10: κατέδρασαν ἀπὸ δένδρων τοὺς ἵππους.

2. χρονικῶς. Ε. Ἄν. 7, 5, 8: ἀπὸ τούτου τοῦ χρόνου.

3. μεταφορικῶς εἰς δῆλώσιν α) τῆς ἐμμέσου καταγωγῆς, ὡς: οἱ
ἀφ' Ἡρακλέους (=οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἡρακλέους). β) τοῦ ὄργανου
ἢ τρόπου. Δημ. 4, 34: ἀπὸ τῶν ἡμετέρων ἡμῖν πολεμει συμμά-
χων. Πλ. Εὐθυδ. 282: ἡ σοφία οὐκ ἀπὸ ταυτομάτου (=αὐτο-
μάτως) παραγίγνεται τοῖς ἀνθρώποις. Οὔτω καὶ ἀπὸ στόματος
λέγειν (Ε. Ἄπ. 1, 3, 39). γ) τῆς αἰτίας Θ. 2, 25: ἀπὸ τούτου
τοῦ τολμήματος ἐπηνέθη (=διὰ τοῦτο τὸ τόλμημα, ἢ ὡς λέγεται
συνήθως: συνεπιεῖα τούτου τοῦ τολμήματος). δ) τῆς ὕλης. Ἡρ. 7,
65: εἴματα ἀπὸ ξύλων πεποιημένα.

2. Ἐν συνθέσει σημαίνει. α) χωρισμὸν καὶ ἀπομάκρυνσιν ὡς:
ἀποχωρίζω, ἀπείργω, ἀποκρούω. Ἐκ τῆς σημασίας ταύτης πη-
γάζει ἡ σημασία τῆς ἀποβολῆς καὶ ἀπωλείας π.χ. ἀποκτῶμαι τι
=ἀποβάλλω τι ὅπερ ἐκεκτῆμην ἀπομανθάνω=ἐπιλανθάνομαι
τῶν μεμαθημένων β) ὀπίσω. Ἡρ. 1, 42: παῖδα σὸν ἀπήμονα
προσδόκα τοι ἀποροστήσειν (=ἐλπίζε ὅτι ὁ παῖς σου ἀβλαβῆς
θὰ ἔλθῃ ὀπίσω). Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ ὀπίσω προκύπτει ἡ ση-
μασία τοῦ ὀφειλομένου ἐν τῷ ἀποδιδόναι, ἀπολαμβάνειν, ἀπέ-
χειν (=ἀπειληφέναι), ἀπαιτεῖν. Ε. Ἄν. 1, 2, 11: τοῖς στρα-
τιώταις ὀφείλετο μισθὸς πλέον ἢ τριῶν μηνῶν, καὶ πολλὰκις
ἰόντες ἐπὶ τὰς θύρας ἀπήτουν. πρβ. 7, 7, 14: γ) ἐπίτασιν (ἐντε-
λῶς, λίαν), ὡς: ἀπεργάζομαι, ἀποθανμάζω.

''Η ἐκ (πρὸ φωνήεντος ἐξ) (§ 115)

1. 'Εν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει ἀρχὴν καὶ κίνησιν ἐκ τῶν ἔνδον ἢ τῶν ἐγγυτάτω τινός

α) τοπικῶς. Ε. 'Απ. 4, 3, 10 : τὰ ἐκ τῆς γῆς φυόμενα. Πλ. Μενέξ. 234 : ἐξ ἀγορᾶς ἢ πόθεν Μενέξενος ; Οὕτω καὶ μετὰ τῶν ῥημάτων τῶν σημασιότων ἐξάρτησιν. Ε. 'Ελλ. 7, 1, 6 : ἐκ τῆς θαλάττης ἡμῖν ἤρτηται ἡ σωτηρία.

β) χρονικῶς. Ε. Κυ. 5, 1, 2 : ἦν ἐκ παιδὸς αὐτῷ ἑταῖρος. 'Αν. 4, 6, 21 : ἐκ τοῦ ἀρίστου (=εὐθύς μετὰ τὸ ἄριστον).

γ) μεταφορικῶς εἰς δήλωσιν 1) τῆς ἀμέσου καταγωγῆς. π. χ. οἱ ἐξ 'Ηρακλῆους (=οἱ παῖδες τοῦ 'Ηρακλέους). πρβ. 'Ισ. 12, 81 : οἱ μὲν ἀπὸ θεῶν οἱ δὲ ἐξ αὐτῶν τῶν θεῶν γεγονότες. 2) τῆς αἰτίας. Ε. Κυ. 5, 4, 10 : πῶς ἔχει ἐκ τοῦ τραύματος (= ἔνεκα τοῦ τραύματος, συνεπεία τοῦ τραύματος). 3) τοῦ ὄργανου καὶ τοῦ τρόπου. Θ. 1, 123 : πάτριον ἡμῖν ἐκ τῶν πόρων τὰς ἀρετὰς κτᾶσθαι. 3. 42 : ἐκ τοῦ προφανοῦς (=προφανῶς). 4) τῆς ὕλης, Ε. 'Αν. 2, 3, 10 : ἐποιοῦντο γεφύρας ἐκ τῶν φοινίκων.

ΣΗΜ. ἡ ἐκ ἀντὶ τῆς ὑπὸ τίθεται μετὰ γενικῆς εἰς δήλωσιν τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου συνήθως παρὰ τοῖς 'Ιωσι καὶ τοῖς τραγικοῖς ποιηταῖς.

2. 'Εν συνθέσει σημαίνει ἀ) ἔξω, ὡς : ἐξάγω, ἐκβάλλω β) ἐπίτασιν (λίαν, ἐντελῶς), ὡς : ἐξεργάζομαι, ἐκμαρθάνω.

''Η πρὸ (114)

1. 'Εν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει ἔμπροσθεν

1) τοπικῶς. Ε. 'Αν. 4, 6, 12 : τὰ πρὸ ποδῶν. 'Ελλ. 2, 4, 34 : τεθαμμένοι εἰσι πρὸ τῶν πυλῶν. 'Εκ τῆς σημασίας ταύτης προκύπτει ἡ τῆς ὑπερασπίσεως (=ὑπὲρ) καὶ ἡ τῆς προτιμῆσεως. 'Ηρ. 9, 72 : πρὸ τῆς 'Ελλάδος ἀποθνήσκει. Πλ. Πολ. 386 : αἰρούμαι πρὸ δουλείας θάνατον (=προτιμῶ τῆς δουλείας τὸν θάνατον).

2) χρονικῶς ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ πρότερον (ἀντίθετος εἶνε ἢ μετὰ μετ' αἰτ.) Ε. 'Αν. 1, 7, 13 : πρὸ τῆς μάχης καὶ μετὰ τὴν μάχην.

ΣΗΜ. 'Εν τῷ πρὸ ὁδοῦ γίνεσθαι σημαίνει τὸ πρῶσω 'Ομ. Δ, 382). 'Εκ τούτου ἐγένετο τὸ φροῦδος.

2. Ἐν συνθέσει σημαίνει ὅ,τι καὶ ἐν συντάξει, ὡς : προτάσσω, προλέγω, προκινδυνεύω, προαιρούμαι, προχωρῶ.

Ἡ ἄνευ (115)

Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει χωρισμὸν (ἀντίθετος εἶνε ἢ σὺν μετὰ δοτικῆς καὶ ἢ μετὰ μετὰ γεν.) γνωμ.: οὐ θέμις ζῆν πλὴν θεοῖς ἄνευ κακῶν.

ΣΗΜ. Ἡ ἄνευ τίθεται καὶ μετὰ τὴν γενικὴν, ὅταν αὕτη εἶνε ἀναφορικὴ ἀπὸ νομίας. Ξ. Ἑλλ. 7, 1, 3 : λιμένας ἔχετε, ὧν ἄνευ οὐχ' οἶόν τε ναυτικῇ δυνάμει χρῆσθαι.

Ἡ ἔνεκα (σπανίως παρὰ τοῖς Ἄττ. ἔνεκεν) (§ 116)

Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει α) τὸ τελικόν, σπανιώτερον δὲ τὸ ἀναγκαστικόν αἴτιον. Δη. 4, 3 : τίτος ἔνεκα ταῦτα λέγει; ἴν, εἰδῆτε κτλ. Δυ. 30, 13 : τῶν ἀδικημάτων ἔνεκα αὐτοὺς ἀπέκτειναν. β) ὅσον ἐξαρτᾶται. Ἡρ. 1, 12, παῖδα σὺν ἀπήμονα τοῦ φυλάσσοτος ἔνεκεν (= ὅσον ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ φυλάσσοτος) προσδόκα τοι ἀπονοστήσειν.

ΣΗΜ. Τὸ ἔνεκα τίθεται συνήθως μετὰ τὴν γενικὴν.

Ἡ ἄχρι καὶ μέχρι (§ 117)

Σημαίνει τὸ τέμα τοπικῶς καὶ χρονικῶς. Ξ. Ἄν. 1, 7, 15 : παρετέτατο ἢ τάφρος μέχρι τοῦ Μηδίας τείχους. Κυ. 1, 4, 23 : ἠεροβολίζοντο πολλάκις μέχρι ἐσπέρας.

2. Μετὰ δοτικῆς.

Ἡ ἐν (§ 118)

1. Ἐν συντάξει μετὰ δοτικῆς σημαίνει

α) τὴν ἐν τόπῳ στάσιν. π. χ. ἐν Ἀθήναις οἰκῶ.

β) μεταξύ ἢ ἐνώπιον (μετὰ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ ἢ μετὰ περιληπτικῶν). Με. 693 : ὄχληρόν ἐστιν ἐν νέοις ἀνὴρ γέρον. Ἀριστ. Ῥητ. 3, 14 : οὐ χαλεπὸν Ἀθηναίους ἐν Ἀθηναίους ἐπαινεῖν. Δημ. 16, 182 : ἐν τῷ δήμῳ λέγειν.

γ') χρόνον, ἐντός τοῦ ὁποίου γίνεται τι. Λυ. 19, 60 : ἐν ἑβδομήκοντα ἔτεσιν οὐδ' ἂν εἰς λάθοι πονηρὸς ὢν.

ΣΗΜ. Τὸ ἐν καιρῷ ἐλθεῖν σημ. εἰς κατάλληλον περίστασιν ἐλθεῖν. Τὸ δὲ ἐν καιρῷ εἶναι ἢ γίγνεσθαι σημ. χρήσιμον εἶναι ἢ γίγνεσθαι. Ξ. Ἑλλ. 3, 4, 9 : πειράσσομαι ἐν καιρῷ σοι εἶναι. Κυ. 5, 1, 16 : ἴσως ἂν ἡμῖν ἐν καιρῷ γένοιτο αὕτη ἡ γυνή.

δ') τὸ ὄργανον καὶ τὸν τρόπον. Σοφ. Φ. 1393 : ἐν λόγοις (=διὰ λόγων) πείθειν. Θ. 6, 92 : ἐν τάχει καὶ προθυμότερον.

ε) συμφωνίαν. Θ. 5, 49 : τὴν δίκην ἐν τῷ Ὀλυμπιακῷ νόμῳ (=κατὰ τὸν Ὀλ. νόμον) κατεδικάσαντο.

ΣΗΜ. α. Τὸ ἐν τιμῇ εἶναι σημ. πολλάκις ἐκ τινος κρέμασθαι. Ξ. Οἰκ. 7, 14 : ἐν σοὶ πάντα ἐστίν (=ἐκ σοῦ πάντα κρέμανται. κοιν. εἰς τὸ χέρι σου εἶνε ὅλα). Ἀροσφ. Λ. 30 : τῆς Ἑλλάδος ἐν ταῖς γυναιξίν ἐστιν ἡ σωτηρία.

ΣΗΜ. β. Ἦ ἐν εὐρηται συντεταγμένη μετὰ γενικῆς κατ' ἔλθειψιν τοῦ ὄκω. Ἀροσφ. Ν. 972 : ἐν παιδοτριβῶν. Συνηθέστατον εἶνε τὸ ἐν Ἄδου. Κατ' ἀναλογίαν δὲ τούτων εἶνε τὸ ἐν ἐμαυτοῦ ἐν σαυτοῦ, ἐν ἑαυτοῦ (ἀντίθ. ἔξω ἐμαυτοῦ, σκαυτοῦ, ἑαυτοῦ). Ἀροσφ. 642 : οὗτος σκορδιᾶται κάστιν οὐκ ἐν αὐτοῦ. Πλ. Χαρμ. 755 : ἐφλεγόμεν καὶ οὐκέτ' ἐν ἐμαυτοῦ ἦν (=δὲν ἤμην εἰς τὸν ἑαυτόν μου).

2. Ἐν συνθέσει σημαίνει τὸ ἐντός, ὡς : ἐμπίπτω.

Ἦ σὺν ἡ ξὺν (ἀντίθ. ἡ ἄνευ) (§ 119).

1. Ἐν συντάξει μετὰ δοτικῆς σημαίνει τὸ ὁμοῦ (κοιν. μαζί). Ξ. Ἀν. 1, 9, 2 : ἐπαιδεύετο σὺν τῷ ἀδελφῷ.

Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ ὁμοῦ προκύπτει εὐκόλως ἡ σημασία α) τῆς βοηθείας. Ξ. Ἀν. 2, 3, 23 : ἀδικοῦντα πειράσσομαι σὺν τοῖς θεοῖς ἀμύνασθαι (=μὲ τὴν βοήθειαν τῶν θεῶν).

β) τῆς συμφωνίας. Ξ. Ἀπ. 4, 4, 2 : σὺν τοῖς νόμοις ἠναντιώθη Σωκράτης τοιαύτη ὁρμῇ τοῦ δήμου.

γ) τοῦ τρόπου. Ξ. Ἀν. 1, 2, 18 : σὺν γέλωτι ἤλθον.

ΣΗΜ. Ἦ σὺν εἶνε εὐχρηστος μᾶλλον τοῖς ποιηταῖς καὶ τῷ Ξενοφῶντι· παρὰ τοῖς ἄλλοις πεζολόγοις ἀπαντᾷ συνηθέστερον ἢ μετὰ

μετὰ γενικῆς, πλὴν ἐν τῷ *σὺν θεῷ*, *σὺν* (τοῖς) *θεοῖς*.

2. Ἐν συνθέσει σημαίνει ὡσαύτως τὸ ὁμοῦ, ὡς : *συμβαδίζω, συμπράττω* τινί. Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ ὁμοῦ προκύπτει ἡ σημασία τῆς ἐπιτάσεως, ὡς : *συγκαλύπτω, συνοροῶ*.

3. Μετ' αἰτιατικῆς.

Ἡ εἰς ἡ ἐς (§ 120).

1. Ἐν συντάξει μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει

α) διεύθυνσιν εἰς τὰ ἔνδον ἢ τὰ ἐγγυτάτω τινός. Θ. 2, 13 : *ἐσβαλεῖν ἐς τὴν Ἀττικὴν*. Πλ. Πολ. 327 : *κατέβην χθὲς εἰς Πειραιᾶ*.

β) τὸ ὄριον, μέχρι τοῦ ὁποίου ἐκτείνεται τι (=μέχρι)

1) τοπικῶς. Ὅμ. Π, 646 : *ἐκ κεφαλῆς ἐς πόδας ἄκρους* (=μέχρι τοῦ ἄκρου τῶν ποδῶν).

2) χρονικῶς. Ξ. Ἄν. 2, 3, 25 : *ἐς τὴν ὑστεραίαν* (=μέχρι τῆς ὑστεραίας) *οὐχ ἤκε* Ἡρ. 1. 52 : *ἐς ἐμὲ* (=μέχρι τῶν χρόνων ἐμοῦ, μέχρι τῆς ἐποχῆς μου).

3) μεταφορικῶς. Ξ. Ἄπ. 2, 2, 22 : *τίθραμμαί εἰς πολυσαρκίαν* (=μέχρι πολυσαρκίας). Πλ. Φαῖδρ. 273 : *δεῖ κεχαρισμένως πράττειν τὸ πᾶν εἰς δύναμιν* (=μέχρι τῆς δυνάμεως, ἕως ἐκεῖ ὅπου φθάνει ἡ δύναμις· ἐπομένως κατὰ δύναμιν). πρβ. *εἰς ὑπερβολὴν*=μέχρι ὑπερβολῆς, ὑπερβαλλόντως. Συνηθέστατα τίθεται μετὰ τῶν ἀριθμητικῶν εἰς δῆλωσιν τοῦ ὡς ἔγγιστα. Θ. 7, 32 : *διέφθειραν ἐς ἑπτακοσίους* (=μέχρι ἑπτακοσίων, ὡς ἔγγιστα ἑπτακοσίου).

γ) ἀναφοράν. Πλ. Ἄπ. 29 : *εὐδοκιμώτατος εἰς σοφίαν* πρβ. *τὰ εἰς τὸν πόλεμον*=τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὸν πόλεμον.

δ) σκοπόν. Πλ. Λά. 186 : *Λυσιμάχος καὶ Μελησίας εἰς συμβουλήν παρεκαλεσάτην ἡμᾶς* (=ὅπως συμβουλευσώμεν).

ΣΗΜ. Ἡ εἰς εὗρηται συντεταγμένη μετὰ γενικῆς κατ' ἔλλειψιν τοῦ οἴκου. Πλ. Συμ. 174 : *εἶμι εἰς Ἀράθωρος*. Πάντοτε εἰς Ἄδου λέγεται.

2. Ἐν συνθέσει σημαίνει α) εἶπω, ἐντός, ὡς: *εἰσέρχομαι, εἰσπλέω* β) ἐπίτασιν, ὡς: *εἰσακούω, εἰσορῶ*.

Ἦ ὡς (§ 121).

Συντάσσεται μόνον μετ' αἰτιατικῆς προσώπου εἰς δῆλωσιν διευθύνσεως γνομ.: τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς ὡς τὸν ὁμοῖον.

Ἦ ἀνά (§ 122).

1. Ἐν συντάξει μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει

α) διεύθυνσιν πρὸς τὰ ἄνω τινὸς (ἀντίθ. ἢ κατὰ μετ' αἰτ.) Ἡρ. 1, 194: *ἀρὰ τὸν ποταμὸν οὐκ οἶά τέ ἐστι πλώειν* (=πρὸς τὰ ἄνω, πρὸς τὰς πηγὰς τοῦ ποταμοῦ).

β) ἔκτασιν. Ε. Κυ. 2, 4, 27: *ἀρὰ τὰ ὄρη πλανᾶσθαι*.

γ) διανομήν. Ε. Ἄν. 4, 6, 4: *ἐπορεύθησαν ἀρὰ πέντε παρασάγγας τῆς ἡμέρας*. Συνηθέστερον τίθεται ἢ κατὰ.

ΣΗΜ. *ἀρὰ κράτος* = με ὄλην τὴν δύναμιν. *ἀρὰ λόγον* = ἀναλόγως. *ἀρὰ στόμα* ἔχειν τι = ἐν τῷ στόματι ἔχειν τι.

2. Ἐν συνθέσει σημαίνει α) ἄνω, ὡς: *ἀναβαίρω*. Τὸ *ἀνατρέπω* τι σημ. τρέπω τι οὕτως, ὥστε τὰ κάτω νὰ γείνωσιν ἄνω καὶ τὰ ἄνω κάτω. β) ὀπίσω, ὡς: *ἀναχωρῶ*. γ) πάλιν ὡς: *ἀναμάχομαι* δ) ἐπίτασιν, ὡς: *ἀναβοῶ*.

ΣΗΜ. ἡ κυρία σημασία τῆς *ἀρὰ* εἶνε ἢ τοῦ ἄνω. πρὸ ἄνω.

β'. Προθέσεις μετὰ δύο πτώσεων συντασσόμεναι.

Ἦ διὰ (§ 123).

1. Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει

α) διὰ μέσου καὶ μεταξύ

1) τοπικῶς. Δημ. 19, 314: *διὰ τῆς ἀγορᾶς πορεύεται*. — *διὰ χειρῶν* ἔχειν (=μεταξὺ τῶν χειρῶν ἔχειν).

ΣΗΜ. Τὸ *διὰ μακροῦ*, *διὰ πολλοῦ* σημ. ἐν μακρᾷ ἀποστάσει, ἐν μεγάλῃ ἀποστάσει. Θ. 3, 94: τὸ τῶν Αἰτωλῶν ἔθνος οἰκεῖ κατὰ κόμας καὶ ταύτας *διὰ πολλοῦ* (=πολὺ ἀπεχούσας ἀλλήλων, ἐν μεγάλῃ ἀποστάσει).

2) χρονικῶς εἰς δῆλωσιν διαστήματος μετὰ παρέλευσιν τοῦ ὁποίου ἢ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποίου γίνεται τι. Ἰσ. 6 27: Μεσοθῆνοι διὰ τεσσαράκοντα ἐτῶν μέλλουσι κατοικίξιν (=μετὰ διάστημα τεσσαρ. ἐτῶν). γνωμ.: τέρας ἐστὶν εἴ τις εὐτύχηκε διὰ βίου (καθ' ὅλον τὸν βίον). Τὸ διὰ τέλους σημ. μέχρι τέλους.

3) μεταφορικῶς εἰς δῆλωσιν τοῦ ὄργανου καὶ τοῦ τρόπου. Ε. Ἄν. 2, 3, 17: ἔλεγε δι' ἐρμηνέως. Θ. 2, 18: οἱ Πελοποννήσιοι ἐπῆλθον διὰ τάχους.

2. Ἐν συντάξει μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει τὸ πειστικὸν ἢ ἀναγκαστικὸν αἴτιον, σπανιώτερον τὸ τελικόν. Ε. Ἄν. 1, 8, 29: τετίμητο ὑπὸ Κύρου δι' εὐνοϊαν.

ΣΗΜ. Τὸ εἰ μὴ διὰ τινα σημαίνει εἰμὴ ἐκόλωσέ τις. Πλ. Γο. 516: Μιλτιάδην εἰς τὸ βάραθρον ἐμβαλεῖν ἐψηφίσαντο, καὶ εἰ μὴ διὰ τὸν πρῦταν ἐνέπεσεν ἄν.

3. Ἐν συνθέσει σημαίνει α) διὰ μέσου, ὡς: διέρχομαι, διαλάττω. β) μεταξὺ, ὡς: διαλείπω (=μεταξὺ λείπω). γ) χωρισμὸν καὶ διανομήν, ὡς: διίστημι, διανέμω, διαδίδωμι. δ) διάρκειαν, ὡς: διαμέτω εἰ ἐπίτασιν ὡς: διαφθείρω. ε) ἀμιλλαν καὶ ἀμοιβαϊότητα, ὡς: διαπίνομαι τι (=*πίνω ἀμιλλώμενος πρὸς τινα*). διαλέγομαι τι.

ΣΗΜ. Ἡ κυρία σημασία τῆς διὰ εἶνε ἢ τοῦ μεταξὺ καὶ διὰ μέσου.

Ἡ κατὰ (§ 124)

1. Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει

α) κίνησιν ἀπὸ τινος πρὸς τὰ κάτω. Ε. Ἄν. 4, 2, 17: ἤλαντο κατὰ τῆς πέτρας (=ἀπὸ τῆς πέτρας κάτω).

β) κίνησιν πρὸς τι κάτω κείμενον. Πλ. Πολ. 398: μύρον κατὰ τῆς κεφαλῆς καταχέω. Οὕτω καὶ καθ' ἱερῶν ὄμνημι (=ἐπὶ τὰ ἱερὰ τὴν χεῖρα τιθεῖς). Τὸ κατὰ ῥώτου σημαίνει ὀπισθεν. Θ. 4, 33: ἐκ πλαγίου οἱ ψιλοὶ καθεστήκεισαν καὶ κατὰ ῥώτου. Ἐκ τῆς σημασίας ταύτης προκύπτει 1) ἡ σημασία τοῦ ἐναντίου (ἀντίθ. ἢ ὑπέρ), ὡς: λέγω κατὰ τινος 2) ἡ τῆς ἀναφορᾶς. Ε. Κυ. 1, 2, 16: ταῦτα κατὰ πάντων Περσῶν ἔχομεν λέγειν (=περὶ πάντων Περσῶν).

γ') ὑποκάτω. Ξ. Κυ. 4, 6, 5: ὁ κατὰ γῆς (=ὁ ὑποκάτω τῆς γῆς, ὁ τεθνεώς).

2. Ἐν συντάξει μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει

α) κίνησιν ἐπὶ ἐκτάσεως τοπικῆς πρὸς τὰ κάτω ἢ διὰ μέσου. Ἡρ. 1, 194: τὸ πλοῖον κατὰ τὸν ποταμὸν φέρεται (=διὰ τοῦ ποταμοῦ πρὸς τὰ κάτω). Θ. 1, 61: ἐπορεύοντο κατὰ γῆν (=διὰ ξηρᾶς).

β') τὴν ἐν τόπῳ στάσιν, ὅταν συγχρόνως σημαίνεται καὶ ἔκτασις. Ξ. Κυ. 8, 1, 16: οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν ὑπὸ βασιλεῖ ὄντες.

γ') ἀντικρῦ, ἀπέναντι. Ξ. Ἀν. 2, 3, 19: οἱ κατὰ τοὺς Ἑλληνας τεταγμένοι.

δ') χρόνον. Ξ. Λ. Π. 10, 8: Λυκοῦργος κατὰ τοὺς Ἡρακλείδας (=κατὰ τὸν χρόνον τῶν Ἡρακλείδων) ἐγένετο.

ε) συμφωνίαν (ἀντίθ. ἢ παρά). π. χ. κατὰ τὸν νόμον, κατὰ τὸ δίκαιον. Ἐκ τῆς σημασίας ταύτης προκύπτει ἡ σημασία 1) τοῦ τρόπου ὡς: κατὰ τάχος=ταχέως (Θ. 3, 109)· κατὰ σπουδῆν (Θ. 2, 94). κατὰ κράτος (=βίβη). 2) τῆς αἰτίας. Θ. 1, 60: κατὰ φιλιαν (=διὰ φιλιαν) αὐτοῦ οἱ πλεῖστοι ξυνέσποντο.

ς') χωρισμὸν καὶ διανομήν. Ξ. Ἀν. 3, 5, 8: ἐγὼ ἐθέλω διαβιάσαι ὑμᾶς κατὰ τετρακισχιλίους ὀπλίτας.

ζ') σκοπόν. Ἰσ. 17, 4: ὁ πατήρ ἐξέπεμψε με κατ' ἐμπορίαν καὶ θεωρίαν.

η) ἀναφοράν. Θ. 1, 1: τὰ πρὸ αὐτῶν . . . οὐ μεγάλα νομίζω γενέσθαι οὔτε κατὰ τοὺς πολεμίους οὔτε ἐς τὰ ἄλλα.

θ') κατόπιν. Θ. 5, 64: προεῖπον ἰέναι κατὰ πόδας αὐτῶν ἐς Τεγέαν.

3. Ἐν συνθέσει σημαίνει

α) κάτω, ὡς: καταβαίνω, τὸ κατέρχομαι σημ. ἐπανερχομαι ἐκ τῆς ἐξορίας εἰς τὴν πατρίδα. πρὸ. κάθοδος. Ἐνεργητικὸν αὐτοῦ εἶνε τὸ καταγεῖν. Ὁμοίως τὸ καταδέχεσθαι λέγεται ἐπὶ τῆς πόλεως, ἣτις δέχεται τὸν φυγάδα ἐπανελθόντα. β) ἐναντίον κατηγορῶ τινος, καταγεῖ τινος. γ') ἐπίτασιν (λίαν, ἐντελῶς), ὡς: κατεσθῆιν, κατακαίειν κτλ. δ') πέρα τοῦ δέοντος, παρὰ τὸ

πρέπον, παρὰ τὸ καθήκον, ὡς: καταχρησθαι, καταχαρίζεσθαι κατελεεῖν. εἰ ἀπώλειαν καὶ φθοράν, ὡς: καθηδυπαθῶ τὴν οὐσίαν (= ἡδυπαθῶν ἢ ἐν ταῖς ἡδυπαθείαις φθείρω τὴν οὐσίαν), κατακυβεύω τὴν οὐσίαν κτλ.

ΣΗΜ. Ἡ κυρία σημασία τῆς κατὰ εἶνε ἢ τοῦ κάτω.

Ἡ μετὰ (§ 125)

1. Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει ὅτι ἡ σὺν μετὰ δοτικῆς. Εἰ Ἑλλ. 2, 3, 11: αὐτός τε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ. Ἄν. 2, 6, 18: οὐδὲν θέλω κτᾶσθαι μετ' ἀδικίας.

2. Μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει α) ὕστερον (ἀντίθετος εἶνε ἢ πρὸ μετὰ γεν.). π. χ. μετὰ μεσημβριαν. Τὸ μεθ' ἡμέραν σημ. μετὰ τὴν ἕναρξιν τῆς ἡμέρας, ἄρα τὴν ἡμέραν. Ἄντ. 5, 44: νύκτωρ ἢ μεθ' ἡμέραν. β') μεταξὺ. Αἰσχ. 1, 74: θεωρήσατε μάλιστα τὸ πρᾶγμα ἐκ τούτων, ἃ μετὰ χειρας ἔχετε (= μεταξὺ τῶν χειρῶν).

3. Ἐν συνθέσει σημαίνει α) κοινωνίαν, ὡς: μετέχειν, μεταλαμβάνειν, β') μεταβολήν, ὡς: μεταβάλλειν, μετανοεῖν, μεταγινώσκειν γ) ὄπισθεν ὡς: μεταθεῖν, μεταδιώκειν. δ') μεταξὺ, ὡς: μεταίχμιον, μεταμάζιον.

Ἡ ὑπὲρ (§ 126)

1. Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει α) ὑπεράνω. Πλ. Τι. 38: ὁ θεὸς ἔδωκε τὸν ἥλιον ὑπὲρ γῆς. β') πρὸς ὑπεράσπισιν ἢ πρὸς χάριν. Με. 735: ὑπὲρ γίλου ποιητέον.

γ') ἀντικατάστασιν. Πλ. Γο. 515: ἐγὼ ὑπὲρ σοῦ (= ἀντὶ σοῦ κοιν. εἰς τὴν θέσιν σου) ἀποκρινοῦμαι.

δ') ἐνίοτε σκοπόν. Πλ. Συ. 208: ὑπὲρ ἀρετῆς ἀθανάτου καὶ τοιαύτης δόξης πάντα ποιοῦσιν.

εἰ) ἐνίοτε αἰτίαν. Λυ. 15, 9: ὑπὲρ τῶν παρελθόντων ὀλίγους τιμωρησάμενοι πολλοὺς ποιήσετε κοσμιωτέρους.

ς) ἐνίοτε ἀναφοράν, ὡς ἢ περί. Λυκ. 7: ὑπὲρ οὗ νῦν μέλλετε

τὴν ψῆφον φέρειν. πρβ. 11 : *περὶ οὐ μέλλετε τὴν ψῆφον φέρειν.*

2. Μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει ὑπεράνω καὶ πέραν ὀρίου τινός ἢ μέτρου. Ἐ. Ἄν. 1, 1, 9 : ἐπολέμει τοῖς Θραξί τοῖς ὑπὲρ Ἑλλησπορτον (= πέραν τοῦ Ἑλλησπόντου) οἰκοῦσι. 4, 2, 10 : ὑπὲρ ἡμῖσιν τοῦ ὄλου στρατεύματος (= περισσότερον ἢ τὸ ἡμῖσιν). Κυ. 1, 2, 4 : οἱ ὑπὲρ τὰ στρατεύσιμα ἔτη γεγονότες (= οἱ ὑπερβάντες τὰ στρατεύσιμα ἔτη). Δη. 21, 69 : *μανία ἴσως ἐστὶν ὑπὲρ δύναμιν* τι ποιεῖν (= πέρα τῆς δυνάμεως, ὑπερβαῖνον τὴν δύναμιν). Πλ. Παρμ. 128 : *ὑπὲρ ἡμᾶς φαίνεται ἡμῖν τὰ εἰρημένα εἰρησθαι* (= πέρα τῆς διανοητικῆς ἡμῶν δυνάμεως).

3. Ἐν συνθέσει σημ. α) ὑπεράνω καὶ πέραν, ὡς : *ὑπερβαίνειν, ὑπερβάλλειν ὄρος, ὑπερπόντιος ἔρχομαι.* β) Ὑπεροχὴν, ὡς : *ὑπερέχειν.* γ) ὑπερβολὴν, ὡς : *ὑπέρδειρος.* (Δη. 20, 47). δ) ὑπεράσπισιν, ὡς : *ὑπερμαχεῖν, ὑπεραπολογεῖσθαι τινος.* ε) περιφρόνησιν, ὡς ἐν τῷ *ὑπερορᾶν.*

γ'. Προθέσεις μετὰ τριῶν πτώσεων συντασσόμεναι.

Ἡ περί (§ 127).

1. Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει ἀναφορὰν (σχετικῶς πρὸς, ὡς πρὸς. Ἡ κοινὴ γλῶσσα μεταχειρίζεται τὴν *διὰ μετ'* αἰτ.) Ἰσ. 1, 35 : *ὁ κακῶς διανοηθεὶς περὶ τῶν οἰκειῶν* (= *διὰ τὰ οἰκεῖα*. προκειμένου *περὶ τῶν οἰκειῶν*, ὡς πρὸς τὰ οἰκεῖα) οὐδέποτε καλῶς βουλευσεται *περὶ τῶν ἀλλοτριῶν.* 2, 39 : σοφοὺς νόμιζε οὐ τοὺς ἀκριβῶς *περὶ μικρῶν ἐρίζοντας, ἀλλὰ τοὺς περὶ τῶν μεγίστων* λέγοντας.

ΣΗΜ. Ἡ περί μετὰ γενικῆς παρ' Ὀμήρω πολλὰκις ἔχει τὴν σημασίαν τοῦ *πλέον* ἢ. Ἰλ. Α, 287 : *ἀλλ' ὄδ' ἀνήρ ἐθέλει περὶ πάντων ἔμμεναι ἄλλων* (= πλέον ἢ πάντες οἱ ἄλλοι, ὑπέρτερος πάντων τῶν ἄλλων). Ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ ἐτηρήθη ἡ σημασία αὕτη ἐν τῇ φράσει : *περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι τι περὶ πλείστον ποιεῖσθαι τι, περὶ παντός ποιεῖσθαι τι* (= πλέον ἢ πολύ, πλείστον, πᾶν ποιεῖσθαι τι, ἐπομένως : πολύ, πλείστον, ὑπὲρ πᾶν τιμᾶν τι). Πλ. Πολ. 589 : *ἀλήθειαν περὶ πολλοῦ ποιητέον.* Κατ' ἀναλο-

γίαν τούτων ἐσχηματίσθη τὸ *περὶ πλείονος, περὶ ὀλίγου, περὶ ἐλάττωτος, περὶ οὐδενὸς ποιεῖσθαι ἢ ἡγεῖσθαι τι*.

2. Μετὰ δοτικῆς σημαίνει *πέριξ*. Ξ. Ἄν. 1, 5, 8: στρεπτοὺς εἶχον *περὶ τοῖς τραχήλοις καὶ ψέλλια περὶ ταῖς χερσίν*.

ΣΗΜ. Μετὰ τῶν φόβου σημαντικῶν ῥημάτων τίθεται ἢ *περὶ* μετὰ γενικῆς ἢ δοτικῆς εἰς δῆλωσιν ἀναφορᾶς. Πλ. Πρωτ. 322: Ζεὺς ἔδεισε *περὶ τῷ γένει ἡμῶν μὴ ἀπόλοιτο πᾶν* (=ὡς πρὸς τὸ γένος ἢ διὰ τὸ γένος ἡμῶν).

3. Μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει *πέριξ*. Ξ. Ἄν. 1, 6, 4: ἐκέλευσε τούτους θέσθαι τὰ ὄπλα *περὶ τὴν σκηνήν*. Τὸ *εἰμί περὶ τι* σημ. ἀσχολοῦμαι περὶ τι, εἷς τι. Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ *πέριξ* προκύπτει ἢ σημασία 1) τοῦ περιήπου. Ξ. Ἑλλ. 4, 5, 17: ἀπέθανον *περὶ περτήκορτα*. 2) τῆς ἀναφορᾶς Πλ. Γο. 507: ὁ σῶφρων τὰ προσήκοντα πράττει *ἂν καὶ περὶ θεοῦ καὶ περὶ ἀνθρώπου* (=καὶ ὡς πρὸς τοὺς θεοὺς καὶ ὡς πρὸς τοὺς ἀνθρώπους).

ΣΗΜ. Διὰ τοῦ *οἱ περὶ τινα* σημαίνονται α) οἱ περὶ τὸ ὄνομαζόμενον πρόσωπον, οἱ ὅπαδοι αὐτοῦ. Ξ. Κυ. 8, 2, 8: τίς κοσμῶν κάλλιον φαίνεται τοῖς *περὶ αὐτῶν ἢ βασιλεῦς*; β) τὸ ὄνομαζόμενον πρόσωπον καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ. Ξ. Ἄν. 7, 4, 16: *οἱ περὶ Ξενοφῶντα* ἔνδον ἦσαν (=ὁ Ξ. καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ).

4. Ἐν συνθέσει σημαίνει α) *πέριξ*, ὡς *περιτεχίζειν, περιόχος*. β) *περισσῶς*, ἐξ οὗ προκύπτει ἢ σημασία τῆς ὑπεροχῆς καὶ ἢ τοῦ λίαν, ὡς *περιεῖται, περιγίγνεσθαι, περιχαρῆς, περιφήμος*.

Τὸ *περιορᾶν τι* σημ. ὄρᾶν *πέριξ* τινός, αὐτὸ δὲ οὐχ ὄρᾶν, ἐπομένως ἀμελεῖν τινός.

Ἡ ἀμφί (§ 128).

1. Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς εὔρηται παρὰ ποιηταῖς καὶ τοῖς Ἰωσι, καὶ παρὰ Ξενοφῶντι ἐνίοτε, ἀντὶ τῆς *περὶ*. Ξ. Ἄν. 4, 5, 17: οἱ δὲ προσήεσαν πολλῶ *θεοῦ βω ἀμφὶ ὧν* εἶχον διαφερόμενοι.

2. Μετὰ δοτικῆς εὔρηται παρὰ μόνοις τοῖς ποιηταῖς καὶ τῷ Ἡροδότῳ ἀντὶ τῆς *περὶ*.

3. Μετ' αἰτ. εὔρηται ὁμοίως ἀντὶ τῆς *περὶ*. Ξ. Ἄν. 4, 2, 5.

αταλαμβάνουσι τοὺς φύλακας ἀμφὶ πῦρ καθημένους. 2, 2, 8 :
 ἀμφὶ μέσας νύκτας.

ΣΗΜ. Τὸ οἱ ἀμφὶ τινα = οἱ περὶ τινα.

4. Ἐν συνθέσει σημ. α) ἀμφοτέρωθεν, ὡς : ἀμφίστομος. β')
 ἐτέριξ, ὡς : ἀμφίρροτος, ἀμφιέννυμαι.

Ἢ παρά (§ 129).

1. Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει ἐκ μέρους. Ξ. Ἄν. 1,
 9, 29 : παρὰ βασιλέως πολλοὶ πρὸς Κύρον ἀπῆλθον. Κυ. 2, 2, 6 :
 ταῦτα παρὰ σοῦ ἐμάθομεν.

2. Μετὰ δοτ. προσώπου σημαίνει πλησίον. Ξ. Κυ. 1, 2, 8 :
 οὐ παρὰ μητρὶ σιτοῦνται οἱ παῖδες, ἀλλὰ παρὰ τῷ διδασκάλῳ.
 Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ πλησίον προέρχεται ἡ σημασία τῆς κρι-
 σεως. Σοφ. Τρ. 589 : δοκεῖς παρ' ἡμῶν (= κατὰ τὴν ἡμετέραν
 κρίσιν) οὐ βεβουλεύσθαι κακῶς.

ΣΗΜ. Ἡ μετὰ δοτικῆς πράγματος σύνταξις τῆς παρὰ εἶνε
 ποιητικῆ.

3. Μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει

α) διεύθυνσιν πρὸς πρόσωπον. Ξ. Ἄν. 4, 3, 14 : ἦγε τοὺς νεα-
 νίσκους παρὰ τὸν Χειρίσοφον.

β) πλησίον καὶ παραλλήλως, ἢ ἀπλῶς τὸ πλησίον (ἐπὶ πραγμά-
 των). Πλουτ. συμ. 1, 4, 3 : πλοῦς μὲν ὁ παρὰ γῆν, περίπατος δὲ
 ὁ παρὰ θάλατταν ἠδιστος. Ξ. Ἄν. 3, 5, 1 : ἦσαν κῶμαι πολλαὶ
 ἐν τῷ πεδίῳ παρὰ τὸν Τίγρητα ποταμὸν. 7, 1, 2 : Ἐτεόνικος
 εἰστήκει παρὰ τὰς πύλας.

γ) χρόνον. Με. 443 : δόλιον ἄνδρα φεῦγε παρ' ὄλον τὸν βίον
 (= καθ' ὄλον τὸν βίον).

δ) παράθεσιν (ἡ σημασία αὕτη προκύπτει ἐκ τῆς σημασίας τοῦ
 πλησίον). Θ. 1, 23 : ἡλίου ἐλείψεις πυκνότερα παρὰ τὰ ἐκ τοῦ
 πρὶν χρόνον μνημονεύμενα (= παραβαλλόμενα πρὸς τὰ ἐκ τοῦ
 πρὶν χρ. μν., ἢ τὰ ἐκ τοῦ πρὶν χρ. μν.). Πλ. Ἴππ. 281 : οἱ πα-
 λαιοὶ παρὰ τοὺς νῦν δημιουργοὺς εἰσι φαῦλοι (= παραβαλλό-
 μενοι πρὸς τοὺς νῦν δ.). Γο 507 : οὐκ ἔχω παρὰ ταῦτα ἄλλα
 φάναι. Τὸ παρ' ὄλιγον ἢ παρὰ μικρὸν ποιεῖσθαι, ἢ τίθεσθαι,

ἢ ἡγεῖσθαι τι σημ. ὀλίγον τιμᾶν τι. Τὸ παρ' ὀλίγον ἤλθον ἀποθανεῖν σημ. ὀλίγον ἔλειψε νὰ ἀποθάνω.

έ) αἰτίαν. Δημ. 4, 11: οὐ παρὰ τὴν αὐτοῦ βόμην τοσοῦτον ἐπνύζηται, ὅσον παρὰ τὴν ἡμετέραν ἀμέλειαν.

ς') ἐναντίον (ἀντίθ. ἢ κατὰ) π. χ. παρὰ τὸν νόμον, παρὰ τὸ δίκαιον.

4. Ἐν συνθέσει σημ. ἀ) ἐκ μέρους, ὡς: παραλαμβάνειν. β') πλησίον, ὡς: παρεῖναι, παρακαθῆσθαι. γ') ἐναντίον, ὡς: παρασπονδεῖν (=παρὰ τὰς σπονδὰς πράττειν). δ') πλαγίως, λεληθότως, ὡς: παρεισθῆναι, ε) οὐκ ὀρθῶς, ὡς: παρακούειν, παρανοεῖν.

Ἡ πρὸς (§ 150).

1. Μετὰ γενικῆς σημαίνει ἐκ τοῦ μέρους τιός. Δημ. 23, 182: Χαλκίς — πρὸς τῆς Βοιωτίας κείται (=ἐκ τοῦ μέρους τῆς Βοιωτίας = πρὸς τὸ μέρος τῆς Βοιωτίας). Ἐ. Ἑλλ. 4, 4, 18: τὸ πρὸς Σικυῶνος καὶ πρὸς ἐσπέρας τεῖχος. Ἐκ τῆς σημασίας ταύτης πηγάζει ἡ σημασία 1) τοῦ ἴδιου ἢ ἀρμόζον. γνομ.: χρηστοῦ πρὸς ἀνδρὸς μηδὲν ἐννοεῖν κακὸν (=ἴδιον χρηστοῦ ἀνδρός ἐστι κτλ.). Ἐ. Ἀπ. 2, 3, 15: ἄτοπα λέγεις καὶ οὐδαμῶς πρὸς σοῦ (=ἀρμόζοντο σοί). 2) τοῦ πρὸς χάριν ἢ πρὸς ὠφέλειαν. Ἐ. Ἄν. 5, 7, 5: ἀκούσατέ μου πρὸς θεῶν (=πρὸς χάριν τῶν θεῶν, ἐν ὀνόματι τῶν θεῶν κυρίως ἐκ μέρους τῶν θεῶν). Ἑλλ. 7, 1, 17: σπονδὰς ἐποίησαντο πρὸς τῶν Θηβαίων μᾶλλον ἢ ἐαυτῶν (=πρὸς ὠφέλειαν, πρὸς τὸ συμφέρον τῶν Θηβαίων μᾶλλον ἢ ἐαυτῶν). 3) τοῦ κατὰ τὴν κρίσιν. Ἐ. Ἄν. 2, 5, 20: πρὸς θεῶν ἀσεβής, πρὸς ἀνθρώπων αἰσχρὸς. 4) τῆς καταγωγῆς. Δη. 21, 144: Ἀλκιβιάδης λέγεται πρὸς πατρός μὲν Ἀλκμεωνιδῶν εἶναι, πρὸς δὲ μητρός Ἴπποκικου. 5) τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου. Ἐ. Ἄν. 1, 9, 21: ὁμολογεῖται πρὸς πάντων (=ὑπὸ πάντων).

2. Μετὰ δοτικῆς σημαίνει πλησίον. Ἐ. Ἑλλ. 4, 3, 11: οἱ ποταμοὶ πρὸς ταῖς πηγαῖς οὐ μεγάλοι εἰσίν. Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ πλησίον προκύπτει ἡ σημασία τῆς προσθήκης. Ἐ. Κυ. 1, 2, 8: πρὸς τούτοις μανθάνουσι καὶ τοξεύειν.

3. Μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει *διεύθυνσιν* πρὸς τι.

α) τοπικῶς. Θ. 2, 55: πρὸς Ἑλλησπορτον ὄρῳ. Ἡρ. 2, 121: πρὸς νότον.

β) χρονικῶς εἰς δῆλωσιν τοῦ ἐγγύς. Ξ. Ἑλλ. 4, 3, 23 πρὸς ἑσπέραν ἦν (=ἐγγύς ἑσπέρα ἦν, κοιν. κοντὰ βράδῳ).

γ) μεταφορικῶς εἰς δῆλωσιν 1) διευθύνσεως φιλικῆς ἢ ἐχθρικῆς. Ἰσ. 8, 97: ὁ πρὸς ἡμᾶς πόλεμος. Ξ. Ἄν. 3, 3, 2: λέξατε πρὸς με. 2) ἀναφορᾶς καὶ παραθέσεως. Ἰσ. 4, 107: ἔχουσι χώραν πρὸς τὸ πλῆθος τῶν πολιτῶν ἐλαχίστην (=ὡς πρὸς τὸ πλῆθος, ἀναλόγως τοῦ πλῆθους τῶν π.). Πλ. Ἰππ. 289: ἀνθρώπων ὁ σοφώτατος πρὸς θεὸν (=παραβαλλόμενος πρὸς θεὸν) πίθηκος φανέται καὶ σοφία καὶ ἀλλοίη. 3) συμφωνίας. Πλ. Φαιδ. 231: πρὸς τὴν δύναμιν τὴν αὐτῶν εὖ ποιοῦσι (=κατὰ τὴν ἑαυτῶν δύναμιν). 4) ἐρόπου Σοφ. Φ. 92: εἴμ' ἔτοιμος πρὸς βίαν (=βία) τὸν ἄνδρ' ἄγειν. 5) σκοποῦ. Δημ. 6, 23: παντοδαπὰ εὔρηται ταῖς πόλεσι πρὸς φυλακὴν καὶ σωτηρίαν.

4.) Ἐν συνθέσει σημαίνει α) διέπυθινσιν ὡς: προσάγειν. β) πληθύνσιν ὡς: προσοικεῖν. γ) προσθήκην, ὡς: προστιθέναι, προστιᾶσθαι.

Ἡ ἐπὶ (§ 131)

1. Μετὰ γενικῆς σημαίνει ἐπάνω.

α) τοπικῶς. Πλ. Νό. 728: πᾶς ὁ τ' ἐπὶ γῆς καὶ ὁ ὑπὸ γῆς πρὸς ἀρετῆς οὐκ ἀντάξιος.

ΣΗΜ. Ἡ ἐπὶ μετὰ γεν. σημαίνει πολλάκις διέπυθινσιν, νοεῖται ὅπωςδῆποτε ἡ ἔννοια τοῦ ἐπάνω. Ξ. Ἑλλ. 1, 2, 11: ἔπλεον ἐπὶ Ἀέσθου καὶ Ἑλλησπόρτου. Συνηθέστατον εἶνε παρὰ Θουκυδίδῃ τὸ ἐπ' αἴκον (=οἴκαδε).

β) χρονικῶς. Θ. 6, 6: ἐπὶ τοῦ προτέρου πολέμου. 6, 34: ἐπὶ κινδύνου. πρβ. τὸ τῆς κοινῆς γλώσσης, ἐπάνω ἔς τὸν κίνδυνον. Συνηθέστατα τίθεται ἡ ἐπὶ μετὰ γενικῆς κυρίου ὀνόματος ἔχοντος ἀρχὴν. π. χ. ἐπὶ Κέκροπος, ἐπὶ Θησέως, ἐπὶ Θεμιστοκλέους ῥοχροντος κ.τ.λ.

γ) μεταφορικῶς. Δημ. 9, 16: τὸ δίκαιον ἔν τ' ἐπὶ μικροῦ τις, ἔν τ' ἐπὶ μείζονος παραβαίνῃ, τὴν αὐτὴν ἔχει δύναμιν. Πλ. Γο.

453: πάλιν ἐπὶ τῶν αὐτῶν τεχνῶν λέγωμεν (=βάσιν τοῦ λόγου θέτοντες τὰς αὐτὰς τέχνας).

Συνήθως τίθεται εἰς δήλωσιν χωρισμοῦ. Ε. Ἀπ. 2, 4, 10: αὐτοὶ ἐφ' ἑαυτῶν ἔχουσι (=καθ' ἑαυτούς). Ε. Ἀν. 1, 2, 15: ἐτάχθησαν ἐπὶ τεττάρων (=εἰς βάθος τεσσάρων, τέσσαρες ἐχρησίμευσαν ὡς βάσις, ἵνα ἐπ' αὐτῆς κατασκευασθῇ ἡ παράταξις).

2. Μετὰ δοτικῆς σημαίνει ἐπάνω καὶ πλησίον

α) τοπικῶς. Ε. Ἀν. 7, 4, 4: οἱ Θρᾶκες ἀλωπεκάς ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς φοροῦσι. 1, 9, 3: πάντες οἱ τῶν ἀρίστων Περσῶν παῖδες ἐπὶ ταῖς βασιλέως θύραις παιδεύονται.

β') χρονικῶς εἰς δήλωσιν τοῦ εὐθὺς κατόπιν. Ε. Κυ. 3, 7, 7 Χρυσάντας μὲν δὴ οὕτως εἶπεν· ἀνέστη δ' ἐπ' αὐτῷ (=εὐθὺς μετ' αὐτόν) Φεραύλας.

γ') μεταφορικῶς 1) εἰς δήλωσιν προσθήκης. Ε. Κυ. 1, 2, 11 κάρθαμον μόνον ἔχουσι ἐπὶ τῷ σίτῳ (=πρὸς τῷ σίτῳ). 2) εἰς δήλωσιν ἐπιστασίας. Ε. Ἑλλ. 1, 5, 11: κατέλιπεν ἐπὶ ταῖς ναυσὶν (=ἐπιστάτην καὶ ἄρχοντα τῶν νεῶν) Ἀντίοχον. Δημ. 8, 76: οἱ ἐπὶ τοῖς πράγμασιν (οἱ διευθύνοντες τὰ τῆς πολιτείας). 3) εἰς δήλωσιν αἰτίας (ἐπὶ τῶν ψυχικοῦ πάθους σημαντικῶν ῥημάτων) γνομ.: χάρειν ἐπ' αἰσχροῖς ἡδοχαῖς οὐ δεῖ ποτε. 4) εἰς δήλωσιν σκοποῦ. Δημ. 45, 66: ἐπὶ τῷ κερδαίνειν πᾶν ἂν οὐ ποιήσῃ. 5) εἰς δήλωσιν τοῦ ὄρου, τῆς συνθήκης. Ε. Ἑλλ. 3, 20: ἡρώτα ἐπὶ τίσιν ἂν σύμμαχος γένοιτο (=ἐπὶ τίσιν ὄροις πρὸς τὸ ἐφ' ᾧ ἢ ἐφ' ᾧτε).

ΣΗΜ. Ἐπὶ τι εἶναι, γίγνεσθαι, ποιεῖν τι σημαίνει, εἰς τὴν διακρίσιν τίνος εἶναι, γίγνεσθαι, ποιεῖν τι. Ε. Ἀν. 1, 1, 4: Κύβουλεύεται, ὅπως μὴ ποτε ἔτι ἔσται ἐπὶ τῷ ἀδελφῷ, ἀλλ' ἦν δὲ νηται, βασιλεύσει ἂντ' ἐκείνου.

3. Μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει ἐπάνω (ἐπὶ κινήσεως). Ε. Κυ. 5, 37: ἀνέβησαν ἐπὶ τοὺς ἵππους· β') ἔκτασιν τοπικὴν ἢ χρονικὴν. Ε. Ἀπ. 1, 4, 17: τὸ ὄμμα δύναται ἐπὶ πολλὰ στάδια ἐκνεῖσθαι. Ε. Ἀν. 6, 6, 36: ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας οὐκ ἐγίγνετο ἰερά. γ') διεύθυνσιν ἐχθρικὴν ἢ ἀπλῶς. Ε. Ἀν. 3, 1, 11: ἰέναι ἐπὶ

τοὺς πολεμικοὺς δ') σκοπόν. Ξ. Κυ. 5, 3, 30: ἴτω τις ἐφ' ὕδωρ (= ὕδρευσόμενος).

4. Ἐν συνθέσει σημαίνει α) ἐπάνω, ὡς: ἐπιγράφειν, ἐπιγίαιος. β) κίνησιν. ὡς: ἐφέλκειν, ἐπισπᾶν. γ) πλησίον, ὡς: ἐπιθαλάσσιος. δ') ἐναντίον, ὡς: ἐπιστρατεύειν τιρι, ἐπιπλεῖν τιρι. ε) κατόπιν, ὡς: ἐπειπεῖν, ἐπιγίγνεσθαι. Ϝ) ἐπίτασιν, ὡς: ἐπίμειπτος. ζ') προσθήκην, ὡς: ἐπεισέρχομαι.

ΣΗΜ. Ἡ κυρία σημασία τῆς ἐπὶ εἶνε ἢ τοῦ ἐπάνω.

Ἡ ὑπό. (§ 132)

1. Ἐν συντάξει μετὰ γενικῆς σημαίνει ὑποκάτω. Πλ. Νό. 728. πᾶς ὅτ' ἐπὶ γῆς καὶ ὁ ὑπὸ γῆς χρυσὸς οὐκ ἀντάξιος.

Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ ὑποκάτω προκύπτει ἡ σημασία 1) τοῦ ποιητικοῦ καὶ τοῦ ἀναγκαστικοῦ αἰτίου. Ξ. Ἄν. 5, 1, 15. ἀπέθανεν ὑπὸ Νικάνδρου. Κυ. 1, 4, 15. οὐ δύναται σιγᾶν ὑπὸ τῆς ἡδονῆς. 2) τῆς συνοδίας. Θ. 5, 70. Λακεδαιμόνιοι βραδέως καὶ ὑπ' αὐλητῶν πολλῶν ἐχώρου (= συνοδευόμενοι ὑπ' αὐλητῶν πολλῶν).

2) Μετὰ δοτικῆς σημαίνει ὑποκάτω (ἐπὶ στάσεως). Ξ. Ἄν. 4, 7, 10. προέτρεχεν ἀπὸ τοῦ δένδρου, ὑφ' ᾧ ἦν. Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ ὑποκάτω προκύπτει ἡ σημασία τῆς ὑποταγῆς καὶ τῆς ἐπιμελείας Ξ. Κυ. 8, 1, 6. οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν ὑπὸ βασιλεῖ ὄντες. Πλ. Λά. 184. ὑπὸ παιδοτριβῆ ἀγαθῶ πεπαιδευμένος (= ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειαν π. ἀγαθοῦ).

3. Μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει ὑποκάτω ἐπὶ κινήσεως. Ξ. Ἄν. 4, 7, 8. ἀπῆλθον ὑπὸ τὰ δένδρα ἄνθρωποι ὡς ἐβδομήκοντα. Ἐκ τῆς σημασίας ταύτης προῆλθεν ἡ σημασία τῆς ὑποταγῆς καὶ ἡ τοῦ χρόνου. Θ. 1. 110. Αἴγυπτος πάλιν ὑπὸ βασιλεῖα ἐγένετο (= ὑπετάγη βασιλεῖ). 1, 115. διέβησαν ὑπὸ νύκτα ἐς τὴν Σάμον.

4. Ἐν συνθέσει σημαίνει α) ὑποκάτω, ὡς: ὑφίστασθαι, ὑπόγειος. β') πλάγιως, λάθρα, ἀνεπαίσθητως, ὄλιγον, ὡς: ὑφέρπειν, ὑποπέμπειν, ὑποπίνειν, (κοιν. κουτσοπίνειν), ὑπόπικρος (= πικρούτσικος), ὑπέρυθρος, (= κοκκινωπός), ὑπομέλας. γ') συνοδίαν, ὡς: ὑπάδειν, ὑπανλεῖν.

ΣΗΜ. Ἡ κυρία σημασία τῆς ὑπὸ εἶνε ἢ τοῦ ὑποκάτω.

4. Καταχρηστικά προθέσεις (§ 133)

Ὡς προθέσεις καταχρηστικά δύνανται νὰ θεωρηθῶσι καὶ τὰ ἐξῆς ἐπιρρήματα, ἅτινα συντάσσονται μετὰ γενικῆς.

1. ἐγγὺς καὶ πλησίον. Πλ. Φαίδ. 59 : πλησίον ἦν τοῦ δεσμοτηρίου.

2. εἶσω (ἔσω) συνήθως ἐπὶ κινήσεως. Θ. 2, 10 : ἔσω τούτων οὐκ ἀφικοντο.

3. ἔξω καὶ ἐκτός. Ε. Ἄν. 6, 3, 7 : προήγαγον τὸ στράτευμα ἔξω τῶν κωμῶν. Θ. 1, 10 : ἔξω τῶν βασιλέων (= πλὴν τῶν βασιλέων). Ἰσ. 7, 63 : ἔξω τῆς ὑποθέσεως.

4. ἐντός (τοπικῶς καὶ χρονικῶς). Θ. 1, 13 : οἱ ἐντός Πελοποννήσου.—ἐντός εἴκοσιν ἡμερῶν.

5. ἔμπροσθεν καὶ ὀπισθεν. π. χ. τῆς οἰκίας.

6. ἐναντίον (= ἀπέναντι, ἐνώπιον). Ἄρσφ. Λυ. 907 : ὦ καταγέλαστ', ἐναντίον τοῦ παιδίου ;

7. καταρτικρῶ. Πλ. Λυ. 203 : καταρτικρῶ τοῦ τείχους.

8. εὐθὺς (= κατ' εὐθείαν πρὸς). Πλ. Λυ. 203 : πορεύομαι εὐθὺς Ἀνκείου.

9. Μεταξὺ. Ἡρ. 1, 26 : ἔστι δὲ μεταξὺ τῆς παλαιῆς πόλιος καὶ τοῦ νηοῦ ἑπτὰ στάδιοι.

10. Λάθρα καὶ κρύφα. Ε. Ἄν. 1, 3, 8 : λάθρα τῶν στρατιωτῶν πέμπων αὐτῶ ἄγγελον ἔλεγε θαρρεῖν.

11. Πέραν. Θ. 2, 67 : πέραν τοῦ Ἑλλησπόντου (= εἰς τὸ πέραν, ἐκεῖθεν τοῦ Ἑλλησπόντου).

12. Πέρα. Τὸ πέρα μετὰ γενικῆς σημαίνει ὑπέρβασις (ὡς ἡ ὑπὲρ μετ' αἰτ. πολλάκις. § 126). Δημ. 9, 24 : πέρα τοῦ μετρίου τὰ καθεστηκότ' εἰκίνουν (= ὑπερβαίνοντες τὸ μέτριον). πρβ. πέρα τοῦ δέοντος (= ὑπὲρ τὸ δέον).

13. Πλὴν. Τὸ πλὴν σημ. ἐξαίρεσις. π. χ. πάντες πλὴν σοῦ (= ἐκτός, ἐξαιρουμένου σοῦ).

14. Χωρὶς (= ἄνευ, πλὴν). Πλ. Φαίδ. 66 : χωρὶς τοῦ σώματος Ἰσ. 8, 126 : ὀκτακισχίλια τάλαντα χωρὶς τῶν ἱερῶν.—

15. Χάρις (= πρὸς χάριν, ἔνεκα). Τίθεται πρὸ τῆς γενικῆς ἢ μετὰ τὴν γενικὴν. Ε. Ἄπ. 1, 2, 54 : τούτων χάρις.

Παρατ. ἐπὶ τῶν προθ. § 134, 1—4. θέσις τῆς προθ. § 135, 1—3. 153

16. *δίκην* (=κατὰ τὸ ἔθος, κατὰ τὸν τρόπον, ὡς). Αἰσχ. Ἄγ.
3: *κυνὸς δίκη* (=ὡς κύων).

Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν προθέσεων (§ 134).

1. Αἱ προθέσεις ἦσαν τὸ πρῶτον ἐπιρρηματα. Μετ' ἐπιρρηματικῆς σημασίας εὔρηται πολλάκις παρ' Ὀμήρω. Παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πεζολόγοις μόνη ἢ πρὸς κεῖται ἐνίοτε ἐπιρρηματικῶς ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ προσέτι ἐν τῷ καὶ πρὸς καὶ πρὸς δέ. Πολ. Γ. 466: ἄθλιον ἔφην εἶναι τὸ ἀδικῶς ἀποκτείναντα καὶ ἐλευσινόν γε πρὸς. Δη. 20, 112: ἐγὼ ἠγοῦμαι τοῦτον τὸν λόγον ἀσύμφορον εἶναι τῇ πόλει λέγεσθαι, πρὸς δέ (=προσέτι δέ) καὶ οὐ δίκαιον.

2. Ἐνίοτε εὔρηται αἱ προθέσεις καὶ μετ' ἐπιρρημάτων συνταγμέναι. Θ. 1. 22: *κτῆμα ἐς αἰὶ* (=διὰ πάντοτε). 8, 24: *μέχρι τότε*. Εὐρ. Ῥη. 96: καὶ μοι δοκοῦσιν οὐ μενεῖν *ἐς αὔριον* (=μέχρι τῆς αὔριου). Ε. Ἄν. 5, 5, 4: *μέχρι ἐνταῦθα* πρὸς. εἰς ἄπαξ, εἰσέτι, παραντίκα.

3. Ἐνίοτε παρὰ ποιηταῖς ἢ πρόθεσις εἶνε ἀποκεχωρισμένη τῆς λέξεως, μεθ' ἧς εἶνε συνθεθεμένη. Τοῦτο καλεῖται *τμησις*. Σοφ. Φ. 817: *ἀπὸ μ' ὀλεῖς* (=ἀπολεῖς με).

4. Ὅταν δύο προθέσεις διὰ συμπλεκτικῶν ἢ διαζευκτικῶν συνδέσμων συνδεόμεναι συντάσσωνται μετὰ τοῦ αὐτοῦ οὐσιαστικοῦ, τὸ οὐσιαστικὸν τίθεται μεθ' ἑκατέρας τῶν προθέσεων. Πλ. Νό. 728: ὅ τ' ἐπὶ γῆς καὶ ὁ ὑπὸ γῆς χρυσὸς ἀρετῆς οὐκ ἀντάξις.

Θέσις τῆς προθέσεως (§ 135)

1. Αἱ προθέσεις τίθενται ἀμέσως πρὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ, μεθ' οὗ συντάσσονται. Ἄλλὰ πολλάκις δύναται νὰ παρεμπίπτῃ μεταξὺ τῆς προθέσεως καὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ λέξις τις ἢ καὶ δύο λέξεις, μάλιστα δὲ τὸ *μέν*, *δέ*, *τε*, *γάρ*, *οὖν*, *τοίνυν*, *ἄρα*, *μὲν οὖν*, *μὲν γάρ*, *δ' αὖ*, καὶ τὸ *οἶμαι*. Ἡρ. 1, 87: *ἐν μὲν γὰρ εἰρήνῃ*, οἱ παῖδες τοὺς πατέρας θάπτουσιν, *ἐν δὲ τῷ πολέμῳ* οἱ πατέρες τοὺς παῖδας, Ἰσαι. 9, 30: *εἰς τοίνυν τὰ ἱερὰ ὁ πατήρ τὸν Ἀσύφιλον ἤγε*. Δη. 20, 3: καὶ ὅπως *ἐν*, *οἶμαι*, *πολλοῖς*, οἷς πράττετε, καὶ τοιοῦτόν τι συμβαίνειν ἀνάγκη.

Αἱ δυσύλλαβοι προθέσεις τίθενται παρὰ τοῖς ποιηταῖς καὶ μετὰ τὸ οὐσιαστικόν, μεθ' οὗ συντάσσονται. Τότε δὲ ὁ τόνος τῆς προθέσεως ἀναβιβάζεται εἰς τὴν παραλήγουσαν (ἀναστροφή). Σοφ. Φ. 6: τῶν ἀνασόντων ὕπο. Οἰ. Τ. 95: τοῦ θεοῦ πάρα. Ἥλ. 65: τῆς δε τῆς γῆμης ἄπο. Ἐν τῷ πεζῷ τῶν Ἀπτικῶν λόγῳ ἡ ἀναστροφή γίνεται μόνον ἐπὶ τῆς προθέσεως περὶ. Πλ. Φίλ. 49: σοφίας πέρι Θ. 3. 13: γῆς πέρι.

3. Ὄταν τὸ οὐσιαστικόν, μεθ' οὗ ἡ πρόθεσις συντάσσεται, ἔχῃ ἐπιθετικόν προσδιορισμόν, τότε ἡ πρόθεσις τίθεται πρὸ τοῦ ἐπιθετικοῦ προσδιορισμοῦ (ἂν οὗτος προτάσσηται τοῦ οὐσιαστικοῦ). π.χ. πρὰ τοῦ σοῦ πατρός. Παρὰ ποιηταῖς πολλάκις κεῖται μετὰ τὸ ἐπιθέτου καὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ, παρὰ δὲ τοῖς Ἀπτικοῖς πεζολόγοις σπανίως. Πλ. Κρ. 48: οὐδερὶ ξὺν ρῶ. Θ. 2, 36: τρώων ἐξ οἴων. Λυ. 16, 8: οὐδὲν δι' ἄλλο.

Ἐπανάληψις καὶ παράλειψις τῆς προθέσεως (§ 156).

1. Ὄταν δύο ἢ πλείονα οὐσιαστικὰ παρατακτικῶς μετ' ἀλλήλων συνδεόμενα ἐξαρτῶνται ἐκ τῆς αὐτῆς προθέσεως, ἡ πρόθεσις τίθεται

α) πρὸ ἐκάστου οὐσιαστικοῦ, ὅταν πρόκειται ἐκάστη ἔννοια χωριστὴ ἢ μετ' ἐμφάσεως νὰ ἐκφρασθῇ· β) μόνον πρὸ τοῦ πρώτου οὐσιαστικοῦ, ὅταν πρόκειται ἅπασαι αἱ ἔννοιαι ὡς ἓν ὅλον νὰ ἐκφρασθῶσι. Ε. Ἀπ. 3, 10, 5: τὸ μεγαλοπρεπές τε καὶ ἐλευθέριον... καὶ διὰ τοῦ προσώπου καὶ διὰ τῶν σχημάτων διαφαίνει. Ἑλλ. 1, 1, 3: ἀπό τε τῶν νεῶν καὶ τῆς γῆς. Θ. 5. 41: εἰς πόλιν τιτὰ ἢ ιδιώτην.

2. Ὄταν μετὰ οὐσιαστικόν συνημμένον μετὰ προθέσεως ἔπηται ἀναφορική ἀντωνυμία ἐν τῇ αὐτῇ σχέσει, ἡ πρόθεσις τίθεται καὶ πρὸ τῆς ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας, ἐνίοτε δὲ καὶ παραλείπεται. Ε. Κυ. 1, 2, 4: πάρεσιν ἐν ταῖς τεταγμέναις ἡμέραις, ἐν αἷς δεῖ αὐτοὺς παρῆναι. Θ. 1, 28: δίκας ἤθελον δοῦναι παρὰ πόλει, αἷς ἂν ἀμφοτέροι ξυμβῶσι (=παρ' αἷς). Ε. Ἀπ. 2, 1, 32: τιμῶμαι παρ' ἀνθρώποις οἷς προσήκει.

3. Συνήθης εἶνε ἡ παράλειψις τῆς προθέσεως ἐν ταῖς ἐρωτήσεσι

καὶ ἀποκρίσσει τοῦ διαλόγου. Πλ. Πολ. 456 : πῶς ἔχεις δόξης τοῦ τοιοῦδε πέρι ; τίος δὴ ; τοῦ ὑπολαμβάνειν παρὰ σαυτῷ κτλ.

Σύνταξις τῶν προθέσεων κατὰ πρόληψιν καὶ ἔλξιν (§ 137).

1. Πολλάκις μετὰ ῥημάτων κινήσεως σημαντικῶν συνάπτεται κατὰ πρόληψιν ἐμπρόθετος προσδιορισμὸς δηλῶν στάσιν, διότι ὁ λέγων ἀποβλέπει εἰς τὴν μετὰ τὴν κίνησιν ἐπερχομένην στάσιν. Ε. Κυ. 8, 7, 25 : τὸ ἐμὸν σῶμα, ὧ παῖδες, ὅταν τελευτήσω, μῆτε ἐν χρυσῷ θῆτε μῆτε ἐν ἀργύρῳ. Ἄπ. 2, 4, 4 : τούτους ἐν τοῖς φίλοις ἔθεσαν (= εἰς τοὺς φίλους ἔθεσαν, ὥστε εἶναι ἐν τοῖς φίλοις).

2. Πολλάκις μετὰ ῥημάτων στάσεως σημαντικῶν κεῖται προσδιορισμὸς δηλῶν κινήσιν, διότι νοεῖται ἅμα ἡ γενομένη κίνησις. Ε. Ἄν. 1, 2, 2 : παρήσαν εἰς Σάρδεις (= ἐλθόντες εἰς Σάρδεις παρήσαν ἐκεῖ).

3. Ἄντὶ ἐμπροθέτου προσδιορισμοῦ σημαίνοντος στάσιν τίθεται καθ' ἔλξιν καὶ βραχυλογία ἐμπρόθετος προσδιορισμὸς σημαίνων τὴν ἐκ τόπου κίνησιν (μετὰ τῆς ἐκ, ἀπό, παρὰ), διότι τὸ ῥῆμα τῆς προτάσεως σημαίνει κινήσιν ἀπὸ τίνος. Τοῦτο γίνεται, ὅταν πρὸ τῆς προθέσεως κεῖται τὸ ἄρθρον. Ε. Ἄν. 1, 2, 18 : οἱ ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἔφυγον (= οἱ ἐν τῇ ἀγορᾷ ἔφυγον ἐκ τῆς ἀγορᾶς). 1, 1, 5 : ὅς τις ἀφικνοῖτο τῶν παρὰ βασιλείας (= τῶν παρὰ βασιλεῖ παρὰ βασιλείας). Ἑλλ. 3, 1, 22 : οἱ ἀπὸ τῶν πύργων οὐκ ἔβαλλον (= οἱ ἐπὶ τῶν πύργων οὐκ ἔβαλλον ἀπὸ τῶν πύργων). Ἐνίοτε συμβαίνει τὸ ἐναντίον. Ε. Ἑλλ. 1, 7, 29 : Ἑρασινίδης ἐκέλευεν ἐπὶ τοὺς πρὸς Μυτιλήνην πολεμίους πλεῖν (= πλεῖν πρὸς Μυτιλήνην ἐπὶ τοὺς ἐν Μυτιλήνῃ πολεμίους).

ΣΗΜ. Ὁμοία ἔλξις καὶ βραχυλογία παρατηρεῖται καὶ ἐν τῇ συντάξει τῶν τοπικῶν ἐπιρρημάτων. Ε. Κυ. 5, 2, 5 : τοὺς ἐνδοθεν ἐξῆγε (= τοὺς ἐνδον ἐξῆγεν ἐνδοθεν). Δημ. 1, 15 : ἀγνοεῖ τὸν ἐκεῖθεν πόλεμον δεῦρο ἤζοντα.

Σύνταξις τῶν μετὰ προθέσεων συνθέτων ῥημάτων (§ 137).

Τὰ μετὰ προθέσεων σύνθετα ῥήματα συντάσσονται μετὰ τίνος τῶν πλαγίων πτώσεων (ἀ) διὰ τὴν πρόθεσιν, ὡς : Ἴσ. 1, 40 :

πολλοῖς ἢ γλῶττα προτρέχει τῆς διανοίας (=τρέχει πρό τῆς διανοίας). Πλ. Φαί. 92: ἐμμένω τῷ λόγῳ. β') διὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀπλοῦ ῥήματος: π. χ. χρῶμαι τιμι καὶ καταχρῶμαι τιμι. (Δήμ. 18, 150: κενῇ προφάσει ταύτη κατεχρῶ). ἀμαρτάνω τιος καὶ διαμαρτάνω τιος κτλ. γ') διὰ τὴν ἔννοιαν τὴν προερχομένην ἐκ τῆς συνθέσεως αὐτῶν. π. χ. ἐφίεμαι τιος κατὰ τὸ ἐπιθυμῶ τιος προσέρχομαι τιμι κατὰ τὸ πλησιάζω τιμι: διαχρῶμαι καὶ καταχρῶμαι ἐμαντὸν κατὰ τὸ ἀποκτείνω ἢ διαφθείρω ἐμαντὸν κτλ. Ἡρ. 1, 82: λέγουσιν Ὀθρυάδην καταχρῆσασθαι ἑαυτόν.

II'. Ἐπιρρήματα (§ 138).

1. Τὰ ἐπιρρήματα τίθενται, ἵνα ἐκφράσωσι μάλιστα τὴν σχέσιν τοῦ χρόνου, τοῦ τόπου, τοῦ τρόπου, καὶ τοῦ ποσοῦ. Προσδιορίζουσι δὲ τὰ ῥήματα, τὰ ἐπίθετα, τὰ οὐσιαστικά τὰ περιέχοντα ἔννοιαν ἐπιθετικὴν, ἢ ἄλλα ἐπιρρήματα. Πλ. Πολ. 327 κατέβην χθὲς εἰς Πειραιᾶ. Ξ. Ἀν. 1, 2, 14 ἐνταῦθα ἔμεινεν ἡμέρας τρεῖς. 4, 7, 14: πάντ' ὀλίγοι. Ἑλλ. 5, 4, 14: μάλιστα χειμῶνος ὄντος Θ. 8. 78: ἀγὰρ ἐπιφθόρας.

2. Πολλὰ ἐπιρρήματα συντάσσονται καὶ μετὰ πτώσεως.

α) μετὰ γενικῆς

1) ἐπιρρήματα ἐσχηματισμένα ἐξ ἐπιθέτων συντασσομένων μετὰ γενικῆς. Ἡρ. 6, 112: ἀξίως λόγου. ἰδ. § 24 σημ.

2) τοπικὰ καὶ χρονικὰ ἐπιρρήματα. Σοφ. Τρ. 236: ποῦ γῆς Λυ. 21, 17: ἐνταῦθα ἔστη τῆς ὕβρεως. Ἀρστω. Ὀρ. 1498: πηρὶκα ἐστὶ τῆς ἡμέρας; Ξ. Ἑλλ. 2, 1, 23: τῆς ἡμέρας ὀφῆ ἦν. ἰδ. § 23. σημ.

3) ἐπιρρήματα τοῦ τρόπου μάλιστα ἐν συντάξει μετὰ τοῦ ἔχειν Πλ. Γο. 470: οὐκ οἶδ' ὅπως ἔχει παιδείας (=πῶς ἔχει ὡς πρὸς τὴν παιδείαν, ὅποιαν παιδείαν ἔχει). Θ. 1, 36: τῆς Σικελίας καλῶς παράπλου κείται (=πρὸς τὸν εἰς Σικελίαν παράπλου, πρὸς Διόδ. 12, 54: τὴν Κέρκυραν εὐφρῶς κεῖσθαι πρὸς τὸν εἰς Σικελίαν πλοῦν).

β) μετὰ δοτικῆς

1) ἐπιρρήματα ἐσχηματισμένα ἐξ ἐπιθέτων μετὰ δοτικῆς συντασσομένων. Ἦρ. 1, 32: *ὁμοίως ἐκείνῳ*.

2) ἐπιρρήματα περιέχοντα τὴν ἔννοιαν ἐπιθέτων συντασσομένων μετὰ δοτικῆς. π.χ. τὸ *ἅμα* καὶ τὸ *ὁμοῦ*. Ἰδ. § 26. 1. σημ. 6'.

γ) μετ' αἰτιατικῆς τὸ *νῆ* καὶ τὸ *μά*. Ταῦτα συντάσσονται μετ' αἰτιατικῆς τοῦ ὀνόματος τοῦ θεοῦ, εἰς τὸν ὁποῖόν τις ὀμνύει, τὸ μὲν *νῆ* ἐπὶ καταφάσεως (κατομοτικόν), τὸ δὲ *μά* ἐπὶ ἀποφάσεως (ἀπομοτικόν). Ἐνίοτε τίθεται ἀντὶ τοῦ *νῆ* τὸ καὶ *μά*. Πλ. Γο. 449: *νῆ τὴν Ἥραν ἄγαμαί γε τὰς ἀποκρίσεις*. Ξ. Κυ. 5, 4, 32: *μά τοὺς θεοὺς οὐκ οἶδα*. 5, 4, 10: *καὶ μά τοὺς θεοὺς σὲ ἐπαναθεασόμενος ἦα*.

Παρατηρήσεις ἐπὶ τινῶν ἐπιρρημάτων καὶ ἐπιρρηματικῶς λαμβανομένων λέξεων ἢ ἐκφράσεων (§ 139).

1. *Ἄει*. Τὸ *ἀει* σημαίνει πάντοτε. Πολλάκις δέ, μετὰ μετοχῆς μάλιστα συντεταγμένον, ἔχει τὴν σημασίαν τοῦ ἐκάστοτε. Ξ. Κυ. 7, 1, 47: τοῦτο ἔτι καὶ νῦν διαμένει τῷ *ἀει* βασιλεύοντι.

2. *Ἄλλως*. Τὸ ἄλλως σημαίνει κατ' ἄλλον τρόπον. Ἐκ τῆς κυρίας ταύτης σημασίας προκύπτει ἡ σημασία τοῦ ὑπ' *ἄλλην* ἔσφις, *πλήν* τούτου, *ἐν γένει*, *ἀπλῶς*, *μάτην*. Ξ. Ἑλλ. 5, 2, 9: συγγενεῖς ἦσαν ἔνδον καὶ *ἄλλως* (=πλήν τούτου) εὐμενεῖς. Πλ. Τιμ. 52: *ἀόρατον καὶ ἄλλως* (ἐν γένει) ἀναίσθητον. Κρ. 46 *ἄλλως* (=ἀπλῶς, ἀσκόπως, μάτην) ἕνεκα λόγου ἐλέγετο.

ΣΗΜ. Τὸ *ἄλλως* τε καὶ τίθεται συνήθως πρὸ αἰτιολογικῶν χρονικῶν καὶ ὑποθετικῶν προτάσεων ἢ μετοχῶν, καὶ δύναται νὰ ἐξηγῆται διὰ τοῦ καὶ *μάλιστα*. Θ. 2, 3: *ἄλλως* τε καὶ ἐπειδὴ ἐς οὐδένα οὐδὲν ἐνεωτέρισον. Δημ. 1, 5: ἄπιστον ταῖς πολιτείαις ἢ τυραννίς, *ἄλλως* τε καὶ ὁμορον χάραρ ἔχουσι.

3. *Ἀῦθις*. Τὸ *αῦθις* σημαίνει πάλιν. Ἐνίοτε μετὰ μέλλοντος συντεταγμένον σημαίνει *ἄλλοτε*. Ξ. Κυ. 7, 3, 32: νῦν μὲν ἀπέλα (=ἄπιθι): *αῦθις* δ' ἐγὼ παρέσομαι πρὸς σέ. Συνηθέστερον ἐπὶ ταύτης τῆς σημασίας εἶνε τὸ *εἰσαῦθις*. Πλ. Γο. 449: καὶ μοι ἐπίδειξιν αὐτοῦ τούτου ποιῆσαι, τῆς βραχυλογίας, μακρολογίας δὲ *εἰσαῦθις*.

17. *Τάχα*. Ἡ πρώτη σημασία τοῦ *τάχα* εἶνε ἡ τοῦ *ταχέως*. Ἄλλὰ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πεζολόγοις σπανίως εὐρηταί ἐπὶ τῆς σημασίας ταύτης. (Πλ. Κρατ. 400 : *τάχα* μᾶλλον φήσεις). Συνήθως δὲ κείται ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἴσως, ὅπερ ἐνίοτε καὶ συνάπτεται πλεοναστικῶς (*τάχ' ἂν ἴσως*). Ἰσ. 5, 30 : *τάχ' ἂν τις* τολμήσειε (= ἴσως ἂν τις τολμήσειε).

18. *Τάχιστα*. Τὸ *τάχιστα* συνάπτεται πολλάκις μετὰ τῶν χρονικῶν συνδέσμων εἰς δήλωσιν τῆς ταχίστης χρονικῆς ἀκολουθίας δύο τινῶν πράξεων. Ε. Κυ. 1, 5, 6 : *ἐπεὶ ἤρέθη τάχιστα* (= εὐθύς ἀφ' οὗ ἐξελέχθη, ἤρχετο πρῶτον ἀπὸ τῶν θεῶν. 5, 4, 21 : *ἐπειδὴν τάχιστα* ἀριστήσητε, ἄξω ὑμᾶς ἔνθα τὸ πρᾶγμα ἐγένετο.

19. *Ἀρχήν, τὴν ἀρχήν*. Τὸ *ἀρχήν*, ἢ *τὴν ἀρχήν* λαμβάνεται πολλάκις ἐπιρρηματικῶς ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ *κατ' ἀρχαίς* ἢ *ἐξ ἀρχῆς*. Μετὰ τοῦ οὐ ἢ μὴ σημαίνει *οὐδαμῶς, μηδαμῶς*. Σοφ. Ἄντ. 92 : *ἀρχήν* θηρᾶν οὐ πρέπει *τάμηχανα* (= ἀπ' ἀρχῆς δὲν πρέπει κ.τ.λ. ἦτοι : οὐδαμῶς πρέπει κ.τ.λ.) Ε. Ἄν. 7, 7, 28 : *χαλεπώτερον* ἐκ πλουσίου πένητα γενέσθαι ἢ *ἀρχήν* μὴ πλουτῆσαι πρβ. καὶ Κυ. 1, 2, 3.

20. Ὡς. Τὸ ὡς εἶνε ἄ) ἀναφορικὸν ἐπιρρημα ἀναφερόμενον εἰς τὸ δεικτικὸν οὕτως. Ε. Ἄν. 1, 2, 15 : ἐκέλευσε τοὺς Ἕλληνας, ὡς νόμος αὐτοῖς εἰς μάχην, οὕτω ταχθῆναι. Ἐπὶ ἀναφωνήσεων τοῦ θαυμασμοῦ σημαίνει *πόσον* (§ 106, 3). Μετὰ τῶν ὑπερθετικῶν ἔχει ἐπιτατικὴν ἔννοιαν (= ὅσον εἶνε δυνατόν). Πλ. Κρ. 43 : ἐπίτηδές σε οὐκ ἤγειρον, ἵνα ὡς ἡδιστα διαγῆς. Πρὸ τῶν ἀριθμητικῶν σημαίνει *περίπου*. Ε. Ἄν. 1, 2, 3 : ὀπλίτας εἶχεν ὡς *πεντακοσίους*. Πολλάκις σημαίνει *σχέσιν, ἀναφορὰν*. Θ. 4, 84 : Βρασιδάς ἦν οὐδὲ ἀδύνατος, ὡς *Λακεδαιμόνιος*, εἰπεῖν (σχετικῶς πρὸς Λακεδαιμόνιον, ἂν λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν ὅτι ἦτο Λακεδαιμόνιος). Τὸ ὡς μετ' ἀπαρεμφάτου ἰδ. § 74. β'. Τὸ ὡς μετὰ μετοχῆς αἰτιολογικῆς ἰδ. § 88, 3. β') Χρονικὸν ἰδ. § 78. γ') Αἰτιολογικὸν ἰδ. § 71. δ) ἔκθετικὸν ἰδ. § 69. ε) τίθεται μετ' εὐκτικῆς. ἰδ. § 65.

ΙΑ'. Τὰ ἐπιφωνήματα (§ 140).

1. Τὸ κλητικὸν ἐπιφώνημα ὦ τίθεται συνήθως μετὰ τῆς κλητικῆς, ὅταν ὁ λόγος γίνηται μετὰ ἡρεμίας: ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. Φερεικρ. 252: ὦ γῆρας, ὡς ἐπαχθὲς ἀνθρώποισιν εἶ. Τίθεται συνήθως ἄνευ τοῦ ὦ ἢ κλητικῆς, ὅταν ὁ λόγος γίνηται μετὰ σφοδρότητος καὶ πάθους. Ἀρστωφ. Ν. 18: ἄπτε, παῖ, λύχνον. Δη. 18,234: ἐμβρόντητε, εἶτα νῦν λέγεις;

2. Τὰ πάθους σημαντικὰ ἐπιφωνήματα τίθενται ἢ ἀπολύτως, ἢ μετ' ὀνομαστικῆς ἢ δοτικῆς δηλούσης τὸ πάσχον πρόσωπον, ἢ μετὰ γενικῆς δηλούσης τὴν αἰτίαν τοῦ πάθους. Σοφ. Τρ. 986: οἴμοι ἐγὼ τλάμων. Ἀρστωφ. Πλ. 389: οἴμοι τῶν κακῶν.

ΙΒ'. Τὰ ἀρνητικὰ ἢ ἀποφατικὰ μόρια (§ 141).

1. Τὸ οὐ τίθεται ἐπὶ τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως, τὸ μὴ ἐπὶ τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς ἐπιθυμίας. ἰδ. § 62, 3. 63, 64. 65, 66. 67.

2. Ἐκ τῶν ἐξηρητημένων προτάσεων ἐπὶ μὲν τῶν τελικῶν καὶ ὑποθετικῶν τίθεται μὴ (§ 73. 76), ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων οὐ. Εἰς τὰς τελικὰς ἀνήκουσι καὶ αἱ ἐκ τῶν φροντίδος σημαντικῶν ῥημάτων διὰ τοῦ ὅπως κρεμάμεναι (§ 71, 4), αἱ ἐκ τῶν φόβου σημαντικῶν ῥημάτων κρεμάμεναι (§ 71, 5) καὶ αἱ ἀναφορικαὶ αἱ σημαίνουσαι σκοπὸν (§ 78, 2) εἰς δὲ τὰς ὑποθετικὰς ἀνήκουσι καὶ αἱ χρονικαὶ καὶ ἀναφορικαὶ αἱ περιέχουσαι ὑπόθεσιν (§ 78, 3. 79, 2).

ΣΗΜ. Ἐνίοτε τίθεται οὐ ἀντὶ μὴ, ὅταν ἡ ἄρνησις εἶνε οὕτω στενῶς συνημμένη μετὰ τινος λέξεως, ὥστε νὰ ἀποτελῇ μετ' αὐτῆς μίαν ἔννοιαν. Λυσ. 13,62: εἰ οὐ πολλοὶ (=ὀλιγοί) ἦσαν. Πλ. Απ. 25: ἐὰν οὐ γῆτε (=ἀρνήσθε). Σοφ. Αἶ. 1132: εἰ οὐκ εἶς (=κωλύεις).

3. Ἐπὶ τοῦ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου τίθεται μὴ, ἐπὶ δὲ τοῦ εἰδικοῦ συνήθως μὲν οὐ, ἐνίοτε δὲ μὴ (ἰδ. § 84. δ'. καὶ τὴν σημ.)

ΣΗΜ. α'. Μετὰ τοῦ εἰδικοῦ ἀπαρεμφάτου τίθεται πάντοτε μὴ, ὅταν ἀνήκῃ εἰς πρότασιν ἀπαιτοῦσαν τὸ μὴ. Ἰσ. 4, 41: νόμιζε μηδὲν εἶναι τῶν ἀνθρωπίνων βέβαιον.

ΣΗΜ. Β'. Ἐνίοτε ἡ ἄρνησις ἀνήκει εἰς τὸ κύριον ῥήμα, ὡς: οὐ δεῖ οὐδένα τῆς ἀρετῆς ἰδιωτεύειν.

4. Μετὰ τῆς μετοχῆς, τῶν ἐπιθέτων, καὶ τῶν οὐσιαστικῶν τίθεται μὴ, ὅταν περιέχωσιν ἔννοϊαν ὑποθετικὴν, ἄλλως τίθεται τὸ οὐ γνομ.: ἡδὺ τὸ ζῆν μὴ φθορούσης τῆς τύχης (=εἰάν μὴ φθονῇ ἡ τύχη). γνομ.: ὁ μὴδὲν ἀδικῶν (=ὁς ἂν μὴ ἀδικῇ) οὐδενὸς δεῖται νόμου. γνομ.: τὸ μὴ δίκαιον ἔργον οὐ λήθει θεοῦ; (=ἂν τι ἔργον μὴ δίκαιον ᾖ). Πλ. Γο. 459: ὁ μὴ ἱατρός γε ἀνεπιστήμων ὧν ὁ ἱατρός ἐπιστήμων (=ἂν τις μὴ ἱατρός ᾖ).

ΣΗΜ. Ἡ μετοχὴ δέχεται πρὸς τούτοις μὴ, ἂν ἀνήκη εἰς πρότασιν ἀπαιτούσαν τὸ μὴ. Θ. 1, 124: ψηφίσασθε τὸν πόλεμον μὴδὲν φοβηθέντες.

5. Ἐν τῷ δευτέρῳ μέρει πλαγίας διπλῆς ἐρωτήσεως ἐκφερομένης διὰ τοῦ εἰ—ἢ, εἶτε—εἴτε τίθεται ἢ οὐ ἢ μὴ. ἰδ. § 70.

ΣΗΠ. Ὅ,τι ἐλέχθη περὶ τοῦ οὐ καὶ μὴ, ἰσχύει καὶ περὶ τῶν συνθέτων αὐτῶν: οὐδεῖς, μὴδεῖς, οὔτε, μήτε, οὐδαμῶς, μὴδα μῶς κτλ.

Συσσώρευσις ἀρνήσεων (§ 142).

1. Ὅταν ἡ πρότασις περιέχῃ ἄρνησιν, τότε ἀντὶ τῶν ἀορίστων ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημάτων τίθενται συνήθως ἐν αὐτῇ αἱ ἀντὶ στοιχοῦ ἀρνητικαὶ λέξεις, ὥστε δύνανται νὰ ἀπαντῶσιν ἐν τῇ αὐτῇ προτάσει δύο ἢ πλείονες ἀρνήσεις, αἱτινες δὲν ἀναιροῦσιν ἀλλήλας, ἀλλ' ἐπαναλαμβάνουσι μετ' ἐμφάσεως τὴν πρώτην ἄρνησιν. Ἐ. Ἄν. 1, 8, 20: οὐκ ἄλλος τῶν Ἑλλήνων ἔπαθεν οὐδεῖς, οὐδὲν Ἴσ. 1, 16: μὴδέποτε μὴδὲν αἰσχρὸν ποιήσας ἔλπιζε λήσειν.

ΣΗΜ. Ἡ δευτέρα ἄρνησις ἀναιρεῖ τὴν πρώτην, μόνον ὅταν προηγῆται σύνθετος ἄρνησις (οὐδεῖς, μὴδεῖς, οὐδαμῶς κτλ.), ἐπῆτα δὲ ἡ ἀπλή ἢ μὴ. Ἐ. Συμπ. 1, 9: οὐδεῖς οὐκ ἔπασχέ τι τὴν ψυχὴν (=πάντες ἔπασχόν τι τὴν ψυχὴν).

2. Τὸ οὐ μὴ τίθεται

α) μεθ' ὑποτακτικῆς ἀορίστου (σπανιώτερον ἐνεστῶτος), ἢ μεθ' ὀριστικῆς μέλλοντος εἰς δῆλωσιν ἐντόνου ἀρνήσεως τοῦ μέλλοντος ἢ

εἰς δῆλωσιν ἐντόνου ἀπαγορεύσεως. Πλ. Ἀπ. 29: ἕως περ ἂν ἐμπνέω καὶ οἶός τε ᾧ, οὐ μὴ παύσασμαι φιλοσοφῶν (=οὐ δέος μὴ παύσασμαι φιλ.). Κρ. 44: τοιοῦτον ἐπιτήδειον οὐδένα μήποτε εὐρήσω. Ἰσαι. 8, 34: οὐ μὴ εἴσει εἰς τὴν οἰκίαν (=μὴ εἴσελθε).

β') μετὰ τοῦ β'. προσώπου τῆς ὀριστικῆς τοῦ μέλλοντος ἐπὶ ἐρωτήσεων εἰς δῆλωσιν ἐντόνου ἀπαγορεύσεως. ἰδ. § 57, β.

3. Τὸ μὴ οὐ τίθεται

α) μετὰ τὰ φόβου σημαντικὰ ῥήματα. ἰδ. § 70, 5.

ΣΗΜ. Πολλάκις τίθεται τὸ μὴ οὐ μεθ' ὑποτακτικῆς κατ' ἔλλειψιν τοῦ κυρίου ῥήματος. Πλ. Κρ. 48: ἐπειδὴ ὁ λόγος οὕτως αἰρεῖ, μὴ οὐδὲν ἄλλο σκεπτέον ἢ (=φοβοῦμαι μὴ οὐδὲν ἄλλο σκεπτέον ἢ =ἴσως οὐδὲν ἄλλο πρέπει νὰ σκεπτώμεθα).

β') μετὰ τοῦ ἀπαρεμφάτου 1) μετὰ ἀρνητικῆς ἐκφράσεως, αἵτινες σημαίνουν δὲν εἶρε δυνατόν ἢ καλόν. Τοιαῦται ἐκφράσεις π. χ. εἶνε τὸ οὐ δύναμαι, οὐχ οἶός τ' εἰμί, οὐ σιγῶρεῖ, οὐδεμία μηχανὴ ἐστίν, αἰσχύνῃ ἢ αἰσχρόν (=οὐ καλόν) ἐστίν, οὐχ οὐσιόν ἐστι. Πλ. Γο. 509: οὐδεὶς οἶός τ' ἐστὶν ἄλλως λέγων μὴ οὐ καταγέλαστος εἶναι Πολ. 427: οὐχ οὐσιόν ἐστι μὴ οὐ βοηθεῖν δικαιοσύνη. Ξ. Ἀν. 2, 3, 11: πᾶσιν αἰσχύνῃ ἦν μὴ οὐ συσπουδάξειν 2) μετὰ τὰ ἀρνητικὰ ῥήματα (ἀρνεῖσθαι, ἀντιλέγειν, κωλύειν καὶ τὰ ὅμοια), ὅταν κείνται ἐν προτάσει ἀποφατικῇ, ἢ καταφατικῇ μὲν, περιεχούσῃ δὲ ἀπόφασιν. Δημ. 24. 24: οὐδεὶς πώποτε ἀντεῖπε μὴ οὐχὲ καλῶς ἔχειν τοὺς νόμους. Πλ. Γο. 461: τίνα οἶει ἀπαρνήσεσθαι μὴ οὐχὶ ἐπίστασθαι τὰ δίκαια;

ΣΗΜ. Μετὰ τοῦ ἀπαρεμφάτου δύναται νὰ κείται καὶ τὸ ἄρθρον τὸ. Πλ. Φιλ. 13: τὸ μὴ οὐχ ἡδέα εἶναι τὰ ἡδέα λόγος οὐδεὶς ἀμφισβητεῖ.

Φαινόμενος πλεονασμός τῆς ἀρνήσεως (§ 143).

1. Ἐκ τῶν ἀρνητικῶν ῥημάτων ἀντιλέγειν, ἀρνεῖσθαι, ἀμφισβητεῖν καὶ τῶν ὁμοίων κρέματα εἰδικὴ πρότασις μετὰ τοῦ οὐ, ὅπερ φαίνεται ὅτι πλεονάζει. Δη. 30, 27: ὡς δ' οὐκ ἐκείνος ἐγεώργει τὴν γῆν, οὐκ ἐδύνατ' ἀρρηθῆναι, ἀλλὰ προσωμολόγησεν (=

οὐκ ἐδύνατο ἀρνηθεῖς εἰπεῖν). Πλ. Πολ. 476. τί οὖν, ἐν ἀμφισβητῇ ὡς οὐκ ἀληθῆ λέγομεν; (=ἀμφισβητῶν λέγη ὡς οὐκ ἀληθῆ λέγομεν).

2. Μετὰ τὰ ἀρνητικὰ ῥήματα ἀπαγορεύειν, ἀντιλέγειν, ἀρνεῖσθαι, εἶργειν καὶ τὰ ὅμοια τίθεται ἀπαρέμφατον μετὰ τοῦ μὴ. Θ. 1, 29. οἱ Κερκυραῖοι κήρυκα προέπεμψαν αὐτοῖς ἐν ἀκατιφ ἀπεροῦντα μὴ πλείν ἐπὶ σφᾶς. Σοφ. Ἄντ. 442. καταργεῖ μὴ δεδρακέναι τάδε;

ΣΗΜ. Μετὰ τὸ κωλύειν τίθεται ἀπαρέμφατον μετὰ τοῦ μὴ ἢ ἄνευ τοῦ μὴ.

13'. Περὶ συνδέσεως τῶν προτάσεων (§ 144).

1. Ἡ σύνδεσις τῶν προτάσεων γίνεται διττῶς, κατὰ παράταξιν καὶ καθ' ὑπόταξιν. Καὶ κατὰ παράταξιν μὲν σύνδεσις (ἢ παράταξις) λέγεται, ὅταν πρότασις τις αὐθυπόστατος καὶ ἀνεξάρτητος παρατάσσεται ἄλλη διὰ συνδέσμου τινός. Ἰσ. 1, 29: κοινή ἢ τύχη καὶ τὸ μέλλον ἄορατον. Ξ. Κυ. 1, 2, 1: πατὴρς μὲν δὴ ὁ Κύρος λέγεται Καμβύσου. ὁ δὲ Καμβύσης οὗτος τοῦ Περσειδῶν γένους ἦν· οἱ δὲ Περσεῖδαι ἀπὸ Περσείως κληίζονται. Καθ' ὑπόταξιν δὲ σύνδεσις ἢ ὑπόταξις λέγεται, ὅταν πρότασις τις ὑποτάσσεται ἄλλη εἰς προσδιορισμὸν αὐτῆς διὰ συνδέσμου τινός· ἐξαρτωμένη ἐξ αὐτῆς καὶ μὴ δυναμένη νὰ ὑπάρξῃ ἄνευ αὐτῆς. Ξ. Ἄπ. 2, 9, 2. κύνας πρέφεις, ἵνα σοι τοὺς λύκους ἀπὸ τῶν προβάτων ἀπερύκωσι. Δη. 4, 6. συμμυχεῖν καὶ προτέχειν τὸν νοῦν τοῦτοις ἐθέλουσιν ἅπαντες, οὓς ἂν ὀρῶσι παρεσκευασμένους καὶ πρᾶττειν ἐθέλοντας ἃ δεῖ.

2. Κατὰ παράταξιν σύνδεσις γίνεται καὶ ἄνευ συνδέσμου, ὅταν ὁ λόγος ἐκφέρηται μετὰ σφοδρότητος (ἀσύνδετον σχῆμα). Ξ. Ἐλλ. 4, 3, 19: συμβαλόντες τὰς ἀσπίδας ἐωθοῦντο, ἐμάχοντο, ἀπέκτεινον, ἀπέθρησκον. Λυ. 12, 100: ἀκηκόατε, ἐοράκατε, πεπόνθατε, ἔχετε. Δικάζετε.

3. Ἡ καθ' ὑπόταξιν συνδεομένη πρότασις λέγεται ἐξηρητημένη ἢ ὑποτελής, ἢ δὲ πρότασις, μεθ' ἧς συνδέεται, ἢ ἐξ ἧς ἐξαρτᾶται

λέγεται κυρία. Δύναται δὲ καὶ ἐξ ὑποτελοῦς νὰ ἐξαρτᾶται ἄλλη ὑποτελής, καὶ τότε ἐκείνη εἶνε κυρία ταύτης. Λυ. 13, 7· τούτους ἐβούλοντο ἐμποδῶν ποιήσασθαι, ἵνα ῥαδίως ἂ βούλοιντο διαπράττειντο.

4. Αἱ κατὰ παράταξιν συνδεόμεναι προτάσεις εἶνε ἀνεξάρτητοι ἀπ' ἀλλήλων. Εἶνε δὲ ἢ κύριαι ἢ ὑποτελεῖς ἄλλη. Λ. 13, 5· ἐπειδὴ αἱ νῆες αἱ ἡμέτεραι διεφθάρησαν καὶ τὰ πράγματα ἐν τῇ πόλει ἀσθενέστερα ἐγγένητο, οὐ πολλῶ χρόνῳ ὕστερον ἂν τε νῆες αἱ Λακεδαιμονίων ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ ἀφικνοῦνται καὶ ἅμα λόγοι πρὸς Λακεδαιμονίους περὶ εἰρήνης ἐγίγοντο.

5. Διὰ τῆς παρατάξεως καὶ ὑποτάξεως δύο ἢ πλείονων προτάσεων σχηματίζεται ἡ περίοδος. Ἐκ δὲ τῆς παρατάξεως πολλῶν περιόδων σχέσιν πρὸς ἀλλήλας ἐχουσῶν σχηματίζεται ὁ ῥητορικὸς λόγος.

ΣΗΜ. Ἐνίοτε καὶ μία πρότασις ἀποτελεῖ περίοδον, ἥτις καταχρηστικῶς λέγεται περίοδος.

6. Ἡ περίοδος δύναται νὰ μὴ συνδέηται μετὰ τῶν ἡγουμένων α) ὅταν ἐν ἀρχῇ αὐτῆς ὑπάρχη δεικτικὴ ἀντωνυμία ἢ δεικτικὸν ἐπίρρημα· διότι ἡ δεικτικὴ ἀντωνυμία ἢ τὸ δεικτικὸν ἐπίρρημα διὰ τῆς εἰς τὰ ἡγούμενα ἀναφορᾶς καθιστᾷ περιττὸν τὸν σύνδεσμον. Λυ. 13, 67: ἦσαν τοίνυν οὗτοι τέσσαρες ἀδελφοί. *Τούτων εἰς, ὁ πρεσβύτερος...* ὑπὸ Λαμάχου ἀπετυμπανίσθη. Ξ. Ἄν. 1, 2, 14: *ἐντεῦθεν* ἐξελαύνει σταθμοὺς δύο εἰς Τυραῖον. *Ἐνταῦθα* ἔμεινεν ἡμέρας τρεῖς.

β) ὅταν εἶνε διασάφησις τῶν ἡγουμένων. Ἐπὶ ταύτης τῆς περιστάσεως δύναται νὰ γείνη σύνδεσις διὰ τοῦ διασαφητικῆς γὰρ (=δηλαδή). Λυ. 1, 22: πρῶτον δὲ διηγήσασθαι βούλομαι τὰ πραχθέντα τῇ τελευταίᾳ ἡμέρᾳ. *Σώστρατος ἦν μοι ἐπιτήδειος* κτλ. 13, 18: ἐπιβουλὴν οὖν τοιαύτην ἐπιβουλεύουσι. Πείθουσι γὰρ Ἄγρόρατον μηνυτὴν κατὰ τῶν στρατηγῶν γενέσθαι.

γ) ὅταν εἶνε ἀρχὴ νέου λόγου, ὡς ἐν τοῖς διαλόγοις. Λ. 12· 25: Ἦσθα ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, ὅτε οἱ λόγοι ἐγίγοντο περὶ ἡμῶν; Ἦν. Πότερον συνηγόρευες τοῖς κελεύουσιν ἀποκτεῖναι ἢ ἀντέλεγες; Ἄντέλεγον.

7. Ἐκ τῶν συνδέσμων κατὰ παράταξιν μὲν συνδέουσιν οἱ συμπλεκτικοί, οἱ διαζευκτικοί, οἱ ἀντιθετικοί, οἱ συμπερασματικοί πλὴν τοῦ ὥς καὶ ὥστε καὶ ὁ αἰτιολογικός γάρ, ἐνίοτε δὲ καὶ ὁ ἐπεὶ καὶ ὁ ὥς καθ' ὑπόταξιν δὲ οἱ εἰδικοί, οἱ τελικοί, οἱ συμπερασματικοί ὥς καὶ ὥστε, οἱ ὑποθετικοί, οἱ αἰτιολογικοί πλὴν τοῦ γάρ, οἱ χρονικοὶ καὶ αἱ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι καὶ τὰ ἀναφορικὰ ἐπιρρήματα.

ΣΗΜ. Τὸ ὥστε συνδέει καὶ κατὰ παράταξιν (§ 71, 1. σημ.). Καὶ αἱ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι συνδέουσι κατὰ παράταξιν. Λυ. 7, 18: ἐχρῆν τοῦτον παρασχεῖσθαι μάρτυρας καὶ μὴ μόνον οὕτω τολμηρὰς κατηγορίας ποιῆσθαι, ὅς γοιοῖν ὡς ἐγὼ κτλ.

α. Συμπλεκτικοὶ σύνδεσμοι ἢ συμπλεκτικὴ παράταξις (συμπλοκή). (§ 145).

Καὶ

1. Διὰ τοῦ καὶ συμπλέκονται ἔννοια ἢ προτάσεις ὅμοια ἢ διάφοροι. Λυ. 12, 1: *τηλικαῦτα αὐτοῖς τὸ μέγεθος καὶ τοσαῦτα τὸ πλῆθος ἐργασται.* 13, 56: *μηνυεὶ ὁ Μενέστρατος καὶ προσάπογράφει ἐτέρους τῶν πολιτῶν.*

ΣΗΜ. α. Ὅταν τὰ συμπλεκόμενα εἶνε πλείονα τῶν δύο, ὡς ἐπὶ ἀπαριθμήσεως, τίθεται σχεδὸν πάντοτε ὁ καὶ πρὸς σύνδεσιν αὐτῶν. Ε. Ἀγ. 3, 3: *Ἀγησιλάφ εἰσαυτὸν καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα καὶ τὴν δύναμιν ἐνεχείρισε* Λυ. 14, 9: *οὕτως ἡμᾶς κατεφρόνησε καὶ τοὺς πολεμίους ἔδεισε καὶ ἱππεύειν ἐπέβημυσε καὶ τῶν νόμων οὐ ἐφρόντισε.*

ΣΗΜ. β'. Διὰ τοῦ ἄμα (ἢ ἄμα τε)—καὶ συνδέονται προτάσεις δηλοῦσαι τὸ σύγχρονον. Δη. 4, 36: *ἄμα ἀκηκόαμέν τι καὶ τριηράρχους καθίσταμεν.* Ὁμοίως διὰ τοῦ εὐθὺς (ἢ εὐθύς τε)—καί, οὐπω (ἢ οὐπω τε)—καί, σχεδὸν (ἢ σχεδόν τε)—καί, ἤθη τε—καί, οὐκ ἔφθην—καί. Θ. 2, 6: *τοῖς Ἀθηναίοις ἠγγέλθη εὐθὺς τὰ περὶ τῶν Πλαταιῶν γεγενημένα καὶ Βοιωτῶν παραχρῆμα ξυνέλαβον ὅσοι ἦσαν ἐν τῇ Ἀττικῇ.* Ε. Κυ. 1, 4, 28: *ἰδὸς τε οὐπω πολλὴ διήνυστο αὐτοῖς καὶ ὁ Μῆδος ἤκε πάλιν.* 2, 1, 10: *σχεδὸν*

τ'έτοιμα ἦν καὶ τῶν Περσῶν οἱ ὁμότιμοι παρῆσαν. Ἄν. 2, 1, 7: ἦν τε ἦν περὶ πλήθουςαν ἀγορὰν καὶ ἔρχονται παρὰ βασιλέως κρυφες. Ἰσ. 4, 86: οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐκ ἔφθασαν πυθόμενοι τὸν πόλιν τὴν Ἀττικὴν πόλεμον καί... ἦγον ἡμῖν ἀμυνοῦντες.

2. Διὰ τοῦ τὲ—καὶ συνδέονται στενωτέρω ἢ διὰ μόνου τοῦ καὶ ὅμοιοι καὶ προτάσεις μάλιστα ὁμοειδεῖς. Δη. 18, 181: τῆτε θε καὶ τῆ ὁμότητι. Πλ. Εὐθ. 4: τοῦ δεδεμένου ὠλιγώρει τε αἰμέλει.

3. Διὰ τοῦ καὶ—καὶ (=τόσον ὅσον, ἢ: οὐ μόνον—ἀλλὰ καὶ) συνδέονται μετ' ἐμφάσεως ἔννοιοι ἢ προτάσεις ὅμοιοι ἢ διάφοροι. Ἄν. 1, 1, 7: καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. Πλ. Γο. 3: καὶ γῆν καὶ ἀεὶ. Καὶ αὐτοὶ ἐμάχοντο καὶ τοῖς ἄλλοις ἀρεκελεύοντο.

4. Ὁ καὶ ἔχει πολλάκις ἔννοιαν ἐπιδοτικὴν ἰσοδυναμῶν τῷ ἀ-
μη καὶ. Δύναται δὲ νῦν σημαίνειται ἐπίδοσις ἐξ ἐλάττονος καὶ
σημοτέρου εἰς τι μείζον καὶ ἐπισημότερον, ἢ τοῦναντίον ἐκ μεί-
ως καὶ ἐπισημοτέρου εἰς τι ἔλαττον καὶ ἀσημότερον (ἐλαττωτι-
; γνωμ.: ἀνάγκη καὶ θεοὶ πείθονται (=ἀκόμη καὶ οἱ θεοί, δηλ.
μόνον οἱ ἄνθρωποι ἀλλὰ καὶ οἱ θεοί). Με. 257: τὸ καλῶς ἔχον
ἔττον ἐστὶ καὶ νόμον Ἄρ. Β. 614: ἐθέλω τεθηκέναι, εἰ ἔ-
ψα τῶν σῶν ἀξιόν τι καὶ τριχός (=ἀκόμη καὶ τριχός, καὶ
χός μόνον). Λυκ. 157: ἱκανὰ καὶ ταῦτα.

ΣΗΜ. α. Ὁ ἐπιδοτικὸς καὶ μετὰ ἐπιθέτων καὶ ἐπιρρημάτων
καινόντων ποσὸν ἔχει ἐπιτατικὴν δύναμιν. Πλ. Γο. 455: καὶ
γνοὺς (=συχνοὺς μάλιστα). Δίσχ. 3, 33: οὗτος ὁ νόμος καὶ
λα καλῶς ἔχει (=πολὺ μάλιστα καλῶς ἔχει).

ΣΗΜ. β'. Ὁ καὶ μετὰ ἐρωτηματικὴν ἀντωνυμίαν ἢ ἐρωτημα-
τὸν ἐπίρρημα ἐμφαίνει θαυμασμὸν τοῦ ἐρωτῶντος καὶ δύναται
ἐξηγητῆται διὰ τοῦ μάλιστα. Θ. 6. 38: τί καὶ βούλεσθε, ὦ νεώ-
οι; (=τί μάλιστα, τί ἰδίως θέλετε, ὦ νεώτεροι;). Δη. 4, 46:
αὐτὴ καὶ προσδοκᾶν;

5. Ὁ ἐπιδοτικὸς καὶ ἐπὶ τῶν ἀναφορικῶν λόγων σημαίνει τὴν
ἐμφανίαν τοῦ περιεχομένου τῆς ἀναφορικῆς προτάσεως πρὸς τὸ
περιεχόμενον τῆς δεικτικῆς. Τίθεται δὲ ὁ καὶ ἢ μόνον ἐν τῇ δει-

κτικῆ προτάσει, ἢ μόνον ἐν τῇ ἀναφορικῇ, ἢ καὶ ἐν τῇ δεικτικῇ καὶ ἐν τῇ ἀναφορικῇ, ἵνα δηλωθῆ ἀκριβέστερον ἡ συμφωνία. Ξ.Κυ. 5, 1, 23 : ὑμεῖς δὲ ὅπως γινώσκετε, οὕτω καὶ ποιεῖτε. Σοφ. Οἰδ. Κ. 55 : ὡς οἶδα κἀγὼ, πάντ' ἐπιστήσει κλύων. Ξ. 2, 1, 32 : καὶ ἡμῖν ταῦτά δοκεῖ, ἅπερ καὶ βασιλεῖ. Ὁμοίαν σημασίαν ἔχει ὁ καὶ ἐν τῷ : εἴ τις καὶ ἄλλος, εἴποτε καὶ ἄλλοτε. Ξ.Κυ. 5, 1, 6 : εἴ τις καὶ ἄλλος ἀνὴρ, καὶ Κῦρος ἕξιός ἐστι θαυμάζεσθαι. Ἄν. 6, 4, 13 : ὑμᾶς δεῖ παρασκευάζεσθαι ὡς μαχουμένους, εἴποτε καὶ ἄλλοτε.

ΣΗΜ. Μετὰ λέξιν σημαίνουσαν ὁμοιότητα ἢ ἰσότητα ὁ καὶ ἰσοδυναμεῖ τῷ ὡς ἢ ὥσπερ : παραπλήσια ἐπεπόνθησαν οἱ Ἀθηναῖοι ἐν Συρακούσαις καὶ (= ὥσπερ) ἔδρασαν ἐν Πύλῳ. Θ. 7, 28 : αἱ δαπάναι οὐχ ὁμοίως καὶ πρὶν, ἀλλὰ πολλῶ μείζους καθέστασαν.

Τέ. (§ 146).

1. Ἡ χρῆσις τοῦ τέ, εἰς σύνδεσιν ἔννοιῶν εἶνε σχεδὸν ποιητικῆ. π. χ. αὐτοὺς δ' ἐλώρια τεῦχε κύνεσσιν οἰωνοῖσι τε πᾶσι (Ὁμ. Α. 4). Παρὰ τοῖς πεζολόγοις ἅπαντᾶ ὁ τέ συνδέων προτάσεις, αἰτινες ἔχουσι στενὴν πρὸς ἀλλήλας σχέσιν. Λυ. 13, 1 : ἔπραξεν οὗτος τοιαῦτα, δι' ἃ ὑπ' ἐμοῦ νυνὶ εἰκότως μισεῖται, ὑπὸ τε ὑμῶν, ἂν θεὸς θέλῃ, δικαίως τιμωρηθήσεται.

ΣΗΜ. Παρὰ Θουκυδίδῃ πολλάκις συνδέεται μετὰ τῶν ἡγουμένων διὰ τοῦ τέ πρότασις σημαίνουσα συμπέρασμα ἐκείνων. τέ= ὅθεν, οὖν. Θ. 1, 9 : Ἀγαμέμνων τέ μοι δοκεῖ κτλ. Πρβ. καὶ 22.

2. Διὰ τοῦ τέ—τέ συνδέονται μετ' ἐμφάσεως προτάσεις στενὴν σχέσιν πρὸς ἀλλήλας ἔχουσαι. Εἶνε δὲ ἡ σύνδεσις αὕτη συνηθέστερα τοῖς ποιηταῖς ἢ τοῖς πεζολόγοις. Ἰσαί. 6, 65 : ὑμεῖς τε τὴν ψῆφον ὅσαν θήσετε, τοῖς δέ τε τὰ δίκαια γενήσεται.

Καὶ οὐ (καὶ μὴ), οὐ-οὐδέ, μὴ-μηδέ, οὔτε-οὔτε, μῆτε-μῆτε, οὔτε (μῆτε)-τε. (§ 147).

1. Ἀποφατικὴ ἔννοια ἢ πρότασις συμπλέκεται μετὰ θετικῆς διὰ τοῦ καὶ οὐ ἢ καὶ μὴ. Θ. 1, 142 : ἄνδρες γεωργοὶ καὶ οὐ

θαλάσσιοι. Πλ. Λά. 201 : ἀφίκου οἴκαδε καὶ μὴ ἄλλως ποιήσης.

2. Διὰ τοῦ οὐδὲ ἢ μηδὲ συνδέεται ἔννοια ἢ πρότασις ἀποφατική μετὰ ἐννοίας ἢ προτάσεως ἀποφατικῆς. Δη. 18,85 : φαίνομαι ἐγὼ χάριτος τετυχηκῶς τότε καὶ οὐ μέμψεως οὐδὲ τιμωρίας. Ε. Ἀν. 1, 4, 8 : οὐκ ἔγωγε αὐτοὺς διώξω, οὐδ' ἐρεῖ οὐδείς ὡς ἐγὼ αὐτοὺς κακῶς ποιῶ.

3 Ὡς ἐν ταῖς καταφατικαῖς προτάσεσιν ὁ καὶ, οὔτως ἐν ταῖς ἀποφατικαῖς ὁ οὐδὲ καὶ μηδὲ ἔχει ἐπιδοτικὴν ἔννοιαν σημαίνων ἐπίδοσιν ἐκ τοῦ ἐλάσσονος εἰς τὸ μείζον ἢ ἐκ τοῦ μείζονος εἰς τὸ ἔλασσον. Σοφ. Τρ. 280 : ὕβριν οὐ στέργουσιν οὐδὲ δαίμονες (=ἀκόμη καὶ οἱ δαίμονες δὲν στέργουσι τὴν ὕβριν, δηλ. οὐ μόνον οἱ ἄνθρωποι, ἀλλ' οὐδὲ οἱ δαίμονες). γνωμ. : μηδὲ βελόνης ἀλοτρίας ἐπιθυμήσης ποτέ.

ΣΗΜ. Οὐδείς=κάνεις. οὐδὲ εἰς=οὔτε ἕνας. Λυσ. 13, 33 : οὐδ' ὑφ' ἐνός.—Τὸ οὐδὲ πολλοῦ δεῖ=οὐδ' ἐλάχιστα, οὐδαμῶς. Δημ. 20,20 : τοῦτο φανήσεται οὐδὲ πολλοῦ δεῖ τῆς γενησομένης ἄξιον αἰσχύνης.

4. Διὰ τοῦ οὔτε—οὔτε ἢ μήτε—μήτε συνδέονται δύο ἔννοια ἢ προτάσεις ἀποφατικά, ὡς συνδέονται διὰ τοῦ καὶ—καὶ ἢ τέ—τέ δύο ἔννοια ἢ προτάσεις καταφατικά. Λυ. 12, 4 : οὐδενὶ πώποτε οὔτε ἡμεῖς οὔτε ἐκεῖνος δίκην οὔτε ἐδικασάμεθα οὔτε ἐφύγομεν, ἀλλ' οὔτως ἐκκοῦμεν δημοκρατούμενοι, ὥστε μήτε εἰς τοὺς ἄλλους ἐξαμαρτάνειν, μήτε ὑπὸ τῶν ἄλλων ἀδικεῖσθαι.

ΣΗΜ. Μετὰ τὸ οὔτε δύναται νὰ ἔπηται μήτε, ὅταν ἡ δευτέρα πρότασις ἀπαιτῇ τὸ μὴ καὶ τ'ἀνάπαλιν. Δη. 8,68 : ἐγὼ μὲν θρασὺς καὶ βδελυρὸς καὶ ἀναιδὴς οὐτ' εἰμὶ, μήτε γεροίμην, 51 : ἂ μήτε γέροιο, οὔτε λέγειν ἄξιον.

5. Διὰ τοῦ οὔτε (μήτε)—τέ συνδέονται δύο προτάσεις, ὧν ἡ μὲν εἶνε ἀποφατική, ἡ δὲ δευτέρα καταφατική. Αἰσχ 3, 129 : οὔτε τὰ χρήματα ἐξέτινον τῷ θεῷ, τοὺς τ' ἐναγεῖς κατήγαγον. Ε. Ἀν. 2, 2, 8 : ὤμοσαν μήτε προδώσειν ἀλλήλους σύμμαχοί τε εἶσθαι.

Οὐ μόνον-ἀλλὰ καί, οὐχ ὅτι-ἀλλὰ καί, οὐχ ὅπως-ἀλλὰ καί, οὐχ ὅπως ἢ μὴ ὅτι-ἀλλ' οὐδέ (§ 148).

Καὶ διὰ τοῦ οὐ μόνον—ἀλλὰ καί, οὐχ ὅτι—ἀλλὰ καί, οὐχ ὅπως—ἀλλὰ καί, οὐχ ὅπως ἢ μὴ ὅτι—ἀλλ' οὐδὲ γίνεται συμπλοκὴ δύο ἐννοιῶν ἢ προτάσεων. Ἡ συμπλοκὴ αὕτη εἶνε εὐχρηστος, ὅταν πρόκειται νὰ προστεθῇ τῷ προηγουμένῳ μεῖζόν τι.

α) αἰ διὰ τοῦ οὐ μόνον—οὐχ ὅτι—ἀλλὰ καὶ συνδεόμεναι ἐννοιαὶ ἢ προτάσεις καταφάσκονται ἀμφότεραι. Λουκ. 39 : τίς οὐκ ἂν τὴν πόλιν ἠλέησεν οὐ μόνον πολιτῆς, ἀλλὰ καὶ ξένος (=πᾶς τις ἂν ἠλέησε τὴν πόλιν καὶ πολίτης καὶ ξένος). Ε. Ἄπ. 2,98 : οὐχ ὅτι μόνος ὁ Κρίτων ἐν ἡσυχίᾳ ἦν, ἀλλὰ καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ.

ΣΗΜ. Τὸ καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ μέρει ἐνίοτε παραλείπεται. Ε. Ἄπ. 1, 6, 2 : ἱμάτιον ἡμφίεσαι οὐ μόνον φαῦλον, ἀλλὰ τὸ αὐτό.

β') αἰ διὰ τοῦ οὐχ ὅπως—ἀλλὰ καὶ συνδεόμεναι ἐννοιαὶ ἢ προτάσεις 1) καταφάσκονται ἀμφότεραι. Λυ. 16,31 : οὐχ ὅπως τὰ σκευὴ ἀπέδοσθε, ἀλλὰ καὶ αἱ θύραι ἀφηρηπάσθησαν (δηλ. καὶ τὰ σκευὴ ἀπέδοσθε καὶ αἱ θύραι ἀφηρηπάσθησαν). 2) συνηθέστερον ἢ πρώτη ἀποφάσκειται, ἢ δευτέρα καταφάσκειται. Λυ. 30,26 : οὐχ ὅπως τῶν ἑαυτοῦ τι ἐπέδωκεν, ἀλλὰ καὶ τῶν ὑμετέρων πολλὰ ὑφῆρηται (=οὐ μόνον οὐκ ἐπέδωκέ τι τῶν ἑαυτοῦ, ἀλλὰ καὶ τῶν ὑμετέρων πολλὰ ὑφῆρηται ἦτοι : οὔτε τῶν ἑαυτοῦ τι ἐπέδωκε, τῶν τε ὑμετέρων πολλὰ ὑφῆρηται).

γ') αἰ διὰ τοῦ οὐχ ὅπως ἢ μὴ ὅτι—ἀλλ' οὐδὲ συνδεόμεναι ἐννοιαὶ ἢ προτάσεις ἀποφάσκονται ἀμφότεραι. Ἰσ. 14,5. οὐχ ὅπως τῆς κοινῆς ἐλευθερίας μετέχομεν, ἀλλ' οὐδὲ δουλείας μετρίας τυχεῖν ἠξιώθημεν (=οὐχὶ μόνον τῆς κοινῆς ἐλευθερίας δὲν μετέχομεν, ἀλλ' οὐδὲ δουλείας μετρίας νὰ τύχωμεν ἠξιώθημεν). Ἰσαι. 10, 1 : ἐγὼ μὴ ὅτι ὑπὲρ ἄλλου, ἀλλ' οὐδὲ ὑπὲρ ἑμαυτοῦ πώποτε δίκην ἰδίαν εἶρηκα.

ΣΗΜ. Ὅταν τὸ οὐδὲ τίθεται ἐν τῷ πρώτῳ μέρει, τὸ δὲ μὴ ὅτι ἐν τῷ δευτέρῳ, τὸ μὴ ὅτι σημαίνει πολλῶ μαλλον. Ε. Ἐλλ. 2, 3, 25 : διὰ τὸν χειμῶνα οὐδὲ πλεῖν. μὴ ὅτι ἀναιρεῖσθαι τοὺς ἄνδρας δυνατὸν ἦν (=διὰ τὴν τρικυμίαν δὲν ἦτο δυνατὸν οὐδὲ νὰ

πλέωμεν πολλῶ μᾶλλον, δηλ. δὲν ἦτο δυνατόν, νὰ ἀναλάβωμεν τοὺς ἄνδρας). Ἀντὶ τοῦ μὴ ὅτι εὑρηται καὶ τὸ μὴ τι γε. Δη. 21, 148: ἀλλ' οὐδὲ καθ' αὐτὸν στρατιώτης οὗτος οὐδενὸς ἔστ' ἄξιος, μὴ τι γε τῶν ἄλλων ἡγεμῶν.

β'. Ἀντιθετικοὶ σύνδεσμοι ἢ ἀντιθετικὴ παράταξις. (§ 149).

1. Διὰ τοῦ δὲ συνδέεται μετὰ προηγουμένης ἐννοίας ἢ προτάσεως ἐννοία ἢ πρότασις ἀντίθετος ἢ ἀπλῶς διάφορος. Πολλάκις ἢ προηγουμένη ἐννοία ἢ πρότασις ἔχει τὸν μὲν. Θ. 4, 86: οὐκ ἐπὶ κακῶ, ἐπ' ἐλευθερώσει δὲ τῶν Ἑλλήνων παρελήλυθα (= οὐχὶ πρὸς κακόν, τοῦναντίον πρὸς ἐλευθέρωσιν τῶν Ἑλλ. ἔχω ἔλθῃ). Πλ. Πολ. 457: τὸ μὲν ὠφέλιμον καλόν, τὸ δὲ βλαβερόν αἰσχρόν. Ἡρ. 1, 85: τὰ μὲν ἄλλα ἐπιεικῆς, ἄφρονος δέ. Πολλάκις ὁ δὲ χρησιμεύει ἀπλῶς εἰς σύνδεσιν τῶν ἐπομένων μετὰ τῶν ἡγουμένων ἐπὶ μεταβάσεως τοῦ λόγου (μεταβατικός). Λυσ. 25, 8, 19 κτλ.

2. Διὰ τοῦ μᾶλλον δὲ γίνεται ἐπανόρθωσις προηγουμένης ἐννοίας Δημ. 1, 19: προσδεῖ, μᾶλλον δὲ, ἅπαντος ἐνδεῖ τοῦ πόρου. 2, 2: ἔστι τῶν αἰσχυρῶν, μᾶλλον δὲ τῶν αἰσχίστων.

3. Πολλάκις κεῖται μόνη ἢ διὰ τοῦ μὲν ἐκφερομένη πρότασις. Τότε τὸ μὲν δύναται νὰ ἐξηγεῖται διὰ τοῦ τοῦλάχιστον. Ξ. Κυ. 1, 4, 12: ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδα—Μετὰ τὸ πρῶτον μὲν ἔπεται εἶτα ἢ ἔπειτα συνηθέστερον μὲν ἄνευ τοῦ δέ, σπανιώτερον δὲ μετὰ τοῦ δέ.

4. Ὄταν ἐν δυσὶ διαφόροις προτάσεσιν ἐπαναλαμβάνηται ἢ αὐτὴ λέξις, γίνεται χρῆσις τοῦ μὲν—δέ. Σπανίως ἐλλείπει τὸ μὲν. Ξ. Ἀπ. 2, 1, 12: σύνειμι μὲν θεοῖς, σύνειμι δὲ ἀνθρώποις τοῖς ἀγαθοῖς.

5. Ἐνίοτε ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ἢ ἄλλη τις λέξις, συνδεδεμένη μετὰ τῶν ἡγουμένων διὰ τοῦ δέ, ἐπαναλαμβάνεται διὰ δεικτικῆς ἀντωνυμίας διὰ τοῦ δέ. Ἰσ. 4, 176: ἃ δ' αἰσχύνῃν ὑμῖν φέρει, ταῦτα δὲ κατὰ χώραν μένει. Ὀμοίως ἐπαναλαμβάνεται ὁ μὲν καὶ ὁ δὲ ἐν τῇ ἀποδόσει, ὅταν δύο ἀναφορικοὶ ἢ ὑποθετικοὶ λόγοι ἀν-

τιθίνονται πρὸς ἀλλήλους. Ἰσ. 8, 55: οἷς μὲν περὶ τῶν μεγίστων συμβούλοις χρώμεθα, τούτους μὲν οὐκ ἀξιούμεν στρατηγούς χειροτονεῖν, οἷς δ' οὐδεὶς ἂν συμβουλευσαίτο, τούτους δ' αὐτοκράτορας ἐκπέμπομεν. Πλ. Ρο. 515: εἰ μὲν τις—μὴ ἀπεπνίγη, οὗτος μὲν ἄθλιός ἐστιν, εἰ δέ τις—νοσήματα ἔχει, τούτῳ δὲ βιωτέον ἐστί.

ΣΗΜ. α. Ὁ μὲν εἶνε συνεσταλμένος τύπος τοῦ μὴν· διὸ καὶ βεβαιωτικὴ εἶνε ἡ πρώτη σημασία αὐτοῦ (=βεβαίως, ἀληθῶς). Ἡ βεβαιωτικὴ σημασία αὐτοῦ εὐρηται καὶ ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ ἐνιαχοῦ. Ξ. Ἀν. 7, 1, 9: ἄλλ' αἴτιος μὲν ἔγωγε οὐκ εἰμι. Πρβ. καὶ 1, 4, 4. Πάντοτε βεβαιωτικὴν σημασίαν ἔχει ἐν τῷ πάνυ μὲν οὖν, κομῶδῃ μὲν οὖν, ἀλλὰ μὲν δὴ, οὐ μὲν δὴ, οὐ μὲν οὖν, καὶ ἐν τῷ μὲν οὖν. Ξ. Κυ. 6, 3, 10: οὐ μὲν δὴ ἔχαιρον (=βεβαίως δὲν ἔχαιρον). Πλ. Φαιδρ. 230: ἄρ' οὐ τότε ἦν τὸ δένδρον, ἐφ' ὅπερ ἦγες ἡμᾶς; τοῦτο μὲν οὖν αὐτὸ (=βεβαίως τοῦτο αὐτό). Διὰ τοῦ μὲν οὖν ἐκφέρεται πολλάκις μετ' ἐμφάσεως ἀπόκρισις, δι' ἧς ἀποκρούει ἢ διορθοῖ τις τὸ ὑπ' ἐτέρου λεχθέν. Lat immovero Πλ. Κρ. 14: ὡς ἄτοπον τὸ ἐνούπνιον. ἐναργῆς μὲν οὖν.

ΣΗΜ. β'. Μετὰ τοῦ δὲ συνάπτεται πολλάκις καὶ τὸ αὐ (= πάλιν, ἐξ ἄλλου μέρους) πρὸς ἐπίτασιν τῆς ἀντιθέσεως. Ξ. Ἀπ. 1, 2, 14: Κριτίας μὲν ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ πάντων κλεπτίστατός τε καὶ βιαιότατος ἐγένετο, Ἀλκιβιάδης δι' αὐ τῶν ἐν τῇ δημοκρατίᾳ πάντων ἀκρατέστατος καὶ ὕβριστότατος.

6. Διὰ τοῦ ἀλλὰ (Lat. sed) συνδέεται μετὰ προηγουμένης ἐννοίας ἢ προτάσεως α) ἐννοια ἢ πρότασις ὅλως ἀντίθετος, ὥστε αἰρομένης τῆς μιᾶς ἢ ἐτέρα τίθεται (σχῆμα κατ' ἄρσιν καὶ θέσιν). Δυσ. 1, 29: οὐκ ἠμφροσθήτει, ἀλλ' ὁμολογεῖ. Πλ. Φαιδρ. 289: ἐκείθεν, ἀλλ' οὐκ ἐνθένδε. β') ἐννοια ἢ πρότασις διάφορος περιορίζουσα πῶς τὴν προηγουμένην, μάλιστα ὅταν προηγηθῆται ὑποθετικὴ πρότασις. Ξ. Κυ. 7, 1, 16: τὰ μὲν καθ' ἡμᾶς δοκεῖ καλῶς ἔχειν, ἀλλὰ τὰ πλάγια λυπεῖ με.—Εἰ σῶμα δοῦλον, ἀλλ' ὁ ροῦς ἐλεύθερος. Πολλάκις τίθεται ἐπὶ μεταβάσεως τοῦ λόγου εἰς τινέον. Πλ. Πρωτ. 311: πάντες τὸν ἄνδρα ἐπαινοῦσι καὶ φασὶ σοφώτατον εἶναι· ἀλλὰ τί οὐ βαδίζομεν παρ' αὐτόν;

ΣΗΜ. Μετὰ ἀποφατικὴν πρότασιν τίθεται πολλάκις ἀλλ' ἢ ἐπὶ

τῆς σημασίας τοῦ *εἰ μὴ*, *πλήν*. Ξ. Ἄν. 7, 7, 53: ἀργύριον μὲν οὐκ ἔχω *ἀλλ'* ἢ μικρὸν (=εἰ μὴ ὀλίγον).

7. Καὶ διὰ τοῦ *μέν*—*μέντοι* συνδέονται δύο προτάσεις, ὧν ἡ δευτέρα ἐμφαίνει ἀντίθεσιν πρὸς τὴν προτέραν. Ξ. Ἄν. 2, 3, 9: δοκεῖ μὲν κάμοι ταῦτα, οὐ μὲντοι ταχὺ ἀπαγγελῶ. 2, 1, 13: φιλοσόφῳ μὲν ἔοικας, ἴσθι μὲντοι ἀνόητος ὢν.

ΣΗΜ. α'. Ἄντι τοῦ οὐ μὲντοι δύναται νὰ κεῖται τὸ οὐ μὴν. Δημ. 1, 16: οὐκ ἀγνωῶ μὲν,—οὐ μὴν οἶομαι.

ΣΗΜ. β'. Τὸ μὲντοι (ἐκ τοῦ μὲν=μὴν καὶ τοῦ τοί) εἶνε κυρίως βεβαιωτικὸν σημαίνον βεβαίως, ἀληθῶς. Ἐπὶ τῆς σημασίας ταύτης εὔρηται μάλιστα ἐν ταῖς ἀποκρίσεσι. Ξ. Κυ. 1, 4, 19: οὗτοι πολέμιοι εἶσι; πολέμιοι μὲντοι. Ὁμοίαν σημασίαν ἔχει καὶ ἐν ταῖς ἐρωτήσεσι. Πλ. Πρωτ. 309: οὐ σὺ μὲντοι Ὀμήρου ἐπαινέτης εἶ;

8. Τὸ ὅμως οὐδέποτε τίθεται παρὰ τοῖς παλαιοῖς ὡς σύνδεσμος. Συνάπτεται μόνον μετὰ τοῦ δὲ ἢ τοῦ ἀλλὰ πρὸς ἐπίτασιν τῆς ἀντιθετικῆς αὐτῶν σημασίας. Πλ. Συμ. 193 νῦν δ' ὅμως θαρρῶ. Θε. 145: ἀλλ' ὅμως ἔχω περὶ αὐτὰ μετρίως. Τίθεται πρὸς τούτοις μετὰ πρότασιν ἢ μετοχὴν παραχωρητικὴν ἢ μετ' αὐτῆς τῆς παραχωρητικῆς προτάσεως ἢ μετοχῆς. Ξ. Ἑλλ. 3, 5, 2: Ἀθηναῖοι καὶ οὐ μεταλαβόντες τούτου τοῦ χρυσίου ὅμως πρόθυμοι ἦσαν εἰς τὸν πόλεμον. Αἴσχ. ἐπτ. 712: πιθοῦ γυναιξίν καὶ περ οὐ στέργων ὅμως. Χο. 112: μέμνησ' Ὀρέστου κεῖ θυραῖος ἔσθ' ὅμως.

9. Διὰ τοῦ ἀλλὰ μὴν (=ἀλλὰ ἀληθῶς, ἀλλ' ὅμως, πρὸς τούτοις) καὶ διὰ τοῦ καὶ μὴν (=καὶ ἀληθῶς, καὶ ὅμως, πρὸς τούτοις) γίνεται συνήθως μετάβασις εἰς τι νέον καὶ ἰσχυρότερον. Ξ. Ἄπ. 1, 1, 6: ἀλλὰ μὴν ἐποίει καὶ τάδε πρὸς τοὺς ἐπιτηδέιους. Λυκ. 79: καὶ μὴν καὶ τοῦθ' ἡμᾶς δεῖ μαθεῖν.

ΣΗΜ. Τὸ μὴν εἶνε βεβαιωτικὸν μόριον. ἰδ. § 153. β'.

10. Τὸ οὐ μὴν ἀλλὰ (=ἀλλ' ὅμως, ἐν τούτοις) προῆλθεν ἐξ ἐλλείψεως ἐννοίας δυναμένης πολλακίς νὰ νοηθῇ ἐκ τῶν ἡγουμένων ἢ καὶ ἐκ τῶν ἐπομένων. Κυ 1, 4, 8: ὁ ἵππος πίπτει εἰς γόνατα καὶ μικροῦ κάκεινον ἐξετραχίλισεν. οὐ μὴν (δηλ. ἐξετραχίλισεν) ἀλλ' ἐπέμεινεν ὁ Κύρος.

11. Καὶ διὰ τοῦ καὶ τοι (=καὶ τῷ ὄντι, καὶ ὅμως) συνδέεται

μετὰ τῶν ἡγουμένων παρατακτικῶς ἀντιθετικὴ πρότασις. Ξ. Ἄπ. 2, 3, 13: κελεύεις ἐμὲ νεώτερον ὄντα καθηγεῖσθαι καὶ τοι τοῦτου γε παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις τάναντία νομίζεται, τὸν πρεσβύτερον ἡγεῖσθαι παντὸς καὶ ἔργου καὶ λόγου.

ΣΗΜ. Περί τοῦ καὶ περ μετὰ μετοχῆς ἰδ. § 88, 3, γ'.

γ'. Διαζευκτικοὶ σύνδεσμοι ἢ διαζευκτικὴ παράταξις
(διάζευξις). (§ 150).

1. Διὰ τοῦ ἢ συνδέονται διάφοροι ἔννοιαι ἢ προτάσεις, ὧν ἡ μία ἀποκλείει τὴν ἑτέραν, ὥστε τιθεμένης τῆς μιᾶς αἴρεται ἡ ἑτέρα καὶ τ'ἀνάπαλιν. Ὅμοια σύνδεσις γίνεται διὰ τοῦ ἢ — ἢ, ἢτοι — ἢ. Δύνανται δὲ τὰ διαζευγνόμενα μέλη νὰ εἶνε καὶ πλείονα τῶν δύο (παραδιάζευξις). Πλ. Πολ. 216: πλοῦσιος ἢ πένης. ἢ λέγε τι σιγῆς κρεῖττον ἢ σιγῆν ἔχει. Πλ. Γο. 460: ἢτοι πρότερον ἢ ὕστερον. Ὅμ. Α, 145: ἢ Αἴας ἢ Ἰδομενεὺς ἢ δῖος Ὀδυσσεύς.

ΣΗΜ. Διὰ τοῦ ἢ (μετὰ τοῦ καὶ συνήθως) δηλοῦται πολλάκις ἀδιαφορία περὶ τὴν ἐκλογὴν. Δημ. 20, 123: ἢ ξένος ἢ καὶ τις πολίτης.

2. Ὁ ἢ εἶνε πολλάκις ἐπανορθωτικός, μάλιστα δὲ ἐν ἀρχῇ δευτέρας ἐρωτήσεως. Σοφ. Ἡλ. 565: ἐροῦ τὴν κυναγὸν Ἄρτεμιν. . . ἢ ἐγὼ φράσω (= ἢ κάλλιον ἐγὼ φράσω). Πλ. Κρ. 43: τί τηνικάδε ἀφίζαι, ὦ Κρίτων; ἢ οὐ πρόφ' ἔτι ἐστί.

3. Ὁ ἢ ἔχει ἐπίστε τὴν σημασίαν τοῦ εἰ δὲ μή, ἄλλως. Ξ. Ἄν. 1, 5, 16: ὅπως καὶ ὑμεῖς ἐμὲ ἐπαινέσετε, ἐμοὶ μελήσει ἢ μηκέτι με Κύρον νομίζετε.

4. Ὁ ἢ μετὰ τὰ συγκριτικὰ καὶ τὰ ἔχοντα ἔννοιαν συγκριτικὴν ἄλλος, ἕτερος, διάφορος, διπλάσιος κτλ. εἶνε συγκριτικός. Ξ. Κυ. 2, 1, 5: τοξότας πλείους ἢ τετρακισμυρίους. Ἰσ. 4, 107: κεκτημένοι τριήρεις διπλασίας ἢ σύμπαντες.

5. Καὶ διὰ τοῦ εἴτε—εἴτε, ἐὰν τε—ἐὰν τε (ἂν τε—ἂν τε, ἦν τε—ἦν τε) γίνεται διάζευξις, ὅταν ὁ λέγων θέλει νὰ παραστήσῃ ὅτι εἶνε ἀδιάφορος ἢ παραδοχὴ τοῦ ἐνός ἢ τοῦ ἑτέρου τῶν διαζευγνόμενων μελῶν. Ξ. Ἑλλ. 1, 6, 5: ἐμοὶ μὲν ἀρκεῖ οἴκοι μένειν καὶ

εἶτε Λύσανδρος εἶτε ἄλλος τις ἐμπειρότερος περὶ τὰ ναυτικὰ βού-
λεται εἶναι, οὐ κωλύω. Κυ. 3, 3, 17: ἴσοι ὄντες μαχοῦμεθα ἦν
τε ἐνθάδε ἐπιόντας δεχώμεθα, ἦν τε ἐπ' ἐκείνους ἰόντες τὴν μά-
χην συνάπτωμεν.

Αἰτιολογικοί σύνδεσμοι ἢ αιτιολογική παράταξις (§ 151).

1. Διὰ τοῦ γὰρ συνδέεται παρατακτικῶς μετὰ τῶν ἡγουμέ-
νων πρότασις περιέχουσα τὸν λόγον (τὴν αἰτίαν) αὐτῶν. τίθεται
δὲ μετὰ μίαν ἢ πλείονας λέξεις, οὐδέποτε ἐν ἀρχῇ τῆς προτάσεως.
Ἰσ. 1, 29: μηδενὶ συμφορὰν ὀνειδίσῃς· κοινὴ γὰρ ἡ τύχη καὶ τὸ
μέλλον ἀόρατον.

Ἡ διὰ τοῦ γὰρ ἐκφερομένη πρότασις περιέχει ἐνίοτε τὴν αἰτίαν
οὐχὶ τῶν ἡγουμένων, ἀλλὰ τῶν ἐπομένων: Θ. 187: ὁ δὲ, κρίνουσι
γὰρ βοῆ καὶ οὐ ψήφῳ, οὐκ ἔφη διαγιγνώσκειν τὴν βοὴν ὀποτέρα
μειζων.

ΣΗΜ. α'. Ὁ γὰρ εἶνε πολλάκις διασαφητικὸς τῶν ἡγουμένων
(=δηλαδή) καὶ τίθεται συνηθέστατα μετὰ δεικτικὴν ἀντωνυμίαν
ἢ δεικτικὸν ἐπίρρημα, ἢ μετὰ τὰς ἐλλειπτικὰς ἐκφράσεις τεκμη-
ριον δὲ (δηλ. ἐστὶ τοῦτο), σημειῶν δέ, μαρτύριον δέ, τὸ δὲ μέγ-
στον κτλ. Θ. 1, 3: δηλοῖ δέ μοι καὶ τόδε τῶν παλαιῶν ἀσθένειαν.
πρὸ γὰρ τῶν Τρωϊκῶν κτλ. 1, 8: μαρτύριον δέ. Δήλῳ γὰρ κτλ.

ΣΗΜ. β'. Ὁ γὰρ ἐγένετο ἐκ τοῦ γε καὶ ἄρα καὶ εἶχε τὸ πρῶ-
τον βεβαιωτικὴν σημασίαν (=ἀληθῶς, βεβαίως, τῷ ὄντι), ἐξ ἧς
προῆλθεν ἡ αιτιολογικὴ καὶ ἡ διασαφητικὴ. πρβ. τὸ γε. Δημ. 20,
23. Τὴν βεβαιωτικὴν σημασίαν ἐτήρησεν ἐν ζωηραῖς ἐρωτήσεσι. Σοφ.
Οἰδ.κ. 1583: ὀλοῶε γὰρ; (=ἀπέθανεν ἀληθῶς;). "Ὅθεν τὸ οὐ
γὰρ; (=ἀληθῶς οὐχί; δὲν ἔχει οὕτω; (Πλ. Γο. 480). τὸ ἦ γὰρ;
δὲν ἔχει οὕτω; (Πλ. Εὐθυδ. 288). β') ἐν ταῖς ἀποκρίσεσι. Πλ.
Πολ. 376: τό γε φιλομαθὲς καὶ φιλόσοφον ταῦτόν; ταυτὸν γὰρ.
(=τὸ αὐτὸ βεβαίως). Πολλάκις ὁ γὰρ καὶ ἐν ταῖς ἀποκρίσεσι εἶνε
αιτιολογικός αἰτιολογῶν τὰ ἡγούμενα ἢ πρότασις νοουμένην ἐκ τῶν
ἡγουμένων. Σοφ. Ἄντ. 449: Κρ. καὶ δῆτ' ἐτόλμα τοῦσδ' ὑπερ-
βαίνειν νόμους; Ἄντ. οὐ γὰρ μοι Ζεὺς ἦν ὁ κηρύξας τάδε (=ἐτόλ-

μων τούσδ' ὑπερβαίνειν νόμους· οὐ γὰρ κτλ.). γ') συνημμένος μετ' ἄλλων μορίων. π. χ. *τοιγὰρ*—διὰ τοῦτο βεβαίως. *ἀλλὰ γὰρ*—ἀλλὰ βεβαίως. (Ε. Ἄν. 3, 2, 35).

ΣΗΜ. γ'). Ἐν τῷ καὶ γὰρ ὁ γὰρ ἔχει αἰτιολογικὴν σημασίαν, ὁ δὲ καὶ 1) ἀνήκει εἰς τὴν ἐπομένην λέξιν. Ε. Ἄν. 6, 6, 13 : καὶ γὰρ ἐν τῇ γῆ ἄρχουσι Λακεδαιμόνιοι καὶ ἐν τῇ θαλάττῃ τὸν νῦν χρόνον (=διότι καὶ ἐν τῇ γῆ—καὶ ἐν τῇ θαλάσῃ κτλ.) 2) ἔχει ἐπιτατικὴν ἔννοιαν. Ε. Ἄν. 2, 2, 15 : εὐθύς ἔγνωσαν πάντες ὅτι ἐγγύς που ἐστρατοπεδεύετο βασιλεὺς· καὶ γὰρ καὶ καπνὸς ἐφαίνετο ἐν κόμαις οὐ πρόσω (=διότι μάλιστα καὶ καπνὸς ἐφαίνετο κτλ.).

2. Παρατακτικῶς συνδέει πολλάκις καὶ τὸ ὡς καὶ τὸ ἐπει. Ἰσ. 9, 80 : σοὶ δὲ προσήκει ἐπιμελεῖσθαι ὅπως ἄξιός ἔσει τοῦ πατρὸς· ὡς ἅπασι μὲν προσήκει περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι τὴν φρόνησιν, μάλιστα δ' ὑμῖν (=ἅπασι μὲν γὰρ κτλ.). 7, 60 : ἦν ἐξετάζειν βουληθῶμεν, εὐρήσομεν τὰς δημοκρατίας μᾶλλον ἢ τὰς ὀλιγαρχίας συμφερούσας· ἐπει καὶ τὴν ἡμετέραν πολιτείαν κτλ.

Συμπερασματικοὶ σύνδεσμοι (§ 152).

1. Διὰ τοῦ ἄρα ἐκφέρεται πρότασις δηλοῦσα συμπέρασμα ἐξαγόμενον ἐκ τῶν ἡγουμένων. Πλ. Γο. 476 : Σ. ὁ κολαζόμενος δίκην διδοὺς δίκαια πάσχει; Π. φαίνεται. Σ. τὰ δὲ δίκαια καλὰ ὠμολογῆται; Π. πάνυ γε. Σ. τούτων ἄρα ὁ μὲν ποιεῖ καλά, ὁ δὲ πάσχει.

ΣΗΜ. Τὸ ἄρα μετὰ παρατακτικῷ ἐμφαίνει πολλάκις ὅτι νῦν γινώσκειται ἀλήθειά τις. π. χ. ὦ τλήμον ἄρετή, λόγος ἄρ' ἦσα (=λόγος λοιπὸν ἦσο, δηλ. τώρα καταλαμβάνω ὅτι εἶσαι λόγος).

2. Διὰ τοῦ οὖν συνδέεται μετὰ τῶν ἡγουμένων πρότασις δηλοῦσα συμπέρασμα ἐξαγόμενον ἐκ τῶν ἡγουμένων, ὡς διὰ τοῦ ἄρα. Ἄλλ' ἐν γένει διὰ μὲν τοῦ οὖν ἐκφέρεται συμπέρασμα πραγματικόν, διὰ δὲ τοῦ ἄρα συμπέρασμα ἐξαγόμενον ἐκ τῆς στενῆς σχέσεως τῶν ἐννοιῶν. Ε. Ἄν. 1, 5, 6 : τὸ στρατεύμα ὁ σῖτος ἐπέλιπε· κρέα οὖν ἐσθίοντες διεγίγνοντο.

Διὰ τοῦ οὖν γίνεται πολλάκις ἀνάληψις τοῦ λόγου μετὰ παρένθεσιν. Ε. Ἀν. 1, 5, 14: ὁ δὲ Πρόξενος· ἔτυχε γὰρ ὕστερος προσιῶν καὶ τάξις αὐτῷ ἐπομένη τῶν ὀπλιτῶν· εὐθύς οὖν εἰς τὸ μέσον ἀμφοτέρων ἄγων ἔθετο τὰ ὄπλα.

ΣΗΜ. Ἡ πρώτη σημασία τοῦ οὖν ἦτο βεβαιωτικὴ (= τῷ ὄντι, βεβαίως). Τὴν βεβαιωτικὴν σημασίαν ἔχει ἐν τῷ δ' οὖν, ἀλλ' οὖν, γοῦν, γὰρ οὖν. Πλ. Πρωτ. 215: παρεκάθητο αὐτῷ νέον ἔτι μείρακιον, ὡς ἐγῴμαι, καλὸν τε κάγαθόν τὴν φύσιν, τὴν δ' οὖν ἰδέαν πάνυ καλός. Ἰσ. 12, 27: εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο δύναται τὰ μαθήματα ταῦτα ποιεῖν ἀγαθόν, ἀλλ' οὖν ἀποτρέπει γε τοὺς νεωτέρους πολλῶν ἀμαρτημάτων (= ἀλλὰ βέβαιον εἶνε ὅτι ἀποτρέπουσι κτλ.). Σοφ. Ἀντ. 741: σοῦ γὰρ οὖν προκῆδομαι. Περί τοῦ μὲν οὖν ἰδ. § 149, σμ. α.

3. Διὰ τοῦ τοίνυν συνδέεται πρότασις δηλοῦσα συμπέρασμα ἐξαγόμενον ἐκ τῶν ἡγουμένων (ἀσθενέστερον τοῦ οὖν). Δημ. 1, 1, 24. κτλ.

ΣΗΜ. Διὰ τοῦ τοίνυν γίνεται πολλάκις μετάβασις τοῦ λόγου εἰς τι νέον. Ε. Ἀν. 5, 1, 10: ἔτι τοίνυν τάδε ὁρᾶτε.

4. Τὸ τοιγάρτοι (ποιητ. τοιγάρ) καὶ τοιγαροῦν (= διὰ τοῦτο βεβαίως, διὰ τοῦτο λοιπόν) σημαίνει τὸ συμπέρασμα ὡς στερεὰν πεποιθήσιν τοῦ λέγοντος. Ε. Ἀν. 2, 6, 26: ᾤετο δὲ ἀρκεῖν πρὸς νό ἀρχικόν εἶναι τὸν μὲν καλῶς ποιῶντα ἐπαινεῖν, τὸν δὲ ἀδικῶντα μὴ ἐπαινεῖν τοιγαροῦν αὐτῷ οἱ μὲν καλοὶ τε κάγαθοὶ τῶν συνόντων εὖνοι ἦσαν, οἱ δὲ ἄθλιοι ἐπεβούλευον.

5. Ὁ δὴ συνδέει μετὰ τῶν ἡγουμένων πρότασιν, ἣτις εἶνε φυσικὴ ἀκολουθία τῶν ἡγουμένων. Ε. Ἀν. 4, 4, 10: ἔλεγον τινες ὅτι κατίδοιεν στράτευμα· ἐδόκει δὴ (οὖν, λοιπόν) τοῖς στρατηγοῖς οὐκ ἀσφαλές εἶνε διασκηνοῦν, ἀλλὰ συναγαγεῖν τὸ στράτευμα πάλιν.

Ὡς τὸ οὖν οὕτω καὶ τὸ δὴ χρησιμεύει πολλάκις εἰς ἀνάληψιν τοῦ λόγου μετὰ παρένθεσιν. Ε. Κυ. 1, 2, 3: καὶ ὄρων δὲ αὐτὸν κεκοσμημένον. . . ὄρων δὴ τὸν κόσμον τοῦ πάππου ἔλεγεν.

ΣΗΜ. Ἡ συλλογιστικὴ σημασία τοῦ δὴ προῆλθεν ἐκ τῆς χρονικῆς, καθ' ἣν τὸ δὴ σημαίνει ἡδη (κοιν. πλέον, πλεά). Ε. Ἀν. 1, 10, 8: Τισσαφέρνης εἰς τὸ στρατόπεδον ἀφικόμενος τὸ τῶν Ἑλ-

λήνων ἐκεῖ συντυγχάνει βασιλεῖ, καὶ ὁμοῦ δὴ πάλιν συνταξάμενοι ἐπορεύοντο. Τὸ δὴ μετὰ τοῦ νῦν συνάπτεται εἰς μίαν λέξιν *νυνδὴ* = ἄρτίως, ὀλίγον ἔμπροσθεν, πρὸ ὀλίγου. Γράφεται δὲ νῦν δὴ, ὅταν ἐκάτερον τῶν ἐπιρρημάτων ἔχη τὴν ἑαυτοῦ σημασίαν. Μάγν. 5 : *νυνδὴ* μὲν ὤμνους μὴ γεγονέναι, νῦν δὲ φής. Ἐκ τῆς χρονικῆς σημασίας προέκυψεν ἡ ἐπιτακτικὴ καὶ ἡ βεβαιωτικὴ σημασία τοῦ δὴ. Θ. 1, 1 : κινήσεις γὰρ αὕτη μεγίστη δὴ τοῖς Ἕλλησιν ἐγένετο. Πλ. Μεν. 87 : (ὠφελεῖ ἡμᾶς) ὑγίεια καὶ ἰσχύς καὶ κάλλος καὶ πλοῦτος δὴ (= καὶ ὁ πλοῦτος βεβαίως, καὶ ὁ πλοῦτος, ἐννοεῖται).

6. Διὰ τοῦ οὐκοῦν (=λοιπὸν) ἐκφέρεται συμπέρασμα καταφατικόν, διὰ τοῦ οὐκουν (λοιπὸν οὐ) συμπέρασμα ἀποφατικόν. Ε. Ἀπ. 3, 6, 10 : οὐκοῦν καὶ περὶ πολέμου συμβουλευεῖν τὴν γε πρώτην ἐπισχῆσομεν. Πλ. Πολ. 398 : ἐγὼ τοίνυν, ὦ Σώκρατες, κινδυνεύω ἐκτὸς τῶν πάντων εἶναι· οὐκουν ἱκανῶς γε ἔχω ἐν τῷ παρόντι ζυμβαλέσθαι, ποῖ, ἅττα δεῖ ἡμᾶς λέγειν.

ΙΖ'. Μόρια ἐπιτακτικά καὶ βεβαιωτικά (§ 153).

1. Γέ=βεβαίως, μάλιστα. Τὸ γέ ἔχει βεβαιωτικὴν σημασίαν καὶ ἐξαιρεῖ τὴν ἐννοίαν, μεθ' ἧς τίθεται. Ἀντ. 1, 23 : ὅπως διδῶσι δίκην οἱ ἀδικοῦντες, τούτου γε ἕνεκα δικασταὶ ἐγένεσθε. Πλ. Γο. 447 : καὶ μάλα γε ἀστείας ἐορτῆς (=καὶ πολὺ μάλιστα ἀστείας ἐορτῆς). Ἐκ τῆς ἐπιτακτικῆς καὶ βεβαιωτικῆς σημασίας εὐκόλως πηγάζει ἡ ἐλαττωτικὴ. Εὐρ. Φοιν. 554 : τὰ ἀρκοῦντα ἱκανὰ τοῖς γε σῶφροσι.

ΣΗΜ. Τὸ γέ τίθεται συχνότατα μετὰ τὸ ἀλλὰ μὴν, οὐ μὴν, καὶ μὴν, ἀλλ' οὐν, καὶ τοι, ἤπου, κὴ Δία, μὰ Δία, ἀλλ' οὐχὶ ἀμέσως, ἀλλὰ μετὰ παρέμπτωσιν μιᾶς τοῦλάχιστον λέξεως. Λυ. 31, 43 : ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἀπεχθήσεσθέ γε. Ἴσ. 12, 27 : εἰ καὶ μὴδὲν ἄλλο. . . ἀλλ' οὐν ἀποτρέπει γε. πρβ. Λυ. 4, 6. Ἀρ. Ἴππ. 901. Λυ. 6, 12.

2. Δήπου.—Τὸ δήπου ἐγένετο ἐκ τοῦ δὴ καὶ τοῦ πού. Τὸ πού σημαίνει ἴσως, ἃν δὲν ἀπατῶμαι (§ 143, 6). Τὸ δήπου λοιπὸν σημαίνει βεβαίως ἴσως, βεβαίως, ἃν δὲν ἀπατῶμαι. Ε. Κυ.

7, 5, 83: οὐ δῆπου τὸν ἄρχοντα τῶν ἀρχομένων πονηρότερον προσήκει εἶναι.

3. *Δήπουθεν* = δῆπου.

4. *Δῆτα* = δῆ. εἶνε εὐχρηστον μάλιστα ἐν τοῖς διαλόγοις. Ἄρισ. Θε. 605: γινώσκῃθ' ὑμεῖς ἤτις ἔσθ' ἠδὲ γυνή; γινώσκομεν δῆτα (= γινώσκουμεν βεβαίως) Πλ. Σοφ. 210: βούλει δῆτα; (= θέλεις λοιπόν;).

5. *Δῆθεν*.—Τὸ δῆθεν ἐμφαίνει ὅτι τὸ μεθ' οὗ αὐτὸ κεῖται δὲν πρέπει νὰ νοηθῇ πραγματικόν. Ἐν τῇ κοινῇ γλώσσῃ λέγεται τάχα ἢ τάχατες, ἢ δηλαδῆ. Θ. 1, 92: γνώμης παραινέσει δῆθεν ἐπρεσβεύσαντο.

6. *H = ἀληθῶς, βεβαίως, τῷ ὄντι. Τίθεται πάντοτε ἐν ἀρχῇ τῆς προτάσεως. Αἴσχ. ἀπ. 272: ἢ βαρὺ φόρημα ἄνθρωπος εὐτυχῶν ἄφρων. Μετὰ τοῦ ἢ τίθεται καὶ τὸ μὴν εἰς δήλωσιν ἰσχυρᾶς βεβαιώσεως, μάλιστα ἐπὶ ὄρκου καὶ ὑποσχέσεως. Πλ. Φαίδ. 236: ὄμνυμι σοι ἢ μὴν μηδέποτε σοι ἕτερον λόγον ἐπιδείξειν. Ὡς μετὰ τοῦ δῆ, οὕτω τίθεται καὶ μετὰ τοῦ ἢ τὸ πού, ἵνα κολάσῃ τὴν σημασίαν αὐτοῦ. Λυ. 6, 12: ὅποτε οὗτος παρ' ἑτέρου ἠξίωτε δίκην ἀσεβείας λαβεῖν, ἢ που ἐτέρους γε παρὰ τούτου λαβεῖν δίκαιον καὶ εὐσεβές ἐστιν (= βεβαίως, νομίζω, κτλ.)

7. *Μὴν* = βεβαίως. Πλ. Λά. 194: οὐδὲ μὴν ἡ κιθαριστική. ἰδ. καὶ 6. Ἐν ἐρωτήσεσι σημαίνει δῆ, λοιπόν. Ξ. Κυ. 1, 6, 28: τίνας μὴν ἔνεκα ἐμανθάνετε τοξεύειν; Πλ. Συ. 202: τί ἂν εἴη ὁ Ἔρωσ; θνητός; ἥμιστά γε. Ἄλλὰ τί μὴν;

8. *Πέρ* = ἀκριβῶς, ἴσα ἴσα, μάλιστα. Τίθεται ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ μετὰ τῶν ἀναφορικῶν, καὶ τοῦ εἰ. Ξ. Ἑλλ. 3, 1, 1: οἶός περ αὐτός ἦν. Θ. 1, 120: διόπερ μὴ ὀκνεῖν δεῖ. Λυσ. 12, 48: εἵπερ ἦν ἀνὴρ ἀγαθός.

9. *Τοί* = βεβαίως. Τὸ τοί σημαίνει ἰσχυρὰν βεβαιώσιν, Σοφ. Ἠλ. 945: πόνου τοι χωρὶς οὐδὲν εὐτυχεῖ.

10. *Ἀμέλει* = βεβαίως, ἀληθῶς, Τὸ ἀμέλει, ὅπερ εἶνε κυρίως προστακτικὴ τοῦ ἀμελεῖν (= νὰ μὴ σε μέλη, μὴ φρόντιζε), λαμβάνεται πολλάκις εἰς δήλωσιν βεβαιώσεως. Ξ. Ἀπ. 4, 4, 6: σύ δ' ἴσως

διὰ τὸ πολυμαθῆς εἶναι περὶ τῶν αὐτῶν οὐδέποτε τὰ αὐτὰ λέγεις. Ἀμέλει, ἔφη, πειρῶμαι καινόν τι λέγειν ἀεί.

ΙΕΥ. Περὶ σχημάτων (§ 154).

Σχήματα ἐν τῇ συντάξει καλοῦνται ἰδιώματά τινα τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ παραβάσεις τῆς ὁμαλῆς καὶ συνήθους συντάξεως.

α. Σχῆμα κατὰ σύνεσιν ἢ κατὰ τὸ νοούμενον (§ 155).

1. Σχῆμα κατὰ σύνεσιν ἢ κατὰ τὸ νοούμενον λέγεται τὸ δίωμα τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, καθ' ὃ ἡ σύνταξις γίνεται οὐχὶ κατὰ τὸν γραμματικὸν τύπον τῶν λέξεων, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἔννοιαν αὐτῶν.

2. Κατὰ τὸ σχῆμα τοῦτο

α) ὄνομα περιληπτικὸν ἐνικοῦ ἀριθμοῦ, ἂν λαμβάνηται ἐπὶ προσώπων, καὶ ὄνομα πόλεως ἢ χώρας, ἂν λαμβάνηται ἀντὶ τῶν κατοίκων, συντάσσεται πολλάκις μετὰ ῥήματος πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ Θ. 4, 32 : ὁ στρατὸς ἀπέβαινον. 2, 21 : ἡ πόλις τὸν Περικλέα ἐν ὄργῃ εἶχον.

β) Δεικτικὴ ἢ ἐπαναληπτικὴ ἢ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ἢ μετοχικὸς προσδιορισμὸς τίθεται ἐν τῷ πληθυντικῷ, εἰ καὶ ἀναφέρεται εἰς περιληπτικὸν ὄνομα ἢ εἰς ὄνομα πόλεως ἢ χώρας ἐνικοῦ ἀριθμοῦ. Ε. Κυ. 3, 3, 14 : συγκαλέσας πᾶν τὸ στρατιωτικὸν ἔλεξε πρὸς αὐτοὺς (δηλ. τοὺς στρατιώτας) τοιαῦτα. Ἀπ. 1, 2, 62 : ἐάν τις φανερός γένηται κλέπτων, τούτοις θάνατός ἐστιν ἡ ζημία. Ἑλλ. 2, 2, 21 : ὄχλος περιεχεῖτο πολὺς φοβούμενοι κτλ. Πλ. Φαίδρ. 260 : πλήθει οἴπερ δικάσουσι. Θ. 1 136 φεύγει εἰς Κέρκυραν ὧν αὐτῶν (δηλ. τῶν Κερκυραίων) εὐεργέτης. 3, 2 : Λέσθος ἀπέστη ἀπ' Ἀθηναίων βουλευθέντες (δηλ. οἱ Λέσθιοι) κτλ.

γ) Εἰς ὄνομα ἐνικὸν δύναται νὰ ἀναφερῆται ἀντωνυμία κατὰ πληθ. ἀριθμὸν, διότι τὸ ὄνομα περιλαμβάνει καὶ τὸ πλῆθος εἰς ὃ αὐτὸ ἀνήκει. Θ. 6, 101 : ὁ Λάμαχος παρεβόηθη ἀπὸ τοῦ εὐωνύμου τοῦ ἑαυτῶν. Ε. Ἑλλ. 4, 8, 24 : ὁ Τελευτίας—εβόηθη τοῖς τὰ αὐτῶν φρονοῦσι.

Ἄττικὸν σχῆμα. § 156. Σχῆμα καθ' ὅλον καὶ μέρος § 157. 181

δ') Ἐνίοτε τίθεται παράθεσις κατὰ γενικὴν ἀναφερομένη εἰς ἐπίθετον, ὅπερ ἰσοδυναμεῖ μὲ γενικὴν οὐσιαστικοῦ (§ 21, 2).

ε) Τίθεται ἐπίθετον ἢ μετοχὴ ἢ ἀντωνυμία συμφωνοῦσα οὐχὶ πρὸς αὐτὸ τὸ οὐσιαστικόν, ὅπερ προσδιορίζει ἢ εἰς δ ἀναφέρεται, ἀλλὰ πρὸς τὸ συνώνυμον ἢ ἰσοδύναμον αὐτῷ. Ἡ σύνταξις αὕτη εἶνε μᾶλλον ποιητικὴ. Ὅρ. X 84: φίλε τέκνον (= φίλε παῖ ἢ υἱέ). Ἄρ. Ἀχ. 873: κολλιχοφάγε Βοιωτίδιον (= Βοιωτέ). Ἄνακρ. 3, 16: βρέφος ἑσραῷ φέροντα τόξον (= μικρὸν παῖδα). Λυσ. 3, 11: Ἐν, ὅποτε ἐξέλθοι τὸ μειράκιον, εἰσαρπάσαιεν αὐτὸν (= τὸν νεανίσκον). Τοιοῦτον καὶ τὸ τὸ τῶν πρεσβυτέρων ἡμῶν (= ἡμεῖς οἱ πρεσβύτεροι) διάγειν ἡγούμεθα πρεπόντως (Πλ. Φίλ. 45).

β' Ἄττικὸν σχῆμα (§ 156)

Ἄττικὸν σχῆμα λέγεται ἡ σύνταξις οὐδετέρου πληθυντικοῦ ὑποκειμένου μετὰ ῥήματος ἐνικοῦ. Εὐρ. M 618: κακοῦ ἀνδρὸς δῶρα ὄνησιν οὐκ ἔχει.

ΣΗΜ. Ἡ σύνταξις αὕτη ἐξηγεῖται ἐκ τούτου, ὅτι τὰ πολλὰ πράγματα θεωροῦνται ὁμοῦ ὡς ἠνωμένον τι ὅλον. Ὄταν δὲ πρόκειται νὰ παρασταθῶσι τὰ πράγματα κεχωρισμένα καὶ νὰ ἐξαρθῇ ἡ ἔννοια τοῦ πλήθους, τότε τίθεται τὸ ῥῆμα ἐν τῷ πληθυντικῷ. Ἐ. Ἄν. 1, 7, 17: φανερὰ ἦσαν καὶ ἵππων καὶ ἀνθρώπων ἔχρη πολλά. Τὸ ῥῆμα τίθεται προσέτι ἐνίοτε ἐν τῷ πληθυντικῷ, ὅταν τὸ οὐδέτερον πληθυντικὸν ὑποκείμενον σημαίνει πρόσωπα (σχῆμα κατὰ σύνεσιν). Πλ. Λά. 180: τὰ μειράκια τάδε πρὸς ἀλλήλους οἴκοι διαλεγόμενοι θαμὰ ἐπιμέμνηται Σωκράτους.

γ' Σχῆμα καθ' ὅλον καὶ μέρος (§ 157)

Σχῆμα καθ' ὅλον καὶ μέρος λέγεται ἡ σύνταξις, καθ' ἣν μετὰ ὄνομα σημαῖνον τὸ ὅλον τίθεται κατὰ τὴν αὐτὴν πτώσιν παραθετικῶς ἄλλο ὄνομα δηλοῦν μέρος αὐτοῦ.

Κατὰ τὸ σχῆμα τοῦτο

α) τίθενται μεθ' ἑνὸς ῥήματος δύο ἀντικείμενα κατὰ τὴν αὐτὴν πτώσιν, ἐξ ὧν τὸ πρῶτον σημαίνει τὸ ὅλον, τὸ δὲ δευτέρον τὸ μέρος, ἐφ' ᾧ μάλιστα ἡ ἐνέργεια τοῦ ῥήματος πίπτει. Ἡ σύνταξις

αὕτη εἶνε εὐχρηστος παρὰ τοῖς ποιηταῖς, μάλιστα τοῖς ἐπικοῖς, σπανίως ἀπαντῶσα παρὰ τοῖς πεζολόγοις. Ὀμ. Α, 64 : ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων ; Σοφ. Φ. 1301 : μέθεσ με πρὸς θεῶν, χεῖρα. Πλ. Λά. 190 : τοῖς νύειν αὐτῶν ἀρετὴ παραγενομένη ταῖς ψυχαῖς.

β') μετὰ οὐσιαστικὸν σημαῖνον ὅλον τι τίθεται κατὰ τὴν αὐτὴν πτωσιν παραθετικῶς ἐν ἡ πλείονα μέρη αὐτοῦ, ἐν ᾧ κατὰ ἑμάλω-τέραν σύνταξιν ὄφειλε νὰ τεθῆ κατὰ γενικὴν διααιρετικὴν τὸ οὐσιαστικὸν τὸ σημαῖνον τὸ ὅλον. Ὀμ. Η. 175 : οἱ δὲ κλῆρον ἐσημήναντο ἕκαστος (=οἱ δὲ κλῆρον ἐσημήναντο, δηλ. ἕκαστος ἐσημήνατο ἀντί: τῶν δὲ κλῆρον ἐσημήνατο ἕκαστος). Θ. 1, 89 : αἱ οἰκίαι αἱ μὲν πολλαὶ ἐπεπτώκεσαν, ὀλίγαι δὲ περιῆσαν (ἀντί: τῶν οἰκιῶν αἱ μὲν κτλ.). Ε. Ἄν. 2, 1, 15 : οὗτοι μὲν. . . ἄλλοι ἄλλα λέγουσι (ἀντί τούτων μὲν ἄλλος ἄλλα λέγουσι).

δ'. Σχῆμα ἑλλείψεως (§ 138).

1. Σχῆμα ἑλλείψεως εἶνε τὸ ἰδίωμα τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, καθ' ὃ παραλείπεται τι ἐν τῇ προτάσει, ὅπερ ὅμως εὐκόλως νοεῖται ἐκ τῶν συμφραζομένων ἢ ἐκ τῆς χρήσεως. Οὕτως ἑλλείπει πολλάκις τὸ ὑποκείμενον (§ 6), τὸ κατηγορούμενον (§ 7), τὸ συνδετικὸν (§ 8), τὸ ῥῆμα (§ 9), τὸ οὐσιαστικὸν εἰς ὃ ἀναφέρεται ἐπιθετόν τι (§ 20), τὸ ἐστὶ τοῦτο ἐν τῷ τεκμήριον δὲ κτλ. (§ 24, 4 σημ.).

2. Εἶδη ἑλλείψεως εἶνε καὶ

α) ἡ ἀποσιώπησις, καθ' ἣν χάριν ῥητορικοῦ σκοποῦ ἀποσιωπᾶται τι καὶ ὁ λόγος μένει ἀτελής. Δη. 18, 3 : ἐμοὶ μὲν—οὐ βούλομαι δὲ δυσχερὲς εἰπεῖν οὐδὲν ἀρχόμενος τοῦ λόγου, οὗτος δ' ἐκ περιουσίας μου κατηγορεῖ. Δη. 4, 19 : μὴ μοι μυρίους μηδὲ δυσμυρίους ξένους (δηλ. ψηφίσθηθε). Εἶδος ἀποσιωπήσεως εἶνε καὶ ὁ ἀνανταπόδοτος λόγος (σχῆμα ἀνανταπόδοτον). Πλ. Πολ. 575 : ἂν μὲν ἐκὼν πείθηται· εἰ δὲ μὴ, εὐθύνουσιν ἀπειλαῖς καὶ πληγαῖς (§ 77, 2).

β) ἡ βραχυλογία, καθ' ἣν φαίνεται ὅτι ἑλλείπει τι, ὅπερ ὅμως λανθάνει ἐν τοῖς συμφραζομένοις, ἢ νοεῖται ἐκ τῶν ἡγουμένων ἢ ἐκ τῶν ἐπομένων. Κατὰ τὴν βραχυλογίαν.

1) λέξις τις τεθεῖσα ἐν τοῖς ἡγουμένοις νοεῖται ἢ αὐτὴ καὶ ἐν

τοῖς ἐπομένοις καὶ τούναντίον (σχῆμα ἀπὸ κοινού) Ξ. Ἄν. 1, 4, 5: Κῦρος τὰς ναῦς μετεπέμψατο, ὅπως ὀπλίτας ἀποθιβάσειε.

2) τὸ ὑποκείμενον ἢ τὸ ἀντικείμενον νοεῖται ἐνίοτε καὶ συμπληροῦται ἐκ τινος λέξεως τῆς προηγουμένης προτάσεως (σχῆμα ἐξ ἀναλόγου). Θ. 5, 47: τοῖς βοηθοῦσιν ἡ πόλις παρεχέτω μέχρι τριάκοντα ἡμερῶν σῖτον, ἐπὴν ἔλθῃ (δηλ. ἡ βοήθεια) εἰς τὴν πόλιν τὴν ἐπαγγείλασαν βοηθεῖν. Ξ. Ἄν. 1, 4, 5: ὅπως βιασάμενοι τοὺς πολεμίους παρέλθοιεν, εἰ φυλάττοιεν (δηλ. οἱ πολέμιοι). Θ. 5, 54: εἰσέβαλον εἰς τὴν Ἐπιθαρρίαν καὶ ἐδήουν (δηλ. αὐτήν). Πλ. Πρωτ. 310: Πρωταγόραν οὔτε γινώσκεις, οὔτε διείλαξαι πώποτε (δηλ. αὐτῶ).

3) ῥήματά τινα μετὰ προθέσεως (μάλιστα τῆς μετὰ) συντεθειμένα λαμβάνονται ἐνίοτε προληπτικῶς, ὥστε πρὸς τῇ σημασίᾳ τοῦ συνθέτου ῥήματος νοεῖται καὶ ἡ σημασία τοῦ ἀπλοῦ. Θ. 1, 44: οἱ Ἀθηναῖοι μετέγνωσαν Κερκυραίοις ζυμμαχίαν μὴ ποιήσασθαι (=μεταγνόντες ἔγνωσαν).

4) πολλάκις ἑλλείπει τὸ ἀπαρέμφατον ἵνα ὑπεμφαινόμενον ὑπὸ τινος προσδιορισμοῦ Ἄρστω. Β. 1279: ἐγὼ μὲν εἰς τὸ βαλαρεῖον βούλομαι. Ξ. Ἄν. 1, 5, 13: παραγγέλλει εἰς τὰ ὄπλα.

5) Λέξις τις, ἣτις ἀπαξ κεῖται, πρέπει νὰ νοηθῇ δις. Ἑρ. 8, 80: ἴσθι ἐξ ἐμέο (δηλ. ποιούμενα) τὰ ποιούμενα ὑπὸ Μήδων. Πλ. Μενεξ. 89: οὐκ ἂν εἶεν φύσει (δηλ. ἀγαθοὶ) οἱ ἀγαθοί.

6) Ἐνίοτε νοεῖται ἐνεργητικὸν ῥῆμα ἐκ τινος παθητικοῦ καὶ τὰ νάπαλιν. Ξ. Κυ. 4, 4, 13: ὅπως ὑμεῖς ἐκείνων (δηλ. ἀρχητε), μὴ ὑμεῖς ὑπ' ἐκείνων ἀρχησθε. Θ. 6, 79: καὶ τοῖς γε Ἀθηναίοις βοηθεῖν, ὅταν ὑπ' ἄλλων (δηλ. ἀδικῶνται) καὶ μὴ τοὺς ἄλλους ἀδικῶσι. Πολλάκις ἐκ ῥήματος ἢ ἀπαρεμφάτου νοεῖται ἀπαρέμφατον ἢ μετοχή. Θ. 8, 141: ἀφείς τὸ εἰς τὴν Χίον (δηλ. πλεῖν) ἔπλει ἐς τὴν Καῦνον, 2, 11: τὴν τῶν πέλας δηοῦν μᾶλλον ἢ τὴν ἑαυτῶν ὄραν (δηλ. δηουμένην). Συνήθως νοεῖται ἐκ τῶν ἡγουμένων ἀπαρέμφατον μετὰ τὸ οἶμαι δέ, μέλλειν, βούλεσθαι καὶ μετὰ ἀπρόσωπα ῥήματα. Πλ. Ἄπ. 25: ταῦτα ἐγὼ σοι οὐ πείθομαι, οἶμαι δέ οὐδὲ ἄλλον ἀνθρώπων (δηλ. πείθεσθαι). Ἴσ. 10, 26: τὰς μὲν ἐπόρθουν, τὰς δὲ ἔμελλον (δηλ. πορθεῖν). Ἴσ. 4, 76: ἀπεί-

χοντο ὡσπερ χρῆ (δηλ. ἀπέχεσθαι). Λυκ. 70: ἀμφοτέρων περιγεγόνασιν, ὡσπερ προσῆκε (δηλ. περιγενέσθαι): Συναρθέστατα νοεῖται μετοχῆ ἐκ τῶν ἡγουμένων ἢ ἐκ τῶν ἐπομένων ἐπὶ τοῦ τυγχάνειν, ὅταν κεῖται ἐν ὑποτελεῖ πρότασι. Λυ. 12, 18: ἔδωκεν ὅτι ἕκαστος ἔτυχε (δηλ. δούς).

8) Πολλάκις ἐν ἀντιθέσει μετὰ τὸ ἀλλὰ ἢ δὲ νοεῖται ἕκ τινος προηγουμένης ἀποφατικῆς λέξεως ἢ ἀντίθετος καταφατική. Οὕτω μετὰ τὸ οὐδεὶς νοεῖται ὡς ὑποκείμενον τὸ πᾶς τις ἢ πάντες, ἐκ τοῦ ἀπαγορεύειν, τοῦ οὐκ εἶν τὸ κελεύειν κτλ. Δημ. 20, 73: μηδεὶς φθόνῳ τὸ μέλλον ἀκούσῃ, ἀλλ' ἂν ἀληθὲς ἦ σκοπεῖτω. Ξ. Ἑλλ. 3, 1, 21: καταδύειν μὲν οὐκ εἶα στρογγύλον πλοῖον—, εἰ δὲ πού τριήρη ἴδιοιεν ὀρμούσαν, ταύτην πειρᾶσθαι (δηλ. ἐκέλευεν) ἄπλου ποιεῖν. Πλ. Ἄπ. 29 οἶδε μὲν οὐδεὶς τὸν θάνατον δεδίασι δέ—ὡς εὖ εἰδότες κτλ.

9) Ἐπὶ τοῦ οὐδὲν ἄλλο ἢ τί ἄλλο, ὅταν ἐπηται πρότασις διὰ τοῦ ἢ, νοεῖται τὸ ῥῆμα ποιεῖν. Ξ. Κυ. 1, 4, 24: οὐδὲν ἄλλο (δηλ. ἐποίησι) ἢ τοὺς πεπτωκότας ἔθεᾶτο. Θ. 3, 39: τί ἄλλο (δηλ. ἐποίησαν) ἢ ἐπέβουλευσαν;

10) συντάσσονται δύο ἀντικείμενα μεθ' ἑνὸς ῥήματος ὕπερ εἰς τὸ ἐν μόνον ἀντικείμενον ἀρμόζει, ἐπὶ δὲ τοῦ ἐτέρου νοεῖται ἄλλο κατάλληλον ῥῆμα, ἢ τὸ αὐτὸ ἐπ' ἄλλης σημασίας. Τοῦτο λέγεται ζευγμα. Αἰσχ. Προμ. 24: οὔτε φωνὴν (δηλ. ἀκούει) οὔτε του μορφήν ὄψει. Ὅμ. Μ. 319: ἔδουσί τε πίονα μῆλα οἶνόν τ' ἔξαιτον (δηλ. πίνουσι). Πινδ. Ὀλ 1, 88. ἔλεν (=ἀπέκτεινεν) Οἰνομάου βίον παρθένου τε σύνευνον (δηλ. ἔλεν=ἔλαβεν). Πλ. Ἄπ. 38: Πλάτων καὶ Κρίταν κελεύουσί με τριάκοντα μῶν τιμήσασθαι, αὐτοὶ δ' ἐγγυᾶσθαι (δηλ. φασὶν ἢ λέγουσιν).

γ') τὸ ἀσύνδετον σχῆμα, καθ' ὃ ἔνοιοι ἢ προτάσεις παρατάσσονται ἀλλήλαις ἄνι συνδέσμου. Ξ. Ἑλλ. 4, 3, 19: συμβαλόντες τὰς ἀσπίδας ἐωθούντο, ἐμάχοντο, ἀπέκτεινον, ἀπέθνησκον. Τὸ ἀσύνδετον σχῆμα εἶναι εὐχρηστον μάλιστα, ὅταν ὁ λόγος γίνηται μετὰ σφοδρότητος καὶ πάθους· διότι αἱ ἀθροαὶ προσπίπτουσαι ἔνοιοι δὲν ἀφίνουσι χρόνον εἰς τὸν ὑπὸ πάθους κατεχόμενον, ἵνα συνδέσῃ αὐτάς. Δημ. 23, 114: κατελάμβανε τὰς πό-

λεις, ἠδίκηει, μεθύων ἐπαρφώνει, τὴν χώραν ἐποιοῖθ' ἑαυτοῦ, τὸ πρᾶγμα ἀμήχανον ἦν.

Πλεονασμός (§ 159).

Πλεονασμός λέγεται ἡ ἐν τῷ λόγῳ χρήσις λέξεων, ὧν ἡ ἔννοια περιέχεται ἐν ἄλλῃ τινὶ λέξει τῆς προτάσεως. Αἱ τοιαῦται λέξεις φαίνονται μὲν ὅτι πλεονάζουσιν, ἀληθῶς δὲ χρησιμεύουσι πρὸς ἀκριβεστέραν ἢ ἐντονωτέραν ἢ γραφικωτέραν παράστασιν τῶν ἐννοιῶν. Θ. 1, 23: τὰς αἰτίας προέγραψα πρῶτον. Ἡρ. 6, 91: ἔφθασαν ἐκπεσόντες πρότερον ἐκ τῆς νήσου. 4, 1: πρότεροι ὑπῆρξαν ἀδικίης, 2, 144: εἰσαγαγόντες ἐς τὸ μέγαρον ἔσω. Ε. Κν. 5, 1, 24: φύσει πεφυκώς. Ἄντ. 1, 20: εὐθέως παραχρήμα ἀποθνήσκει. Ε. Σν. 8, 4: νῦν ἐν τῷ παρόντι. Δη. 18, 102: πάλιν αὖ. Σοφ. Αἰ. 898: ἀρτίως νεοσφαγῆς. Ἡρ. 4, 72: ἀναβιβάζουσι ἐπὶ τὸν ἵππον ὁδὲ ἀναβιβάζοντες. Χάριν μείζονος ἀκριβείας καὶ ἐμφάσεως ἐκφέρεται πολλακίς ἡ αὐτὴ ἔννοια καταφατικῶς καὶ ἀποφατικῶς (σχῆμα ἐκ παραλλήλου) Ἡρ. 2, 49: οὐκ ἀδαῆς, ἀλλ' ἔμπειρος. Δν. 4, 12: ψεύδεται καὶ οὐκ ἀληθῆ λέγει. Θ. 6, 84: οὐκ ἀκλητοὶ παρακληθέντες δέ. Ἐνταῦθα ἀνάγεται καὶ ἡ δι' ἀναφορικῆς προτάσεως ἐξήγησις τῆς ἐννοίας λέξεώς τινος, ὅπερ γίνεται μάλιστα παρὰ τοῖς ἐπικοῖς ποιηταῖς. Ὀμ. 1. 124: ἵππους ἀεθλοφόρους οἱ ἀέθλια ποσσὶν ἄρογτο, Α. 290: ἔκτανε πατροφορῆα ὃ οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα

ε. "Ελξίς (§ 160)

"Ελξίς λέγεται τὸ ἰδίωμα τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, καθ' ὃ λέξις ἐλκομένη ὑπ' ἄλλης τινὸς λέξεως ἀφομοιοῦται πρὸς αὐτήν.

1. Κατὰ τὸ σχῆμα τοῦτο.

α.) τὸ ἀναφορικὸν ἐλκόμενον ὑπὸ τοῦ δεικτικοῦ ἀφομοιοῦται πρὸς αὐτό. Σπανίως γίνεται τὸ ἐναντίον. Πλ. Εὐθ. 14: τίς ἡ ὠφέλεια τοῖς θεοῖς τυγχάνει οὔσα ἀπὸ τῶν δώρων, ὧν παρ' ἡμῶν λαμβάνουσιν; (ἀντὶ τῶν δώρων, ἃ παρ' ἡμῶν λαμβάνουσιν). ἰδ. § 150. 5, 6, 7. μετὰ τῶν σημειώσεων.

β.) τὸ ῥῆμα ἐλκόμενον ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου, ὅταν τοῦτο

εἶνε οὐσιαστικόν, τίθεται κατὰ τὸν ἀριθμὸν αὐτοῦ. Ἦρ. 3, 60: τὸ μῆκος τοῦ ὀρύγματος ἐπτὰ στάδιοι εἰσι. ἰδ. § 12, 2. δ'. Καθ' ὁμοίαν ἔλξιν συμφωνεῖ ἡ μετοχὴ πολλακίς μὲ τὸ κατηγορούμενον. Ἦρ. 3, 103: ἡ λέαινα ὄν ισχυρότατον ἀπαξ ἐν τῷ βίῳ τίκει. Θ. 5, 4. καταλαμβάνουσι Βρικινίας ὄν ἔρμα ἐν τῇ Λεοντίνῃ. Πλ. Πρωτ. 354: τὴν ἡδονὴν διώκετε ὡς ἀγαθὸν ἴρ. 359: τὸ ἦττω εἶναι ἑαυτοῦ εὐρέθη ἀμαθία οὔσα.

γ') τὸ ὑποκείμενον ἢ τὸ ἀντικείμενον, ὅταν εἶνε δεικτικὴ ἢ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία, ἐλκόμενον ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου, ἂν τοῦτο εἶνε οὐσιαστικόν, τίθεται συνήθως κατὰ τὸ γένος καὶ τὸν ἀριθμὸν αὐτοῦ. Ξ. Κυ. 8, 7, 24: παρὰ τῶν προγεγενημένων μανθάνετε: αὕτη (ἀντί: τοῦτο) γὰρ ἀρίστη διδασκαλία. Ἀπ. 3, 11, 4: ἐάν τις φίλος μοι γενόμενος εὖ ποιεῖν ἐθέλη, οὗτός μοι βίος ἐστίν. (ἀντί: τοῦτο). Πλ. Φαιδ. 255: ἡ τοῦ ρεύματος ἐκείνη πηγὴ, ὄν (ἀντί: ἦν) ἔμερον Ζεὺς ὠνόμασε. Δη. 29, 31: ὄγδοήκοντα μνᾶς, ἦν (ἀντί: ἄς) ἔλαβε προῖκα τῆς μητρῆς. Πλ. Κρατ. 405: τὸν οὐρανόν, οὗς δὴ (ἀντί: ὄν) πόλους καλοῦσιν. ἰδ. § 11, 3 μετὰ τῆς σημ.

δ') ἐνίοτε ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία δὲν συμφωνεῖ πρὸς τὸ γένος τοῦ οὐσιαστικοῦ, εἰς ὃ ἀναφέρεται, ἀλλὰ καθ' ἔλξιν συμφωνεῖ πρὸς τὸ γένος τοῦ κατηγορουμένου τοῦ οὐσιαστικοῦ τούτου. Πλ. Γο. 460: οὐδέποτε ἂν εἴη ἡ ῥητορικὴ ἄδικον πρᾶγμα ὃ γ' αἰεὶ περὶ δικαιοσύνης τοὺς λόγους ποιεῖται.

ε.) πολλακίς πρότασις ὑποτελὴς στενωῶς συνημμένη μετὰ τῆς κυρίας ἢ ἄλλης ὑποτελοῦς προτάσεως λαμβάνει τὸν χαρακτῆρα τῆς προτάσεως ταύτης καὶ ἐκφέρεται κατὰ τὴν αὐτὴν ἐγκλίσειν. Σοφ. Φ. 325: θυμὸν γένοιτο χειρὶ πληρῶσαι ποτε, ἴρ' αἱ Μυκῆναι γροῖτερ... ὅτι χὴ Σκυῖρος ἀνδρῶν ἀλκίμων μήτηρ ἔφθ. Ὀμ. Ρ, 649: εἴη δ' ὅστις εταῖρος ἀπαγγεῖλει τάχιστα Πηλεΐδῃ Ἄρφ. Β. 97: γόνιμον δὲ ποιητὴν ἂν οὐχ εὖροις, ὅστις ῥῆμα γερραῖον λάκοι. Ξ. Συ. 8, 17. τίς μισεῖν δύναται ἂν ὄψ' οὐ εἰδεῖη καλὸς τε καὶ ἀγαθὸς νομιζόμενος; Πλ. Φαι. 72: εἰ ἀποθνήσκου μὲν πάντα, ὅσα τοῦ ζῆν μεταλάβου, ἐπειδὴ δὲ ἀποθάου, μένου ἐν τούτῳ τῷ σχήματι τὰ τεθνεῶτα καὶ μὴ πάλιν ἀναβιώ-

σκοιτο, ἄρ' οὐ πολλή ἀνάγκη τελευτῶντα πάντα τεθνάναι καὶ μηδὲν ζῆν; Δη. 4, 1: ἐπέσχορ ἄν, ἕως οἱ πλεῖστοι τῶν εἰωθότων γνώμην ἀπεφῆναντο.

ς') πολλάκις λέξις τις, ἥτις ὄφειλε νὰ κεῖται ὡς ὑποκείμενον ἢ ὡς ἀντικείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου ἢ τῆς μετοχῆς, τίθεται ὡς ἀντικείμενον ἢ προσδιορισμὸς τοῦ κυρίου ῥήματος ἢ ἄλλης τινὸς λέξεως τῆς προτάσεως. Ἡρ. 5, 38: ἔδρε γὰρ *συμμαχίας* τινός, οἱ μεγάλης ἐξευρεθῆναι (ἀντί: ἔδρε χάρ *συμμαχίαν* τινά οἱ ἐξευρεθῆναι). Θ. 4, 6: τῆς *θαλάσσης* εἶργον μὴ χρῆσθαι τοὺς Μυτιληναίους (ἀντί: εἶργον τοὺς Μυτιληναίους μὴ χρῆσθαι τῇ θαλάσῃ). Ἐ. Ἀν. 5, 4, 9: τί *ἡμῶν* δεήσεσθε χρήσασθαι; ἀντί: τί ἡμῖν δεήσεσθε χρήσασθαι; Δη. 5, 22: *τούτων* οὐχὶ νῦν ὄρω τὸν καιρὸν τοῦ λέγειν. (ἀντί: οὐχὶ νῦν ὄρω τὸν καιρὸν τοῦ ταῦτα λέγειν). Θ. 5, 15: ἐδόκει ποιητέα ἡ *ξυμβασίς*... ἐπιθυμία τῶν ἀνδρῶν τῶν ἐκ τῆς νήσου κομίσασθαι (ἀντί: τοῦ τοὺς ἀνδρας τοὺς ἐκ τῆς νήσου κομίσασθαι). Σοφ. Ἡλ. 47: ἄγγελε δ' ὄρκῳ προστιθείς (ἀντί: ὄρκον προστιθείς). Εὐρ. Ἀνδρ. 84: ἐμπέφυκε γυναίξϊ τέρψις τῶν *παρεστώτων κακῶν* ἀνὰ στόμ' αἰεὶ καὶ διὰ γλώσσης ἔχειν (ἀντί: τὰ παρεστώτα κακὰ ἀνὰ στόμα καὶ διὰ γλώσσης ἔχειν).

ΣΗΜ. Ἡ τοιαυτὴ σύνταξις προῆλθε, φαίνεται, ἐκ συμπτύξεως τὸ ἀπαρέμφατον δηλ. ἢ ἡ μετοχὴ ἐπιφέρεται πρὸς ἀκριβέστεραν παράστασιν τῆς ἐννοίας· π. χ. τῆς θαλάσσης εἶργον μὴ χρῆσθαι τοὺς Μυτιληναίους = τῆς θαλάσσης εἶργον τοὺς Μυτιληναίους, ὥστε μὴ χρῆσθαι αὐτῇ, ἄγγελε δ' ὄρκῳ προστιθείς = ἄγγελε δ' ὄρκῳ δηλ. προστιθείς ὄρκον

2. Εἰς τὴν Ἐλξίν ὑπάγεται α) ἡ *πρόληψις*. Τὸ ὑποκείμενον δηλ. τῆς ὑποτελοῦς προτάσεως ἐλκόμενον ὑπὸ τοῦ ῥήματος τῆς κυρίας προτάσεως γίνεται ἀντικείμενον αὐτοῦ. Γίνεται δὲ τοῦτο μάλιστα ἐπὶ λεκτικῶν, γνωστικῶν καὶ φόβου σημαντικῶν ῥημάτων (§ 6, 3). Πολλάκις τὸ ὑποκείμενον τῆς ὑποτελοῦς προτάσεως κεῖται προληπτικῶς ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ὡς γενικὴ ἀντικειμενικὴ οὐσιαστικῶς τινος. Θ. 1, 61: ἦλθε δὲ καὶ τοῖς Ἀθηναίοις ἡ *ἀγγελία* τῶν πόλεων ὅτι ἀφεστᾶσι (= ἡ ἀγγελία ὅτι αἱ πόλεις ἀφεστᾶσι). 1, 97:

ἄμα δὲ καὶ τῆς ἀρχῆς ἀπόδειξιν ἔχει ἐν οἴῳ τρόπῳ κατέστη (=ἀπόδειξιν ἐν οἴῳ τρόπῳ ἢ ἀρχὴ κατέστη).

β) ἡ ὑπαλλαγή, καθ' ἣν τὸ ἐπίθετον ἀντὶ νὰ συμφωνῇ πρὸς τὸ οὐσιαστικόν, εἰς ὃ φυσικῶς ἀνήκει, συμφωνεῖ πρὸς ἄλλο Ἑὺρ. Ἐλ. 450: Θέτιδος εἰνάλιον γόνον (ἀντί: Θέτιδος εἰναλίας γόνον). Ἄρσφ. Λυσ. 196: Θάσιον οἴνου σταμνίον (ἀντί: Θασίου οἴνου σταμνίον).

γ) τὸ ὑπερβατὸν καθ' ὃ λέξεις τις ἀποχωρίζεται ἀπὸ τῆς λέξεως μεθ' ἧς εἶνε συντεταγμένη δι' ἄλλων λέξεων μεταξύ κειμένων. Ἄρσφ. Πλ. 502: πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ὄντες πονηροὶ πλουτοῦσι. Λυσ. 16, 8: οὐδεὶς ὑπ' ἐμοῦ τῶν πολιτῶν κακῶς πέπονθε.

στ'. Χιαστὸν σχῆμα (§ 161)

Χιαστὸν σχῆμα λέγεται ἐκείνη ἡ σύνταξις, καθ' ἣν δύο λέξεις ἢ προτάσεις ἀναφέρονται εἰς δύο προηγουμένας λέξεις ἢ προτάσεις κατ' ἀντίστροφον τάξιν. Ὀμ. Δ, 450: οἰμωγὴ τε καὶ εὐχολῆ πέλεν ἀνδρῶν ὀλλύντων τε καὶ ὀλλυμένων. Ἰσ. 2, 18: τὰς μὲν ἐργασίας αὐτοῖς καθίστη κερδαλέας, τὰς δὲ πραγματείας ἐπιζημίους, ἵνα τὰς μὲν φεύγωσι, πρὸς δὲ τὰς προθυμότερον ἔχωσι. Λέγεται δὲ ἡ σύνταξις αὕτη χιαστὸν σχῆμα ἢ χιασμός, διότι ἡ πρὸς ἀλλήλας ἀναφορὰ τῶν τεσσάρων ἐννοιῶν ἢ προτάσεων δύναται νὰ παρασταθῇ διὰ τοῦ γράμματος X, οἶον.

οἰμωγὴ	X	εὐχολῆ
ὀλλύντων		ὀλλυμένων

ζ'. Σχῆμα ὕστερον πρότερον (§ 162)

Σχῆμα ὕστερον πρότερον λέγεται ἡ πλοκὴ τοῦ λόγου, καθ' ἣν ἐπιτάσσεται τὸ φύσει ὕστερον, ἐπιτάσσεται δὲ τὸ φύσει πρότερον. Ὀμ. Α. 251: τράφεν ἠδ' ἐγένοντο (=ἐτράφησαν καὶ ἐγεννήθησαν). Ε. 264: εἴματα τ' ἀμφίεσσα καὶ λούσσα.

η'. Ἀνακόλουθον σχῆμα (§ 163)

Σχῆμα ἀνακόλουθον λέγεται ἐκείνη ἡ σύνταξις, καθ' ἣν ὁ λόγος δὲν βαίνει μέχρι τέλους ὡς ἤρξατο, ἀλλὰ μεταβάλλεται οὕτως,

ὥστε τὸ τέλος εἶνε ἀσύμφωνον καὶ ἀνακόλουθον πρὸς τὴν ἀρχήν. Γίνεται δὲ κατὰ πολλοὺς τρόπους· ἐνταῦθα δὲ σημειοῦμεν τὰς κυριωτάτας ἀνακολουθίας.

α) τίθεται ὀνομαστικὴ μετοχῆς ἀναφερομένη εἰς λέξιν τινὰ τῆς προτάσεως κειμένην κατὰ γενικὴν ἢ κατὰ δοτικὴν ἢ κατ' αἰτιατικὴν. Τοῦτο γίνεται, ὅταν ἡ λέξις αὕτη εἶνε τὸ λογικὸν ὑποκείμενον, ὅταν δηλ. ἡ πρότασις ἰσοδυναμῆ μετ' ἄλλην πρότασιν, ἧς ὑποκείμενον εἶνε ἡ λέξις αὕτη. Θ. 3, 36: ἔδοξεν αὐτοῖς (= ἐψηφίσαντο ἢ ἔγνωσαν) οὐ τοὺς παρόντας μόνους ἀποκτείνειν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄπαντας Μυτιληναίους ἐπικαλοῦντες κτλ. Πλ. Νο. 686: ἀποβλέψας πρὸ τοῦτον τὸν στόλον ἔδοξέ μοι πάγκαλος εἶναι. Εὐρ. Ἰφ. Τ. 919: ἐλθὼν δ' ἐκέισε πρῶτα μὲν, μ' οὐδεὶς ξένων ἐκὼν ἐδέξατο (= ὑπ' οὐδενὸς ξένων ἐδέχθη). Θ. 4, 52: ἦν αὐτῶν ἡ διάνοια (= διανοοῦντο)... κρατυράμενοι αὐτήν... τὴν Λέσβον κακώσειν. Ὁμοία ἀνακολουθία εἶνε καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς: τὰ περὶ Πύλον ὑπ' ἀμφοτέρων κατὰ κράτος ἐπολεμεῖτο· (— ἀμφοτέροι κατὰ κράτος ἐπολέμουν) Ἀθηναῖοι μὲν .. τὴν νῆσον περιπλέοιτες... Πελοποννήσιοι δὲ τῇ ἠπειρῷ στρατοπεδεύομενοι. 5. 70: μετὰ ταῦτα ἡ ζύνοδος ἦν. (= ξυνῆλθον) Ἀργεῖοι μὲν καὶ οἱ ζύμμαχοι ἐντόνως ὀργῇ χράμενοι, Λακεδαιμόνιοι δὲ βραδέως.

β') Ἐνίοτε προτάσσεται ὀνομαστικὴ οὐσιαστικοῦ μετὰ μετοχῆς καὶ ἀντὶ τὰ ἀκολουθήσῃ ῥῆμα ἔχον ὑποκείμενον τὸ οὐσιαστικὸν τοῦτο μεταβάλλεται ὁ λόγος οὕτως, ὥστε ἤρμοζεν ἀντὶ τῆς ὀνομαστικῆς γενικὴ ἀπόλυτος. Ἡρ. 7, 157): ἀλῆς γενομένη πᾶσα ἡ Ἑλλάς χεῖρ μεγάλη συναγεται. ὡσεὶ εἶπετο: χεῖρα μεγάλην συναγεί). Ε. Ἑλλ. 4, 1, 24: ἐπιπεσὼν τῇ Φαρναβάζου στρατοπεδείᾳ τῆς μὲν προφυλακῆς αὐτοῦ Μυσῶν ὄντων πολλοὶ ἔπεσον.

γ') Πολλάκις ἄρχεται ὁ λόγος δι' αἰτιατικῆς, εἶτα δὲ μεταβάλλεται οὕτως, ὥστε ἡ αἰτιατικὴ μένει μετέωρος καὶ ἀπόλυτος. Θ. 6, 62: τὸν δὲ πόρον τὸν κατὰ τὸν πόλεμον μὴ γένητέ τε πολὺς καὶ οὐδὲν μᾶλλον περιγενώμεθα, ἀρκεῖτο ἡμῖν καὶ ἐκεῖνα. Ἰσ. 19, 151: τὸ μὲν οὖν σύνταγμα καὶ τὸν χρόνον... ἀρκούντως δεδήλωται.

ΣΗΜ. Συνήθως ἡ τοιαύτη αἰτιατικὴ ἐξηγεῖται διὰ τοῦ ὡς πρὸς·

π. χ. τὸν δὲ πόνον—ἀρκείτω ἡμῖν καὶ ἐκεῖνα—ὡς πρὸς δὲ τὸν πόνον—ἀρκείτω κτλ.

δ') Συνηθέστατα γίνεται ἀνακολουθία διὰ τὴν παρέμπτωσιν δευτερευουσῶν προτάσεων. Ε. Ἄν. 2, 5, 13 : Ἄλλὰ μὴν, ἐρῶ γὰρ καὶ ταῦτα, ἐξ ὧν ἔχω ἐλπίδας καὶ σέ βουλήσεσθαι φίλον ἡμῖν εἶναι· οἶδα μὲν γὰρ κτλ. Οὕτω συμβαίνει πολλάκις νὰ ἐλλείπη ἡ ἀπόδοσις. Ε. Ἑλλ. 2, 3, 15 : ἐπεὶ δὲ αὐτὸς μὲν προπετής ἦν ἐπὶ τὸ πολλοὺς ἀποκτείνειν ἄτε καὶ φυγῶν ὑπὸ τοῦ δήμου, ὁ δὲ Θηραμένης ἀντέκοπτε λέγων ὅτι οὐκ εἰκὸς εἶη θανατοῦν εἴ τις ἐτιμᾶτο ὑπὸ τοῦ δήμου, τοὺς δὲ καλοὺς κἀγαθοὺς μηδὲν κακὸν εἰργάζετο· ἐπεὶ καὶ ἐγώ, ἔφη, καὶ σὺ πολλὰ δὴ τοῦ ἀρέσκειν ἔνεκα καὶ εἴπομεν καὶ ἐπράξαμεν· ὁ δὲ ἔτι γὰρ οἰκείως ἐχρῆτο τῷ Θηραμένει, ἀντέλεγεν ὅτι οὐκ ἐγχωροῖη τοῖς πλεονεκτεῖν βουλομένοις μὴ οὐκ ἐκποδῶν ποιεῖσθαι τοὺς ἰκανωτάτους διακωλύειν κτλ.

θ'. Βοιώτιον ἢ πινδαρικὸν σχῆμα (§ 164).

Βοιώτιον ἢ πινδαρικὸν σχῆμα λέγεται ἡ σύνταξις ὑποκειμένου ἀρσενικοῦ ἢ θηλυκοῦ γένους καὶ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ μετὰ ῥήματος ἐνικοῦ ἀριθμοῦ. Τὸ σχῆμα τοῦτο σπανίως ἀπαντᾷ, λέγεται δὲ πινδαρικόν, διότι ὁ Πίνδαρος ἐποίησατο συχνοτέραν πωσ χρῆσιν αὐτοῦ. Πιν. Ὀλ. 10, 4 : *μελιγάρους ὕμνοι* ὑστέρων ἀρχαῖ λόγων *πέλεται*. Παρὰ τοῖς πεζολόγοις ἀπαντᾷ ἡ σύνταξις αὕτη σπανιώτατα καὶ μόνον ἐπὶ τοῦ ἐστὶ προτασσομένου. Πλ. Εὐθυδ. 302 : *ἔστιν ἔμοιγε καὶ βῶμοι*.

Παράρτημα

Περὶ λεκτικῶν τρόπων.

α'. Μεταφορά (§ 165).

Μεταφορὰ εἶνε ὁ λεκτικὸς τρόπος, καθ' ὃν αἱ ἔννοιαι παρίστανται εἰκονικῶς. Κατὰ τὸν λεκτικὸν τοῦτον τρόπον μεταφέρονται αἱ λέξεις ἀπὸ τῆς κυρίας σημασίας εἰς ἄλλην ἔχουσαν ὁμοιότητα πρὸς αὐτήν. Εἶνε δὲ ὁ τρόπος οὗτος ὁ κάλλιστος καὶ συνηθέστατος. Παραδείγματα μεταφορᾶς ἔστωσαν τὰ ἑξῆς. Αἰσχ. Κτ. 84 : *ἀδαμάντινα* τείχη (*ἀδαμάντινος* κυρίως λέγεται ὁ ἐξ ἀδάμαντος ἢ ἀδαμάντων κατεσκευασμένος, ἐνταῦθα δὲ μεταφορικῶς λέγονται τὰ τείχη *ἀδαμάντινα* ἀντὶ ἰσχυρά, στερεά, ἐπειδὴ πᾶν τὸ ἐξ ἀδάμαντος κατεσκευασμένον εἶνε ἰσχυρόν, στερεόν). Ἄρσφ. Ἄχ. 180 : πρεσβῦται *πρίννοι* (=ἰσχυροί, σκληροί). Ἐκκ. 973 : Κύπριδος ἔρνος (ἔρνος λέγεται ὑπὸ τῶν ποιητῶν κυρίως ὁ βλαστὸς τῶν δένδρων ἐνταῦθα δὲ μεταφορικῶς τὸ τέκνον, διότι τὸ τέκνον εἶνε τρόπον τινὰ βλαστὸς τῶν γονέων. πρὸς τὸ τῆς κοινῆς γλώσσης βλαστάρι) Ὅμ. Ζ, 187 : δόλον ἄλλον *ἕφαιγεν*. Κατὰ τὸν Ἀριστοτέλην (Ῥητ. Γ', 10) οἱ παλαιοὶ ῥήτορες ὠνόμαζον τὴν Αἰγίνα *λήμην* (=τσιμπλαν) τοῦ Πειραιῶς, τὰ δὲ καπηλεῖα *Ἀττικὰ ριδιτία*. Ὁ Κικέρων (Cat. 3, 10) ὀνομάζει τοὺς ἐνδοξοὺς ἄνδρας τῆς Ῥώμης *lumina civitatis*.

β'. Συνεκδοχή (§ 166).

Συνεκδοχή εἶνε ὁ λεκτικὸς τρόπος καθ' ὃν τίθεται α) ἢ ὕλη ἀντὶ τοῦ ἐκ τῆς ὕλης κατεσκευασμένου πράγματος. Ὅμ. Ν, 721 : τὸν γε κατέκτανον ὄξει *χαλκῶ* (=χαλκίῳ δόρατι, ἦτοι δόρατι ἔχοντι χαλκίην αἰχμήν). Ξ. Ἑλλ. 1, 1, 28 : ἔρρει τὰ *κᾶλα* (=τὰ πλοῖα). Θ. 1, 6 : ἐν τοῖς πρώτοι δὲ Ἀθηναῖοι τὸν *σίδηρον* (=τὰ ὄπλα) κατέθεντο β) τὸ ἐν ἀντὶ τῶν πολλῶν. Θ. 6, 84 : ὁ *Χαλκιδεὺς* (=οἱ Χαλκιδεῖς). γ) τὸ μέρος ἀντὶ τοῦ ὅλου καὶ τάνάπαλιν Σοφ. Οἰ. Τ. 1515 : ἴθι *στέγης* (=οἴκου) ἔσω. Ὅμ. Θ, 404 : κολεὸν νεοπρίστου *ἐλέφαντος* (=ἐλεφαντίνου ὀστού).

γ'. Μετωνομία (§ 167)

Συγγενῆς τῇ συνεκδοχῇ εἶνε ἡ μετωνομία, καθ' ἣν τίθεται ἅ τὸ ὄνομα τοῦ ἐφευρετοῦ ἢ κυρίου ἀντὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἐφευρεθέντος ἢ ὑποτεταγμένου πράγματος. Ὀμ. Β. 426 : σπλάγχχνα ὑπείρεχον Ἡφαίστοιο (= τοῦ πυρός). β') τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως ἀντὶ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ. π. χ. ὁ Ὀμηρος (ἀντὶ : τὰ Ὀμήρου ἔπη). γ') τὸ περιέχον ἀντὶ τοῦ περιεχομένου καὶ τὰνάπαλιν. Πλ. Κριτί. 108 : εἰς δάκρυα ἔπεσε τὸ θέατρον (= οἱ θεαταί). Ξ Ἄν. 4, 7, 1 : ἐπορεύθησαν εἰς Ταόχους (= εἰς τὴν χώραν τῶν Ταόχων). Δυσ. 23, 6 : ἔλθων εἰς τὸν τυρὸν (= εἰς τὸν τόπον, ἐνθα πωλεῖται ὁ τυρὸς) ἐπυθανόμεν. δ') τὸ ἀφηρημένον ἀντὶ τοῦ συγκεκριμένου. Ὀμ. Γ. 49 : νεώτερός ἐστιν, ἀμηλική δ' ἐμοὶ αὐτῷ (= ἀμηλιξ, ἡλικιώτης). Πλ. Φαίδρ. 252 : ὦ φιλότης (= ὦ φίλε). Συχνάκις τίθεται ἀντὶ τῶν συγκεκριμένων περιληπτικῶς τὰ ἀφηρημένα πρῶβεία (= πρέσβεις), συμμαχία (= σύμμαχοι), ὑπηρεσία (= ὑπηρεταί). πρῶβ. καὶ δουλεία (= δούλοι. Θ. 5, 23), φυγή (= φυγάδες. Θ. 8, 64), νεότης (= νέοι. Θ. 2, 8).

δ'. Ἄντονομασία § 168)

Ἄντονομασία εἶνε ὁ λεκτικὸς τρόπος, καθ' ὃν τίθεται τὸ πατρωνυμικὸν ἀντὶ τοῦ κυρίου π. χ. Πηλεΐδης ἀντὶ Ἀχιλλεύς (Ὀμ. Α, 146). ἢ τὸ προσηγορικὸν ἀντὶ ἐνὸς ὀρισμένου ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ προσηγορικῷ σημαυνομένων, τοῦ γνωστοτάτου καὶ ἐξοχωτάτου. π. χ. ὁ ἰσθμὸς ἀντὶ ὁ ἰσθμὸς τῆς Κορίνθου (Θ. 3, 15) ἢ Χερσόνησος ἀντὶ ἡ Ὀρακικὴ χερσόνησος, ὁ ποιητὴς ἀντὶ ὁ Ὀμηρὸς κτλ. πρῶβ. τὸ παρ' ἡμῖν τὸ ἄλογο ἀντὶ ὁ ἵππος.

ΣΗΜ. Τὰ πατρωνυμικὰ δὲν εἶνε εὐχρηστα παρὰ τοῖς πεζολόγοις· πλὴν τοῦ Ἡρακλεΐδαι, Εὐμολπίδαι καὶ ὀλίγων ἄλλων. ἄτινα λαμβάνονται εἰς δῆλωσιν τοῦ ὄλου γένους π. χ. Ἡρακλεΐδαι = οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἡρακλέους. Ἀντὶ τοῦ πατρωνυμικοῦ τίθεται παρὰ τοῖς πεζολόγοις τὸ νίδς ἢ παῖς μετὰ τῆς γενικῆς τοῦ ὀνόματος τοῦ πατρός, ἢ μόνη ἢ γενικὴ τοῦ ὀνόματος τοῦ πατρός. Πλ. Πρωτ. 309 : τοῦ Κλειρίου νίδος (= τοῦ Ἀλκιβιάδου) καλλίων. Κρατ. 406 : ὦ παῖ Ἰππορίκου.

ε. Κατάχρησις (169).

«Κατάχρησις ἐστὶ λέξις μετενηνεγμένη ἀπὸ τοῦ πρώτου κατονομασθέντος κυρίως τε καὶ ἐτύμως ἐφ' ἕτερον ἀκατανόμαστον κατὰ τὸ οἰκείον, οἷον γόνυ καλάμου καὶ ὀφθαλμὸς ἀμπέλου καὶ χεῖρας κεραμίτου καὶ τράχηλος ὄρου» κυρίως γὰρ ταῦτα ἐπ' ἀνθρώπου λέγεται—Διαφέρει δὲ μεταφορὰ καὶ κατάχρησις καθ' ὅτι ἡ μὲν μεταφορὰ ἀπὸ κατονομαζομένου ἐπὶ κατονομαζόμενον λέγεται, ἡ δὲ κατάχρησις ἀπὸ κατονομαζομένου ἐπὶ ἀκατανόμαστον ὄθεν καὶ κατάχρησις λέγεται» Τρύφ. σ. 192. Πλὴν τῶν εἰρημέων μνημονεύομεν ἔτι δύο παραδείγματα, *Κυρή* κυρίως λέγεται ἡ περικεφαλαία ἢ ἐκ δορᾶς κτνὸς κατεσκευασμένη, καταχρηστικῶς δὲ καὶ ἐκ δορᾶς ἄλλου ζῴου καὶ πᾶσα καθόλου περικεφαλαία. Ὅθεν λέγεται καὶ *Κυρή ταυρεῖη* (Ὀμ. Ε. 257). *Ἄλιος* λέγεται κυρίως ὁ ἐν ἄλῃ ἤτοι θαλάσῃ ἰχθύς ἀγρευῶν, καταχρηστικῶς δὲ ἔπειτα καὶ ὁ ἐν λίμναις ἢ ἐν ποταμοῖς ἰχθύς συλλαμβανῶν. πρβ. τὸ τῆς κοινῆς γλώσσης *ροικοκύρης*, ἕπερ σημαῖνον κυρίως τὸν κύριον τοῦ οἴκου καταχρηστικῶς λαμβάνεται ἀντὶ τοῦ κύριος καθόλου. ὄθεν λέγεται *ροικοκύρης τοῦ χωραφιοῦ, σπιτοροικοκύρης* κτλ.

στ. Είρωνεία (§ 170)

«*Είρωνεία* ἐστὶ λόγος διὰ τοῦ ἐναντίου τὸ ἐναντίον μετὰ τινος ἠθικῆς ὑποκρίσεως δηλῶν» (Τρύφ. σ. 205). Πλ. Γο. 491 : ὡς ἡδύς εἶ. Δημ. 3, 27 : ὑπὸ τῶν *χρηστών* τῶν νῦν 31 : τὸ πάντων ἀνδρειότατον.

ζ'. Περίφρασις. (§ 171).

Περίφρασις εἶνε ἡ διὰ πλείονων λέξεων ἔκφρασις ἐννοίας δυναμένης νὰ ἐκφρασθῇ δι' ὀλιγωτέρων. (Quint VIII, 6, 61 : quiquid significari brevius potest et cum ornato latius ostenditur περίφρασις est) π. χ. ὕδρ *χρῆμα* = ὕδρ (Ἡρ. 1, 36 : ἐν τῷ Μυσίῳ Ὀλύμπῳ ὕδρ *χρῆμα* γίνεται μέγα). τὸ *χρῆμα τῶν νυκτῶν* = αἱ νύκτες (Ἀρστφ. Νεφ. 1 : ἰού, ἰού, ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, τὸ τῶν νυκτῶν)

κτῶν χρῆμα ἀπέραντον ὅσον). Δῆμητρος καρπός = σῖτος (Ξ. Ἑλλ. 6, 3, 6). Συνηθεστάτη εἶνε ἡ περίφρασις τοῦ ῥήματος διὰ τοῦ ποιῆσθαι καὶ τοῦ ἀφηρημένου οὐσιαστικοῦ π.χ. λόγον ποιῆσθαι ἀντὶ τοῦ λέγειν, ἐπιμέλειαν, ποιῆσθαι ἀντὶ τοῦ ἐπιμελεῖσθαι, διαγνώσιν ποιῆσθαι ἀντὶ τοῦ διαγιγνώσκειν κτλ. Ῥημάτων τινῶν τὸ παθητικὸν ἐκφράζεται διὰ τοῦ ἔχειν καὶ τοῦ ἀφηρημένου αὐτῶν οὐσιαστικοῦ π. χ. ἔπαιρον ἔχειν ἀντὶ ἐπαιρεῖσθαι, τιμὴν ἔχειν ἀντὶ τιμᾶσθαι, ὄνομα ἔχειν ἀντὶ ὀνομάζεσθαι (Ἀναξάνδρ. παρ' Ἀθην. σ. 255: τὸ γὰρ κολακεύειν νῦν ἀρέσκειν ὄνομ' ἔχει). Τὸ παθητικὸν τοῦ αἰτιῶσθαι εἶνε αἰτίαν ἔχειν, οὐδέποτε αἰτιῶσθαι.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- Ὅρισμός τοῦ συντακτικοῦ § 1.
 Ἀπλή πρότασις § 2.
 Ὑποκείμενον § 3.
 Κατηγορούμενον § 4.
 Συνδετικόν § 5.
 Παράλειψις τοῦ ὑποκειμένου § 6.
 Παράλειψις τοῦ κατηγορουμένου § 7.
 Παράλειψις τοῦ εἶναι § 8.
 Παράλειψις τοῦ ῥήματος § 9.
 Συμφωνία τοῦ κατηγορουμένου πρὸς τὸ ὑποκείμενον § 11.
 Συμφωνίαν τοῦ ῥήματος πρὸς τὸ ὑποκείμενον § 12.
 Συμφωνία τῶν ὄρων τῆς συνθέτου προτάσεως § 15—16.
 Ἐπιθετικοὶ προσδιορισμοὶ § 18—20.
 Παράθεσις § 21—22.
 Γενική ἐπὶ τῶν οὐσιαστικῶν, § 23.
 Γενική ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων § 24.
 Τὰ παραθετικά § 25.
 Δοτικὴ ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων, τῶν ἐπιρρημάτων καὶ τῶν οὐσιαστ. § 26.
 Δοτικὴ τῆς κτήσεως, τῆς ὠφελείας ἢ βλάβης, τῆς ἀναφορᾶς, ἡθικῆ § 27.
 Ἡ σχέσις τοῦ χρόνου § 30.
 Ἡ σχέσις τοῦ τόπου § 31.
 Ἡ σχέσις τοῦ τρόπου § 32.
 Ἡ σχέσις τοῦ ὄrganου § 33.
 Ἡ σχέσις τοῦ ποσοῦ § 34.
 Ἡ σχέσις τοῦ κατὰ τι § 35.
 Ἡ σχέσις τοῦ αἰτίου § 36.
 Ἀντικείμενον § 37.
 Ῥήμ. μετὰ γεν. συντασσόμενα § 39.
 Ῥήμ. μετὰ dot. συντασσόμενα § 40.
 Ῥήμ. μετὰ αἰτ. συντασσόμενα § 41.
 Ῥήμ. μετὰ δύο αἰτ. § 42.
 Ῥήμ. μετὰ γεν. καὶ αἰτ. § 42.
 Ῥήμ. μετὰ dot. καὶ αἰτ. § 44.
 Ῥήμ. μετὰ dot. καὶ γεν. § 45.
 Ἐνεργητικά ῥήματα § 46.
 Μέσα ῥήματα. μέσα εὐθέα ἢ αὐτοπαθῆ § 48. μέσα πλάγια ἢ περιποιητικὰ § 49. μέσα δυναμικὰ § 50.
 Ἀποθετικά § 51.
 Παθητικά § 52.
 Ἀπρόσωπα § 53.
 Χρόνοι τοῦ ῥήματος § 54. Ὁ ἐνεστώδης § 55. Ὁ παρατατικός § 56. Ὁ ἄριστος § 57. Ὁ μέλλον § 58. Ὁ παρακείμενος § 59. Ὁ ὑπερσυντέλικος § 60. Ὁ τετελεσμένος μέλλον § 61.
 Αἱ ἐγκλίσεις ἐν ταῖς ἀνεξαρτήτοις προτάσεσι § 63. Ἡ ὀριστικὴ § 63. Ἡ ὑποτακτικὴ § 64. Ἡ εὐκτικὴ § 65. Ἡ προστακτικὴ § 66.
 Εὐθεταὶ ἐρωτήσεις § 67.
 Εὐκτικὴ πλάγια § 68.
 Εἰδικαὶ προτάσεις § 69.
 Πλάγια ἐρωτήσεις § 70.
 Αἰτιολογικαὶ προτάσεις § 71.
 Τελικαὶ προτάσεις § 72.
 Συμπερασματικαὶ προτάσεις § 73.
 Ὑποθετικαὶ προτάσεις § 75. Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ὑποθετικῶν λόγων § 76.
 Ἀναφορικαὶ προτάσεις § 77.
 Χρονικαὶ προτάσεις § 78.
 Τὸ ἀπαρέμφατον § 80. Τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρέμφατου § 81. Τὸ ἀπαρέμφατον μετ' ἄρθρου § 82. Τὸ ἀπαρέμφατον ἀνευ ἄρθρου § 83. Τὸ ἀπαρέμφατον ἀπολύτως § 84.
 Ἡ μετοχὴ § 85. Ἡ μετοχὴ ἐπιθετικῶς § 86. Ἡ μετοχὴ κατηγορηματικῶς § 87. Ἡ μετοχὴ παραθετικῶς § 88. Ἡ μετοχὴ μετὰ τοῦ ἀν § 89.
 Τὰ εἰς τος καὶ τέος ῥήμ. § 91.
 Πλάγιος λόγος § 92.
 Τὸ ἄρθρον § 93. Τὸ ἄρθρον μετὰ τῶν οὐσιαστικῶν § 94. Τὸ ἄρθρον μετὰ τῶν ἐπιθέτων § 96. Ἐπιθετοποιὸς καὶ οὐσιαστικοποιὸς δύνάμις τοῦ ἄρθρου § 99.
 Αἱ προσωπικαὶ ἀνωνομίαι § 100. Ἡ ὀριστικὴ ἢ ἐπαναληπτικὴ αὐτὸς

101. Αἱ αὐτοπαθεῖς ἄντωνυμίαι §	Σχῆμα κατὰ σύνεσιν § 155.
102. Αἱ κτητικαὶ ἄντωνυμίαι § 103	Ἄττικόν σχῆμα § 156.
Αἱ δεικτικαὶ ἄντωνυμίαι § 105. Αἱ	Σχῆμα καθ' ὄλον καὶ μέρος § 157.
ἀναφορικαὶ ἄντωνυμίαι § 106. Αἱ	Σχῆμα ἐλλείψεως § 158.
ἑρωτηματικαὶ ἄντωνυμίαι § 107.	Πλεονασμὸς § 159.
Αἱ ἄοριστοι ἄντωνυμίαι § 108. Αἱ	Ἐλξίς § 160.
ἐπιμεριστικαὶ ἄντωνυμίαι § 109.	Χιαστὸν σχῆμα § 161.
Αἱ προθέσεις § 110—137.	Σχῆμα ὑπερον πρότερον § 162.
Τὰ ἐπιρρήματα § 138—139.	Ἀνακόλουθον § 163.
Τὰ ἐπιφωνήματα § 140. =	Πινδαρικόν σχῆμα § 164.
Τὰ ἀποφατικὰ μέτρα § 141—144.	Μεταφορὰ § 165.
Οἱ συμπλεκτικοὶ σύνδ. § 145—148.	Συνεχδοχὴ § 165.
Οἱ ἀντιθετικοὶ σύνδεσμοι § 149.	Μετωνομία § 167.
Οἱ διαζευκτικοὶ σύνδεσμοι § 150.	Ἄντονομασία § 168.
Ὁ αἰτιολογικὸς γὰρ § 151.	Κατάχρησις § 169.
Οἱ συλλογιστικοὶ σύνδεσμοι § 152.	Εἰρωνεία § 170.
Μέτρα ἐπιτακτικὰ καὶ ρητικῶν. § 153.	Περίφρασις § 171.